

EUROPOS SĄJUNGA

EUROPOS PARLAMENTAS

TARYBA

**Briuselis, 2024 m. birželio 13 d.
(OR. en)**

**2021/0424(COD)
LEX 2366**

**PE-CONS 105/1/23
REV 1**

**ENER 722
ENV 1554
CLIMA 675
IND 720
RECH 577
COMPET 1317
ECOFIN 1439
CODEC 2607**

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS DĖL DUJŲ IŠ
ATSINAUJINANČIŲJŲ IŠTEKLIŲ, GAMTINIŲ DUJŲ IR VANDENILIO VIDAUS RINKŲ,
KURIUO IŠ DALIES KEIČIAMI REGLAMENTAI (ES) NR. 1227/2011, (ES) 2017/1938, (ES)
2019/942 BEI (ES) 2022/869 IR SPRENDIMAS (ES) 2017/684 BEI PANAIKINAMAS
REGLAMENTAS (EB) NR. 715/2009 (NAUJA REDAKCIJA)**

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS
REGLAMENTAS (ES) 2024/...**

2024 m. birželio 13 d.

**dėl dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių, gamtinių dujų ir vandenilio vidaus rinkų,
kuriuo iš dalies keičiami
reglamentai (ES) Nr. 1227/2011, (ES) 2017/1938, (ES) 2019/942 bei (ES) 2022/869 ir
Sprendimas (ES) 2017/684 bei panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 715/2009
(nauja redakcija)**

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 194 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę²,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros³,

¹ OL C 323, 2022 8 26, p. 101.

² OL C 498, 2022 12 30, p. 83.

³ 2024 m. balandžio 11 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2024 m. gegužės 21 d. Tarybos sprendimas.

kadangi:

- (1) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 715/2009⁴ buvo keletą kartų iš esmės keičiamas. Kadangi tą reglamentą reikia keisti dar kartą, dėl aiškumo jis turėtų būti išdėstytas nauja redakcija;
- (2) nuo 1999 m. pradėjus laipsniškai kurti gamtinių dujų vidaus rinką siekiama visiems Sąjungos vartotojams, nesvarbu, ar jie yra piliečiai, ar verslo subjektai, suteikti tikrą pasirinkimo galimybę, sukurti naujų verslo galimybių ir didinti tarpvalstybinę prekybą siekiant didesnio našumo, konkurencingų kainų ir aukštesnio lygio paslaugų standartų bei siekiant prisidėti prie tiekimo saugumo ir tvarumo;

⁴ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 715/2009 dėl teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais sąlygų, panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 1775/2005 (OL L 211, 2009 8 14, p. 36).

- (3) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/1119⁵ Sąjunga įsipareigojo sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Dujinio kuro vidaus rinkos taisyklės turi būti suderintos su tuo reglamentu. Tomis aplinkybėmis 2020 m. liepos 8 d. Komisijos komunikatuose „Neutralaus poveikio klimatui ekonomikos stimuliavimas: ES energetikos sistemos integravimo strategija“ ir „Neutralaus poveikio klimatui Europos vandenilio strategija“ (toliau – ES vandenilio strategija) ir 2020 m. liepos 10 d. Europos Parlamento rezoliucijoje dėl visapusiško Europos požiūrio į energijos kaupimą⁶ Sąjunga išdėstė, kaip atnaujinti savo energijos rinkas, be kita ko, kiek tai susiję su dujų rinkų priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimu. Šiuo reglamentu turėtų būti padedama siekti Sąjungos tikslo sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį kartu užtikrinant tiekimo saugumą ir tinkamą gamtinių dujų ir vandenilio vidaus rinkų veikimą;

⁵ 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas) (OL L 243, 2021 7 9, p. 1).

⁶ 2020 m. liepos 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl visapusiško Europos požiūrio į energijos kaupimą (2019/2189(INI)) (OL C 371, 2021 9 15, p. 58).

- (4) šiuo reglamentu papildomos susijusios Sąjungos politikos ir teisėkūros priemonės, visų pirma pasiūlytos pagal 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikatą „Europos žaliasis kursas“, pavyzdžiui, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) 2023/857⁷, (ES) 2023/957⁸, (ES) 2023/1805⁹ ir (ES) 2023/2405¹⁰ bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2023/959¹¹, (ES) 2023/1791¹² ir (ES) 2023/2413¹³, kuriomis siekiama skatinti Sąjungos ekonomikos dekarbonizaciją ir užtikrinti, kad ja ir toliau būtų siekiama ne vėliau kaip 2050 m. užtikrinti Sąjungos poveikio klimatui neutralumą laikantis Reglamento (ES) 2021/1119. Pagrindinis šio reglamento tikslas – sudaryti sąlygas tokiam laipsniškam poveikio klimatui neutralumo užtikrinimui ir jį palengvinti užtikrinant vandenilio rinkos pajėgumų didinimą ir veiksmingą gamtinių dujų rinką;

-
- ⁷ 2023 m. balandžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/857, kuriuo iš dalies keičiami Reglamentas (ES) 2018/842, kuriuo, prisidedant prie klimato politikos veiksmų, kad būtų vykdomi įsipareigojimai pagal Paryžiaus susitarimą, valstybėms narėms nustatomi įsipareigojimai 2021–2030 m. laikotarpiu sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų metinį kiekį, ir Reglamentas (ES) 2018/1999 (OL L 111, 2023 4 26, p. 1).
- ⁸ 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/957, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2015/757 siekiant numatyti, kad į ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą būtų įtraukta jūrų transporto veikla, ir numatyti papildomų šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo ir teršalų iš papildomų laivų tipų išmetimo stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą (OL L 130, 2023 5 16, p. 105).
- ⁹ 2023 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/1805 dėl atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako kuro naudojimo jūrų transporto sektoriuje, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2009/16/EB (OL L 234, 2023 9 22, p. 48).
- ¹⁰ 2023 m. spalio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/2405 dėl vienodų sąlygų darniajam oro transportui užtikrinimo (iniciatyva „ReFuelEU aviation“) (OL L, 2023/2405, 2023 10 31, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2405/oj>).
- ¹¹ 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/959, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje, ir Sprendimas (ES) 2015/1814 dėl Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos rinkos stabilumo rezervo sukūrimo ir veikimo (OL L 130, 2023 5 16, p. 134).
- ¹² 2023 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/1791 dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/955 (OL L 231, 2023 9 20, p. 1).
- ¹³ 2023 m. spalio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/2413, kuria iš dalies keičiami Direktyva (ES) 2018/2001, Reglamentas (ES) 2018/1999 ir Direktyva 98/70/EB, kiek tai susiję su skatinimu naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, ir panaikinama Tarybos direktyva (ES) 2015/652 (OL L, 2023/2413, 2023 10 31, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>).

- (5) šiuo reglamentu siekiama sudaryti palankesnes sąlygas dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų ir vandenilio skverbčiai į energetikos sistemą, atsisakant iškastinių dujų ir užtikrinant, kad dujos iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujos bei vandenilis atliktų svarbų vaidmenį siekiant Sąjungos 2030 m. klimato tikslų ir poveikio klimatui neutralumo ne vėliau kaip 2050 m. Šiuo reglamentu taip pat siekiama sukurti reguliavimo sistemą, kuri visiems rinkos dalyviams sudarytų sąlygas ir juos skatintų mažinti iškastinių dujų naudojimą, taip pat planuoti savo veiklą, kad būtų išvengta susaistymo poveikio, ir siekiama užtikrinti laipsnišką ir savalaikį iškastinių dujų atsisakymą, visų pirma visuose atitinkamuose pramonės sektoriuose ir šildymo tikslais;

- (6) ES vandenilio strategijoje pripažįstama, jog kadangi valstybių narių vandenilio gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių potencialas skiriasi, konkurencijai, įperkamumui ir tiekimo saugumui labai naudinga atvira ir konkurencinga vidaus rinka, kurioje vyksta nevaržoma tarpvalstybinė prekyba. Be to, ES vandenilio strategijoje pabrėžiama, kad kuriant likvidžią rinką, kurioje vandeniliu prekiaujama kaip žaliava, būtų sudarytos sąlygos patekti į ją naujiems gamintojams ir tai būtų naudinga gilesnei integracijai su kitais energijos nešikliais, ir ji duotų perspektyvius kainos signalus investavimo ir veiklos sprendimams priimti. Todėl šiame reglamente nustatytos taisyklės turėtų palengvinti vandenilio rinkų atsiradimą, prekybą vandeniliu kaip žaliava ir likvidžios prekybos biržų formavimąsi. Valstybės narės turėtų pašalinti bet kokias nepagrįstas kliūtis, įskaitant neproporcingus tarifus sujungimo taškuose. Reikėtų apsvarstyti galimybę elektros energijos ir gamtinių dujų rinkoms parengtas galiojančias taisykles, sudarančias sąlygas efektyviai komercinei veiklai ir prekybai, taikyti ir vandenilio rinkai, pripažįstant būdingus skirtumus. Nors šiuo reglamentu nustatomi bendrieji principai, taikomi vandenilio rinkos veikimui, taikant tuos principus tikslinga atsižvelgti į tos rinkos vystymosi etapą;

- (7) laipsniškai atsisakant iškastinio kuro ir palaipsniui diegiant atsinaujinančiųjų išteklių energiją, vienas iš pagrindinių teisingos pertvarkos politikos elementų yra parama anglių pramonės ir didelio anglies dioksido taršos intensyvumo regionams. Ta parama turi būti teikiama nuosekliai laikantis atitinkamo teisinio pagrindo, visų pirma Teisingos pertvarkos fondo, įsteigto Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/1056¹⁴, iš kurio galima finansuoti atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijas. Komisija atlieka svarbų vaidmenį užtikrinant tokią paramą nacionalinei politikai, kuria siekiama laipsniškai mažinti esamus anglių ir kito kietojo iškastinio kuro gamybos ir kasybos pajėgumus. Tam procesui reikia finansavimo, kad būtų sprendžiamas socialinio ir ekonominio poveikio klausimas, įskaitant darbo jėgos perkvalifikavimą siekiant pereiti prie švarios energijos regionuose, kuriuose vyksta struktūriniai pokyčiai. Teikiant paramą anglių pramonės ir daug anglies dioksido išskiriantiems regionams reikės atsižvelgti į kiekvienos atitinkamos Sąjungos finansavimo programos konkrečius tikslus, taikymo sritis ir kriterijus. Teisingos pertvarkos fondas nefinansuoja kitų technologijų nei atsinaujinančiųjų išteklių energija;
- (8) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2024/...¹⁵⁺ numatyta jungtinės sistemos operatoriaus galimybė. Todėl šiame reglamente išdėstytose taisyklėse nereikalaujama keisti nacionalinių sistemų, atitinkančių atitinkamas tos direktyvos nuostatas, struktūros;

¹⁴ 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1056, kuriuo įsteigiamas Teisingos pertvarkos fondas (OL L 231, 2021 6 30, p. 1).

¹⁵ ... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/... dėl dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, gamtinių dujų ir vandenilio vidaus rinkų bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2023/1791 ir panaikinama Direktyva 2009/73/EB (OL L, ..., ELI: ...).

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, pateikiamos dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį, o išnašoje – tos direktyvos datą, numerį ir OL nuorodą.

- (9) būtina nustatyti kriterijus, kuriais remiantis būtų nustatomi tinklo prieigos tarifai, siekiant užtikrinti, kad jie visapusiškai atitiktų nediskriminavimo principą ir tinkamai veikiančios vidaus rinkos reikmes, kad juose būtų visapusiškai atsižvelgta į sistemos vientisumo būtinybę ir atspindėtos faktinės sąnaudos tiek, kiek tokios sąnaudos atitinka rentabilaus ir struktūriškai palyginamo tinklo operatoriaus sąnaudas ir yra skaidrios, įskaitant atitinkamą grąžą iš investicijų, ir sudarytos sąlygos integruoti į tinklą dujas iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujas. Šiame reglamente nustatytas tinklo prieigos tarifų taisyklės papildo taisyklės dėl tinklo prieigos tarifų, visų pirma nustatytos pagal šį reglamentą priimtuose tinklo kodeksuose ir gairėse, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentuose (ES) 2022/869¹⁶ ir (ES) 2024/...¹⁷⁺ bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2018/2001¹⁸ ir Direktyvoje (ES) 2023/1791;

¹⁶ 2022 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/869 dėl transeuropinės energetikos infrastruktūros gairių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 715/2009, (ES) 2019/942 bei (ES) 2019/943 ir direktyvos 2009/73/EB bei (ES) 2019/944 ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 347/2013 (OL L 152, 2022 6 3, p. 45).

¹⁷ Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/... dėl energetikos sektoriuje išmetamo metano kiekio mažinimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/942 (OL L, ..., ELI: ...).

⁺ OL: prašom tekste įrašyti dokumente PE-CONS 86/23 (2021/0423(COD)) pateikiamo reglamento numerį, o išnašoje – to reglamento datą, numerį ir OL nuorodą.

¹⁸ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82).

- (10) paprastai veiksmingiausia finansuoti infrastruktūrą pajamomis, gautomis iš tos infrastruktūros naudotojų, ir vengti kryžminio subsidijavimo. Be to, toks kryžminis subsidijavimas reguliuojamo turto atveju būtų nesuderinamas su bendruoju sąnaudas atspindinčių tarifų principu. Išimtiniais atvejais toks kryžminis subsidijavimas galėtų vis dėlto būti naudingas visuomenei, visų pirma ankstesniuose tinklo plėtros etapuose, kai sutartinis pajėgumas yra mažas, palyginti su techniniu pajėgumu, ir yra didelis neaiškumas, kada ateityje atsiras pajėgumo paklausa. Todėl kryžminis subsidijavimas galėtų padėti užtikrinti pagrįstus ir nuspėjamus tarifus pirmiesiems tinklo naudotojams ir sumažinti tinklų operatorių daromų investicijų riziką – tai galėtų prisidėti prie investicijų aplinkos, padedančios siekti Sąjungos dekarbonizavimo tikslų. Kaip alternatyva numatomiems didesniems tinklo tarifams, kurie turėtų būti nustatyti pirmiesiems vandenilio tinklo naudotojams, vandenilio tinklų operatoriai turėtų turėti galimybę paskirstyti tinklo plėtros išlaidas per ilgesnį laiką sudarant sąlygas valstybėms narėms numatyti galimybę, kad būsimieji naudotojai patys padengtų dalį pradinių išlaidų, nustatant išlaidų paskirstymo per tam tikrą laikotarpį mechanizmą. Tokių išlaidų paskirstymą per tam tikrą laikotarpį ir juo grindžiamą metodiką turėtų patvirtinti reguliavimo institucija. Valstybės narės turėtų turėti galimybę kartu su tokiu mechanizmu taikyti priemones, kuriomis būtų padengta vandenilio tinklo operatorių finansinė rizika, kaip antai, valstybės garantiją, su sąlyga, kad jos atitinka Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 107 straipsnį.

Tais atvejais, kai tinklo finansavimas tinklo naudotojų mokamais tinklo prieigos tarifais nėra perspektyvus, reguliavimo institucija turėtų galėti tam tikromis sąlygomis leisti finansinius pervedimus tarp gamtinių dujų ir vandenilio tinklų teikiamų atskirų reguliuojamų paslaugų. Galimybių studijų, susijusių su gamtinių dujų tinklų paskirties keitimu į vandenilio tinklus, išlaidos neturėtų būti laikomos kryžminėmis subsidijomis. Kryžminės subsidijos neturėtų būti finansuojamos kitų valstybių narių tinklo naudotojų, todėl ir lėšas kryžminėms subsidijoms finansuoti tikslinga rinkti tik iš išleidimo galutiniams vartotojams taškų toje pačioje valstybėje narėje. Be to, kadangi kryžminės subsidijos yra išskirtinės, turėtų būti užtikrinta, kad jos būtų proporcingos, skaidrios, ribotos trukmės ir nustatytos vykdančią reguliavimo priežiūrą, apie tai pranešus Komisijai ir Europos Sąjungos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrai (ACER), įsteigta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/942¹⁹;

¹⁹ 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/942, kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra (OL L 158, 2019 6 14, p. 22).

- (11) rinka grindžiamų priemonių, pavyzdžiui, aukcionų, taikymas tarifams nustatyti turi atitikti Direktyvą (ES) 2024/...⁺ ir Komisijos reglamentą (ES) 2017/459²⁰;
- (12) bendram minimaliam praktinės teisės naudotis tinklu standartui Sąjungoje nustatyti ir siekiant užtikrinti, kad trečiųjų šalių tinklo prieigos paslaugos būtų pakankamai suderintos, bei sudaryti sąlygas pasinaudoti tinkamai veikiančios gamtinių dujų vidaus rinkos teikiama nauda, būtinas bendras minimalus trečiųjų šalių tinklo prieigos paslaugų rinkinys;
- (13) susitarimai dėl trečiųjų šalių prieigos turėtų būti grindžiami šiame reglamente nustatytais principais. XXIV Europos dujų rinkos reguliavimo forume (toliau – Madrido forumas) 2013 m. spalio mėn. palankiai įvertintas įleidimo ir išleidimo sistemų, kuriomis sudaromos sąlygos nemokamai paskirstyti gamtines dujas remiantis garantuojamuoju pajėgumu, organizavimas. Todėl reikėtų nustatyti įleidimo ir išleidimo sistemos apibrėžtį, nes tai padėtų užtikrinti vienodas sąlygas dujoms iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujoms, prijungtoms perdavimo arba skirstymo lygmenyse. Skirstymo sistemos operatoriams ir vandenilio skirstymo tinklo operatoriams taikomų tarifų nustatymas ir pajėgumų paskirstymo tarp gamtinių dujų ir vandenilio perdavimo ir skirstymo lygių organizavimas turėtų būti paliktas reguliavimo institucijoms remiantis Direktyvoje (ES) 2024/...⁺ nustatytais principais;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

²⁰ 2017 m. kovo 16 d. Komisijos reglamentas (EU) 2017/459, kuriuo nustatomas dujų perdavimo sistemų pajėgumų paskirstymo mechanizmų tinklo kodeksas ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 984/2013 (OL L 72, 2017 3 17, p. 1).

- (14) prieiga prie įleidimo ir išleidimo sistemos paprastai turėtų būti grindžiama garantuojamuoju pajėgumu. Turėtų būti reikalaujama, kad tinklo operatoriai bendradarbiautų taip, kad būtų užtikrinta kuo didesnė garantuojamojo pajėgumo pasiūla, o tai savo ruožtu sudarytų sąlygas tinklo naudotojams garantuojamojo pajėgumo pagrindu laisvai paskirstyti įleidžiamas arba išleidžiamas gamtines dujas bet kuriame įleidimo arba išleidimo taške toje pačioje įleidimo ir išleidimo sistemoje;
- (15) valstybės narės turėtų galėti užtikrinti visišką arba dalinę regioninę integraciją, kai sujungiamos dvi arba daugiau gretimų įleidimo ir išleidimo sistemų. Turėtų būti įmanoma užtikrinti, kad dalinė regioninė integracija apimtų įvairias balansavimo zonas, nes tai būtų svarbus žingsnis siekiant integruoti suskaidytas gamtinių dujų rinkas ir gerinti gamtinių dujų vidaus rinkos veikimą;
- (16) jei pradedama regioninių rinkų integracija, atitinkami perdavimo sistemos operatoriai ir reguliavimo institucijos turėtų spręsti tarpvalstybinį poveikį turinčius klausimus, pavyzdžiui, susijusius su tarifų struktūra, balansavimo režimu, pajėgumu likusiuose tarpvalstybiniuose taškuose, investicijų planais ir perdavimo sistemos operatorių bei reguliavimo institucijų užduočių vykdymu;
- (17) sąlyginis pajėgumas turėtų būti siūlomas tik tada, kai tinklo operatoriai negali pasiūlyti garantuojamojo pajėgumo. Tinklo operatoriai turėtų skaidriai ir aiškiai apibrėžti sąlyginio pajėgumo sąlygas remdamiesi veiklos apribojimais. Reguliavimo institucija turėtų patvirtinti sąlygas ir užtikrinti, kad sąlyginio pajėgumo produktų skaičius būtų ribotas, siekiant išvengti gamtinių dujų rinkos susiskaidymo ir užtikrinti, kad būtų laikomasi veiksmingos trečiųjų šalių prieigos teikimo principo;

- (18) turėtų būti pasiektas pakankamas tarpvalstybinio gamtinių dujų tinklų jungties pajėgumo lygis ir skatinama integruoti rinkas siekiant sukurti gamtinių dujų vidaus rinką;
- (19) šiuo reglamentu siekiama remti tvaraus biometano gamybą Sąjungoje. 2022 m. gegužės 18 d. Komisijos tarnybų darbiname dokumente „Veiksmų plano „RePowerEU“ įgyvendinimas. Investicijų poreikiai, Vandenilio diegimo spartinimo priemonė ir biometano tikslai“, pridėtame prie 2022 m. gegužės 18 d. Komisijos komunikato dėl plano „REPower EU“ (planas „REPowerEU“), Komisija pasiūlė ne vėliau kaip 2030 m. gerokai padidinti tvaraus biometano gamybą Sąjungoje iki 35 mlrd. m³ per metus;

- (20) koordinuotas biodujų ir biometano naudojimo kartografavimas yra priemonė, kuria naudodamosi valstybės narės gali nustatyti biometano indėlį į savo numatomas 2021–2030 m. trajektorijas, įskaitant numatomą bendrą galutinį energijos suvartojimą ir bendrą planuojamą įrenginių įrengtąją galią, kaip numatyta jų integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose. Jei valstybės narės yra nustačiusios nacionalines biodujų ir biometano panaudojimo trajektorijas, jos savo nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose turėtų nustatyti politiką ir jos plėtojimo priemones, pavyzdžiui, priimti nacionalines tvarių biodujų ir biometano strategijas arba nustatyti nacionalinius metinės biometano gamybos ar suvartojimo tikslus, išreikštus absoliučiais kiekiais arba procentine dalimi nuo gamtinių dujų tinklo prisijungusių vartotojų suvartojamų gamtinių dujų kiekio. Norėdama padėti, Komisija didelį biometano potencialą turinčioms valstybėms narėms pateikė jų nacionalinio potencialo analizę ir pasiūlymus, kaip šį potencialą būtų galima geriausiai išnaudoti. Be to, pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 25 straipsnio 2 dalies b punktą valstybės narės, siekdamos tos direktyvos 25 straipsnio 1 dalyje nurodytų transporto sektoriaus tikslų, gali atsižvelgti į biodujas, kurios įleidžiamos į nacionalinę dujų perdavimo ir skirstymo infrastruktūrą;

- (21) reikia skatinti glaudesnę perdavimo sistemos operatorių ir, kai tinkama, skirstymo sistemos operatorių bendradarbiavimą ir jų veiklos koordinavimą, siekiant parengti tinklo kodeksus, kad būtų galima teikti ir valdyti veiksmingą ir skaidrią prieigą prie tarpvalstybinių perdavimo tinklų, ir užtikrinti koordinuotą bei veiksmingą perspektyvinį Sąjungos gamtinių dujų sistemos planavimą ir patikimą techninę tos sistemos plėtrą, taip pat parengti jungties pajėgumą, deramai atsižvelgiant į aplinką. Tinklo kodeksai turėtų atitikti ACER parengtas bendrąsias rekomendacijas, kurios yra neprivalomo pobūdžio. ACER turėtų dalyvauti atliekant faktinėmis aplinkybėmis pagrįstą tinklo kodeksų projektų peržiūrą, taip pat ir jų atitikties bendrosioms gairėms požiūriu, ir ji turėtų turėti galimybę rekomenduoti Komisijai juos priimti. ACER turėtų įvertinti siūlomus tinklo kodeksų pakeitimus, ir jai turėtų būti suteikta teisė rekomenduoti Komisijai juos priimti. Perdavimo sistemos operatoriai savo tinklus turėtų eksploatuoti laikydamiesi tų tinklo kodeksų;

- (22) siekiant užtikrinti tinkamiausią gamtinių dujų perdavimo tinklo valdymą Sąjungoje, turėtų būti nustatytas Europos dujų perdavimo sistemos operatorių tinklas (ENTSO-G). Siekiant užtikrinti sąžiningą atstovavimą mažoms, tarpusavyje nesujungtoms ar izoliuotoms valstybėms narėms, teisę tapti ENTSO-G nariais, be gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorių, turėtų turėti tie gamtinių dujų sistemos operatoriai, kuriems pagal tos direktyvos 86 straipsnį taikoma nuo Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 60 straipsnio nukrypti leidžianti nuostata. Komisija, tvirtindama ENTSO-G įstatus, gali siekti užtikrinti, kad narystės teisės būtų tinkamai diferencijuotos ir atspindėtų skirtingą narių statusą. ENTSO-G savo užduotis turėtų vykdyti laikydamasis Sąjungos konkurencijos taisyklių, kurios taikomos ENTSO-G sprendimams. ENTSO-G užduotys turėtų būti aiškiai apibrėžtos, o jos darbo metodais turėtų būti užtikrinamas veiksmingumas, skaidrumas ir ENTSO-G atstovaujamas pobūdis. Kai tinkama, ENTSO-G ir Europos vandenilio tinklo operatorių tinklas (ENNOH) gali kartu parengti tinklo kodeksus, susijusius su tarpsektoriniais klausimais. ENTSO-G parengtais tinklo kodeksais neketinama pakeisti būtinų nacionalinių techninių taisyklių, taikomų su tarpvalstybiniais klausimais nesusijusioms sritims. Atsižvelgiant į tai, kad veiksmingesnę pažangą galima užtikrinti taikant vienodą požiūrį regiono lygmeniu, perdavimo sistemos operatoriai bendroje bendradarbiavimo struktūroje turėtų sukurti regionines struktūras tuo pačiu užtikrindami, kad regiono lygmeniu pasiekti rezultatai atitiktų tinklo kodeksus ir neprivalomus dešimties metų tinklo plėtros planus Sąjungos lygmeniu. Siekiant bendradarbiauti tokiose regioninėse struktūrose būtina, kad tinklo veikla būtų iš tikrųjų atskirta nuo gamybos ir tiekimo veiklos. Jei tokio atskyrimo nėra, perdavimo sistemos operatoriams bendradarbiaujant regionų lygmeniu kyla konkurenciją iškraipiančių veiksmų pavojus. Valstybės narės turėtų skatinti bendradarbiavimą regionų lygmeniu ir stebėti tinklo operacijų veiksmingumą šiuo lygmeniu. Bendradarbiavimas regionų lygmeniu turėtų atitikti konkurencingos ir veiksmingos gamtinių dujų ir vandenilio vidaus rinkų kūrimo pažangą;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

- (23) siekdamas užtikrinti didesnę gamtinių dujų perdavimo tinklo plėtros Sąjungoje skaidrumą, ENTSO-G pagal bendrą scenarijų ir susietą modelį turėtų parengti, paskelbti ir nuolat atnaujinti neprivalomą visos Sąjungos dešimties metų gamtinių dujų tinklo plėtros planą (toliau – visos Sąjungos gamtinių dujų tinklo plėtros planas). Visos Sąjungos gamtinių dujų tinklo plėtros planas turėtų būti rengiamas vykdant skaidrų ir prasmingą konsultacijas apimančią procesą, dalyvaujant ir nepriklausomiems moksliniams komitetams, ir turėtų būti grindžiamas objektyviais ir moksliniais kriterijais. Tuo tikslu Europos mokslinė patariamoji taryba klimato kaitos klausimais gali prisidėti rengiant visos Sąjungos gamtinių dujų tinklo plėtros plano scenarijus pagal Reglamentą (ES) 2022/869. Į tą visos Sąjungos gamtinių dujų tinklo plėtros planą turėtų būti įtraukti prekybos ar tiekimo saugumo požiūriais tinkami gamtinių dujų perdavimo tinklai ir būtinos regioninės jungtys. Visos Sąjungos gamtinių dujų tinklo plėtros planu turėtų būti skatinamas principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ taikymas ir energetikos sistemos integravimas, be to, turėtų būti prisidedama prie apdairaus ir racionalaus gamtos išteklių naudojimo ir Sąjungos klimato srities ir energetikos tikslų siekimo;

- (24) kad būtų galima padidinti konkurenciją sukuriant likvidžią didmeninę gamtinių dujų rinką, būtina užtikrinti, kad gamtines dujas būtų galima parduoti neatsižvelgiant į jų buvimo vietą sistemoje. Vienintelis būdas šiam tikslui pasiekti – suteikti tinklo naudotojams teisę laisvai rezervuoti gamtinių dujų įleidimo ir išleidimo pajėgumą, taip užtikrinant gamtinių dujų transportavimą per zonas, o ne sutartyse numatytais maršrutais. Siekiant užtikrinti, kad įleidimo ir išleidimo taškuose būtų galima savarankiškai užsisakyti pajėgumą, užuot vienam įleidimo taškui nustatytus tarifus susiejus su vienam išleidimo taškui nustatytu tarifu, tuose taškuose juos reikėtų siūlyti atskirai, ir taikant tarifą įleidimo ir išleidimo mokestis neturėtų būti susietas su viena kaina;
- (25) nors Komisijos reglamente (ES) Nr. 312/2014²¹, kuriuo nustatomas dujų perdavimo tinklų balansavimo kodeksas, nustatytos techninės taisyklės balansavimo režimui sukurti, jame paliekama įvairių kiekvieno balansavimo režimo, taikomo konkrečioje įleidimo ir išleidimo sistemoje, koncepcijos pasirinkimo galimybių. Dėl pasirinktų sprendimų derinio susiformavo konkretus balansavimo režimas, taikomas konkrečiose įleidimo ir išleidimo sistemose, kurios šiuo metu daugiausia atspindi valstybių narių teritorijas;
- (26) tinklo naudotojai turėtų atsakyti už įleidžiamų ir išleidžiamų dujų kiekio subalansavimą ir yra sukuriamos prekybos platformos, kad tinklo naudotojams būtų lengviau prekiauti gamtinėmis dujomis. Siekiant užtikrinti vienodas galimybes dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų patekimui į rinką, balansavimo zona, kiek įmanoma, turėtų apimti ir skirstymo sistemos lygmenį. Virtualusis prekybos taškas turėtų būti naudojamas gamtinių dujų mainams tarp tinklo naudotojų balansavimo sąskaitų;

²¹ 2014 m. kovo 26 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 312/2014, kuriuo nustatomas dujų perdavimo tinklų balansavimo kodeksas (OL L 91, 2014 3 27, p. 15).

- (27) nuorodos į suderintas transportavimo sutartis, susijusias su nediskriminacine prieiga prie perdavimo sistemos operatorių tinklo, nereiškia, kad konkretaus sistemos operatoriaus valstybėje narėje transportavimo sutarčių sąlygos turi būti tokios pačios, kaip kito tos valstybės narės ar kitos valstybės narės perdavimo sistemos operatoriaus, nebent nustatomi minimalūs reikalavimai, kuriuos turi tenkinti visos transportavimo sutartys;
- (28) reikia užtikrinti vienodas galimybes gauti informaciją apie fizinę sistemos būklę ir jos veiksmingumą, kad visi rinkos dalyviai galėtų įvertinti bendrąją paklausos ir pasiūlos padėtį bei nustatyti didmeninės kainos pokyčių priežastis. Tam reikia išsamesnės informacijos apie pasiūlą ir paklausą, tinklo pajėgumą, dujų srautus bei techninę tinklo priežiūrą, balansavimą ir turimą bei naudojamą laikymo pajėgumą. Dėl tos informacijos svarbos rinkos veikimui būtina sumažinti esamus informacijos skelbimo apribojimus dėl konfidencialumo;
- (29) vis dėlto komerciniu požiūriu neskelbtinos informacijos konfidencialumo reikalavimai yra ypač svarbūs tuo atveju, jei duomenys įmonei yra komercinio strateginio pobūdžio, jei yra tik vienas vienintelis gamtinių dujų saugyklos naudotojas, arba jei duomenys susiję su sistemos ar posistemės, kuri nesujungta su kita perdavimo ar skirstymo sistema, o tik su vienu galutiniu pramonės vartotoju, išleidimo taškais, jei paskelbus tokius duomenis būtų atskleidžiama su to vartotojo gamybos procesu susijusi konfidenciali informacija;

- (30) siekiant padidinti pasitikėjimą rinka, rinkos dalyviams neturi kilti abejonių, kad už piktnaudžiavimo veiksmus galima susilaukti veiksmingų, proporcingų ir atgrasomųjų sankcijų. Kompetentingoms institucijoms turėtų būti suteikta kompetencija veiksmingai ištirti įtariamus piktnaudžiavimo rinka atvejus. Tuo tikslu kompetentingos institucijos turi turėti galimybę naudotis duomenimis, susijusiais su tiekimo įmonių priimtais veiklos sprendimais. Gamtinių dujų rinkoje apie visus tuos sprendimus sistemos operatoriams pranešama pajėgumo rezervavimo, kiekio paraiškų ir realių dujų srautų duomenų forma. Sistemos operatoriai turėtų užtikrinti, kad kompetentingos institucijos nustatytą laikotarpį galėtų lengvai gauti šią informaciją. Be to, kompetentingos institucijos turėtų reguliariai stebėti, ar sistemos operatoriai laikosi taisyklių;
- (31) kai kuriose valstybėse narėse galimybės naudotis gamtinių dujų saugyklomis ir suskystintų gamtinių dujų (SGD) įrenginiais yra nepakankamos, todėl reikia tobulinti galiojančių taisyklių taikymą skaidrumo ir plano „REPowerEU“ tikslų siekimo srityse. Tobulinant taisykles turėtų būti atsižvelgiama į dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų potencialą ir naudojimą tuose įrenginiuose vidaus rinkoje.
- (32) nediskriminacinės ir skaidrios gamtinių dujų balansavimo sistemos, kurias eksploatuoja perdavimo sistemos operatoriai, yra svarbūs mechanizmai, ypač naujiems rinkos dalyviams, kurie gali susidurti su didesniais sunkumais balansuodami bendrą pardavimų portfelį, nei įmonės, kurios jau yra įsitvirtinusios atitinkamoje rinkoje. Todėl būtina nustatyti taisykles, užtikrinančias, kad perdavimo sistemos operatoriai tokius mechanizmus eksploatuotų nediskriminacines, skaidrias ir veiksmingas prieigos prie tinklo sąlygas atitinkančiu būdu;

- (33) reguliavimo institucijos turėtų užtikrinti, kad būtų laikomasi šiame reglamente ir pagal jį priimtuose tinklo kodeksuose ir gairėse nustatytų taisyklių;
- (34) priede pateiktose gairėse nustatomos išsamesnės taisyklės. Ilgainiui tos taisyklės prireikus turėtų būti tobulinamos atsižvelgiant į nacionalinių gamtinių dujų sistemų skirtumus ir jų plėtojimą;
- (35) siūlydama iš dalies pakeisti priede pateiktas gaires, Komisija turėtų užtikrinti, kad Madrido forume būtų iš anksto konsultuojamasi su visomis atitinkamomis tomis gairėmis suinteresuotomis šalimis, kurioms atstovauja profesinės organizacijos, ir su valstybėmis narėmis;
- (36) pateikus prašymą, valstybės narės ir kompetentingos nacionalinės institucijos turėtų Komisijai pateikti atitinkamą informaciją. Prašyme pateikti informaciją turėtų būti nurodytos priežastys, kodėl informacija yra būtina šiam reglamentui įgyvendinti. Komisija tokią informaciją turėtų naudoti konfidencialiai;
- (37) šis reglamentas ir pagal jį priimti tinklo kodeksai bei gairės nedaro poveikio Sąjungos konkurencijos taisyklių taikymui;
- (38) valstybės narės ir Energijos bendrijos susitariančiosios šalys turėtų glaudžiai bendradarbiauti visais klausimais, susijusiais su integruotos prekybos gamtinėmis dujomis regiono kūrimu, ir neturėtų imtis jokių priemonių, kurios keltų grėsmę tolesnei gamtinių dujų rinkų integracijai arba tiekimo saugumui valstybėse narėse ir susitariančiose šalyse;

- (39) vykdančią energetikos pertvarką ir toliau integruojant gamtinių dujų rinką reikia daugiau skaidrumo, susijusio su perdavimo sistemos operatoriaus leidžiamomis arba tikslinėmis pajamomis. Ta informacija turi būti grindžiama kai kurie su gamtinių dujų tinklais susiję sprendimai. Pavyzdžiui, perduodant perdavimo tinklų įrenginius iš gamtinių dujų tinklo operatoriaus vandenilio tinklo operatoriui arba įgyvendinant perdavimo sistemos operatorių intersisteminio kompensavimo mechanizmą, reikalingas didesnis skaidrumas nei dabar. Be to, norint įvertinti tarifų pokyčius ilguoju laikotarpiu, reikalingas aiškumas tiek dėl gamtinių dujų paklausos, tiek dėl sąnaudų prognozių. Su leidžiamosiomis pajamomis susijęs skaidrumas, tikėtina, palengvins išlaidų prognozes. Reguliavimo institucijos visų pirma turėtų reguliariai teikti informaciją apie metodiką, taikomą apskaičiuojant perdavimo sistemos operatorių pajamas, jų reguliuojamosios turto bazės vertę ir jos nusidėvėjimą per tam tikrą laiką, veiklos išlaidų vertę, perdavimo sistemos operatoriams taikomas kapitalo sąnaudas ir taikomas paskatas bei priemokas, taip pat ilgalaikę perdavimo tarifų raidą remiantis numatomais perdavimo sistemos operatorių leidžiamųjų ar tikslinių pajamų ir gamtinių dujų poreikio pokyčiais. Siekiant užtikrinti tinkamą duomenų, skirtų skaidriam ir atkuriamam perdavimo sistemos operatorių veiksmingumo palyginamajam tyrimui, rinkimo ir aiškinimo proceso koordinavimą, ACER turėtų palaikyti ryšius su perdavimo sistemos operatoriais ir ENTSO-G;

- (40) perdavimo sistemos operatorių išlaidos daugiausia yra pastoviosios išlaidos. Jų verslo modelis ir dabartinės nacionalinės reguliavimo sistemos grindžiami prielaida, kad jų tinklai bus naudojami ilgą laiką, o tai reiškia, kad jų nusidėvėjimo laikotarpis bus ilgas: 30–60 metų. Todėl vykstant energetikos pertvarkai reguliavimo institucijos turėtų sugebėti numatyti gamtinių dujų paklausos mažėjimą, kad galėtų laiku pakeisti reguliavimo priemonės ir išvengti situacijos, kai perdavimo sistemos operatorių sąnaudų susigrąžinimas pritaikius tarifus kelia pavojų, kad vartotojai negalės įpirkti gamtinių dujų dėl didėjančio pastoviųjų sąnaudų ir gamtinių dujų paklausos santykio. Prireikus, pavyzdžiui, būtų galima pakeisti perduodamų įrenginių nusidėvėjimo profilį arba atlygį už jį;
- (41) turėtų būti padidintas perdavimo sistemos operatorių leidžiamųjų ar tikslinių pajamų skaidrumas, kad tinklo naudotojai galėtų atlikti lyginamąją analizę ir vertinimą. Skaidrumą reikėtų didinti ir tam, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos tarpvalstybiniam bendradarbiavimui ir perdavimo sistemos operatorių kompensavimo mechanizmų kūrimui siekiant regioninės integracijos arba nustatant dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų tarifų nuolaidas, kaip nustatyta šiame reglamente;

- (42) siekiant išnaudoti ekonomiškiausias vietas dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų gamybai, tinklo naudotojams turėtų būti taikomos pajėgumu grindžiamų tarifų nuolaidos. Tarp tokių nuolaidų galėtų būti nuolaida, taikoma tarifams už įleidimą iš dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų gamybos įrenginių, nuolaida, taikoma tarifams, nustatytiems įleidimo iš gamtinių dujų saugyklų ir išleidimo į jas taškams, ir nuolaida, taikoma tarpvalstybiniais tarifams sujungimo taškuose tarp valstybių narių. Tam tikromis aplinkybėmis reguliavimo institucijos turėtų turėti galimybę nuspręsti netaikyti nuolaidų tiems tarifams. Pasikeitus ne tarpvalstybinių nuolaidų vertei, reguliavimo institucija turėtų subalansuoti tinklo naudotojų ir tinklo operatorių interesus, atsižvelgdama į stabilias finansines sistemas, specialiai sukurtas esamoms investicijoms, visų pirma į atsinaujinančiųjų išteklių gamybos įrenginius. Jei įmanoma, rodikliai ar sąlygos, kuriais grindžiamas nuolaidos keitimas, turėtų būti pateikti likus pakankamai laiko prieš priimant sprendimą keisti nuolaidą. Ta nuolaida neturėtų turėti įtakos bendrai tarifų nustatymo metodikai, bet turėtų būti numatyta *ex post* atitinkamam tarifui. Kad galėtų pasinaudoti nuolaida, tinklo naudotojai turėtų pateikti perdavimo sistemos operatoriui reikiamą informaciją, remdamiesi tvarumo sertifikatu, kuris būtų įregistruotas Sąjungos duomenų bazėje, nurodytoje Direktyvos (ES) 2018/2001 31a straipsnyje;
- (43) dėl nuolaidų taikymo sumažėjusios pajamos turėtų būti laikomos bendru pajamų sumažėjimu, pavyzdžiui, dėl sumažėjusio pajėgumo pardavimo, ir turėtų būti laiku kompensuojamos per tarifus, pavyzdžiui, padidinant konkrečius tarifus pagal šiame reglamente nustatytas bendrąsias taisykles;

- (44) siekiant padidinti gamtinių dujų skirstymo tinklų veikimo našumą Sąjungoje ir užtikrinti glaudų bendradarbiavimą su perdavimo sistemos operatoriais ir ENTSO-G, taip pat padidinti vandenilio skirstymo tinklo našumą Sąjungoje ir užtikrinti glaudų bendradarbiavimą su vandenilio perdavimo tinklo operatoriais ir ENNOH, turėtų būti įsteigtas Europos skirstymo sistemos operatorių subjektas (toliau – ES SSO subjektas). ES SSO subjektas taip pat turėtų apimti gamtinių dujų skirstymo sistemos operatorius ir turėtų galėti įtraukti vandenilio skirstymo tinklo operatorius. ES SSO subjekto užduotys turėtų būti aiškiai apibrėžtos, o jo veiklos metodai turėtų užtikrinti efektyvumą, skaidrumą ir Sąjungos skirstymo sistemos operatorių bei vandenilio skirstymo tinklo operatorių atstovavimą. ES SSO subjektas turėtų galėti laisvai nustatyti savo įstatus ir darbo tvarkos taisykles, atsižvelgdamas į gamtinių dujų, vandenilio ir elektros energijos sektorių skirtumus. Kai taikytina, ES SSO subjektas turėtų glaudžiai bendradarbiauti su ENTSO-G ir ENNOH dėl tinklo kodeksų parengimo ir įgyvendinimo ir turėtų teikti rekomendacijas dėl, *inter alia*, paskirstytosios dujų gamybos, taip pat kitų su skirstymo tinklų valdymu susijusių sričių rekomendacijas;

- (45) skirstymo sistemos operatoriams tenka svarbus vaidmuo integruojant į sistemą dujas iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujas, nes, pavyzdžiui, maždaug pusė biometano gamybos pajėgumo yra prijungta prie skirstomojo tinklo. Siekiant palengvinti tokių dujų naudojimą didmeninėje rinkoje, prie skirstomojo tinklo prijungtiems gamybos įrenginiams visose valstybėse narėse turėtų būti suteikta prieiga prie virtualiojo prekybos taško. Be to, pagal šį reglamentą skirstymo sistemos operatoriai ir perdavimo sistemos operatoriai turėtų bendradarbiauti, kad sudarytų sąlygas srautams priešinga kryptimi iš skirstymo tinklo į perdavimo tinklą arba užtikrintų skirstymo sistemos integraciją alternatyviomis lygiaverčio poveikio priemonėmis, siekdami palengvinti dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų integraciją į rinką;
- (46) gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizmas ir vandenilio rinkos plėtros rėmimo mechanizmas gali atlikti pagrindinį vaidmenį siekiant Sąjungos energetikos politikos tikslų: rinkos skaidrumo, dekarbonizacijos, tiekimo įvairinimo ir saugumo;
- (47) gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizmas bei vandenilio rinkos plėtros rėmimo mechanizmas prisideda prie Sąjungos energijos rinkos vientisumo, nes didinamas skaidrumas ir atitinkamiems tiekėjams užtikrinamas energijos išteklių paklausos matomumas visose valstybėse narėse;

- (48) gamtinių dujų paklausos telkimas gali sustiprinti tarptautinį bendradarbiavimą su gamtinių dujų, nesvarbu, ar dujotiekių ar SGD, tiekėjais, o tai yra labai svarbu norint pasiekti Sąjungos energetikos politikos tikslus ir užtikrinti Sąjungos energijos rinkos vientisumą. Visų pirma, kolektyvinę Sąjungos įtaką veiksmingiau sustiprintų tvirtesnis veiklos koordinavimas su valstybėmis narėmis ir tarp jų bendradarbiavimo su trečiosiomis valstybėmis srityje, taikant gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizmą bei vandenilio rinkos plėtros rėmimo mechanizmą;
- (49) gamtinių dujų paklausos telkimas gali padėti siekti Sąjungos dekarbonizacijos tikslų, įtraukiant aplinkos apsaugos standartus į paklausos telkimą ir pasiūlymų rinkimą. Tų tikslų taip pat gali būti lengviau siekti pradėjus taikyti mechanizmą, skirtą vandenilio rinkos plėtrai remti;
- (50) pagal šį reglamentą nustatytas gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizmas turėtų apimti keletą etapų, pradedant nuo to, kad Sąjungoje įsisteigusioms gamtinių dujų įmonėms arba gamtines dujas vartojančioms įmonėms būtų suteikta galimybė telkti savo gamtinių dujų paklausą per paslaugų teikėją, su kuriuo Komisija sudarė sutartį. Tokiu būdu gamtinių dujų tiekėjai galėtų teikti pasiūlymus dėl didelių sutelktų kiekių, užuot teikę daug smulkių pasiūlymų pavieniams į juos besikreipiantiems pirkėjams. Tuomet paslaugų teikėjas surinktų tiekimo pasiūlymus ir suderintų juos su anksčiau sutelktais gamtinių dujų kiekiais. Derybos dėl gamtinių dujų pirkimo sutarčių ir jų sudarymas sutelkus paklausą turėtų būti savanoriškas;

- (51) telkiant paklausą galima užtikrinti vienodesnę įmonių prieigą prie naujų ar papildomų gamtinių dujų šaltinių visose valstybėse narėse ir sudaryti konkurencines sutartines gamtinių dujų pirkimo iš valstybių narių ir trečiųjų valstybių sąlygas, kurios būtų naudingos galutiniams vartotojams. Paklausos telkimu taip pat turėtų būti toliau remiamos tos įmonės, kurios anksčiau pirkė gamtines dujas tik arba daugiausia iš vieno tiekėjo, padedant joms palankiomis sąlygomis gauti gamtinių dujų iš alternatyvių gamtinių dujų tiekėjų arba teikėjų. Paklausos telkimas galėtų pagerinti tokių įmonių padėtį pasaulinėse SGD rinkose;
- (52) Komisija turėtų užtikrinti, kad paslaugų teikėjai savo užduotis organizuotų taip, kaip nustatyta šiame reglamente, atsižvelgdami į mechanizmo tikslus ir gamtinių dujų ypatumus. Visų pirma, paskirstydami gamtinių dujų tiekimo pasiūlymus paklausą telkiančioms įmonėms, paslaugų teikėjai turėtų taikyti metodus, kuriais nebūtų diskriminacijos tarp smulkesnių ir stambesnių dalyvių. Pavyzdžiui, paslaugų teikėjai gamtinių dujų tiekimo pasiūlymus turėtų paskirstyti proporcingai kiekiams, kuriuos atskiros įmonės nurodė kaip paklausą. Tai gali būti svarbu tais atvejais, kai pasiūla nepakankamai patenkina gamtinių dujų paklausą Sąjungos energijos rinkoje. Komisija atitinkamose pirkimo specifikacijose turėtų nurodyti atitinkamus reikalavimus, taikomus paslaugų teikėjų užduotims;

- (53) Komisija turėtų sudaryti sutartis dėl būtinų paslaugų teikėjų paslaugų taikydama atitinkamas viešųjų pirkimų procedūras pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2018/1046²², kad būtų įgyvendinti pagal šį reglamentą nustatyti mechanizmai. Siekiant apsaugoti esminius saugumo interesus arba tiekimo saugumą Sąjungoje ar valstybėje narėje, paslaugos turėtų būti perkamos iš Sąjungoje įsisteigusių paslaugų teikėjų;

²² 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).

- (54) gamtinių dujų paklausos telkimo procesą turėtų vykdyti atitinkamas paslaugų teikėjas. Gamtinių dujų paklausos telkimas ir pirkimas yra sudėtingas procesas, kurį vykdant reikia atsižvelgti į įvairius elementus, t. y. ne vien į kainas, bet ir į kiekius, patiekimo vietas ir kitus parametrus. Atsižvelgiant į paslaugų, susijusių su gamtinių dujų paklausos telkimu, ir į vandenilio rinkos plėtros rėmimo mechanizmo svarbą siekiant skaidrumo, įvairinimo, dekarbonizacijos ir tiekimo saugumo Sąjungoje, ypač pablogėjus tiekimo saugumo padėčiai, įmonės, kurioms taikomos Sąjungos ribojamosios priemonės, priimtos pagal Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 29 straipsnį arba SESV 215 straipsnį, arba kurios tiesiogiai ar netiesiogiai priklauso bet kuriam fiziniam ar juridiniam asmeniui, subjektui ar įstaigai, kuriems taikomos tokios Sąjungos ribojamosios priemonės, yra jų kontroliuojamos arba veikia jų vardu ar nurodymu, neturėtų tapti gamtinių dujų paklausos telkimo paslaugų teikėju arba vandenilio rinkos plėtros rėmimo mechanizmo paslaugų teikėju. Komisija pirkimo specifikacijose turėtų nurodyti paslaugų teikėjams taikomus reikalavimus;

- (55) paklausos telkimas gali būti naudingas ir pramoniniams vartotojams, intensyviai naudojantiems gamtines dujas savo gamybos procesuose, pavyzdžiui, trąšų, plieno, keramikos ar stiklo gamintojams, nes jie turėtų galimybę sutelkti savo paklausą, sudaryti sutartis dėl gamtinių dujų ir SGD tiekimo ir struktūrizuoti tiekimą pagal savo konkrečius poreikius. Paklausos telkimo organizavimo procesas turėtų vykti laikantis skaidrių taisyklių, kaip prie jo prisijungti ir užtikrinti jo atvirumą;
- (56) gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizmas ir vandenilio rinkos plėtros rėmimo mechanizmas turėtų būti atviras Sąjungoje įsisteigusioms įmonėms ir, atsižvelgiant į glaudų suderinimą su Sąjungos energetikos teisynu ir energijos vidaus rinka, Energijos bendrijos susitariančiose šalyse įsteigtoms įmonėms, su sąlyga, kad bus taikomos būtinos priemonės ar tvarka;
- (57) tačiau, siekiant palaipsniui panaikinti esamą Sąjungos priklausomybę nuo gamtinių dujų ar vandenilio, kuriuos tiekia trečiųjų valstybių įmonės, kurioms taikomos Sąjungos ribojamosios priemonės, arba išvengti naujos priklausomybės ir apsaugoti esminius saugumo interesus, gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizmas ir vandenilio rinkos plėtros rėmimo mechanizmas neturėtų būti atviras įmonėms, kurioms taikomos pagal ES sutarties 29 straipsnį arba SESV 215 straipsnį priimtą Sąjungos ribojamosios priemonės, arba kurios tiesiogiai ar netiesiogiai priklauso fiziniam ar juridiniam asmeniui, subjektui ar organizacijai, kuriems taikomos tokios ribojamosios priemonės, yra jų kontroliuojamos arba veikia jų vardu ar nurodymu. Todėl tokioms įmonėms neturėtų būti leidžiama dalyvauti abiejuose mechanizmuose, ypač kaip tiekėjams ar pirkėjams;

- (58) norėdamos veiksmingai dalyvauti bendrame gamtinių dujų pirkime ir sudaryti gamtinių dujų susitarimus su tiekėjais, įmonės gali steigti konsorciumus arba imtis kitokių bendradarbiavimo formų, siekdamos bendrai derėtis dėl tam tikrų pirkimo sąlygų, pavyzdžiui, kiekio, tiekimo į pirkimo taškus sąlygų ir laiko, laikydamosi Sąjungos teisėje nustatytų ribų. Tačiau bendrame pirkime dalyvaujančios įmonės turėtų užtikrinti, kad informacija, kuria tiesiogiai ar netiesiogiai keičiamasi, neviršytų to, kas tikrai būtina siekiamam tikslui pasiekti. Bendri pirkimai pagal šį reglamentą turėtų būti rengiami ir įgyvendinami laikantis Sąjungos konkurencijos taisyklių, visų pirma SESV 101 ir 102 straipsnių;
- (59) tuo atveju, kai informacija pateikiama Komisijai, valdančiajai tarybai, koordinavimo grupėms, ekspertų grupėms arba paslaugų teikėjams, itin svarbi yra neskelbtinos komercinės informacijos apsauga. Todėl Komisija turėtų taikyti veiksmingas priemones tai informacijai apsaugoti nuo neteisėtos prieigos ir kibernetinės rizikos. Visi asmenys, kurie gali būti tvarkomi taikant gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizmą bei vandenilio rinkos plėtros rėmimo mechanizmą, turėtų būti tvarkomi pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentus (ES) 2016/679²³ ir (ES) 2018/1725²⁴;

²³ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

²⁴ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

- (60) nuo 2022 m vasario mėn. vykstantis neišprovokuotas ir nepateisinamas Rusijos karas prieš Ukrainą, remiamas Baltarusijos, ir paskesnis gamtinių dujų tiekimo sumažinimas, naudojamas kaip ginklas, bei manipuliavimas rinkomis tyčia sutrikdant gamtinių dujų srautus išryškino pažeidžiamumą ir priklausomybę Sąjungoje ir jos valstybėse narėse, ir tai akivaizdžiai gali daryti tiesioginį didelį poveikį jų esminiams saugumo interesams bei energijos tiekimo saugumui. Be to, 2022 ir 2023 m. alternatyvių dujų tiekimo šaltinių pasaulinėje SGD rinkoje augimas buvo nedidelis. Dideli nauji SGD skystinimo pajėgumai turėtų būti pradėti naudoti tik nuo 2025 m. Todėl pasaulinės gamtinių dujų rinkos tebėra labai įtemptos ir numatoma, kad jos tokios ir išliks tam tikrą laikotarpį, todėl Sąjungos ir jos valstybių narių padėtis ir toliau bus pažeidžiama. Atsižvelgiant į tai, tikslinga imtis priemonių tam nuolatiniam pažeidžiamumui mažinti;

- (61) gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizmas yra svarbi priemonė organizuojant gamtinių dujų tiekimo įvairinimą ir laipsnišką priklausomybės nuo Rusijos gamtinių dujų panaikinimą daugelyje valstybių narių, kaip nustatyta 2022 m. kovo 8 d. Komisijos komunikate „REPowerEU“: bendri Europos veiksmai įperkamesnei energijai bei saugesnei ir tvaresnei energetikai užtikrinti“ (toliau – „REPowerEU“). Siekiant apsaugoti esminius Sąjungos arba valstybės narės saugumo interesus, užtikrinti tiekimo saugumą ir sudaryti sąlygas veiksmingai ir sparčiai panaikinti priklausomybę nuo gamtinių dujų, gamtinių dujų ištekliai, kurių kilmės valstybė – Rusijos Federacija ar Baltarusija, ir SGD ištekliai iš tose valstybėse esančių SGD įrenginių iki 2025 m. gruodžio 31 d. neturėtų būti siūlomi pagal gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizmą. Po tos datos Komisija turėtų galėti nuspręsti laikinai neleisti tiekti gamtinių dujų išteklių, kurių kilmės valstybė – Rusijos Federacija ar Baltarusija, ir SGD išteklių iš tose valstybėse esančių SGD įrenginių ne ilgesnį kaip vienerių metų laikotarpį, kuris, jei tai pagrįsta, gali būti pratęstas siekiant apsaugoti esminius saugumo interesus arba Sąjungos ar valstybės narės tiekimo saugumą. Tokiais apribojimais neturėtų būti nepagrįstai sutrikdytas tinkamas gamtinių dujų vidaus rinkos veikimas ir tarpvalstybiniai gamtinių dujų srautai tarp valstybių narių, jais neturėtų būti kenkiama Sąjungos ar valstybės narės tiekimo saugumui, turėtų būti laikomasi energetinio solidarumo principo ir jie turėtų būti taikomi laikantis Sąjungos arba valstybių narių teisių ir pareigų trečiųjų valstybių atžvilgiu;

- (62) Komisija turėtų imtis tinkamų turimų priemonių siekdama užtikrinti, kad gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizmo netaikymas gamtinių dujų ištekliams, kurių kilmės šalis – Rusijos Federacija ar Baltarusija, ir SGD ištekliams iš tose valstybėse esančių SDG įrenginių būtų veiksmingas. Tuo atžvilgiu Komisija turėtų paprašyti atitinkamo paslaugų teikėjo atlikti būtinus patikrinimus. Tie patikrinimai galėtų vykti, be kita ko, gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizme dalyvaujančių gamtinių dujų tiekėjams ar gamintojams pateikiant prašymą pateikti atitinkamus ekspedijavimo dokumentus, jei tai techniškai įmanoma, kai pristatomi tiekiami ištekliai. Be to, gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizmo dalyvių turėtų būti paprašyta pateikti patikinimą, kad jie laikosi pareigos nesiūlyti ir netiekti gamtinių dujų iš Rusijos Federacijos arba Baltarusijos arba, kai taikytina, SGD iš tose valstybėse esančių SDG įrenginių;
- (63) Komisijai turėtų padėti iš valstybių narių ir Komisijos atstovų sudaryta valdančioji taryba, kurios tikslas – palengvinti koordinavimą ir keitimąsi informacija, susijusia su gamtinių dujų paklausos telkimu. Valstybių narių dalyvavimas turėtų būti savanoriškas ir jis visų pirma priklauso nuo valdančiosios tarybos posėdžių darbotvarkės;

- (64) vandenilis yra energijos nešiklis, kurio savybės skiriasi nuo gamtinių dujų kokybės, transporto priemonių ir paklausos modelių požiūriu. Be to, vis dar esama didelio atotrūkio tarp vandenilio iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako vandenilio gamybos sąnaudų ir mažiau tvarių alternatyvų rinkos kainos, todėl gali prireikti valstybės intervencijos, kad būtų teikiamos paskatos tol, kol elektrolizeriai ir kitos susijusios vandenilio technologijos ir ištekliai bus pakankamai konkurencingi;
- (65) nepaisant to, Sąjunga turi didelį vandenilio iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako vandenilio gamybos potencialą. Toje srityje 2023 m. kovo mėn. Komisija pradėjo įgyvendinti Europos vandenilio banko iniciatyvą. Europos vandenilio bankas aprašo įvairių rūšių veiklą, kuria Komisija padeda kurti Sąjungos vandenilio rinką, sudaro sąlygas tiekti produktus iš patikimų tarptautinių partnerių, renka ir platina informaciją apie Sąjungos vandenilio rinkos plėtrą ir vandenilio projektų finansavimą. Ta veikla vykdoma pagal atitinkamus esamus teisės aktus, pavyzdžiui, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB²⁵. Savanoriškomis vandeniliui taikomomis priemonėmis Europos vandenilio banko rėmuose, visų pirma vandenilio rinkos plėtros rėmimo mechanizmu, pirmiausia turėtų būti siekiama paspartinti vandenilio gamybos apimčių didinimą ir rinkos plėtrą Sąjungoje, be kita ko, didinant vandenilio paklausos, pasiūlos, srautų ir kainų skaidrumą ir atliekant koordinavimo vaidmenį, susiejant gamintojus ir vartotojus ir sudarant palankesnes sąlygas derinimui su esamomis finansinėmis priemonėmis;

²⁵ 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003 10 25, p. 32).

- (66) atsižvelgdama į Europos vandenilio banko atliekamą darbą, Komisija turėtų galėti sukurti mechanizmą vandenilio rinkos plėtrai remti, daugiausia dėmesio skiriant Sąjungoje vykdomai gamybai. Atsižvelgiant į vandenilio ir vandenilio rinkos ypatybes, tas mechanizmas turėtų būti nustatytas ribotam laikotarpiui, kad būtų galima rasti veiksmingiausias vandenilio paklausos ir pasiūlos nustatymo Sąjungoje priemonės ir išnagrinėti optimaliausias rinkos ir infrastruktūros priemonės;
- (67) galimybė gauti su vandenilio rinkos plėtros rėmimo mechanizmu susijusią informaciją tiekėjams ir įsipareigojantiems pirkti subjektams turėtų būti suteikta tik gavus tų įmonių sutikimą ir laikantis Sąjungos konkurencijos teisės;
- (68) pati Komisija turėtų galėti įgyvendinti mechanizmą, kuriuo remiama vandenilio rinkos plėtra, arba turėtų galėti tai padaryti per atitinkamus paslaugų teikėjus. Jei Komisija nusprendžia tokį mechanizmą įgyvendinti per paslaugų teikėją, turėtų būti taikomos šio reglamento nuostatos dėl sutarčių su paslaugų teikėjais, paslaugų teikėjų atrankos kriterijų ir paslaugų teikėjų užduočių;

- (69) vandenilio rinkos plėtros rėmimo mechanizmą galėtų sudaryti priemonės, kuriomis daugiausia dėmesio skiriama skaidrumui, rinkos plėtros matomumui ir savanoriškam paklausos vertinimui. Tas mechanizmas turėtų būti įgyvendinamas pagal Europos vandenilio banko sistemą. Europos vandenilio bankas turėtų koordinuoti informaciją apie vandenilio pasiūlą, paklausą, srautus ir kainas, kad sustiprintų pasitikėjimą besivystančia vandenilio rinka ir užtikrintų didesnę paklausos matomumą vandenilio gamintojams ir vandenilį pirkti įsipareigojantiems subjektams. Taikant vandenilio rinkos plėtros rėmimo mechanizmą turėtų būti atsižvelgiama į vandenilio rinkos brandą ir likvidumą, taip pat į infrastruktūros prieinamumą;
- (70) jei Komisija įsteigia koordinavimo grupę klausimams, susijusiems su vandenilio rinkos plėtros rėmimo mechanizmu spręsti, tokia koordinavimo grupė turėtų būti specialiai skirta vandeniliui;

- (71) Sąjungos pastangos laipsniškai panaikinti esamą priklausomybę nuo gamtinių dujų tiekimo iš Rusijos Federacijos ir išvengti naujos priklausomybės bei apsaugoti esminius Sąjungos ir valstybių narių saugumo interesus taip pat turėtų būti atspindėtos taikant vandenilio rinkos plėtros rėmimo mechanizmą, be kita ko, atsižvelgiant į tai, kad Rusijos Federacija energijos tiekimą naudoja kaip ginklą, kaip matyti iš sumažėjusio gamtinių dujų tiekimo ir gamtinių dujų srautų sutrikimų. Todėl Komisija turėtų turėti galimybę įgyvendinimo sprendimu apriboti pasiūlymų, susijusių su iš Rusijos Federacijos arba Baltarusijos tiekiamais vandenilio ištekliais pagal vandenilio rinkos plėtros rėmimo mechanizmą, vertinimo veiklą. Toks sprendimas turėtų būti priimamas tik tais atvejais, kai tai būtina esminiams Sąjungos ir valstybių narių saugumo interesams apsaugoti, ir turėtų būti grindžiamas tais pačiais principais, kurie taikomi dalyvavimui gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizme, tačiau turėtų būti pritaikytas veiklai, vykdomai taikant vandenilio rinkos plėtros rėmimo mechanizmą. Visų pirma, tokio sprendimo priėmimo ir išankstinio vertinimo tvarkaraštis turėtų būti pritaikytas prie planuojamos mechanizmo veikimo pradžios;

- (72) prieš baigiant galioti vandenilio rinkos plėtros rėmimo mechanizmui ir ne vėliau kaip 2029 m. gruodžio 31 d. Komisija turėtų pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje būtų įvertinti to mechanizmo taikymo rezultatai ir visų pirma jo indėlis į vandenilio rinkos plėtrą Sąjungoje. Remdamasi tokiu vertinimu, Komisija turėtų turėti galimybę pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto siekiant sukurti savanoriško vandenilio paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizmą;
- (73) į Sąjungos gamtinių dujų sistemą integruojant vis daugiau dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų, keisis Sąjungoje transportuojamų ir vartojamų gamtinių dujų kokybė. Siekiant užtikrinti netrukdomą tarpvalstybinį gamtinių dujų srautą, išlaikyti rinkų sąveiką ir sudaryti sąlygas rinkos integracijai, būtina didinti dujų kokybės ir jų valdymo sąnaudų skaidrumą, numatyti suderintą požiūrį į reguliavimo institucijų ir sistemos operatorių vaidmenį ir atsakomybę bei stiprinti tarpvalstybinį koordinavimą. Užtikrinant suderintą požiūrį į dujų kokybę tarpvalstybiniuose sujungimo taškuose, turėtų būti užtikrinamas valstybių narių lankstumas taikant dujų kokybės standartus jų nacionalinėse gamtinių dujų sistemose;

- (74) vandenilio įmaišymas į gamtinių dujų sistemą turėtų būti krašutinis sprendimas, nes jis ne toks veiksmingas, palyginti su gryno vandenilio naudojimu, ir mažina vandenilio vertę. Tai taip pat turi įtakos gamtinių dujų infrastruktūros veikimui, galutinio naudojimo sritims ir tarpvalstybinei sistemų sąveikai. Todėl pirmenybė turėtų būti teikiama gryno vandenilio gamybai ir naudojimui, taip pat jo transportavimui specialioje vandenilio sistemoje. Reikėtų kuo labiau stengtis vengti naudoti vandenilį tose srityse, kuriose esama efektyvesnio energijos vartojimo alternatyvų. Valstybėms narėms turėtų būti palikta teisė pačioms nuspręsti, ar savo nacionalinėse gamtinių dujų sistemose leisti vandenilio įmaišymą. Tuo pačiu metu suderintas požiūris į vandenilio įmaišymą į gamtinių dujų sistemą, t. y. visoje Sąjungoje nustatyta įmaišymo riba tarpvalstybiniuose valstybių narių sujungimo taškuose, kuriuose perdavimo sistemos operatoriai turi priimti gamtines dujas, kurių vandenilio įmaišymo lygis neviršija nustatytos ribos, sumažintų rinkos segmentacijos riziką. Gretimos perdavimo sistemos turėtų turėti galimybę laisvai susitarti dėl didesnių ar mažesnių vandenilio įmaišymo lygių tarpvalstybiniuose sujungimo taškuose. Svarstydamos tokius susitarimus valstybės narės turėtų pasikonsultuoti su kitomis valstybėmis narėmis, kurioms ta priemonė gali turėti įtakos, ir atsižvelgti į tų valstybių narių padėtį;

- (75) siekiant sudaryti palankias sąlygas veiksmingam gamtinių dujų transportavimui per gamtinių dujų sistemas Sąjungoje ir taip siekti didesnės vidaus rinkos integracijos, labai svarbu, kad perdavimo sistemos operatoriai tarpvalstybiniu lygmeniu koordinuotų veiksmus ir spręstų ginčus dėl dujų kokybės, įskaitant dėl įmaišyto biometano ir vandenilio kokybės. Griežtesni skaidrumo reikalavimai dėl dujų kokybės parametrų, įskaitant bendrąją šilumingumo vertę, Wobbe'ės indeksą ir deguonies kiekį, taip pat dėl vandenilio įmaišymo, ir jų raidos laikui bėgant kartu su stebėsenos ir ataskaitų teikimo pareigomis turėtų padėti kurti tinkamai veikiančią atvirą ir veiksmingą gamtinių dujų vidaus rinką;
- (76) jei valstybių narių reguliavimo institucijos arba ACER nusprendžia palikti galioti tarpvalstybinį apribojimą, kurį nulėmė vandenilio įmaišymo lygių skirtumai ar praktika, jos turėtų turėti galimybę naudoti savo pirmines dujų kokybės specifikacijas. Galimybė išlaikyti tokį tarpvalstybinį apribojimą yra ypač svarbi valstybėse narėse, kuriose yra tik vienas sujungimo taškas arba kuriose gamtinės dujos patenka daugiausia per vieną sujungimo tašką. Siekiant užtikrinti nekliudomus tarpvalstybinius srautus ir išsaugoti energijos vidaus rinkos vientisumą, atitinkamoms reguliavimo institucijoms ir, kai tinkama, ACER turėtų būti suteikti įgaliojimai vėl pradėti atnaujinamą bendrą ginčų sprendimo procesą, kad būtų atsižvelgta į pokyčius gamtinių dujų rinkose ir technologijų pokyčius;

- (77) labai svarbios yra Komisijos reglamente (ES) 2015/703²⁶ nustatytos taisyklės dėl gamtinių dujų sistemos sąveikos ir duomenų mainų, visų pirma susijusios su jungties susitarimais, įskaitant srauto kontrolės taisykles, gamtinių dujų kiekio ir kokybės matavimo principus, suderinimo proceso ir gamtinių dujų kiekio paskirstymo taisykles, pranešimo procedūras išskirtinių aplinkybių atveju; bendrų vienetų, dujų kokybės, įskaitant taisykles dėl tarpvalstybinės prekybos apribojimų dėl dujų kokybės skirtumų ir dėl skirtingos odoravimo praktikos valdymo, trumpalaikės ir ilgalaikės dujų kokybės stebėsenos ir informacijos teikimo; duomenų mainų ar dujų kokybės ataskaitų teikimo; skaidrumo, komunikacijos, informacijos teikimo ir atitinkamų rinkos dalyvių bendradarbiavimo;
- (78) siekiant užtikrinti optimalų Sąjungos vandenilio tinklo valdymą ir sudaryti sąlygas prekiauti vandeniliu bei jį tiekti kitų valstybių narių vartotojams Sąjungoje, turėtų būti įsteigtas ENNOH. ENNOH užduotys turėtų būti vykdomos laikantis Sąjungos konkurencijos taisyklių. ENNOH užduotys turėtų būti aiškiai apibrėžtos, o jo veiklos metodais turėtų būti užtikrinamas veiksmingumas, skaidrumas ir ENNOH atstovaujamas pobūdis. Kai tinkama, ENTSO-G ir ENNOH gali kartu parengti tinklo kodeksus, susijusius su tarpsektoriniais klausimais;

²⁶ 2015 m. balandžio 30 d. Komisijos reglamentas (ES) 2015/703, kuriuo nustatomas sistemų sąveikos ir duomenų mainų tinklo kodeksas (OL L 113, 2015 5 1, p. 13).

- (79) siekiant užtikrinti, kad ENNOH būtų atstovaujama visoms valstybėms narėms, kurios plėtoja vandenilio perdavimo tinklus, nukrypstant nuo pagrindinės taisyklės dėl ENNOH narystės, nustatytos šiame reglamente, valstybės narės turėtų turėti galimybę paskirti vandenilio perdavimo tinklo operatorių, kuriam taikoma nuo Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 68 straipsnio leidžianti nukrypti nuostata, ENNOH nariu, jei operatorius yra įsteigtas valstybėje narėje, kurioje nėra vienas kitas vandenilio perdavimo tinklo operatorius nėra ENNOH narys. Valstybės narės, kurios dar neturi specialaus vandenilio perdavimo tinklo operatoriaus, tačiau planuoja plėtoti vandenilio perdavimo tinklą pagal savo integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, turėtų galėti paskirti subjektą ENNOH asocijuotuoju partneriu, kuris būtų informuojamas apie ENNOH atliekamą darbą ir galėtų dalyvauti asamblėjos, valdybos ir komiteto posėdžiuose bei darbo grupėse, kol jų vandenilio tinklo operatoriai taps ENNOH nariais. Tuo tikslu valstybės narės gali deleguoti nacionalinės asociacijos, atsakingos už vandenilio klausimus, atstovą;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

- (80) siekiant užtikrinti vandenilio tinklo plėtros Sąjungoje skaidrumą, ENNOH turėtų parengti, skelbti ir reguliariai atnaujinti neįpareigojantį visos Sąjungos dešimties metų vandenilio tinklo plėtros planą (toliau – visos Sąjungos vandenilio tinklo plėtros planas), skirtą besivystančių vandenilio rinkų poreikiams. Į visos Sąjungos vandenilio tinklo plėtros planą turėtų būti įtraukti perspektyvūs ir komerciniu požiūriu svarbūs vandenilio transportavimo tinklai ir būtinos jungtys. ENNOH turėtų dalyvauti rengiant visos energetikos sistemos sąnaudų ir naudos analizę, įskaitant susietą energijos rinkos ir tinklo modelį, apimančią elektros energijos, gamtinių dujų ir vandenilio transportavimo infrastruktūrą, taip pat saugyklas, SGD ir elektrolizerius, dešimties metų tinklo plėtros planų scenarijus ir infrastruktūros spragų nustatymo ataskaitą, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2022/869 11, 12 ir 13 straipsniuose, kad būtų parengti Sąjungos bendro intereso projektų ir abipusio intereso projektų sąrašai. Tuo tikslu ENNOH turėtų glaudžiai bendradarbiauti su Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinklu (ENTSO-E) ir ENTSO-G, kad palengvintų energetikos sistemos integraciją;

- (81) siekdami palengvinti energetikos sistemos integraciją, išnaudoti sinergiją ir padėti išlaikyti bendrą sistemos efektyvumą, ENNOH, ENTSO-E ir ENTSO-G turėtų glaudžiai bendradarbiauti planuojant Sąjungos lygmens integruotą tinklą. Tas bendradarbiavimas turėtų apimti bendrą su elektros energija, vandeniliu ir gamtinėmis dujomis susijusių scenarijų rengimą, koordinuotą ataskaitų apie infrastruktūros spragas rengimą, nuoseklius visos energetikos sistemos sąnaudų ir naudos analizės metodikų projektus ir integruotą modelį pagal Reglamento (ES) 2022/869 11, 12 ir 13 straipsnius. Kad tas bendradarbiavimas būtų veiksmingas, ENNOH, ENTSO-E ir ENTSO-G turėtų sudaryti bendras darbo grupes, kurios siektų tų rezultatų. Pereinamuoju laikotarpiu iki 2027 m. sausio 1 d. ENTSO-G turėtų parengti 2026 m. visos Sąjungos vandenilio tinklo plėtros planą. Tuo tikslu ENTSO-G turėtų visapusiškai įtraukti vandenilio perdavimo tinklo operatorius ir ENNOH, kai tik ENNOH bus įsteigtas. 2026 m. visos Sąjungos vandenilio tinklo plėtros planą turėtų sudaryti du atskiri skyriai: vienas skirtas vandeniliui ir kitas – gamtinėms dujoms. ENNOH turėtų parengti 2028 m. visos Sąjungos vandenilio tinklo plėtros planą, atitinkantį Sąjungos lygmens integruotą tinklo planavimą pagal šį reglamentą;
- (82) visi rinkos dalyviai yra suinteresuoti užduotimis, kurias vykdys ENNOH. Todėl labai svarbus yra veiksmingas konsultavimosi procesas. Apskritai ENNOH turėtų kaupti, naudoti ir į savo darbą įtraukti infrastruktūros planavimo, plėtros ir eksploatavimo patirtį bendradarbiaudama su kitais atitinkamais rinkos dalyviais ir jų asociacijomis;

- (83) atsižvelgiant į tai, kad veiksmingesnę pažangą būtų galima užtikrinti taikant veikimo regionų lygmeniu metodą, vandenilio perdavimo tinklo operatoriai bendroje bendradarbiavimo struktūroje turėtų sukurti regionines struktūras sykiu užtikrindami, kad regionų lygmeniu pasiekti rezultatai atitiktų tinklo kodeksus ir Sąjungos dešimties metų vandenilio tinklo plėtros planus. Valstybės narės turėtų skatinti bendradarbiavimą ir stebėti tinklo efektyvumą regionų lygmeniu;
- (84) skaidrumo reikalavimai yra būtini siekiant užtikrinti, kad rinkos dalyviai pasitikėtų besiformuojančiomis vandenilio rinkomis Sąjungoje. Reikia užtikrinti vienodas galimybes gauti informaciją apie fizinę vandenilio sistemos būklę ir jos veikimą, kad visi rinkos dalyviai galėtų įvertinti bendrąją paklausos ir pasiūlos padėtį bei nustatyti rinkos kainos pokyčių priežastis. Informacija visada turėtų būti atskleidžiama suprantamu, lengvai prieinamu ir nediskriminaciniu būdu;
- (85) ENNOH turėtų sukurti centrinę internetinę platformą, kurioje būtų skelbiami visi rinkos dalyviams svarbūs duomenys, kad jie galėtų gauti veiksmingą prieigą prie vandenilio tinklo;
- (86) prieigos prie vandenilio tinklų sąlygos ankstyvuoją vandenilio rinkos plėtros etapu turėtų vandenilio tinklo naudotojams užtikrinti veiksmingą veikimą, nediskriminavimą ir skaidrumą, kartu išlaikant pakankamą lankstumą vandenilio tinklo operatoriams. Nustačius didžiausią pajėgumo sutarčių trukmę, turėtų sumažėti sutartinės perkrovos ir pajėgumų kaupavimo rizika;

- (87) siekiant užtikrinti nediskriminacinę prieigą ir skaidrumą vandenilio tinklo naudotojams, šiame reglamente turėtų būti nustatytos bendrosios sąlygos, kuriomis trečiosioms šalims suteikiama prieiga prie vandenilio saugyklų ir vandenilio terminalų;
- (88) vandenilio tinklo operatoriai turėtų bendradarbiauti, kad parengtų tinklo kodeksus, skirtus skaidriai ir nediskriminacinei prieigai prie tarpvalstybinių vandenilio tinklų užtikrinti ir ją valdyti, ir užtikrinti koordinuotą vandenilio tinklo plėtrą Sąjungoje, įskaitant jungties pajėgumų kūrimą. Kaip numatyta šiame reglamente, po metų nuo ENNOH sukūrimo Komisija turėtų sudaryti pirmąjį prioritetų sąrašą, pagal kurį būtų nustatoma, kurios sritys turi būti įtraukiamos rengiant vandeniliui skirtus tinklo kodeksus. Tinklo kodeksai turėtų atitikti ACER parengtas neprivalomas bendrąsias gaires. ACER turėtų dalyvauti atliekant faktinėmis aplinkybėmis pagrįstą tinklo kodeksų projektų peržiūrą, taip pat ir jų atitikties bendrosioms gairėms požiūriu, ir ji turėtų turėti galimybę rekomenduoti Komisijai juos priimti. ACER turėtų įvertinti siūlomus tinklo kodeksų pakeitimus, ir jai turėtų būti suteikta teisė rekomenduoti Komisijai juos priimti. Vandenilio tinklo operatoriai savo vandenilio tinklus turėtų eksploatuoti laikydamiesi tų tinklo kodeksų;
- (89) ENNOH parengtais tinklo kodeksais neketinama pakeisti būtinų nacionalinių taisyklių su tarpvalstybiniais klausimais nesusijusiose srityse;

- (90) Sąjungoje transportuojamo ir vartojamo vandenilio kokybė gali skirtis priklausomai nuo jo gamybos technologijos ir transportavimo ypatumų. Todėl Sąjungos lygmeniu suderintas požiūris į vandenilio kokybės valdymą tarpvalstybinėse jungtyse turėtų paskatinti tarpvalstybinį vandenilio srautą ir rinkos integraciją;
- (91) jei reguliavimo institucija mano, kad tai būtina, vandenilio perdavimo tinklo operatoriai galėtų būti atsakingi už vandenilio kokybės valdymą savo tinkluose pagal taikomus vandenilio kokybės standartus, užtikrinant patikimą ir stabilią vandenilio kokybę galutiniams vartotojams;
- (92) siekiant sudaryti palankias sąlygas vandenilio transportavimui per vandenilio perdavimo tinklus Sąjungoje ir taip siekti didesnės vidaus rinkos integracijos, labai svarbu, kad vandenilio perdavimo tinklo operatoriai tarpvalstybiniu lygmeniu glaudžiai koordinuotų veiksmus ir spręstų ginčus. Griežtesni skaidrumo reikalavimai dėl vandenilio kokybės parametrų ir jų raidos laikui bėgant, kartu su stebėsenos ir ataskaitų teikimo įpareigojimais turėtų padėti kurti tinkamai veikiančią atvirą ir veiksmingą vandenilio vidaus rinką;

- (93) siekiant iš dalies pakeisti neesmines šio reglamento nuostatas arba papildyti šį reglamentą neesminėmis tam tikrų konkrečių sričių, kurios yra labai svarbios integracijai, nuostatomis, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus dėl gairių, kuriose būtų išsamiai išdėstyta procedūra, kurios turi laikytis perdavimo sistemos operatoriai arba vandenilio perdavimo tinklo operatoriai, nuolaidų dydžių pakeitimo, kad būtų sumažintas perdavimo sistemos operatorių pajamų struktūrinis disbalansas, dėl kiekvienos regioninio bendradarbiavimo struktūros geografinės teritorijos, atsižvelgiant į esamas regioninio bendradarbiavimo struktūras, nustatymo, gamtinių dujų ir vandenilio tinklo kodeksų ir gairių nustatymo, priede nustatytų gairių dalinio pakeitimo ir gairių dėl naujos gamtinių dujų ir vandenilio infrastruktūros nustatymo. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais²⁷. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus turėtų gauti tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams turėtų būti sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;

²⁷ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

- (94) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, pagal SESV 291 straipsnį Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011²⁸;
- (95) tinklo kodeksai ir gairės turėtų būti taikomi įleidimo iš trečiųjų valstybių ir išleidimo į jas taškams. Konkrečios aplinkybės, įskaitant esamus ilgalaikius sutartimi įformintus susitarimus arba teisinius sunkumus nustatant ginčų su trečiosiose valstybėse įsisteigusiais perdavimo tinklų operatoriais arba gamtinių dujų tiekėjais sprendimo procedūrą, gali užkirsti kelią veiksmingam taikymui trumpuoju laikotarpiu. Kai tai pateisinama dėl objektyvių priežasčių, reguliavimo institucijos turėtų galėti kreiptis į Komisiją dėl leidimo nukrypti nuo tinklo kodeksų ar gairių arba konkrečių jų nuostatų, kurių negalima įgyvendinti įleidimo iš trečiųjų valstybių ir išleidimo į trečiąsias valstybes taškuose, taikymo. Tokios nukrypti leidžiančios nuostatos turėtų būti taikomos ribotą laikotarpį, t. y. tik tiek laiko, kiek būtina esamoms tinklo kodeksų ar gairių taikymo kliūtims pašalinti;
- (96) siekiant užtikrinti veiksmingą Europos vandenilio tinklų veikimą, vandenilio tinklo operatoriai turėtų būti atsakingi už vandenilio transportavimo tinklo eksploatavimą, priežiūrą ir plėtrą, glaudžiai bendradarbiaudami su kitais vandenilio tinklo operatoriais, taip pat su kitais sistemos operatoriais, su kuriais jų tinklai yra sujungti, be kita ko, siekiant palengvinti energetikos sistemos integraciją;

²⁸ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

(97) tinkamam vidaus rinkos veikimui yra naudinga, kad standartai būtų suderinti Sąjungos lygmeniu. Paskelbus nuorodas į tokį standartą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, jo laikymasis laikytinas pagrindine pagal šį reglamentą priimtose įgyvendinimo priemonėse nustatytų reikalavimų laikymosi sąlyga, nors turėtų būti leidžiami ir kiti tokios atitikties parodymo būdai. Pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1025/2012²⁹ 10 straipsnį Komisija gali prašyti Europos standartizacijos organizacijų parengti technines specifikacijas, Europos standartus ir darniuosius Europos standartus. Viena svarbiausių darnųjų standartų paskirčių turėtų būti padėti operatoriams taikyti pagal šį reglamentą ir Direktyvą (ES) 2024/...⁺ priimtas įgyvendinimo priemonės;

²⁹ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1025/2012 dėl Europos standartizacijos, kuriuo iš dalies keičiamos Tarybos direktyvos 89/686/EEB ir 93/15/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/9/EB, 94/25/EB, 95/16/EB, 97/23/EB, 98/34/EB, 2004/22/EB, 2007/23/EB, 2009/23/EB ir 2009/105/EB ir panaikinamas Tarybos sprendimas 87/95/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1673/2006/EB (OL L 316, 2012 11 14, p. 12).

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

- (98) dabartinė Sąjungos standartizacijos sistema, grindžiama Reglamentu (ES) Nr. 1025/2012, yra numatytoji sistema, taikoma rengiant standartus, kuriuose numatoma atitiktis atitinkamiems šio reglamento reikalavimams arba reikalavimams, nustatytiems konkrečiuose pagal šį reglamentą priimtuose deleguotuosiuose arba įgyvendinimo aktuose, prezumpcija. Europos standartai turėtų būti orientuoti į rinką ir jais turėtų būti atsižvelgiama į viešąjį interesą, taip pat į politikos tikslus, kurie aiškiai nurodyti vienai ar daugiau Europos standartizacijos organizacijų teikiamame Komisijos prašyme per nustatytą terminą ir remiantis bendru sutarimu parengti darniuosius standartus. Tačiau, jei atitinkamų nuorodų į darniuosius standartus nėra arba kai standartizacijos procesas yra užblokuotas ir atitinkamus darniuosius standartus vėluojama nustatyti, Komisija turėtų galėti deleguotaisiais arba įgyvendinimo aktais nustatyti šio reglamento reikalavimų bendrąsias specifikacijas, su sąlyga, kad tai darydama ji tinkamai atsižvelgia į Europos standartizacijos organizacijų vaidmenį ir funkcijas. Ta galimybė turėtų būti suprantama kaip išimties tvarka taikomas atsarginis sprendimas, kuriuo siekiama sudaryti palankesnes sąlygas operatoriams taikyti atitinkamas priemones pagal deleguotuosius arba įgyvendinimo aktus, priimtus pagal šį reglamentą ir Direktyvą (ES) 2024/...⁺. Jei nustatyti darniuosius standartus vėluojama dėl atitinkamo standarto techninio sudėtingumo, Komisija į tai turėtų atsižvelgti prieš pradėdama svarstyti galimybę nustatyti bendrąsias specifikacijas;
- (99) siekiant visapusiškai atsižvelgti į galutinių vandenilio naudotojų kokybės reikalavimus, techninėse specifikacijose ir standartuose, skirtuose vandenilio kokybei vandenilio tinkle, turėtų būti atsižvelgta į jau galiojančius standartus, kuriuose nustatyti tokie galutinių naudotojų reikalavimai (pavyzdžiui, standartas EN 17124);

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

- (100) vandenilio perdavimo tinklo operatoriai turėtų sukurti pakankamą tarpvalstybinio vandenilio transportavimo pajėgumą, kad patenkintų visus ekonomiškai pagrįstus ir techniškai įgyvendinamus tokio pajėgumo poreikius ir taip sudarytų sąlygas rinkos integracijai;
- (101) atsižvelgiant į vandenilio kaip energijos nešiklio potencialą ir galimybę, kad valstybės narės pradės prekiauti vandeniliu su trečiosiomis valstybėmis, būtina paaiškinti, kad pareiga pranešti pagal Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą (ES) 2017/684³⁰, taikoma energetikos srities tarpvyriausybiniams susitarimams, susijusiems su gamtinėmis dujomis, taip pat taikoma tarpvyriausybiniams susitarimams dėl vandenilio, įskaitant vandenilio junginius, pavyzdžiui, amoniaką ir skystuosius organinius vandenilio nešiklius. Todėl tas sprendimas turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;

³⁰ 2017 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2017/684, kuriuo nustatomas keitimosi informacija apie tarpvyriausybinius valstybių narių ir trečiųjų valstybių energetikos susitarimus bei teisiškai neprivalomus dokumentus mechanizmas, ir panaikinamas Sprendimas Nr. 994/2012/ES (OL L 99, 2017 4 12, p. 1).

(102) reikėtų aktyviai skatinti investuoti į stambią naują infrastruktūrą tuo pat metu užtikrinant tinkamą gamtinių dujų ir vandenilio vidaus rinkų veikimą. Siekiant sustiprinti infrastruktūros projektų, kuriems taikoma išimtis, teigiamą poveikį konkurencijai ir tiekimo saugumui, projekto planavimo etape reikėtų iširti rinkos dalyvių suinteresuotumą projektu ir įgyvendinti perkrovos valdymo taisykles. Jei infrastruktūra yra daugiau nei vienos valstybės narės teritorijoje, kraštutiniu atveju prašymą taikyti išimtį turėtų nagrinėti ACER, kad būtų galima geriau atsižvelgti į infrastruktūros tarpvalstybinį poveikį ir palengvinti administracinį darbą nagrinėjant tą prašymą. Be to, atsižvelgiant į išskirtinę tų naujų stambių infrastruktūros projektų, kuriems taikoma išimtis, įgyvendinimo riziką, tiekimo ir gamybos interesų turinčioms įmonėms laikinai turėtų būti galima visiškai ar dalinai nukrypti nuo veiklos rūšių atskyrimo taisyklių taikymo įgyvendinant atitinkamus projektus. Galimybė taikyti laikinai nukrypti leidžiančias nuostatas tiekimo saugumo tikslais turėtų būti taikoma visų pirma naujiems vamzdynamics Sąjungoje, kuriais gamtinės dujos transportuojamos iš trečiųjų valstybių į Sąjungą. Išimtys ir nukrypti leidžiančios nuostatos, suteiktos pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 2003/55/EB³¹ ir 2009/73/EB³², turėtų būti toliau taikomos laikotarpiu, kuriam jos buvo suteiktos pagal atitinkamą išimtį arba nukrypti leidžiančią nuostatą;

³¹ 2003 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/55/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinti Direktyvą 98/30/EB (OL L 176, 2003 7 15, p. 57).

³² 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinti Direktyvą 2003/55/EB (OL L 211, 2009 8 14, p. 94).

- (103) dėl 2022 m. vasario mėn. prasidėjusios Rusijos karinės agresijos prieš Ukrainą eskalavimo sumažėjo gamtinių dujų tiekimas iš tos valstybės, o gamtinių dujų pardavimo ištekliai buvo panaudoti Rusijos karui prie Sąjungos sienos finansuoti. Visų pirma buvo sustabdyti gamtinių dujų srautai dujotiekiu iš Rusijos per Baltarusiją ir dujotiekį „Nord Stream 1“, o gamtinių dujų tiekimas per Ukrainą nuolat mažėjo, o tai kelia didelį pavojų energijos tiekimo saugumui visoje Sąjungoje. Tas gamtinių dujų tiekimo sumažinimas, naudojamas kaip ginklas, ir manipuliavimas rinkomis tyčia sutrikdant gamtinių dujų srautus išryškino pažeidžiamumą ir priklausomybę Sąjungoje ir jos valstybėse narėse, ir tai akivaizdžiai gali daryti tiesioginį didelį poveikį jų esminiams tarptautinio saugumo interesams. Iš ankstesnių duomenų taip pat matyti, kad gamtinės dujos gali būti naudojamos siekiant energetikos rinkas paversti ginklu ir jomis manipuluoti, pavyzdžiui, kaupuojant pajėgumus gamtinių dujų infrastruktūroje, taip kenkiant Sąjungos esminiams tarptautinio saugumo interesams. Norint sušvelninti tokių įvykių poveikį, tiek dabartinėmis aplinkybėmis, tiek ateityje, valstybėms narėms išimties tvarka turėtų būti suteikta galimybė imtis proporcingų priemonių, kad būtų laikinai apriboti pavienio tinklo naudotojo išankstiniai siūlymai įleidimo taškuose ir SGD terminaluose įsigyti iš Rusijos Federacijos ir Baltarusijos tiekiamų pajėgumų, kai tai būtina valstybių narių ir Sąjungos esminiams saugumo interesams apsaugoti, taip pat atsižvelgiant į poreikį užtikrinti tiekimo saugumą Sąjungoje. Tokias laikinas priemones turėtų būti galima pratęsti, kai tai pagrįsta.

Ta galimybė turėtų būti taikoma tik Rusijos Federacijos ir Baltarusijos atžvilgiu, kad valstybės narės, laikydamosi „REPowerEU“ tikslų, galėtų tinkamomis priemonėmis reaguoti į bet kokią dėl tos situacijos kylančią grėsmę jų pačių ir Sąjungos esminiams saugumo interesams, įskaitant laipsnišką savo priklausomybės nuo Rusijos iškastinio kuro panaikinimą, be kita ko, imantis „REPowerEU“ tikslus atitinkančių išankstinių veiksmų. Joks toks apribojimas neturėtų prieštarauti Sąjungos arba valstybių narių tarptautiniams įsipareigojimams ir turėtų atitikti Bendrojo susitarimo dėl muitų tarifų ir prekybos XXI straipsnį. Prieš taikydamos bet kokius tokius apribojimus, valstybės narės turėtų pasikonsultuoti su Komisija ir kitomis valstybėmis narėmis, Energijos bendrijos susitariančiosiomis šalimis, Europos ekonominės erdvės susitarimo susitariančiosiomis šalimis ir Jungtine Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalyste, tiek, kiek toks apribojimas gali turėti joms įtakos, ir atsižvelgti į tų valstybių narių ir trečiųjų valstybių padėtį, visų pirma kiek tai susiję su tiekimo saugumu. Vertindamos bet kokio numatomo apribojimo tikslingumą ir aprėptį, valstybės narės turėtų deramai atsižvelgti į galimą savo priemonės poveikį kitoms valstybėms narėms ir visų pirma laikytis energetinio solidarumo principo, be kita ko, siekiant užtikrinti tiekimo saugumą;

- (104) vyksta reikšminga Europos energetikos sektoriaus pertvarka, pereinant prie labai efektyvios dekarbonizuotos ekonomikos, grindžiamos atsinaujinančiais energijos ištekliais, kartu užtikrinant energijos tiekimo saugumą ir konkurencingumą. Priėmus tarpvalstybinio elektros energijos srauto tinklo kodeksą jau padaryta pažanga elektros energijos subsektoriaus kibernetinio saugumo srityje, tačiau norint užtikrinti Sąjungos energetikos sistemos saugumą, reikalingos gamtinių dujų subsektoriui taikomos privalomos taisyklės;

- (105) reaguodama į 2021 m. rudenį visoje Sąjungoje fiksuotą didelį energijos kainų augimą ir neigiamą to poveikį, Komisija 2021 m. spalio 13 d. komunikate „Augančių energijos kainų problemos sprendimas: veiksmų ir paramos priemonių rinkinys“ pabrėžė veiksmingos ir tinkamai veikiančios energijos vidaus rinkos ir geresnio tiekimo saugumo koordinavimo tarpvalstybiniu mastu svarbą siekiant užtikrinti atsparumą būsimiems sukrėtimams. 2021 m. spalio 20–21 d. Europos Vadovų Taryba priėmė išvadas, kuriose Komisija raginama skubiai apsvarstyti priemones, kuriomis didinamas Sąjungos energetikos sistemos ir energijos vidaus rinkos atsparumas, įskaitant priemones, kuriomis didinamas tiekimo saugumas. Reaguodama į Rusijos invaziją į Ukrainą, 2022 m. kovo 8 d. Komisija pristatė planą „REPowerEU“, kuriuo siekiama laipsniškai panaikinti Sąjungos priklausomybę nuo Rusijos iškastinio kuro ir paspartinti perėjimą prie švarios energijos. Siekiant prisidėti prie nuoseklaus ir savalaikio reagavimo į tą krizę ir galimas naujas krizes Sąjungos lygmeniu, šiame reglamente ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2017/1938³³ turėtų būti nustatytos konkrečios taisyklės, skirtos bendradarbiavimui ir atsparumui stiprinti, visų pirma susijusios su solidarumo taisyklėmis. Todėl Reglamentas (ES) 2017/1938 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;

³³ 2017 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1938 dėl dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 994/2010 (OL L 280, 2017 10 28, p. 1).

- (106) kaip parodė 2017 m., 2021 m. ir 2022 m. modeliavimas visos Sąjungos mastu, regioninis bendradarbiavimas ir solidarumo priemonės yra labai svarbios siekiant užtikrinti Sąjungos atsparumą, jei labai pablogėtų tiekimo padėtis. Ekstremaliosios situacijos atveju solidarumo priemonėmis turėtų būti užtikrintas solidariai saugomų vartotojų, pavyzdžiui, namų ūkių, aprūpinimas tarpvalstybiniu mastu. Valstybės narės turėtų priimti priemones, būtinas nuostatomis dėl solidarumo mechanizmo įgyvendinti, be kita ko, atitinkamoms valstybėms narėms susitariant dėl techninių, teisinių ir finansinių aspektų. Valstybės narės turėtų apibūdinti tų aspektų nuostatas savo ekstremaliųjų situacijų valdymo planuose. Valstybėms narėms, kurios nesudarė dvišalių susitarimų, turėtų būti taikomos šiame reglamente numatytos standartinės taisyklės tokiam veiksmingam solidarumui užtikrinti;
- (107) todėl dėl tokių solidarumo priemonių gali atsirasti valstybės narės pareiga sumokėti kompensaciją subjektams, kuriems jos priemonės daro poveikį. Siekiant užtikrinti, kad solidarumo prašančios valstybės narės solidarumo teikiančiai valstybei narei mokama kompensacija būtų teisinga ir pagrįsta, reguliavimo institucijos ir ACER, kaip nepriklausomos institucijos, turėtų turėti įgaliojimus atlikti prašomos ir sumokėtos kompensacijos sumos auditą ir prireikus prašyti ją ištaisyti, visų pirma atsižvelgiant į netiesioginių išlaidų, patirtų dėl solidarumo tiekimo remiantis ne rinkos priemonėmis, lygį. Naujai užmegztas netiesiogiai susijusių valstybių narių, naudojančių rinkos priemones pagal šį reglamentą, bendradarbiavimas taip pat padeda sumažinti potencialiai dideles išlaidas, kurių galėtų atsirasti naudojant brangiau kainuojančias ne rinkos priemones;

- (108) Reglamente (ES) 2017/1938 turėtų būti nustatytas savanoriškas gamtinių dujų tiekimas, taikant rinkos priemones, netiesiogiai sujungtoms valstybėms narėms, visų pirma siekiant išvengti, kad tiesiogiai sujungtoms valstybėms narėms nereikėtų naudoti ne rinkos priemonių, kai kita tiesiogiai nesujungta valstybė narė galėtų tiekti gamtinių dujų kiekį solidarumo tikslais taikydama rinkos priemones. Savanoriškas rinkos priemonių pobūdis ir su tuo susijęs suteiktas gamtinių dujų kiekis nedaro poveikio valstybių narių pareigoms laiku įvertinti ir nurodyti, ar ir kaip rinkos priemonėmis gali būti suteiktos prašomos gamtinės dujos. Tokiu mechanizmu siekiama sumažinti netiesiogines ir bendras solidarumo išlaidas išvengiant brangiau kainuojančių ne rinkos priemonių taikymo. Netiesiogiai sujungtų valstybių narių solidarumas padalina našta daugiau valstybių narių ir sudaro palankesnes sąlygas SGD įrenginių neturinčioms valstybėms narėms naudotis pasauline SGD pasiūla;

- (109) rizika grindžiamas požiūris į dujų tiekimo saugumo vertinimą ir prevencinių bei poveikio švelninimo priemonių nustatymas turėtų apimti scenarijus, kuriuose nagrinėjamas gamtinių dujų poreikio sumažėjimo taikant energijos taupymo arba energijos vartojimo efektyvumo priemonės poveikis, be kita ko, atliekant Sąjungos masto gamtinių dujų tiekimo ir infrastruktūros veikimo sutrikimo scenarijų modeliavimą pagal šį reglamentą. Nagrinėjant energijos taupymo ir energijos vartojimo efektyvumo scenarijus užtikrinama, kad Sąjungos masto modeliavimas, taip pat vėlesni nacionaliniai ir bendri rizikos vertinimai ir prevencinės priemonės būtų parengti ateities iššūkiams ir atitiktų principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ ir Sąjungos poveikio klimatui neutralumo tikslus, nustatytus Reglamente (ES) 2021/1119, ir kad jais būtų prisidedama prie laipsniško Sąjungos priklausomybės nuo Rusijos iškastinio kuro panaikinimo. Šiuo reglamentu valstybėms narėms taip pat suteikiama galimybė mažinti saugomų vartotojų dujų suvartojimą nebūtinosioms reikmėms, kad būtų lengviau sutaupyti daugiau gamtinių dujų, visų pirma krizės metu;

- (110) šiuo metu išlieka rizika dujų tiekimo saugumui, kurią kelia Rusijos karinė agresija prieš Ukrainą ir dėl kurios pateisinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2022/1032³⁴ padaryti Reglamento (ES) 2017/1938 daliniai pakeitimai. Be to, reikėtų atsižvelgti į papildomą riziką, pavyzdžiui, tolesnius ypatingos svarbos infrastruktūros sutrikimus po sabotazo veiksmų prieš dujotiekius „NordStream“ 2022 m. rugsėjo mėn. ir Baltijos jungiamojo dujotiekio sutrikdymo 2023 m. spalio mėn., taip pat į geopolitinės aplinkos blogėjimą ir grėsmingą padėtį tiekiančiuose regionuose, pavyzdžiui, dėl krizės Artimuosiuose Rytuose. Todėl prie ataskaitos, kurią Komisija turi pateikti ne vėliau kaip 2025 m. vasario 28 d., prireikus turi būti pridėtas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2017/1938;

³⁴ 2022 m. birželio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/1032, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2017/1938 ir (EB) Nr. 715/2009, kiek tai susiję su dujų laikymu (OL L 173, 2022 6 30, p. 17).

- (111) tam tikros šio reglamento nuostatos grindžiamos Tarybos reglamentu (ES) 2022/2576³⁵ nustatytomis krizės priemonėmis reaguojant į Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą ir paskesnę gamtinių dujų tiekimo krizę. Nors Reglamentu (ES) 2022/2576 buvo sprendžiama neatidėliotina ir didelė gamtinių dujų tiekimo krizė, be kita ko, nukrypstant nuo esamos nuolatinės sistemos, šiuo reglamentu siekiama kai kurias krizės priemones paversti nuolatinėmis gamtinių dujų rinkos ypatybėmis. Tai visų pirma susiję su gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizmu, SGD įrenginių ir gamtinių dujų saugyklų naudojimo gerinimo priemonėmis, taip pat papildomomis solidarumo priemonėmis susidarius ekstremaliajai gamtinių dujų situacijai. Tačiau toms nuolatinėms gamtinių dujų rinkos ypatybėms įgyvendinti reikia laiko, be kita ko, dėl būtinų konkurso procedūrų, susijusių su nuolatiniu gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizmu, kuris nebus baigtas iki 2024 m. pabaigos. Be to, tikimasi, kad su gamtinių dujų tiekimu susijusi rizika Sąjungoje išliks visus 2024 m. Todėl, siekiant pakankamai atsižvelgti į tų priemonių parengiamąjį etapą ir išvengti dubliavimosi su Reglamentu (ES) 2022/2576 nustatytomis priemonėmis, atitinkamos šio reglamento nuostatos turėtų būti taikomos tik nuo 2025 m. sausio 1 d. Šio reglamento nuostatos dėl paslaugų teikėjo įsisteigimo ir atrankos užduotims pagal gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizmą vykdyti turėtų būti taikomos nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos, siekiant užtikrinti, kad mechanizmas pradėtų veikti nuo Reglamento (ES) 2022/2576 galiojimo pabaigos dienos;

³⁵ 2022 m. gruodžio 19 d. Tarybos reglamentas (ES) 2022/2576 dėl solidarumo didinimo geriau koordinuojant dujų pirkimą, nustatant patikimus lyginamuosius kainų indeksus ir tarpvalstybinius dujų mainus (OL L 335, 2022 12 29, p. 1).

- (112) todėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1227/2011³⁶ bei reglamentai (ES) 2019/942 ir (ES) 2022/869 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeisti;
- (113) kadangi šio reglamento tikslo, t. y. nustatyti sąžiningas prieigos prie gamtinių dujų perdavimo tinklų, laikymo ir SGD įrenginių sąlygas reglamentuojančias taisykles ir priemones, susijusias su gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizmu bei vandenilio rinkos plėtros rėmimo mechanizmu, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl veiksmo masto arba poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamasi ES sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

³⁶ 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1227/2011 dėl didmeninės energijos rinkos vientisumo ir skaidrumo (OL L 326, 2011 12 8, p. 1).

I skyrius

Dalykas, taikymo sritis ir terminų apibrėžtys

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

Šiame reglamente:

- a) nustatomos nediskriminacinės taisyklės, reglamentuojančios prieigos prie gamtinių dujų ir vandenilio sistemų sąlygas, atsižvelgiant į nacionalinių ir regioninių rinkų savitumą ir siekiant užtikrinti tinkamą gamtinių dujų ir vandenilio vidaus rinkų veikimą ir prisidėti prie ilgalaikio energetikos sistemos lankstumo, ir
- b) palengvinamas tinkamai veikiančių ir skaidrių gamtinių dujų ir vandenilio rinkų sukūrimas ir veikimas užtikrinant aukštą tiekimo saugumo lygį ir numatomi mechanizmai, skirti suderinti prieigos prie tinklo taisyklės, kad būtų įmanoma vykdyti tarpvalstybinius gamtinių dujų ir vandenilio mainus.

Pirmoje pastraipoje nurodyti tikslai apima:

- a) tarifų arba jų skaičiavimo metodikų, galimybės naudotis gamtinių dujų tinklu, išskyrus gamtinių dujų saugyklas, suderintų principų nustatymą;
- b) galimybės naudotis tinklu suteikimo trečiajai šaliai paslaugų nustatymą ir pajėgumo paskirstymo bei perkrovos valdymo suderintus principus;
- c) skaidrumo reikalavimų, balansavimo taisyklių bei disbalanso mokesčių nustatymą ir prekybos pajėgumų palengvinimą.

Šis reglamentas, išskyrus jo 34 straipsnio 5 dalį, taikomas tik toms gamtinių dujų saugykloms ir toms vandenilio saugykloms, kurios nurodytos Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 33 straipsnio 3 arba 4 dalyje arba 37 straipsnyje.

Valstybės narės pagal Direktyvą (ES) 2024/...⁺ gali įsteigti subjektą arba įstaigą, kuri vykdytų vieną ar daugiau funkcijų, kurios paprastai priskiriamos perdavimo sistemos operatoriui arba vandenilio perdavimo tinklo operatoriui, ir kuriai būtų taikomi šio reglamento reikalavimai. Tam subjektui arba įstaigai taikomas sertifikavimo reikalavimas pagal šio reglamento 14 straipsnį ir paskyrimo reikalavimas pagal Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 71 straipsnį.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

2 straipsnis
Terminų apibrėžtys

1. Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:
 - 1) reguliuojamo turto bazė – perdavimo sistemos operatoriaus, skirstymo sistemos operatoriaus, vandenilio perdavimo tinklo operatoriaus ir vandenilio skirstymo tinklo operatoriaus tinklo turtas, naudojamas reguliuojamoms tinklo paslaugoms teikti, į kurią atsižvelgiama apskaičiuojant su tinklu susijusių paslaugų pajamas;
 - 2) perdavimas – perdavimas, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 17 punkte;
 - 3) transportavimo sutartis – perdavimo sistemos operatoriaus arba vandenilio tinklo operatoriaus sutartis su tinklo naudotoju, sudaryta siekiant teikti gamtinių dujų arba vandenilio transportavimo paslaugas;
 - 4) pajėgumas – didžiausias srautas, išreikštas įprastais kubiniais metrais per laiko vienetą arba energijos vienetu per laiko vienetą, kuriuo tinklo naudotojas turi teisę naudotis pagal transportavimo sutarties nuostatas;
 - 5) nepanaudotas pajėgumas – garantuojamasis pajėgumas, kurį tinklo naudotojas įgijo pagal transportavimo sutartį, tačiau dėl kurio tas naudotojas dar nepateikė kiekio paraiškos iki sutartyje nustatyto termino;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

- 6) perkrovos valdymas – perdavimo sistemos operatoriaus pajėgumo visumos valdymas siekiant optimaliai ir maksimaliai išnaudoti techninį pajėgumą ir laiku nustatyti būsimos perkrovos ir perpildymo taškus;
- 7) antrinė rinka – ne pirminėje rinkoje parduodamo pajėgumo rinka;
- 8) kiekio paraiška – tinklo naudotojo pranešimas perdavimo sistemos operatoriui apie faktinį srautą, kurį tinklo naudotojas nori įleisti į sistemą arba išleisti iš jos, teikiamas prieš tokį įleidimą ar išleidimą;
- 9) patikslinta kiekio paraiška – pranešimas apie pakoreguotą kiekio paraišką, teikiamas po kiekio paraiškos pateikimo;
- 10) sistemos vientisumas – tokia padėtis, kai gamtinių dujų arba vandenilio slėgis ir kokybė nenukrenta žemiau mažiausių ribų ir neviršija didžiausių ribų, kad techniniu požiūriu būtų garantuotas gamtinių dujų arba vandenilio transportavimas;
- 11) balansavimo laikotarpis – laikotarpis, per kurį kiekvienas tinklo naudotojas privalo pagal tinklo kodeksą kompensuoti energijos vienetais išreikštą išleidžiamą gamtinių dujų arba vandenilio kiekį, įleisdamas tokį patį gamtinių dujų arba vandenilio kiekį;
- 12) tinklo naudotojas – tinklo naudotojas, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 60 punkte;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

- 13) pertraukiamosios paslaugos – perdavimo sistemos operatoriaus arba, kai taikytina, skirstymo sistemos operatoriaus, arba vandenilio tinklo operatoriaus siūlomos paslaugos, susijusios su pertraukiamuoju pajėgumu;
- 14) pertraukiamasis pajėgumas – gamtinių dujų arba vandenilio perdavimo pajėgumas, kurio veikimą perdavimo sistemos operatorius arba, kai taikytina, skirstymo sistemos operatorius, arba vandenilio tinklo operatorius gali pertraukti transportavimo sutartyje numatytomis sąlygomis;
- 15) ilgalaikės paslaugos – perdavimo sistemos operatoriaus arba, kai taikytina, skirstymo sistemos operatoriaus, arba vandenilio tinklo operatoriaus siūlomos vienerių metų ar ilgesnės trukmės paslaugos;
- 16) trumpalaikės paslaugos – perdavimo sistemos operatoriaus arba, kai taikytina, skirstymo sistemos operatoriaus, arba vandenilio tinklo operatoriaus siūlomos trumpesnės nei vienerių metų trukmės paslaugos;
- 17) garantuojamasis pajėgumas – gamtinių dujų ir vandenilio perdavimo ir skirstymo pajėgumas, kurio nepertraukiamumą perdavimo sistemos operatorius arba, kai taikytina, skirstymo sistemos operatorius, arba vandenilio tinklo operatorius garantuoja sutartimi;
- 18) garantuojamosios paslaugos – perdavimo sistemos operatoriaus arba, kai taikytina, skirstymo sistemos operatoriaus, arba vandenilio tinklo operatoriaus siūlomos paslaugos, susijusios su garantuojamuoju pajėgumu;

- 19) techninis pajėgumas – didžiausias garantuojamasis pajėgumas, kuris gali būti siūlomas tinklo naudotojams atsižvelgiant į sistemos vientisumą ir perdavimo sistemos operatoriaus arba, kai taikytina, skirstymo sistemos operatoriaus, arba vandenilio tinklo operatoriaus reikalavimus;
- 20) sutartinis pajėgumas – transportavimo sutartimi tinklo naudotojui paskirtas pajėgumas;
- 21) turimas pajėgumas – techninio pajėgumo dalis, kuri nėra paskirta ir kuri tam tikru momentu sistemoje vis dar turima;
- 22) sutartinė perkrova – padėtis, kai garantuojamojo pajėgumo paklausos lygis viršija techninį pajėgumą;
- 23) pirminė rinka – perdavimo sistemos operatoriaus arba, kai taikytina, skirstymo sistemos operatoriaus, arba vandenilio perdavimo tinklo operatoriaus tiesiogiai parduodamo pajėgumo rinka;
- 24) fizinė perkrova – padėtis, kai faktinio tiekimo paklausos lygis tam tikru momentu viršija techninį pajėgumą;
- 25) SGD įrenginio pajėgumas – SGD terminalo pajėgumas gamtinėms dujoms skystinti arba SGD importuoti, iškrauti, papildomoms paslaugoms teikti, laikinai laikyti ir joms dujinti;
- 26) talpa – gamtinių dujų arba vandenilio saugyklos tūris, kurį saugyklos naudotojas gali naudoti gamtinėms dujoms arba vandeniliui laikyti;

- 27) išleidimo pajėgumas – saugyklos naudotojui nustatyta gamtinių dujų ar vandenilio išleidimo iš gamtinių dujų arba vandenilio saugyklos norma;
- 28) įleidimo pajėgumas – saugyklos naudotojui nustatyta gamtinių dujų ar vandenilio dujų įleidimo į gamtinių dujų arba vandenilio saugyklą norma;
- 29) laikymo pajėgumas – talpos, įleidimo pajėgumo ir išleidimo pajėgumo derinys;
- 30) įleidimo ir išleidimo sistema – įleidimo ir išleidimo sistema, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 57 punkte;
- 31) balansavimo zona – balansavimo zona, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 58 punkte;
- 32) virtualusis prekybos taškas – virtualusis prekybos taškas, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 59 punkte;
- 33) įleidimo taškas – įleidimo taškas, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 61 punkte;
- 34) išleidimo taškas – išleidimo taškas, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 62 punkte;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

- 35) sąlyginis pajėgumas – garantuojamasis pajėgumas, susijęs su skaidriomis ir iš anksto apibrėžtomis prieigos iš virtualiojo prekybos taško ir prie jo suteikimo arba riboto paskirstomumo sąlygomis;
- 36) paskirstomumas – bet kokio įleidimo pajėgumo ir bet kokio išleidimo pajėgumo diskrecinis derinys;
- 37) leidžiamosios pajamos – suma, gaunama sudėjus perdavimo sistemos operatoriaus teikiamų perdavimo paslaugų pajamas ir ne perdavimo paslaugų pajamas per tam tikrą konkretaus reguliuojamojo laikotarpio atkarpą, kurią toks perdavimo sistemos operatorius turi teisę gauti pagal ne kainos viršutinės ribos režimą ir kuri nustatoma pagal Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 78 straipsnio 7 dalies a punktą;
- 38) tikslinės pajamos – suma, gaunama sudėjus numatomas perdavimo paslaugų pajamas, apskaičiuojamas laikantis 17 straipsnio 1 dalyje išdėstytų principų, ir numatomas ne perdavimo paslaugų pajamas pertam tikrą konkretų laikotarpį atitinkamu reguliavimo laikotarpiu už perdavimo sistemos operatoriaus pagal kainos viršutinės ribos režimą teikiamas paslaugas;
- 39) nauja infrastruktūra – iki 2003 m. rugpjūčio 4 d. neužbaigta infrastruktūra;
- 40) gamtinės dujos – gamtinės dujos, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 1 punkte;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

- 41) dujos iš atsinaujinančiųjų išteklių – dujos iš atsinaujinančiųjų išteklių, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 2 punkte;
- 42) gamtinių dujų sistema – gamtinių dujų sistema, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 3 punkte;
- 43) vandenilio sistema – vandenilio sistema, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 4 punkte;
- 44) vandenilio saugykla – vandenilio saugykla, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 5 punkte;
- 45) vandenilio saugyklos operatorius – vandenilio saugyklos operatorius, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 6 punkte;
- 46) vandenilio terminalas – vandenilio terminalas, kaip apibrėžta Dujų direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 8 punkte;
- 47) vandenilio terminalo operatorius – vandenilio terminalo operatorius, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 9 punkte;
- 48) vandenilio kokybė – vandenilio kokybė, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 10 punkte;
- 49) mažo anglies dioksido pėdsako vandenilis – mažo anglies dioksido pėdsako vandenilis, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 11 punkte;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

- 50) mažo anglies dioksido pėdsako dujos – mažo anglies dioksido pėdsako dujos, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 12 punkte;
- 51) perdavimo sistemos operatorius – perdavimo sistemos operatorius, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 18 punkte;
- 52) gavybos tinklas – gavybos tinklas, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 16 punkte;
- 53) skirstymas – skirstymas, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 19 punkte;
- 54) skirstymo sistemos operatorius – skirstymo sistemos operatorius, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 20 punkte;
- 55) vandenilio tinklas – vandenilio tinklas, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 21 punkte;
- 56) vandenilio transportavimas – vandenilio transportavimas, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 22 punkte;
- 57) vandenilio perdavimo tinklas – vandenilio perdavimo tinklas, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 23 punkte;
- 58) vandenilio skirstymo tinklas – vandenilio skirstymo tinklas, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 24 punkte;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

- 59) vandenilio tinklo operatorius – vandenilio tinklo operatorius, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 25 punkte;
- 60) vandenilio perdavimo tinklo operatorius – vandenilio perdavimo tinklo operatorius, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 26 punkte;
- 61) vandenilio skirstymo tinklo operatorius – vandenilio skirstymo tinklo operatorius, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 27 punkte;
- 62) tiekimas – tiekimas, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 28 punkte;
- 63) gamtinių dujų saugykla – gamtinių dujų saugykla, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 31 punkte;
- 64) gamtinių dujų laikymo sistemos operatorius – gamtinių dujų laikymo sistemos operatorius, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 32 punkte;
- 65) SGD įrenginys – SGD įrenginys, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 33 punkte;
- 66) SGD sistemos operatorius – SGD sistemos operatorius, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 34 punkte;
- 67) sistema – sistema, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 35 punkte;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

- 68) papildomos paslaugos – papildomos paslaugos, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 36 punkte;
- 69) jungtis – jungtis, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 39 punkte;
- 70) vandenilio jungtis – vandenilio jungtis, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 40 punkte;
- 71) sistemos naudotojas – sistemos naudotojas, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 46 punkte;
- 72) vartotojas – vartotojas, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 47 punkte;
- 73) galutinis vartotojas – galutinis vartotojas, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 50 punkte;
- 74) didmenininkas – didmenininkas, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 51 punkte;
- 75) kontrolė – kontrolė, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 55 punkte;
- 76) ilgalaikė sutartis – ilgalaikė sutartis, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 56 punkte;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

- 77) sujungimo taškas – sujungimo taškas, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 63 punkte;
- 78) virtualusis sujungimo taškas – virtualusis sujungimo taškas, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 64 punkte;
- 79) rinkos dalyvis – rinkos dalyvis, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 65 punkte;
- 80) sąveikumas – sąveikumas, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 71 punkte;
- 81) principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ – principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1999³⁷ 2 straipsnio 18 punkte;
- 82) paskirties keitimas – paskirties keitimas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2022/869 2 straipsnio 18 punkte;
- 83) vertikalčiai integruota įmonė – vertikalčiai integruota įmonė, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 43 punkte.
2. 1 dalies 4–24 punktuose apibrėžti terminai, susiję su perdavimu, pagal analogiją taikomi saugykloms ir SGD įrenginiams.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

³⁷ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (Tekstas svarbus EEE) (OL L 328, 2018 12 21, p. 1).

II skyrius

Gamtinių dujų sistemoms ir vandenilio sistemoms taikomos bendrosios taisyklės

1 SKIRSNIS

BENDROSIOS RINKOS ORGANIZAVIMO TAISYKLĖS IR PRIEIGA PRIE INFRASTRUKTŪROS

3 straipsnis

Bendrieji principai

Valstybės narės, pagal Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 76 straipsnį paskirtos reguliavimo institucijos (toliau – reguliavimo institucijos), gamtinių dujų sistemų arba vandenilio sistemų operatoriai ir deleguotieji operatoriai, kaip antai rinkos srities valdytojai arba užsakymo platformos operatoriai, užtikrina, kad gamtinių dujų ir vandenilio rinkos veiktų vadovaujantis šiais principais:

- a) gamtinių dujų ir vandenilio kainos būtų formuojamos remiantis paklausa ir pasiūla;
- b) perdavimo sistemos operatoriai ir skirstymo sistemos operatoriai, taip pat vandenilio perdavimo tinklo operatoriai ir vandenilio skirstymo tinklo operatoriai vienas su kitu bendradarbiautų, kad suteiktų tinklo naudotojams teisę laisvai rezervuoti įleidimo ir išleidimo pajėgumus; gamtinės dujos ir, nuo 2033 m., vandenilis būtų transportuojami per įleidimo ir išleidimo sistemą, o ne sutartyse numatytais maršrutais;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

- c) gamtinių dujų sistemos ir vandenilio sistemos įleidimo ir išleidimo taškuose būtų taikomi tokie tarifai, kad būtų prisidedama prie rinkos integracijos, tiekimo saugumo didinimo ir gamtinių dujų tinklų ir vandenilio tinklų sujungimo skatinimo;
- d) toje pačioje įleidimo ir išleidimo sistemoje veikiančios įmonės keistųsi gamtinėmis dujomis ir, nuo 2033 m., vandeniliu virtualiajame prekybos taške; dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų gamintojai turi turėti vienodą prieigą prie virtualiojo prekybos taško, nepriklausomai nuo to, ar jie prijungti prie skirstymo sistemos ar perdavimo sistemos; gamtinėmis dujomis ir, nuo 2033 m., vandeniliu gali būti fiziškai keičiamasi įleidimo iš trečiųjų valstybių arba išleidimo į jas taškuose;
- e) tinklo naudotojai būtų atsakingi už savo balansavimo portfelių subalansavimą, kad kuo labiau būtų sumažinta būtinybė perdavimo sistemos operatoriams ir vandenilio perdavimo tinklo operatoriams imtis balansavimo veiksmų;
- f) balansavimo veiksmai būtų atliekami remiantis standartizuotais produktais laikantis tinklų balansavimo kodekso, nustatyto pagal šį reglamentą, ir vykdomi prekybos platformoje arba naudojantis balansavimo paslaugomis pagal tą tinko kodeksą;
- g) rinkos taisyklėmis būtų vengiama veiksmų, kuriais užkertamas kelias gamtinių dujų ir vandenilio paklausai ir pasiūla grindžiamai kainodarai;
- h) rinkos taisyklėmis būtų užtikrinama, kad gamtinių dujų ir vandenilio rinkose būtų laikomasi į vartotoją orientuoto ir efektyvaus energijos vartojimo požiūrio;

- i) rinkos taisyklėmis būtų skatinamas likvidžios prekybos gamtinėmis dujomis ir vandeniliu atsiradimas ir veikimas, skatinantis kainos formavimąsi ir skaidrumą;
- j) rinkos taisyklėmis būtų sudaromos sąlygos dekarbonizuoti gamtinių dujų sistemas ir vandenilio sistemas, be kita ko, sudarant galimybę į rinkas integruoti gamtines dujas ir vandenilį iš atsinaujinančiųjų išteklių ir teikiant paskatas taupyti ir efektyviai vartoti energiją, mažinti paklausą, didinti paklausos lankstumą ir integruoti energetikos sistemą bei sudaryti palankesnes sąlygas siekti Sąjungos klimato ir energetikos tikslų;
- k) rinkos taisyklėmis būtų užtikrinamos tinkamos investavimo paskatos, visų pirma skatinamos ilgalaikės investicijos į nuo iškastinio kuro nepriklausomą ir tvarią gamtinių dujų sistemą ir vandenilio sistemą, energijos kaupimą, energijos vartojimo efektyvumą, paklausos mažinimą ir paklausos atsaką, kad būtų tenkinami rinkos poreikiai bei sistemų integravimo poreikiai, ir būtų sudaromos palankesnės sąlygos sąžiningai konkurencijai ir energijos tiekimo saugumui, kartu įgyvendinant principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“, siekiant vengti investavimo paskatų, dėl kurių atsiranda neišnaudojamas turtas;
- l) tinklo planavimo taisyklėmis, kai tinkama, būtų siekiama naudoti vandenilį sektoriuose, kurių priklausomybę nuo iškastinio kuro yra sunku sumažinti, atsižvelgiant į šiltnamio efektą sukeliančių dujų mažinimo potencialą, skatinamos iškastinių dujų paklausos mažinimo priemonės, ir jomis prisidedama prie apdairaus ir racionalaus gamtinių išteklių naudojimo ir Sąjungos klimato ir energetikos tikslų įgyvendinimo;
- m) būtų pašalintos kliūtys tarpvalstybiniams gamtinių dujų ir vandenilio srautams tarp įleidimo ir išleidimo sistemų, jei tokių yra;
- n) rinkos taisyklėmis būtų skatinamas regioninis bendradarbiavimas ir integracija.

4 straipsnis

Dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų plėtros didinimas anglių pramonės ir didelio anglies dioksido taršos intensyvumo regionuose

Komisija remia ir skatina dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų, visų pirma vandenilio ir biometano, skverbimą į Sąjungos energetikos sistemą, visų pirma anglių pramonės ir didelio anglies dioksido taršos intensyvumo regionuose, siekiant padidinti dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių dalį, visų pirma pramonės procesuose, centralizuotame šildyme ir energijos kaupime, ir taip paspartinti laipsnišką kietojo iškastinio kuro atsisakymą pramonės ir centralizuoto šilumos tiekimo sektoriuose. Komisija taip pat remia iškastinio kuro konversiją į atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako vandenilį ir biometaną, taip pat darbuotojų rengimą darbui su vandeniliu.

5 straipsnis
Reguliuojamo turto bazių atskyrimas

1. Jei perdavimo sistemos operatorius, skirstymo sistemos operatorius arba vandenilio tinklo operatorius teikia reguliuojamas gamtinių dujų, vandenilio arba elektros energijos paslaugas, jis laikosi Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 75 straipsnyje ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/944³⁸ 56 straipsnyje nustatyto reikalavimo dėl apskaitos atskyrimo ir turi atskirą su gamtinėmis dujomis, vandeniliu arba elektros energija susietą reguliuojamo turto bazę. Ta atskira reguliuojamo turto baza užtikrinama, kad:
 - a) paslaugų pajamos, gautos teikiant konkrečias reguliuojamas paslaugas, galėtų būti naudojamos tik kapitalo ir veiklos išlaidoms, susijusioms su turtu, įtrauktu į reguliuojamo turto bazę, naudotą teikiant reguliuojamas paslaugas, susigrąžinti;
 - b) kai turtas perduodamas kitai reguliuojamo turto basei, būtų nustatoma jo vertė, reguliavimo institucijai atlikus turto auditą ir tą vertę patvirtinus, ir ji būtų tokia, kad nebūtų kryžminio subsidijavimo.
2. Valstybė narė neleidžia finansinių pervedimų tarp reguliuojamų paslaugų, kurios yra atskiros, kaip tai suprantama 1 dalyje.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

³⁸ 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES (OL L 158, 2019 6 14, p. 125).

3. Valstybės narės gali leisti vandenilio tinklo operatoriams vandenilio tinklo išlaidų grąžinimą paskirstyti per tam tikrą laikotarpį taikant vandenilio tinklo prieigos tarifus, siekiant užtikrinti, kad būsimi naudotojai tinkamai prisidėtų prie pradinių vandenilio tinklo plėtros išlaidų. Tokį išlaidų paskirstymą per tam tikrą laikotarpį ir jį pagrindžiančią metodiką tvirtina reguliavimo institucija. Valstybės narės gali nustatyti priemones, pavyzdžiui, valstybės garantiją, kad būtų padengta vandenilio tinklo operatorių finansinė rizika, susijusi su pradiniu išlaidų susigrąžinimo skirtumu, atsirandančiu dėl išlaidų paskirstymo per tam tikrą laikotarpį, jei tokios priemonės atitinka SESV 107 straipsnį.
4. Nukrypstant nuo 2 dalies, valstybė narė gali leisti finansinius pervedimus tarp reguliuojamų paslaugų, kurios yra atskiros, kaip tai suprantama 1 dalyje, jei reguliavimo institucija nustatė, kad tinklų finansavimas taikant tik tinklo naudotojų mokamus tinklo prieigos tarifus yra neperspektyvus. Reguliavimo institucija, atlikdama vertinimą, atsižvelgia, *inter alia*, į numatytų finansinių pervedimų vertę, susijusį kryžminį subsidijavimą tarp atitinkamų tinklų naudotojų ir tų finansinių pervedimų ekonominį efektyvumą.

Finansiniam pervedimui, kaip tai suprantama šioje dalyje, taikomos šios sąlygos:

- a) visos finansiniam pervedimui reikalingos pajamos surenkamos kaip priskirtasis mokestis;
- b) priskirtasis mokestis renkamas tik iš išleidimo galutiniams vartotojams taškų esančių toje pačioje valstybėje narėje, kurioje yra finansinio pervedimo gavėjas;

- c) priskirtąjį mokestį ir finansinį pervedimą arba jų apskaičiavimo metodiką iki jų įsigaliojimo tvirtina reguliavimo institucija;
- d) patvirtintas priskirtasis mokestis ir finansinis pervedimas bei metodika, jei ji patvirtinama, yra skelbiami ne vėliau kaip likus trisdešimčiai dienų iki jų įgyvendinimo pradžios dienos;
- e) valstybė narė pranešė Komisijai ir ACER, kad ji leido atlikti finansinius pervedimus.

5. Reguliavimo institucija gali patvirtinti 4 dalyje nurodytą finansinį pervedimą ir priskirtąjį mokestį, jei:

- a) reguliuojamo turto bazės naudotojams, kurie gauna naudos iš finansinio pervedimo, yra taikomi tinklo prieigos tarifai;
- b) finansinių pervedimų ir paslaugų pajamų, surinktų taikant tinklo prieigos tarifus, suma nėra didesnė už leidžiamąsias ar tikslines pajamas;
- c) finansinis pervedimas patvirtinamas ribotam laikotarpiui, kuris nėra ilgesnis nei trečdalis likusio atitinkamos infrastruktūros nusidėvėjimo laikotarpio.

6. ACER ne vėliau kaip ... [vieni metai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos] pateikia perdavimo sistemos operatoriams, skirstymo sistemos operatoriams, vandenilio tinklo operatoriams ir reguliavimo institucijoms rekomendacijas dėl išlaidų paskirstymo per tam tikrą laikotarpį nustatymo metodikos.

ACER bent kas dvejus metus atnaujina pirmoje pastraipoje nurodytas rekomendacijas.

ACER gali teikti perdavimo sistemos operatoriams, skirstymo sistemos operatoriams, vandenilio tinklo operatoriams ir reguliavimo institucijoms rekomendacijas dėl šių sričių metodikų:

- a) turto, kuris perduodamas kitai reguliuojamo turto bazei, vertės ir bet kokio dėl to galinčio atsirasti pelno ir nuostolių paskirties nustatymo;
- b) finansinio pervedimo ir priskirtojo mokesčio dydžio ir ilgiausios trukmės apskaičiavimo;
- c) kriterijų, pagal kuriuos įnašai į priskirtąjį mokestį paskirstomi galutiniams vartotojams, susietiems su reguliuojamo turto baze.

6 straipsnis

Su perdavimo sistemos operatoriais susijusios trečiųjų šalių prieigos paslaugos

1. Perdavimo sistemos operatoriai:

- a) visiems tinklo naudotojams pajėgumą ir paslaugas siūlo jų nediskriminuodami;
- b) teikia tiek garantuojamąjį, tiek pertraukiamąjį pajėgumą; pertraukiamojo pajėgumo kaina atspindi nutraukimo tikimybę;
- c) tinklo naudotojams siūlo tiek ilgalaikį, tiek trumpalaikį pajėgumą.

Kiek tai susiję su pirmos pastraipos a punktu, jei perdavimo sistemos operatorius tą pačią paslaugą siūlo skirtingiems vartotojams, jis tai daro tokiais pačiomis sutarties sąlygomis, naudodamasis suderintomis transportavimo sutartimis arba reguliavimo institucijos Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 78 arba 79 straipsnyje nustatyta tvarka patvirtintu bendru tinklo kodeksu.

2. Komisija ne vėliau kaip ... [vieneri metai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos]:

- a) atlieka tarifų režimo, pagal kurį už prieigą prie perdavimo sistemų nebus taikomi tarifai sujungimo taškuose tarp valstybių narių arba sujungimo su trečiosiomis valstybėmis taškuose, kurių sistemos jungia dvi ar daugiau valstybių narių, poveikio gamtinių dujų sistemai vertinimą, ir

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

b) pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai.

Prireikus, prie tos ataskaitos gali būti pridėti pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kuriais būtų šalinamos vertinime nustatytos kliūtys.

3. Transportavimo sutartyse, pasirašytose nurodant nestandartines pradžios datas arba trumpesnę nei standartinės metinės transportavimo sutarties trukmę, nenumatomi savavališkai didesni ar mažesni tarifai, kurie neatspindi paslaugos rinkos vertės, pagal 17 straipsnio 1 dalyje nustatytus principus.
4. Jei dvi gretimas dujų įleidimo ir išleidimo sistemas jungia du arba daugiau sujungimo taškų, atitinkami perdavimo sistemos operatoriai visuose sujungimo taškuose turimą pajėgumą siūlo kaip vieno virtualiojo sujungimo taško pajėgumą. Visi sutartiniai pajėgumai sujungimo taškuose, nepriklausomai nuo sutarties sudarymo datos, perkeliama į virtualųjį sujungimo tašką.

Virtualusis sujungimo taškas sukuriama jei tenkinamos šios sąlygos:

- a) bendras virtualiojo sujungimo taško techninis pajėgumas yra lygus arba didesnis nei visa į virtualųjį sujungimo tašką įtrauktų sujungimo taškų techninių pajėgumų suma;
- b) naudojant virtualiojo sujungimo tašką yra lengviau ekonomiškai ir efektyviai naudoti sistemą, įskaitant naudojimą pagal 10 ir 11 straipsniuose nustatytas taisykles.

5. Atitinkamais atvejais trečiųjų šalių prieigos paslaugos gali būti suteikiamos iš tinklo naudotojų gavus tinkamas garantijas dėl tokių naudotojų kreditinio patikimumo. Tokios garantijos nesudaro nepagrįstų kliūčių patekti į rinką ir turi būti nediskriminacinės, skaidrios ir proporcingos.
6. Perdavimo sistemos operatoriai, jei tai būtina jų funkcijų, įskaitant su tarpvalstybiniu perdavimu susijusias funkcijas, vykdymui, turi prieigą prie kitų perdavimo sistemos operatorių tinklo.
7. 1–6 dalimis nedaromas poveikis valstybių narių galimybei imtis proporcingų priemonių laikinai apriboti gamtinių dujų tiekimą iš Rusijos Federacijos ir Baltarusijos terminuotam laikotarpiui, kuris, jei tai pagrįsta, gali būti pratęstas, apribojant pavienio tinklo naudotojo išankstinius siūlymus įleidimo taškuose įsigyti iš Rusijos Federacijos ir Baltarusijos tiekiamų pajėgumų, kai tai būtina jų ir Sąjungos esminiams saugumo interesams apsaugoti, jei:
 - a) tokiomis priemonėmis nebūtų nepagrįstai trikdomas tinkamas gamtinių dujų vidaus rinkos veikimas ir gamtinių dujų tarpvalstybiniai srautai tarp valstybių narių ir nebūtų pakenkta Sąjungos ar valstybės narės tiekimo saugumui;
 - b) tokios priemonės atitiktų energetinio solidarumo principą;
 - c) tokių priemonių imamasi laikantis Sąjungos ir valstybių narių teisių ir pareigų trečiųjų valstybių atžvilgiu.

Atsižvelgiant į poreikį užtikrinti Sąjungos tiekimo saugumą, priemonėmis, kurių valstybės narės imasi pagal pirmą pastraipą, gali būti siekiama įvairinti gamtinių dujų tiekimą siekiant laipsniškai panaikinti priklausomybę nuo Rusijos gamtinių dujų, jei galima įrodyti, kad tokios priemonės yra būtinos jų ir Sąjungos esminiams saugumo interesams apsaugoti.

Prieš nuspręsdama dėl priemonės, kaip nurodyta pirmoje pastraipoje, atitinkama valstybė narė pasikonsultuoja su Komisija ir kitomis valstybėmis narėmis, Energijos bendrijos susitariančiosiomis šalimis, trečiosiomis valstybėmis, kurios yra Europos ekonominės erdvės susitarimo susitariančiosios šalys, ir Jungtine Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalyste, tiek, kiek toks apribojimas gali turėti joms įtakos. Atitinkamos valstybės narės kuo labiau atsižvelgia į tų valstybių narių ir trečiųjų valstybių situaciją ir visus su tuo susijusius valstybių narių, trečiųjų valstybių ar Komisijos iškeltus susirūpinimą keliančius klausimus.

7 straipsnis

Su vandenilio tinklų operatoriais susijusios trečiųjų šalių prieigos paslaugos

1. Vandenilio tinklo operatoriai paslaugas siūlo visiems tinklo naudotojams jų nediskriminuodami, tą pačią paslaugą teikiant lygiavertėmis sutarties sąlygomis. Vandenilio tinklo operatoriai sutarties sąlygas ir naudojimosi tinklu tarifus ir, jei taikoma, balansavimo mokesčius skelbia savo svetainėje.

2. Rinkos dalyviams sudaromos galimybės naudotis didžiausiu vandenilio tinklo pajėgumu, atsižvelgiant į sistemos vientisumą ir veiksmingą bei saugų tinklo eksploatavimą.
3. Pajėgumo sutarčių ilgiausia trukmė – 20 metų, jei infrastruktūra užbaigta anksčiau nei 2028 m. sausio 1 d., ir 15 metų, jei infrastruktūra užbaigta tą dieną arba po tos dienos. Reguliavimo institucijos turi teisę nustatyti trumpesnę ilgiausią laikotarpį, jei to reikia vandenilio rinkos veikimui užtikrinti, konkurencijai apsaugoti ir būsimai tarpvalstybinei integracijai užtikrinti. Priimdamos sprendimą nustatyti trumpesnę ilgiausią laikotarpį, reguliavimo institucijos atsižvelgia į, be kita ko, tinklo naudotojų įsipareigojimą užtikrinti tinklo finansavimą ir į neigiamą poveikį planavimo bei refinansavimo galimybėms.
4. Vandenilio perdavimo tinklų operatoriai įgyvendina ir paskelbia nediskriminacinę ir skaidrią perkrovos valdymo tvarką, kuri taip pat palengvina tarpvalstybinius vandenilio mainus nediskriminuojant.
5. Vandenilio tinklų operatoriai reguliariai vertina naujų investicijų paklausą rinkoje, atsižvelgdami į tiekimo saugumą ir galutinio vandenilio naudojimo efektyvumą.
6. Nuo 2033 m. sausio 1 d. vandenilio tinklai organizuojami kaip įleidimo ir išleidimo sistemos.
7. Valstybės narės gali nuspręsti netaikyti šio straipsnio 6 dalies vandenilio tinklams, kuriems pagal Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 52 straipsnį taikoma nukrypti leidžianti nuostata ir kurie nėra prijungti prie kito vandenilio tinklo.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

8. Nuo 2033 m. sausio 1 d. arba jei valstybė narė nusprendžia anksčiau nei 2033 m. sausio 1 d. taikyti reguliuojamą trečiųjų šalių prieigą prie vandenilio tinklų pagal Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 35 straipsnį, prieigos prie vandenilio tinklų tarifams taikomas šio reglamento 17 straipsnis, o šio reglamento 17 straipsnio 1, 2, 4 ir 5 dalyse nustatytos perdavimo sistemos operatorių pareigos taikomos vandenilio tinklo operatoriams. Šio reglamento 18 ir 19 straipsniai netaikomi vandenilio tinklams. Tie straipsniai taikomi tik gamtinių dujų tinklams.

Prieš priimdamos sprendimą dėl vandenilio tinklo prieigos tarifų, kurie taikomi įleidimo ir išleidimo tarpvalstybiniuose sujungimo taškuose tarp tiesiogiai sujungtų valstybių narių, įskaitant virtualiuosius sujungimo taškus, nustatymo metodikos, reguliavimo institucijos konsultuojasi su tiesiogiai sujungtų valstybių narių reguliavimo institucijomis ir atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais. Reguliavimo institucijos numatomą tarifų nustatymo metodiką taip pat pateikia ACER. Nukrypstant nuo 17 straipsnio, reguliavimo institucijos gali nuspręsti netaikyti vandenilio tinklo prieigos tarifų arba, kai pajėgumai paskirstomi aukcionuose, nustatyti nulines rezervines kainas.

Priimdamos sprendimą dėl vandenilio tinklo prieigos tarifų nustatymo sujungimo taške tarp valstybių narių metodikos, atitinkamos reguliavimo institucijos taiko 17 straipsnio 1, 2, 4 ir 5 dalyse nurodytus tarifų nustatymo principus ir atsižvelgia į šios dalies antroje pastraipoje nurodytų konsultacijų rezultatus, visų pirma į konsultacijas su tiesiogiai sujungtų valstybių narių reguliavimo institucijomis, ir į pasirinktų tinklo prieigos tarifų poveikį tarpvalstybinei prekybai ir rinkos veikimui tiesiogiai sujungtose valstybėse narėse.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

Tiesiogiai sujungtų valstybių narių reguliavimo institucijos pagal Reglamento (ES) 2019/942 6 straipsnio 5 dalį gali prašyti ACER pateikti faktais grindžiamą nuomonę dėl vandenilio tinklo prieigos tarifų arba rezervinių kainų įleidimo ir išleidimo tarpvalstybiniuose sujungimo taškuose tarp tų valstybių narių nustatymo metodikos. ACER atitinkamai informuoja Komisiją, kai tinkama, pagal Reglamento (ES) 2019/942 6 straipsnio 6 dalį. Kad pateiktų faktais grindžiamą nuomonę, ACER atlieka vertinimą tinkamai atsižvelgdama į šio reglamento 17 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytus tarifų principus.

Išsamesnė informacija, reikalinga šiai daliai įgyvendinti, visų pirma tarpvalstybinių konsultacijų procedūra arba prašymas pateikti ACER nuomonę, nustatoma tinklo kodekse, parengtame pagal 72 straipsnio 1 dalį.

9. Nuo 2033 m. sausio 1 d. vandenilio perdavimo tinklo operatoriai, siūlydami savo paslaugas, laikosi 5, 10 ir 13 straipsniuose perdavimo sistemos operatoriams nustatytų reikalavimų ir skelbia kiekvieno tinklo taško tarifus Europos vandenilio tinklo operatorių tinklo (toliau – ENNOH) valdomoje interneto platformoje. Kol bus priimtas ir įsigalios vandenilio perdavimo tinklų pajėgumo paskirstymo tinklo kodeksas pagal 72 straipsnio 1 dalies d punktą, toks skelbimas gali būti vykdomas pateikiant nuorodas į vandenilio perdavimo tinklų operatorių interneto svetainėse paskelbtus tarifus.

8 straipsnis

*Su gamtinių dujų saugyklomis, vandenilio terminalais, SGD įrenginiais
ir vandenilio saugyklomis susijusios trečiųjų šalių prieigos paslaugos*

1. SGD sistemos operatoriai, vandenilio terminalų operatoriai, vandenilio saugyklų operatoriai ir gamtinių dujų laikymo sistemos operatoriai:
 - a) nediskriminuodami siūlo paslaugas, atitinkančias paklausą rinkoje, visiems tinklo naudotojams; visų pirma, jei SGD sistemos operatorius, vandenilio terminalo operatorius, vandenilio saugyklos operatorius arba gamtinių dujų laikymo sistemos operatorius tą pačią paslaugą siūlo skirtingiems vartotojams, jis taiko lygiavertes sutarčių sąlygas;
 - b) siūlo paslaugas, kurios yra suderinamos su jungtinių gamtinių dujų ir vandenilio transportavimo sistemų naudojimu, ir sudaro palankesnes sąlygas prieigai bendradarbiaudami su perdavimo sistemos operatoriumi arba vandenilio tinklo operatoriumi, ir
 - c) per laikotarpį, atitinkantį pagrįstus SGD įrenginių, gamtinių dujų saugyklų, vandenilio terminalų arba vandenilio saugyklų naudotojų komercinius poreikius, viešai paskelbia svarbią informaciją, visų pirma duomenis apie prieinamas paslaugas ir naudojimąsi jomis; reguliavimo institucija atlieka tokio paskelbimo stebėseną.

2. Kiekvienas gamtinių dujų laikymo sistemos operatorius ir vandenilio saugyklos operatorius:
 - a) teikia tiek garantuojamąsias, tiek pertraukiamąsias trečiųjų šalių prieigos paslaugas; pertraukiamojo pajėgumo kaina atspindi nutraukimo tikimybę;
 - b) saugyklų naudotojams siūlo tiek ilgalaikes, tiek trumpalaikes paslaugas;
 - c) saugyklų naudotojams siūlo tiek susietas, tiek atskirtas naudojimosi dujų laikymo pajėgumu paslaugas.
3. Kiekvienas SGD sistemos operatorius, atsižvelgdamas į SGD įrenginio naudotojų išreikštus poreikius, SGD įrenginio naudotojams siūlo tiek susietas, tiek atskirtas paslaugas.
4. Sutartyse dėl SGD ir gamtinių dujų saugyklų ir sutartyse dėl vandenilio saugyklų ir vandenilio terminalų neturi būti savavališkai numatyti didesni tarifai, jei jos pasirašomos:
 - a) ne įprastais dujų metais nurodant nestandartines pradžios datas arba
 - b) nurodant trumpesnę trukmę nei standartinė kasmet pasirašomos sutarties trukmė.
5. Atitinkamais atvejais trečiųjų šalių prieigos paslaugos gali būti teikiamos iš tinklo naudotojų gavus tinkamas garantijas dėl tokių naudotojų kreditingumo. Tokios garantijos nesudaro nepagrįstų kliūčių patekti į rinką ir turi būti nediskriminacinės, skaidrios ir proporcingos.

6. Sutartyse numatyti apribojimai, susiję su reikalaujama minimaliu SGD įrenginio dydžiu arba vandenilio terminalo ir gamtinių dujų arba vandenilio saugyklos pajėgumais, turi būti pagrįsti techninio pobūdžio apribojimais ir turi leisti mažesnių laikymo pajėgumų naudotojams gauti prieigą prie laikymo paslaugų.
7. 1–6 dalimis nedaromas poveikis valstybių narių galimybei imtis proporcingų priemonių laikinai apriboti SGD tiekimą iš Rusijos Federacijos ir Baltarusijos terminuotam laikotarpiui, kuris, jei tai pagrįsta, gali būti pratęstas, apribojant bet kurio pavienio tinklo naudotojo išankstinius siūlymus dėl įsigijimo arba SGD įrenginių pajėgumų patiekimą pavieniui tinklo naudotojui iš Rusijos Federacijos ir Baltarusijos, kai tai būtina jų ir Sąjungos esminiams saugumo interesams apsaugoti, jei:
 - a) tokiomis priemonėmis nebūtų nepagrįstai trikdomas tinkamas gamtinių dujų vidaus rinkos veikimas ir gamtinių dujų tarpvalstybiniai srautai tarp valstybių narių ir nebūtų pakenkta Sąjungos ar valstybės narės tiekimo saugumui;
 - b) tokios priemonės atitiktų energetinio solidarumo principą;
 - c) tokių priemonių būtų imamasi laikantis Sąjungos ir valstybių narių teisių ir pareigų trečiųjų valstybių atžvilgiu.

Atsižvelgiant į poreikį užtikrinti Sąjungos tiekimo saugumą, priemonėmis, kurių valstybės narės imasi pagal pirmą pastraipą, gali būti siekiama įvairinti SGD tiekimą siekiant laipsniškai panaikinti priklausomybę nuo Rusijos gamtinių dujų, jei galima įrodyti, kad tokios priemonės yra būtinos jų ir Sąjungos esminiems saugumo interesams apsaugoti.

Prieš nuspręsdama dėl priemonės, kaip nurodyta pirmoje pastraipoje, atitinkama valstybė narė pasikonsultuoja su Komisija ir kitomis valstybėmis narėmis, Energijos bendrijos susitariančiosiomis šalimis, trečiosiomis valstybėmis, kurios yra Europos ekonominės erdvės susitarimo susitariančiosios šalys, ir Jungtine Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalyste, tiek, kiek toks apribojimas gali turėti joms įtakos. Atitinkamos valstybės narės kuo labiau atsižvelgia į tų valstybių narių ir trečiųjų valstybių situaciją ir visus su tuo susijusius valstybių narių, trečiųjų valstybių ar Komisijos iškeltus susirūpinimą keliančius klausimus.

9 straipsnis

SGD sistemos operatorių ir gamtinių dujų laikymo sistemos operatorių atliekamas dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų rinkos paklausos vertinimas

SGD sistemos operatoriai ir gamtinių dujų laikymo sistemos operatoriai ne rečiau kaip kas dvejus metus įvertina naujų investicijų, kuriomis sudaromos sąlygos įrenginiuose naudoti dujas iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujas, įskaitant vandenilio junginius, pavyzdžiui, skystą amoniaką ir skystuosius organinius vandenilio nešiklius, paklausą rinkoje. Tie operatoriai informuoja atitinkamas reguliavimo institucijas apie rinkos paklausos vertinimo rezultatus. Planuodami naujas investicijas, SGD sistemos operatoriai ir gamtinių dujų laikymo sistemos operatoriai įvertina rinkos paklausą, siekdami palengvinti dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų naudojimą savo įrenginiuose, ir atsižvelgia į tiekimo saugumą. SGD sistemos operatoriai ir gamtinių dujų laikymo sistemos operatoriai viešai skelbia visus planus, susijusius su naujomis investicijomis, kuriomis sudaromos sąlygos jų įrenginiuose naudoti dujas iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujas.

10 straipsnis

Perdavimo sistemos operatorių pajėgumo paskirstymo mechanizmų principai ir perkrovos valdymo tvarka

1. Rinkos dalyviams leidžiama naudotis didžiausiu pajėgumu visuose atitinkamuose 33 straipsnio 3 dalyje nurodytuose taškuose atsižvelgiant į sistemos vientisumą ir veiksmingą tinklo eksploatavimą.

2. Perdavimo sistemos operatorius įgyvendina ir paskelbia nediskriminacinius ir skaidrius pajėgumo paskirstymo mechanizmus, kurie:
 - a) duoda tinkamų ekonominių ženklų veiksmingam ir maksimaliam techninio pajėgumo naudojimui, sudaro palankesnes sąlygas investicijoms į naują infrastruktūrą ir į alternatyvius su paklausa susijusius sprendimus, kuriems nereikia naujų investicijų į infrastruktūrą, ir palengvina tarpvalstybinius gamtinių dujų mainus;
 - b) yra suderinami su rinkos mechanizmais, įskaitant neatidėliotinų sandorių rinkas ir prekybos centrus, ir tuo pat metu yra lankstūs ir lengvai pritaikomi prie besikeičiančių rinkos aplinkybių, ir
 - c) yra suderinami su valstybių narių prieigos prie tinklo sistemomis.
3. Perdavimo sistemos operatorius įgyvendina ir paskelbia nediskriminacinę ir skaidrią perkrovos valdymo tvarką, kuri palengvina tarpvalstybinius gamtinių dujų mainus nediskriminaciniais pagrindais ir kuri grindžiama šiais principais:
 - a) sutartinės perkrovos atveju perdavimo sistemos operatorius nepanaudotą pajėgumą siūlo pirminėje rinkoje bent para prieš ir pertraukiamuoju režimu, ir
 - b) tinklo naudotojai gali perparduoti arba pernuomoti nepanaudotą sutartinį pajėgumą antrinėje rinkoje.

Kiek tai susiję su pirmos pastraipos a punktu, valstybė narė gali reikalauti, kad tinklo naudotojai pateiktų pranešimą ar informaciją perdavimo sistemos operatoriui.

4. Perdavimo sistemos operatoriai reguliariai vertina naujų investicijų rinkos paklausą, atsižvelgdami į bendrą scenarijų, parengtą dešimties metų tinklo plėtros planui pagal Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 55 straipsnį, ir į tiekimo saugumą.

11 straipsnis

Su gamtinių dujų saugyklomis, vandenilio terminalais, vandenilio saugyklomis ir SGD įrenginiais susiję pajėgumo paskirstymo mechanizmų principai ir perkrovos valdymo tvarka

1. Rinkos dalyviams sudaromos galimybės naudotis didžiausiais gamtinių dujų saugyklos, SGD įrenginio, vandenilio saugyklos bei vandenilio terminalų pajėgumais, atsižvelgiant į sistemos vientisumą ir veikimą.
2. SGD sistemos operatoriai, vandenilio saugyklų operatoriai, vandenilio terminalų operatoriai ir gamtinių dujų laikymo sistemos operatoriai įgyvendina ir paskelbia nediskriminacinius ir skaidrius pajėgumo paskirstymo mechanizmus, kurie:
 - a) duoda tinkamų ekonominių ženklų veiksmingam ir maksimaliam pajėgumo naudojimui ir sudaro palankesnes sąlygas investicijoms į naują infrastruktūrą;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

- b) yra suderinami su rinkos mechanizmais, įskaitant neatidėliotinų sandorių rinkas ir prekybos centrus, ir tuo pat metu yra lankstūs ir lengvai pritaikomi prie besikeičiančių rinkos aplinkybių, ir
 - c) yra suderinami su jungtinėmis teisės naudotis tinklu suteikimo sistemomis.
3. Sutartyse dėl SGD terminalų, vandenilio terminalų, vandenilio saugyklų ir gamtinių dujų saugyklų numatomos priemonės, kuriomis siekiama užkirsti kelią nenaudojamo pajėgumo kaupimui, atsižvelgiant į toliau nurodytus principus, kurie turi būti taikomi sutartinės perkrovos atveju:
- a) sistemos operatorius nepanaudotą pajėgumą nedelsdamas siūlo pirminėje rinkoje, o gamtinių dujų saugyklų atveju nepanaudotą pajėgumą siūlo bent para prieš ir pertraukiamuoju režimu;
 - b) naudotojai gali perparduoti sutartinį pajėgumą antrinėje rinkoje;
 - c) ne vėliau kaip ... [18 mėnesių nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos] SGD sistemos operatoriai, vandenilio terminalų operatoriai, vandenilio saugyklų operatoriai ir gamtinių dujų laikymo sistemos operatoriai atskirai arba kartu su kitais tokiais operatoriais užtikrina, kad SGD įrenginių, vandenilio terminalų, vandenilio saugyklų ir gamtinių dujų saugyklų naudotojams būtų prieinama skaidri ir nediskriminacinė užsakymo platforma, kad tokie naudotojai galėtų antrinėje rinkoje pagal b punktą perparduoti savo sutartinius pajėgumus.

12 straipsnis

Prekyba teisėmis naudotis pajėgumais

Kiekvienas perdavimo sistemos operatorius, gamtinių dujų laikymo sistemos operatorius, SGD sistemos operatorius, vandenilio perdavimo tinklo operatorius, vandenilio terminalo operatorius ir vandenilio saugyklos operatorius imasi pagrįstų veiksmų, kad būtų sudarytos sąlygos laisvai prekybai teisėmis naudotis pajėgumais ir būtų palengvinta tokia prekyba skaidriu ir nediskriminaciniu būdu. Kiekvienas toks operatorius parengia suderintas sutartis ir procedūras, taikomas SGD įrenginių, vandenilio terminalų, gamtinių dujų saugyklų ir vandenilio saugyklų transportavimui pirminėje rinkoje, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos antrinei prekybai pajėgumu, ir pripažįsta pirminių teisių naudotis pajėgumu perdavimą, kai apie jį praneša sistemos naudotojai.

Apie suderintas sutartis ir procedūras pranešama reguliavimo institucijoms.

13 straipsnis

Balansavimo taisyklės ir disbalanso mokesčiai

1. Balansavimo taisyklės sudaromos sąžiningai, nediskriminuojant ir skaidriai bei remiantis objektyviais kriterijais. Balansavimo taisyklės atspindi tikras sistemos reikmes, atsižvelgiant į perdavimo sistemos operatoriaus turimus išteklius. Balansavimo taisyklės grindžiamos rinkos principais.
2. Kad tinklo naudotojai galėtų laiku imtis taisomųjų veiksmų, perdavimo sistemos operatorius internete laiku pateikia pakankamą ir patikimą informaciją apie tinklo naudotojų padėtį balansavimo atžvilgiu.

Suteiktos informacijos lygis turi atitikti perdavimo sistemos operatoriaus turimos informacijos lygį ir atsiskaitymo laikotarpį, už kurį skaičiuojami mokesčiai už disbalansą.

Už informacijos pagal šią dalį teikimą mokesčiai netaikomi.

3. Mokesčiuose už disbalansą kiek įmanoma labiau atspindimos išlaidos, numatant tinkamas skatinimo priemones tinklo naudotojams, kad jie subalansuotų įleidžiamų ir išleidžiamų gamtinių dujų kiekius. Tais mokesčiais vengiama tinklo naudotojų kryžminio subsidijavimo ir jie netrukdo naujiems rinkos dalyviams patekti į rinką.

Mokesčių už disbalansą apskaičiavimo metodiką ir galutines vertes viešai skelbia atitinkamai reguliavimo institucijos arba perdavimo sistemos operatorius.

4. Valstybės narės užtikrina, kad, siekiant palengvinti virtualiajame prekybos taške vykdomą prekybą gamtinėmis dujomis, perdavimo sistemos operatoriai stengtųsi suderinti balansavimo režimą ir balansavimo mokesčių struktūrą bei dydžius.

14 straipsnis

Perdavimo sistemos operatorių ir vandenilio perdavimo tinklų operatorių sertifikavimas

1. Gavusi pranešimą dėl perdavimo sistemos operatoriaus arba vandenilio perdavimo tinklo operatoriaus sertifikavimo, Komisija nedelsdama jį išnagrinėja, kaip nustatyta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 71 straipsnio 6 dalyje. Per 50 darbo dienų nuo tokio pranešimo gavimo dienos Komisija atitinkamai reguliavimo institucijai pateikia nuomonę dėl jo suderinamumo su Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 71 straipsnio 2 dalimi arba 72 straipsniu ir 60 straipsniu perdavimo sistemos operatorių atveju arba, vandenilio perdavimo tinklų operatorių atveju – atitinkamai tos direktyvos 68 straipsniu.

Rengdama pirmoje pastraipoje nurodytą savo nuomonę, Komisija gali prašyti, kad ACER pateiktų nuomonę dėl reguliavimo institucijos sprendimo. Tokiu atveju pirmoje pastraipoje nurodytas 50 darbo dienų laikotarpis pratęsiamas dar 50 darbo dienų.

Jei per pirmoje ir antroje pastraipose nurodytus laikotarpius Komisija nepateikia nuomonės, laikoma, kad ji nepareiškė prieštaravimų reguliavimo institucijos sprendimui.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

2. Per 50 darbo dienų laikotarpį nuo Komisijos nuomonės pagal 1 dalį gavimo, reguliavimo institucija, kuo labiau atsižvelgdama į tą nuomonę, priima galutinį sprendimą dėl perdavimo sistemos operatoriaus arba vandenilio perdavimo tinklo operatoriaus sertifikavimo. Reguliavimo institucijos sprendimas ir Komisijos nuomonė skelbiami kartu.
3. Bet kuriuo procedūros metu reguliavimo institucijos arba Komisija gali prašyti, kad perdavimo sistemos operatorius, vandenilio perdavimo tinklo operatorius arba įmonė, atliekanti kurią nors iš gamybos ar tiekimo funkcijų, pateiktų visą šiame straipsnyje nustatytoms jų užduotims atlikti svarbią informaciją.
4. Reguliavimo institucijos ir Komisija išsaugo komerciniu požiūriu neskelbtinos informacijos konfidencialumą.
5. Komisijai pagal 80 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant gaires, kuriomis nustatoma išsami tvarka, kurios reikia laikytis taikant šio straipsnio 1 ir 2 dalis.
6. Gavusi pranešimą dėl perdavimo sistemos operatoriaus sertifikavimo, kaip nustatyta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 60 straipsnio 9 dalyje, Komisija priima sprendimą dėl sertifikavimo. Reguliavimo institucija vykdo Komisijos sprendimą.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

15 straipsnis

Gamtinių dujų laikymo sistemos operatorių sertifikavimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad kiekvieną gamtinių dujų laikymo sistemos operatorių, įskaitant visus perdavimo sistemos operatoriaus kontroliuojamus gamtinių dujų laikymo sistemos operatorius, laikantis šiame straipsnyje nustatytos tvarkos sertifikuotų reguliavimo institucija arba atitinkamos valstybės narės pagal Reglamento (ES) 2017/1938 3 straipsnio 2 dalį paskirta kompetentinga institucija (toliau abiem atvejais – tvirtinančioji institucija).

Šis straipsnis taip pat taikomas gamtinių dujų laikymo sistemos operatoriams, kuriuos kontroliuoja perdavimo sistemos operatoriai, sertifikuoti pagal Direktyvą 2009/73/EB arba (ES) 2024/...⁺.

2. Ne vėliau kaip 2023 m. vasario 1 d. arba per 150 darbo dienų nuo pranešimo pagal 9 dalį gavimo dienos tvirtinančioji institucija priima sertifikavimo sprendimo projektą gamtinių dujų laikymo sistemos operatorių, eksploatuojančių požemines gamtinių dujų saugyklas, kurių talpa viršija 3,5 TWh, atžvilgiu, jei visos gamtinių dujų saugyklos, neatsižvelgiant į gamtinių dujų laikymo sistemos operatorių skaičių, buvo pripildytos 2021 m. kovo 31 d. ir 2022 m. kovo 31 d. tokiu lygiu, kuris vidutiniškai buvo mažesnis nei 30 % jų didžiausios talpos.

Pirmoje pastraipoje nurodytų gamtinių dujų laikymo sistemos operatorių atžvilgiu tvirtinančioji institucija deda visas pastangas, kad sertifikavimo sprendimo projektas būtų pateiktas ne vėliau kaip 2022 m. lapkričio 1 d.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

Visų kitų, nei nurodytieji pirmoje pastraipoje, gamtinių dujų laikymo sistemos operatorių atžvilgiu tvirtinančioji institucija sertifikavimo sprendimo projektą priima ne vėliau kaip 2024 m. sausio 2 d. arba per 18 mėnesių nuo pranešimo pagal 8 arba 9 dalį gavimo dienos.

3. Svarstydamą riziką energijos tiekimo saugumui Sąjungoje, tvirtinančioji institucija atsižvelgia į bet kokią riziką gamtinių dujų tiekimo saugumui Sąjungos, nacionaliniu ar regioniniu lygmeniu, taip pat į visas tokios rizikos švelninimo priemones, kai tokia rizika kyla, *inter alia*, dėl:
- a) valdymo nuosavybės teisės, tiekimo ar kitų komercinių ryšių, kurie galėtų turėti neigiamos įtakos gamtinių dujų laikymo sistemos operatoriaus paskatoms ir gebėjimui papildyti požeminę gamtinių dujų saugyklą;
 - b) Sąjungos teisių ir pareigų trečiosios valstybės atžvilgiu, kylančių pagal tarptautinę teisę, įskaitant visus su viena ar daugiau trečiųjų valstybių sudarytus susitarimus, kurių susitariančioji šalis yra Sąjunga ir kurie susiję su energijos tiekimo saugumo klausimais;
 - c) atitinkamų valstybių narių teisių ir pareigų trečiosios valstybės atžvilgiu, kylančių pagal atitinkamų valstybių narių su viena ar daugiau trečiųjų valstybių sudarytus susitarimus tiek, kiek tie susitarimai atitinka Sąjungos teisę, arba
 - d) visų kitų ypatingų konkrečiau atvejo faktų ir aplinkybių.

4. Jei tvirtinančioji institucija padaro išvadą, kad asmuo, kuris tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoja gamtinių dujų laikymo sistemos operatorių arba turi kokių nors teisių jo atžvilgiu, galėtų kelti riziką Sąjungos arba bet kurios valstybės narės energijos tiekimo saugumui arba esminiams saugumo interesams, tvirtinančioji institucija atsisako išduoti sertifikatą. Alternatyviai, tvirtinančioji institucija gali priimti sprendimą dėl sertifikavimo nustatydamą sąlygas, kuriomis užtikrinama, kad bus pakankamai sušvelninta rizika, kuri galėtų turėti neigiamos įtakos požeminių gamtinių dujų saugyklų pripildymui, jei tų sąlygų praktinis įgyvendinimas gali būti visiškai užtikrintas taikant veiksmingo įgyvendinimo ir stebėsenos priemonės. Tokios sąlygos gali apimti, visų pirma, reikalavimą, kad gamtinių dujų laikymo sistemos savininkas ar gamtinių dujų laikymo sistemos operatorius perduotų gamtinių dujų laikymo sistemos valdymą.
5. Jei tvirtinančioji institucija padaro išvadą, kad rizika dėl gamtinių dujų tiekimo negali būti sušvelninta taikant pagal 4 dalį nustatytas sąlygas, be kita ko, reikalaujant, kad gamtinių dujų laikymo sistemos savininkas ar gamtinių dujų laikymo sistemos operatorius perduotų gamtinių dujų laikymo sistemos valdymą, ir todėl atsisako išduoti sertifikatą, ji:
- a) reikalauja, kad gamtinių dujų laikymo sistemos savininkas ar gamtinių dujų laikymo sistemos operatorius, arba bet kuris asmuo, kuris, jos nuomone, galėtų kelti riziką Sąjungos ar bet kurios valstybės narės energijos tiekimo saugumui arba esminiams saugumo interesams, perleistų turimas gamtinių dujų laikymo sistemos savininko ar gamtinių dujų laikymo sistemos operatoriaus akcijas ar jo atžvilgiu turimas teises, ir nustato tokio perleidimo terminą;
 - b) kai tikslinga, nurodo taikyti laikinąsias priemones, kad būtų užtikrinta, jog toks asmuo iki akcijų ar teisių perleidimo negalėtų kontroliuoti to gamtinių dujų laikymo sistemos savininko ar gamtinių dujų laikymo sistemos operatoriaus ar turėti jo atžvilgiu teisių, ir

c) nustato atitinkamas kompensacines priemones pagal nacionalinę teisę.

6. Tvirtinančioji institucija nedelsdama praneša Komisijai apie savo sertifikavimo sprendimo projektą ir pateikia visą susijusią informaciją.

Komisija savo nuomonę dėl sertifikavimo sprendimo projekto tvirtinančiajai institucijai pateikia per 25 darbo dienas nuo tokio pranešimo. Tvirtinančioji institucija visapusiškai atsižvelgia į Komisijos nuomonę.

7. Tvirtinančioji institucija priima sertifikavimo sprendimą per 25 darbo dienas nuo Komisijos nuomonės gavimo dienos.
8. Prieš pradėdant eksploatuoti pastatytą naują požeminę gamtinių dujų saugyklą, gamtinių dujų laikymo sistemos operatorius sertifikuojamas pagal 1–7 dalis. Gamtinių dujų laikymo sistemos operatorius praneša tvirtinančiajai institucijai apie savo ketinimą pradėti eksploatuoti gamtinių dujų saugyklą.
9. Gamtinių dujų laikymo sistemos operatoriai atitinkamai tvirtinančiajai institucijai praneša apie visus planuojamus sandorius, dėl kurių reikėtų iš naujo įvertinti jų atitiktį 1–4 dalyse nustatytiems sertifikavimo reikalavimams.

10. Tvirtinančiosios institucijos nuolat stebi, ar gamtinių dujų laikymo sistemos operatoriai laikosi 1–4 dalyse nustatytų sertifikavimo reikalavimų. Jos atnaujiną sertifikavimo procedūrą tokiai atitikčiai pakartotinai įvertinti bet kuriomis iš šių aplinkybių:
- a) gavusios gamtinių dujų laikymo sistemos operatoriaus pranešimą pagal 8 arba 9 dalį;
 - b) savo iniciatyva, jei jos sužino, kad dėl planuojamo gamtinių dujų laikymo sistemos operatoriaus atžvilgiu turimų teisių arba tam operatoriui daromos įtakos pasikeitimo galėtų būti nesilaikoma 1, 2 ir 3 dalyse nustatytų reikalavimų;
 - c) gavusios pagrįstą Komisijos prašymą.
11. Valstybės narės imasi visų būtinų priemonių, kad užtikrintų tęstinį požeminių gamtinių dujų saugyklų eksploatavimą jų atitinkamose teritorijose. Tų požeminių gamtinių dujų saugyklų eksploatavimas gali būti nutrauktas tik tuo atveju, jei netenkinami techniniai ir saugumo reikalavimai arba jei tvirtinančioji institucija, atlikusi vertinimą ir atsižvelgdama į Europos dujų perdavimo sistemos operatorių tinklo (ENTSO-G) nuomonę, padaro išvadą, kad dėl tokio nutraukimo nebus susilpnintas gamtinių dujų tiekimo saugumas Sąjungos arba nacionaliniu lygmeniu.
- Jei nutraukti eksploatavimo neleidžiama, kai tikslinga, imamasi atitinkamų kompensacinių priemonių.

12. Komisija gal priimti gaires, susijusias su šio straipsnio taikymu.
13. Šis straipsnis netaikomas SGD įrenginių dalims, kurios naudojamos laikymo tikslais.

16 straipsnis

Perdavimo sistemos operatorių bendradarbiavimas

1. Perdavimo sistemos operatoriai bendradarbiauja su kitais perdavimo sistemos ir infrastruktūros operatoriais koordinuodami atitinkamų jų tinklų priežiūrą tam, kad būtų kuo mažiau trikdomas perdavimo paslaugų teikimas tinklo naudotojams ir perdavimo sistemos operatoriams kitose teritorijose.
2. Perdavimo sistemos operatoriai bendradarbiauja tarpusavyje ir su kitais infrastruktūros operatoriais, siekdami kuo labiau padidinti įleidimo ir išleidimo sistemos techninį pajėgumą ir kuo labiau sumažinti gamtinių dujų sistemos eksploatavimui reikalingos energijos suvartojimą.

2 SKIRSNIS

PRIEIGA PRIE TINKLO

17 straipsnis

Tinklų prieigos tarifai

1. Perdavimo sistemos operatorių taikomi ir pagal Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 78 straipsnio 7 dalį reguliavimo institucijų patvirtinti tarifai arba jiems apskaičiuoti naudojama metodika bei pagal tos direktyvos 31 straipsnio 1 dalį paskelbti tarifai turi būti skaidrūs, juose turi būti atsižvelgiama į sistemos vientisumo būtinybę ir jos gerinimą bei atspindimos faktinės sąnaudos tiek, kiek tokios sąnaudos atitinka rentabilaus ir struktūriškai palyginamo tinklo operatoriaus sąnaudas ir yra skaidrios, įskaitant atitinkamą investicijų grąžą. Tarifai arba jiems apskaičiuoti naudojama metodika taikomi nediskriminuojant.

Tarifus taip pat galima nustatyti rinka grindžiamomis priemonėmis, pavyzdžiui aukcionuose, jei tokias priemonės ir dėl jų atsirandančias pajamas yra patvirtinusios reguliavimo institucijos.

Tarifai arba jiems apskaičiuoti naudojama metodika palengvina veiksmingą prekybą gamtinėmis dujomis ir konkurenciją, tuo pat metu išvengiant tinklo naudotojų kryžminio subsidijavimo ir numatant paskatas investicijoms bei išlaikant arba sukuriant perdavimo tinklų sąveiką.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

Tarifai tinklo naudotojams nustatomi nediskriminuojant ir atskirai kiekvienam įleidimo į perdavimo sistemą arba išleidimo iš perdavimo sistemos taškui. Sąnaudų paskirstymo mechanizmus ir tarifų nustatymo metodiką, susijusius su įleidimo ir išleidimo taškais, tvirtina reguliavimo institucijos. Reguliavimo institucijos užtikrina, kad tinklo tarifai nebūtų skaičiuojami atsižvelgiant į sutartyse numatytus maršrutus.

2. Tinklo prieigos tarifai neriboja rinkos likvidumo ir neiškraipo tarpvalstybinės prekybos naudojant skirtingas perdavimo sistemas. Jei, nepaisant Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 78 straipsnio 7 dalies, tarifų struktūrų skirtumai kliudytų prekybai tarp perdavimo sistemų, perdavimo sistemos operatoriai, glaudžiai bendradarbiaudami su atitinkamomis nacionalinėmis institucijomis, aktyviai siekia tarifų struktūrų ir apmokestinimo principų konvergencijos.
3. Ne vėliau kaip 2025 m. gruodžio 31 d. reguliavimo institucija gali taikyti ne didesnę kaip 100 % nuolaidą pajėgumu grindžiamiems perdavimo ir skirstymo tarifams įleidimo iš požeminių gamtinių dujų saugyklų taškuose ir išleidimo į jas taškuose, taip pat įleidimo iš SGD įrenginių taškuose, nebent ir tik tiek, kiek ta saugykla ar įrenginys, kurie yra prijungti prie daugiau kaip vieno perdavimo ar skirstymo tinklo, naudojami siekiant konkuruoti su sujungimo tašku.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

Nuo 2026 m. sausio 1 d. reguliavimo institucija, siekdama padidinti tiekimo saugumą, gali taikyti iki 100 % nuolaidą pajėgumu grindžiamiems perdavimo ir skirstymo tarifams įleidimo iš požeminių gamtinių dujų saugyklų ir išleidimo į jas taškuose ir įleidimo iš SGD įrenginių taškuose. Reguliavimo institucija iš naujo išnagrinėja tą tarifų nuolaidą ir jos indėlį į tiekimo saugumą kiekvienu reguliavimo laikotarpiu, vykdant periodines konsultacijas pagal tinklo kodeksą, priimtą pagal 71 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos d punktą.

4. Reguliavimo institucijos gali sujungti gretimas įleidimo ir išleidimo sistemas, kad būtų sudarytos sąlygos visiškai arba dalinei regioninei integracijai, ir atitinkamų įleidimo ir išleidimo sistemų sujungimo taškuose tarifai gali būti panaikinti. Po reguliavimo institucijų arba perdavimo sistemos operatorių surengtų viešų konsultacijų reguliavimo institucijos gali patvirtinti bendrą tarifą ir tarp perdavimo sistemos operatorių taikomą veiksmingą kompensavimo mechanizmą, skirtą su sujungimo taškų panaikinimu susijusioms išlaidoms perskirstyti.
5. Valstybės narės, turinčios daugiau nei vieną sujungtą įleidimo ir išleidimo sistemą arba daugiau nei vieną vienos įleidimo ir išleidimo sistemos tinklo operatorių, gali taikyti vienodą tinklo tarifą, siekdamas sudaryti vienodas sąlygas tinklo naudotojams, jei yra patvirtintas tinklo planas ir įgyvendinamas tinklo operatorių tarpusavio kompensavimo mechanizmas.

18 straipsnis

Tarifų nuolaidos dujoms iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujoms

1. Nustatant tarifus dujoms iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujoms taikoma nuolaida:
 - a) įleidimo taškuose iš dujų, gaunamų iš atsinaujinančiųjų išteklių, ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų gamybos įrenginių;
 - b) pajėgumu grindžiamiems perdavimo tarifams, nustatytiems įleidimo iš gamtinių dujų saugyklų ir išleidimo į jas taškuose, išskyrus atvejus, kai tokia saugykla yra prijungta prie daugiau nei vieno perdavimo ar skirstymo tinklo ir naudojama konkuruoti su sujungimo tašku.

Pagal pirmos pastraipos a punktą nustatoma 100 % nuolaida atitinkamiems pajėgumu grindžiamiems tarifams, siekiant padidinti dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių įleidimą, ir 75 % nuolaida mažo anglies dioksido pėdsako dujoms.

Pagal pirmos pastraipos b punktą nustatoma 100 % nuolaida valstybėse narėse, kuriose dujos iš atsinaujinančiųjų išteklių ar mažo anglies dioksido pėdsako dujos buvo pirmą kartą įleistos į sistemą.

2. Išsami informacija apie nuolaidas, suteiktas pagal šio straipsnio 1 dalį, gali būti išdėstyta 71 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos d punkte nurodytame tinklo kodekse dėl tarifų struktūrų.

3. Ne vėliau kaip ... [penkeri metai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos], o vėliau – kas penkerius metus Komisija iš naujo nagrinėja 1 ir 4 dalyse nustatytų nuolaidų dydį. Komisija paskelbia ataskaitą, kurioje apžvelgia nuolaidų taikymą ir įvertina, ar tų nuolaidų dydžiai tebėra pakankami atsižvelgiant į naujausius rinkos pokyčius. Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 80 straipsnį priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas šis reglamentas pakeičiant pagal šio straipsnio 1 ir 4 dalis nustatytų nuolaidų dydį.
4. Nuo ... [vieneri metai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos] tinklo naudotojai iš perdavimo sistemos operatoriaus gauna 100 % nuolaidą, taikomą pajėgumu grindžiamam tarifui sujungimo taškuose tarp valstybių narių už dujas iš atsinaujinančiųjų išteklių ir 75 % už mažo anglies dioksido pėdsako dujas, pateikę atitinkamam perdavimo sistemos operatoriui tvarumo įrodymą, pagrįstą galiojančiu tvarumo sertifikatu dėl dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių, kaip nurodyta Direktyvos (ES) 2018/2001 29 ir 30 straipsniuose, ir užregistruotą tos direktyvos 31a straipsnyje nurodytoje Sąjungos duomenų bazėje, o mažo anglies dioksido pėdsako dujų atveju – pagrįstą galiojančiu sertifikatu, gautu pagal Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 9 straipsnį.

Kalbant apie pirmoje pastraipoje nurodytas nuolaidas:

- a) perdavimo sistemos operatoriai privalo suteikti nuolaidą tik už trumpiausią įmanomą tarpvalstybinį maršrutą nuo vietos, kurioje specialus tvarumo deklaracijos įrodymas, pagrįstas pirmoje pastraipoje nurodytu sertifikatu, buvo pirmą kartą užregistruotas Sąjungos duomenų bazėje, ir vietos, kurioje jis buvo panaikintas kaip panaudotas, jei nuolaida neapima jokios galimos aukciono priemokos;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

- b) perdavimo sistemos operatoriai atitinkamai reguliavimo institucijai pateikia informaciją apie faktinį ir numatomą dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų kiekį ir tarifų nuolaidos taikymo poveikį jų pajamoms, o reguliavimo institucijos stebi ir vertina nuolaidos poveikį tarifų stabilumui;
- c) kai dėl nuolaidos taikymo perdavimo sistemos operatoriaus pajamos iš tų konkrečių tarifų sumažėja 10 %, paveiktas operatorius ir visi gretimų perdavimo sistemų operatoriai derasi dėl perdavimo sistemų operatorių intersisteminio kompensavimo mechanizmo;
- d) išsamesnė informacija, reikalinga norint nustatyti nuolaidą dujoms iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujoms, pavyzdžiui, reikalavimus atitinkančio pajėgumo, kuriam taikoma nuolaida, apskaičiavimas ir reikalingi procesai, nustatoma pagal 71 straipsnį parengtame tinklo kodekse.

Atitinkami perdavimo sistemų operatoriai susitaria dėl perdavimo sistemų operatorių intersisteminio kompensavimo mechanizmo per trejus metus nuo jų pajamų, gautų taikant konkrečius tarifus, sumažėjimo 10 %, kaip nurodyta šios dalies antros pastraipos c punkte. Jei per tą laikotarpį susitarimas nepasiekiamas, atitinkamos reguliavimo institucijos per dvejus metus kartu priima sprendimą dėl tinkamo perdavimo sistemos operatorių intersisteminio kompensavimo mechanizmo. Jei reguliavimo institucijos nesusitaria, taikomas Reglamento (ES) 2019/942 6 straipsnis. Jei reguliavimo institucijoms nepavyksta susitarti per dvejus metus, arba joms pateikus bendrą prašymą, ACER priima individualų sprendimą pagal Reglamento (ES) 2019/942 6 straipsnio 10 dalį.

5. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 ir 4 dalių, reguliavimo institucijos gali nuspręsti netaikyti nuolaidų arba nustatyti mažesnes nuolaidas nei nustatytosios šio straipsnio 1 ir 4 dalyse, jei tokia nukrypti leidžianti nuostata atitinka 17 straipsnyje nustatytus bendruosius tarifų principus, ir visų pirma sąnaudų pagrįstumo principą, kai tenkinamas vienas iš šių kriterijų:
- a) nukrypti leidžianti nuostata yra būtina siekiant užtikrinti veiksmingą perdavimo sistemos veikimą, užtikrinti stabilią esamų investicijų finansinę sistemą arba išvengti nepagrįsto kryžminio subsidijavimo, tarpvalstybinės prekybos iškraipymo arba neveiksmingo perdavimo sistemų operatorių intersisteminio kompensavimo mechanizmo;
 - b) 1 ir 4 dalyse nustatytų nuolaidų taikymas nėra būtinas dėl to, kad atitinkamoje valstybėje narėje daroma pažanga diegiant dujas iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujas arba yra alternatyvių paramos mechanizmų, skirtų dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių arba mažo anglies dioksido pėdsako dujų naudojimui didinti.

19 straipsnis

Perdavimo sistemos operatorių pajamos

1. Nuo ... [vieneri metai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos] atitinkama reguliavimo institucija užtikrina metodikos, parametrų ir verčių, naudojamų perdavimo sistemos operatorių leidžiamosioms ar tikslinėms pajamoms nustatyti, skaidrumą. Reguliavimo institucija skelbia I priede nurodytą informaciją arba reikalauja, kad ją skelbtų atitinkamas perdavimo sistemos operatorius, užtikrindama duomenų, kuriuos atitinkama reguliavimo institucija laiko neskelbtina komercine informacija, apsaugą. Ta informacija pateikiama laisvai prieinamu, atsisiunčiamu ir tik skaitymo formatu ir, kiek įmanoma, viena ar daugiau visiems suprantamų kalbų.

2. Perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudos vertinamos lyginant perdavimo sistemos operatorių veiksmingumą. Tą veiksmingumo palyginimą atlieka ACER. Ne vėliau kaip ...[treji metai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos], o vėliau – kas ketverius metus, ACER skelbia tyrimą, kuriame palyginamas perdavimo sistemos operatorių sąnaudų veiksmingumas, užtikrinant duomenų, kuriuos ACER laiko neskelbtina komercine informacija, apsaugą. Atitinkamos reguliavimo institucijos ir perdavimo sistemos operatoriai pateikia ACER visus tam palyginimui reikalingus duomenis. Periodiškai nustatydamos perdavimo sistemos operatorių leidžiamąsias ar tikslines pajamas, atitinkamos reguliavimo institucijos atsižvelgia į tokį palyginimą ir nacionalines aplinkybes.
3. Atitinkamos reguliavimo institucijos įvertina ilgalaikę perdavimo tarifų raidą, remdamosi numatomais jų leidžiamųjų ar tikslinių pajamų ir gamtinių dujų paklausos pokyčiais per atitinkamą reguliavimo laikotarpį ir, jei įmanoma, iki 2050 m. Atlikdama tą vertinimą reguliavimo institucija įtraukia informaciją apie atitinkamos valstybės narės integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose aprašytą strategiją ir scenarijus, kuriais grindžiamas dešimties metų tinklo plėtros planas, parengtas pagal Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 55 straipsnį.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

3 SKIRSNIS
PERDAVIMO, GAMTINIŲ DUJŲ LAIKYMO,
SGD IR VANDENILIO TERMINALŲ SISTEMOS EKSPLOATAVIMAS

20 straipsnis

*Dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų garantuojamasis
pajėgumas perdavimo sistemoje*

1. Perdavimo sistemos operatoriai užtikrina garantuojamąjį pajėgumą, kad prie jų tinklo būtų galima prijungti dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų gamybos įrenginius. Tuo tikslu perdavimo sistemos operatoriai, bendradarbiaudami su skirstymo sistemos operatoriais, parengia procedūras ir priemones, įskaitant investicijas, kad būtų užtikrintas srauto priešinga kryptimi pajėgumas iš skirstymo tinklo į perdavimo tinklą. Pagrindinės investicijos turi atspindėti dešimties metų tinklo plėtros planą pagal Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 55 straipsnio 2 dalies a punktą.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

2. 1 dalimi nedaromas poveikis perdavimo sistemos operatorių galimybei kurti investicijų į srauto priešinga kryptimi pajėgumus alternatyvas, pavyzdžiui, pažangiųjų tinklų sprendimus arba prijungimą prie kitų tinklo operatorių, įskaitant dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų gamybos įrenginių tiesioginį prijungimą prie perdavimo tinklo. Siekiant užtikrinti infrastruktūros saugumą ir ekonominį veiksmingumą, garantuojamoji prieiga prie pajėgumų gali būti apribota tik siūlomam pajėgumui, kuriam taikomi veiklos apribojimai. Reguliavimo institucija yra atsakinga už perdavimo sistemos operatorių sąlyginių pajėgumų sąlygų peržiūrą ir patvirtinimą bei užtikrina, kad bet kokius garantuojamojo pajėgumo arba eksploatavimo apribojimus perdavimo sistemos operatoriai nustatytų remdamiesi skaidriomis ir nediskriminacinėmis procedūromis ir jais nebūtų sudaromos nepagrįstos kliūtys patekti į rinką. Jei gamybos įrenginys padengia išlaidas, susijusias su garantuojamojo pajėgumo užtikrinimu, apribojimas netaikomas.

21 straipsnis

Tarpvalstybinis su dujų kokybe susijęs koordinavimas gamtinių dujų sistemoje

1. Perdavimo sistemos operatoriai bendradarbiauja, kad būtų išvengta tarpvalstybinio srauto apribojimų, atsirandančių dėl dujų kokybės skirtumų sujungimo taškuose tarp valstybių narių. Taip bendradarbiaudami perdavimo sistemos operatoriai atsižvelgia į dujų galutinių vartotojų įrenginių charakteristikas.

Šis straipsnis netaikomas įmaišytam vandeniliui, jei į gamtinių dujų sistemą įmaišyto vandenilio kiekis viršija 2 % tūrio.

2. Valstybės narės užtikrina, kad skirtingos techninės specifikacijos, įskaitant dujų kokybės parametrus, pavyzdžiui, deguonies kiekį ir vandenilio įmaišymą į gamtinių dujų sistemą, nebūtų naudojamos siekiant apriboti tarpvalstybinius gamtinių dujų srautus. Be to, valstybės narės užtikrina, kad į gamtinių dujų sistemą įmaišytas vandenilis atitiktų vartotojams priimtinas technines specifikacijas.
3. Jei atitinkami perdavimo sistemos operatoriai, vykdydami įprastinę veiklą, negali išvengti tarpvalstybinių srautų apribojimų dėl dujų kokybės skirtumų, jie nedelsdami informuoja atitinkamas reguliavimo institucijas. Turi būti pateiktas visų priemonių, kurių perdavimo sistemos operatoriai jau ėmėsi, aprašymas ir jas pagrindžiančios priežastys.
4. Atitinkamos reguliavimo institucijos per šešis mėnesius nuo 3 dalyje nurodytos informacijos gavimo dienos kartu susitaria, ar pripažinti apribojimą.
5. Tarpvalstybinių srautų apribojimų, kuriuos lemia vandenilio įmaišymo į gamtinių dujų sistemą skirtumai ir kurie pripažįstami pagal 4 dalį, atveju perdavimo sistemos operatoriai priima gamtinių dujų srautus, kuriuose yra vandenilio, gamtinių dujų sistemos sujungimo taškuose tarp valstybių narių pagal 6–13 dalis ir užbaigus jose nustatytą procedūrą.

6. Jei atitinkamos reguliavimo institucijos pripažįsta apribojimą pagal 4 dalį, jos reikalauja, kad atitinkami perdavimo sistemos operatoriai per 12 mėnesių nuo toje dalyje nurodyto apribojimo pripažinimo atliktų toliau nurodytus veiksmus tokia eilės tvarka:
- a) siekdami pašalinti nustatytą apribojimą, bendradarbiautų ir, nekeisdami dujų kokybės specifikacijų, parengtų techniškai įgyvendinamas galimybes, kurios gali apimti įsipareigojimus dėl srautų ir gamtinių dujų apdorojimą, atsižvelgiant į prie atitinkamo perdavimo sistemos operatoriaus gamtinių dujų sistemos tiesiogiai prijungtų galutinių vartotojų arba kitų suinteresuotųjų subjektų, kuriems ta procedūra gali turėti įtakos, pateiktą informaciją;
 - b) siekdami nustatyti ekonomiškai veiksmingus sprendimus, kartu atliktų techniškai įgyvendinamų galimybių sąnaudų ir naudos analizę, kurioje sąnaudos ir nauda išskaidomos pagal paveiktas šalis;
 - c) įvertintų kiekvienos įmanomos galimybės įgyvendinimo trukmę;
 - d) surengtų viešas konsultacijas, visų pirma su prie gamtinių dujų sistemos prijungtais paveiktais galutiniais vartotojais, dėl nustatytų įgyvendinamų sprendimų ir atsižvelgtų į tų konsultacijų rezultatus;
 - e) pateiktų savo atitinkamoms reguliavimo institucijoms tvirtinti ir kitoms kiekvienos atitinkamos valstybės narės kompetentingoms nacionalinėms institucijoms susipažinti bendrą pasiūlymą, pagrįstą sąnaudų ir naudos analize ir viešų konsultacijų rezultatais, dėl sprendimo, kuriuo būtų panaikintas nustatytas apribojimas, įskaitant jo įgyvendinimo terminus.

7. Jei atitinkami perdavimo sistemų operatoriai nesusitaria dėl sprendimo pateikti bendrą pasiūlymą pagal 6 dalies e punktą, kiekvienas perdavimo sistemos operatorius apie tai nedelsdamas praneša savo nacionalinei reguliavimo institucijai.
8. Kaip nustatyta Reglamento (ES) 2019/942 6 straipsnio 10 dalyje, atitinkamos reguliavimo institucijos per šešis mėnesius nuo šio straipsnio 7 dalyje nurodytos informacijos gavimo dienos priima bendrą suderintą sprendimą panaikinti pripažintą apribojimą, atsižvelgdamos į atitinkamų perdavimo sistemos operatorių parengtą sąnaudų ir naudos analizę ir pagal šio straipsnio 6 dalies d punktą surengtų viešų konsultacijų rezultatus.
9. Nukrypstant nuo šio straipsnio 8 dalies, tarpvalstybinių srautų apribojimų, kuriuos nulėmė vandenilio įmaišymo į gamtinių dujų sistemą skirtumai, atveju atitinkamos reguliavimo institucijos gali kartu pareikšti, kad neturi būti imamasi jokių tolesnių veiksmų tokiems apribojimams pašalinti. Kaip nustatyta Reglamento (ES) 2019/942 6 straipsnio 10 dalyje, per šešis mėnesius nuo šio straipsnio 7 dalyje nurodytos informacijos gavimo priimamas bendras suderintas sprendimas ir jame atsižvelgiama į sąnaudų ir naudos analizę bei pagal šio straipsnio 6 dalies d punktą atliktų viešų konsultacijų rezultatus. Atitinkamos reguliavimo institucijos kas ketverius metus peržiūri sprendimą toliau taikyti nustatytą apribojimą pagal šią dalį.

10. Į 8 dalyje nurodytą bendrą suderintą atitinkamų reguliavimo institucijų sprendimą įtraukiamas sprendimas dėl investicinių sąnaudų, kurias kiekvienas perdavimo sistemos operatorius patirtų įgyvendindamas sutartą sprendimą, paskirstymo ir dėl jų įtraukimo į leidžiamąsias ar tikslines perdavimo sistemos operatorių pajamas, atsižvelgiant į ekonomines, socialines ir aplinkos apsaugos sąnaudas ir naudą, susijusią su sprendimu atitinkamose valstybėse narėse ir tokio sprendimo padarinius tarifams.
11. ACER gali teikti rekomendacijas reguliavimo institucijoms dėl išsamesnės informacijos apie 10 dalyje nurodytus sprendimus dėl sąnaudų paskirstymo.
12. Jei atitinkamos reguliavimo institucijos negali susitarti, kaip nurodyta šio straipsnio 4 dalyje, ACER priima sprendimą dėl apribojimo pagal Reglamento (ES) 2019/942 6 straipsnio 10 dalį. Jei ACER pripažįsta apribojimą, ji paprašo atitinkamų perdavimo sistemos operatorių per 12 mėnesių paeiliui atlikti šio straipsnio 6 dalyje nurodytus veiksmus.
13. Jei atitinkamos reguliavimo institucijos negali priimti šio straipsnio 8 ir 10 dalyse nurodytų bendro suderinto sprendimo, ACER, laikydamasi Reglamento (ES) 2019/942 6 straipsnio 10 dalies, priima sprendimą dėl būdo, kaip panaikinti pripažintą apribojimą, ir dėl investicinių sąnaudų, kurias kiekvienas perdavimo sistemos operatorius patirtų įgyvendindamas sutartą sprendimą, paskirstymo arba pareiškia, kad neturi būti imamasi jokių tolesnių veiksmų pagal šio straipsnio 9 dalį. Sprendimą toliau taikyti pripažintą apribojimą pagal šią dalį ACER peržiūri kas ketverius metus.

14. Išsamesnė informacija, reikalinga šiam straipsniui įgyvendinti, įskaitant išsamią informaciją apie sąnaudų ir naudos analizę, nustatoma pagal 71 straipsnio 2 dalį parengtame tinklo kodekse.

22 straipsnis

Praktikos atitikties gamtinių dujų darniesiems standartams prezumpcija

Preziumuojama, kad praktika, atitinkanti darniuosius standartus arba jų dalis, kurių nuorodos paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, atitinka reikalavimus, nustatytus pagal 71 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a punktą priimtuose įgyvendinimo aktuose.

23 straipsnis

Bendrosios biometano specifikacijos

1. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos bendrosios specifikacijos siekiant palengvinti ekonomiškai efektyvų didelių biometano kiekių įtraukimą į esamą gamtinių dujų sistemą, be kita ko, tarpvalstybiniuose sujungimo taškuose, arba Komisija gali nustatyti tas specifikacijas tinklo kodekse pagal 71 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a punktą, jei:
 - a) darnieji standartai arba jų dalys, kurių nuorodos paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, tų reikalavimų neapima;

- b) pagal Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 10 straipsnio 1 dalį Komisija yra paprašiusi vienos arba daugiau Europos standartizacijos organizacijų parengti tiems reikalavimams darnųjį standartą, ir jei tenkinama bent viena iš šių sąlygų:
 - i) nė viena Europos standartizacijos organizacija Komisijos prašymo nepriėmė;
 - ii) Komisija nustato, kad priimant prašomus darniuosius standartus nepagrįstai vėluojama;
 - iii) Europos standartizacijos organizacija pateikė standartą, kuris nevisiškai atitinka Komisijos prašymą, arba
- c) Komisija pagal Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 11 straipsnio 5 dalyje nurodytą procedūrą yra nusprendusi palikti galioti su apribojimais arba išbraukti darniųjų standartų ar jų dalių, apimančių tuos reikalavimus, nuorodas.

Šios dalies pirmoje pastraipoje nurodyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 81 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

- 2. Ankstyvame įgyvendinimo akto, kuriuo nustatomos 1 dalyje nurodytos bendrosios specifikacijos, projekto rengimo etape Komisija atsižvelgia į atitinkamų įstaigų ar ekspertų grupių, įsteigtų pagal atitinkamiems sektoriams taikomus Sąjungos teisės aktus, nuomones ir tinkamai konsultuojasi su visais susijusiais suinteresuotaisiais subjektais. Remdamasi tomis konsultacijomis, Komisija parengia įgyvendinimo akto projektą.

3. Preziumuojama, kad praktika, kuri atitinka bendrąsias specifikacijas ar jų dalis, atitinka pagal 71 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a punktą priimtuose įgyvendinimo aktuose nustatytus reikalavimus tiek, kiek tuos reikalavimus apima tokios bendrosios specifikacijos ar jų dalys.
4. Jei Europos standartizacijos organizacija priima darnųjį standartą ir Komisijai pasiūloma nuorodą į jį paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, Komisija įvertina darnųjį standartą pagal Reglamentą (ES) Nr. 1025/2012. Jei nuoroda į darnųjį standartą paskelbiama *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, Komisija panaikina šio straipsnio 1 dalyje nurodytus įgyvendinimo aktus arba jų dalis, apimančius tuos pačius šio straipsnio 1 dalyje nurodytus reikalavimus.
5. Nustatydamas bendrąsias specifikacijas pagal šį straipsnį, Komisija kuo labiau atsižvelgia į saugos reikalavimus, būtinus saugiam gamtinių dujų sistemos eksploatavimui užtikrinti, visų pirma į saugų gamtinių dujų laikymo įrenginių eksploatavimą visoje Sąjungoje.

24 straipsnis

Europos dujų perdavimo sistemos operatorių tinklas

Visi perdavimo sistemos operatoriai Sąjungos lygmeniu bendradarbiauja per ENTSO-G, kad būtų skatinamas gamtinių dujų vidaus rinkos sukūrimas ir tinkamas veikimas bei tarpvalstybinė prekyba ir užtikrintas optimalus gamtinių dujų perdavimo tinklo valdymas, koordinuota veikla ir tinkama techninė raida.

25 straipsnis
ENTSO-G organizavimas

1. ENTSO-G, savo iniciatyva arba Komisijai ar ACER pateikus pagrįstą prašymą, paskelbia ir Komisijai bei ACER pateikia visus savo įstatų, narių sąrašo ar darbo tvarkos taisyklių pakeitimų projektus, įskaitant konsultavimosi su kitais suinteresuotaisiais subjektais tvarką.
2. Per keturis mėnesius nuo 1 dalyje nurodytų dokumentų gavimo ACER, oficialiai pasikonsultavusi su visus suinteresuotuosius subjektus atstovaujančiomis organizacijomis, visų pirma, sistemos naudotojais, įskaitant vartotojus, pateikia Komisijai nuomonę apie ENTSO-G įstatų, narių sąrašo ir darbo tvarkos taisyklių pakeitimų projektą.
3. Komisija, atsižvelgdama į 2 dalyje nurodytą ACER nuomonę, per tris mėnesius nuo ACER nuomonės gavimo dienos pateikia nuomonę apie ENTSO-G įstatų, narių sąrašo ir darbo tvarkos taisyklių pakeitimų projektą.
4. Per tris mėnesius nuo Komisijos palankios nuomonės gavimo ENTSO-G priima ir paskelbia atnaujintus ENTSO-G įstatus, narių sąrašą ir darbo tvarkos taisykles.

26 straipsnis
ENTSO-G užduotys

1. Komisijai paprašius pagal 71 straipsnio 9 dalį, ENTSO-G parengia tinklo kodeksus 71 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytose srityse.

71 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos d punkte nurodytas tinklo kodeksas rengiamas kartu su ENNOH.
2. ENTSO-G, siekdamas 24 straipsnyje nustatytų tikslų, gali parengti tinklo kodeksus 71 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytoje srityje, jei tie tinklo kodeksai nesusiję su sritimis, kurios nurodytos jam skirtame Komisijos prašyme. Tie tinklo kodeksai pateikiami ACER, kad ji pateiktų nuomonę. ENTSO-G į tą nuomonę tinkamai atsižvelgia.
3. ENTSO-G priima:
 - a) bendras tinklo eksploatavimo priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti tinklo eksploatacijos koordinavimą įprastomis ir avarinėmis sąlygomis, įskaitant bendro pobūdžio incidentų klasifikavimo skalę, ir mokslinių tyrimų planus;
 - b) kas dvejus metus rengiamą neprivalomą 32 straipsnyje nurodytą visos Sąjungos dešimties metų gamtinių dujų tinklo plėtros planą (toliau – visos Sąjungos gamtinių dujų tinklo plėtros planas), įskaitant Europos tiekimo adekvatumo prognozę;
 - c) Sąjungos perdavimo sistemos operatorių techninio bendradarbiavimo su trečiųjų valstybių perdavimo sistemų operatoriais koordinavimo rekomendacijas;

- d) rekomendacijas perdavimo sistemos operatoriams dėl techninio bendradarbiavimo su skirstymo sistemos operatoriais ir vandenilio tinklo operatoriais;
- e) metinę veiklos programą;
- f) metinę ataskaitą;
- g) metines vasaros ir žiemos pasiūlos prognozes;
- h) ne vėliau kaip 2025 m. sausio 1 d., o vėliau – kas dvejus metus – dujų kokybės stebėsenos ataskaitą, kurioje nurodomi dujų kokybės parametrų pokyčiai, į gamtinių dujų sistemą įmaišyto vandenilio lygio ir tūrio pokyčiai, numatomos dujų kokybės parametrų ir į gamtinių dujų sistemą įmaišyto vandenilio tūrio pokyčių prognozės, vandenilio įmaišymo poveikis tarpvalstybiniams srautams, taip pat informaciją apie atvejus, susijusius su dujų kokybės specifikacijų arba įmaišymo lygių specifikacijų skirtumais, ir apie tai, kaip tokie atvejai buvo išspręsti, siekiant patenkinti įvairių galutinio naudojimo paskirčių kokybės reikalavimus;
- i) metinę ataskaitą, kurioje nurodomas į gamtinių dujų tinklą įleistų dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų kiekis.

Remiantis Europos skirstymo sistemos operatorių subjekto (toliau – ES SSO subjektas), įsteigto pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/943³⁹ 52 straipsnio 1 dalį, pateikta informacija, pirmos pastraipos h punkte nurodytoje dujų kokybės stebėsenos ataskaitoje taip pat aprašoma tame punkte išvardytų sričių plėtra, kiek tai aktualu skirstymo tinklui.

4. 3 dalies b punkte nurodyta Europos tiekimo adekvatumo prognozė apima duomenis apie bendrą gamtinių dujų sistemos pajėgumo atitiktį dabartiniams ir planuojamiems gamtinių dujų poreikiams kitiems penkeriems metams ir laikotarpiu nuo penkerių iki 10 metų nuo tos prognozės pateikimo datos. Europos tiekimo adekvatumo prognozė grindžiama nacionalinėmis tiekimo prognozėmis, kurias parengia kiekvienas perdavimo sistemos operatorius. Europos tiekimo adekvatumo prognozėje konkrečiai numatoma metinės tvaraus biometano gamybos pažangos stebėseną.

Jei tiek iš Europos tiekimo adekvatumo prognozės, tiek iš galutinių atnaujintų integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų matyti, kad metinė gamyba nėra pakankamai pažengusi arba kad gamtinių dujų suvartojimas nepakankamai mažėja, atsižvelgiant į turimą potencialą, Komisija gali teikti rekomendacijas valstybėms narėms, jei to reikia energetikos sąjungos tikslams pasiekti, pagal Reglamento (ES) 2018/1999 34 straipsnį.

Visos Sąjungos gamtinių dujų tinklo plėtros plane aprašomas integruoto tinklo modeliavimas, įskaitant vandenilio tinklus, pateikiamas veiksmų prognozuojamais atvejais aprašas, Europos tiekimo adekvatumo prognozė ir sistemos atsparumo įvertinimas. Tuo planu skatinamas principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ ir energetikos sistemos integracija.

³⁹ 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/943 dėl elektros vidaus rinkos (OL L 158, 2019 6 14, p. 54).

5. Į 3 dalies e punkte nurodytą metinę veiklos programą įtraukiamas tinklo kodeksų, kuriuos reikia parengti, sąrašas bei aprašymas, tinklo eksploatavimo koordinavimo planas, mokslinių tyrimų ir plėtros veiklos, kurią reikia įgyvendinti tais metais, sąrašas ir preliminarus tvarkaraštis.
6. Tinklo kodeksai rengiami dėl tarpvalstybinių tinklų klausimų ir rinkos integracijos klausimų ir jie nedaro poveikio valstybių narių teisei priimti nacionalinius tinklo kodeksus, kurie neturi įtakos tarpvalstybinei prekybai.
7. ENTSO-G stebi ir analizuoja tinklo kodeksų ir pagal 71 straipsnio 13 dalį arba 74 straipsnį Komisijos priimtų gairių įgyvendinimą bei jų poveikį taikytinų taisyklių, kuriomis siekiama sudaryti palankesnes sąlygas rinkos integracijai, suderinimui. ENTSO-G teikia išvadas ACER, o analizės rezultatus įtraukia į šio straipsnio 3 dalies f punkte nurodytą metinę ataskaitą.
8. ENTSO-G pateikia visą informaciją, kurios ACER reikia savo užduotims pagal 27 straipsnio 1 dalį įvykdyti.

9. ACER peržiūri nacionalinius dešimties metų tinklo plėtros planus, siekdama įvertinti jų atitiktį visos Sąjungos gamtinių dujų tinklo plėtros planui. Jei ACER nustato, kad nacionalinis dešimties metų tinklo plėtros planas neatitinka visos Sąjungos gamtinių dujų tinklo plėtros plano, ji rekomenduoja iš dalies pakeisti atitinkamai nacionalinį dešimties metų tinklo plėtros planą arba visos Sąjungos gamtinių dujų tinklo plėtros planą. Jei toks nacionalinis dešimties metų tinklo plėtros planas parengtas pagal Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 55 straipsnį, ACER atitinkamai reguliavimo institucijai rekomenduoja iš dalies pakeisti nacionalinį dešimties metų tinklo plėtros planą, vadovaujantis tos direktyvos 55 straipsnio 5 dalimi, ir apie tai informuoja Komisiją.
10. Komisijos prašymu ENTSO-G pateikia nuomonę Komisijai dėl gairių priėmimo, kaip nustatyta 74 straipsnyje.
11. ENTSO-G bendradarbiauja su Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinklu (toliau - ENTSO-E) ir ENNOH.

27 straipsnis

ACER vykdoma ENTSO-G stebėseną

1. ACER stebi, kaip vykdomos 26 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nurodytos ENTSO-G užduotys, ir praneša savo išvadas Komisijai.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

ACER stebi, kaip ENTSO-G įgyvendina pagal 26 straipsnio 2 dalį parengtus tinklo kodeksus bei laikantis 71 straipsnio 1–12 dalių parengtus tinklo kodeksus, kurių Komisija nepriėmė pagal 71 straipsnio 13 dalį. Jei ENTSO-G neįgyvendino tokių tinklo kodeksų, ACER prašo ENTSO-G pateikti tinkamai pagrįstą paaiškinimą, kodėl jis to nepadarė. ACER informuoja Komisiją apie tą paaiškinimą ir pateikia savo nuomonę tuo klausimu.

ACER stebi ir analizuoja, kaip įgyvendinami Komisijos pagal 70, 71, 73 ir 74 straipsnius priimti tinklo kodeksai ir gairės ir kokią poveikį jie turi taikytinų taisyklių, kuriomis siekiama sudaryti palankesnes sąlygas rinkos ir energetikos sistemos integracijai bei užtikrinti nediskriminacines sąlygas, veiksmingą konkurenciją ir tinkamą rinkos veikimą, suderinimui, bei teikia ataskaitas Komisijai.

2. ENTSO-G pateikia ACER visos Sąjungos gamtinių dujų tinklo plėtros plano projektą, metinės veiklos programos projektą, įskaitant informaciją apie konsultacijų procesą ir kitus 26 straipsnio 3 dalyje nurodytus dokumentus, kad ji pateiktų nuomonę.

Per du mėnesius nuo gavimo datos ACER pateikia ENTSO-G ir Komisijai tinkamai pagrįstą nuomonę ir rekomendacijas, jei ji mano, kad ENTSO-G pateiktas metinės veiklos programos projektas ar visos Sąjungos gamtinių dujų tinklo plėtros plano projektas, nepadeda užtikrinti nediskriminacinių sąlygų, veiksmingos konkurencijos ir tinkamo rinkos veikimo ar pakankamo trečiųjų šalių prieigai atvirų tarpvalstybinių jungčių lygio. ENTSO-G tinkamai atsižvelgia į ACER nuomonę ir rekomendacijas.

28 straipsnis

Reguliavimo institucijos

Vykdydamos savo užduotis ir naudodamosi savo įgaliojimais pagal šį reglamentą, reguliavimo institucijos užtikrina šio reglamento ir pagal 70–74 straipsnius priimtų tinklo kodeksų bei gairių laikymąsi.

Prireikus jos bendradarbiauja tarpusavyje, su Komisija ir su ACER pagal Direktyvos (ES) 2024/...⁺ V skyriaus nuostatas.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

29 straipsnis
ENTSO-G konsultacijos

1. Rengdamas 26 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nurodytus tinklo kodeksus, visos Sąjungos gamtinių dujų tinklo plėtros plano projektą ir metinę veiklos programą, ENTSO-G ankstyvame etape viešai, išsamiai, atvirai ir skaidriai konsultuojasi su visais atitinkamais rinkos dalyviais, visų pirma su visus suinteresuotuosius subjektus atstovaujančiomis organizacijomis, vadovaudamasis 25 straipsnio 1 dalyje nurodytomis darbo tvarkos taisyklėmis. Taip pat konsultuojamasi su reguliavimo institucijomis ir kitomis nacionalinėmis institucijomis, tiekimo ir gamybos įmonėmis, tinklo naudotojais, įskaitant vartotojus, skirstymo sistemos operatoriais, įskaitant atitinkamas pramonės asociacijas, technines įstaigas ir suinteresuotųjų subjektų platformas. ENTSO-G paskelbia tinklo kodeksų, visos Sąjungos gamtinių dujų tinklo plėtros plano ir metinės veiklos programos projektus, kad suinteresuotieji subjektai galėtų pateikti pastabų, ir suteikia jiems pakankamai laiko veiksmingai dalyvauti konsultacijų procese. Konsultacijų tikslas - sprendimų priėmimo procese sužinoti atitinkamų suinteresuotųjų subjektų nuomones ir pasiūlymus.
2. Visi su 1 dalyje nurodytomis konsultacijomis susiję dokumentai ir susitikimų protokolai skelbiami viešai.
3. Prieš priimdamas metinę veiklos programą ir tinklo kodeksus, nurodytus 26 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse, ENTSO-G nurodo, kaip buvo atsižvelgta į konsultacijų metu gautas pastabas. Jei į pastabas nebuvo atsižvelgta, jis nurodo priežastis.

30 straipsnis
ENTSO-G sąnaudos

Šio reglamento 24, 25, 26, 70 ir 71 straipsniuose ir Reglamento (ES) 2022/869 11 straipsnyje nurodytos veiklos, kurią vykdo ENTSO-G, išlaidas padengia perdavimo sistemos operatoriai ir į jas atsižvelgiama apskaičiuojant tarifus. Reguliavimo institucijos patvirtina tas sąnaudas, jei jos yra pagrįstos ir tinkamos.

31 straipsnis
Perdavimo sistemos operatorių bendradarbiavimas regioniniu lygiu

1. Siekdami padėti vykdyti 26 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nurodytas užduotis, perdavimo sistemos operatoriai regiono mastu bendradarbiauja dalyvaudami ENTSO-G veikloje.
2. Perdavimo sistemos operatoriai skatina veiklos priemonės, kad užtikrintų optimalų tinklo valdymą, ir skatina energijos mainų vystymą, koordinuotą tarpvalstybinių pajėgumų paskirstymą taikant rinkos priemonėmis grindžiamus nediskriminacinius sprendimo būdus ir atkreipiant dėmesį į konkrečius trumpalaikio paskirstymo netiesioginių aukcionų privalumus ir balansavimo mechanizmų integravimą.
3. Siekiant šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų tikslų, Komisijai pagal 80 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas apibrėžiant kiekvienos regioninio bendradarbiavimo struktūros geografinį veiklos regioną, atsižvelgiant į esamas regioninio bendradarbiavimo struktūras. Kiekvienai valstybei narei leidžiama skatinti bendradarbiavimą daugiau nei viename geografiniame regione.

Rengdama pirmoje pastraipoje nurodytus deleguotuosius aktus, Komisija konsultuojasi su ACER ir ENTSO-G.

32 straipsnis

Visos Sąjungos gamtinių dujų tinklo plėtros planas

ENTSO-G kas dvejus metus priima ir skelbia visos Sąjungos gamtinių dujų tinklo plėtros planą. Visos Sąjungos gamtinių dujų tinklo plėtros plane aprašomas integruoto tinklo modeliavimas, pateikiamas scenarijų raidos aprašas, Europos tiekimo adekvatumo prognozė ir sistemos atsparumo vertinimas, įskaitant informaciją apie infrastruktūrą, kurios eksploatacija turi būti nutraukta.

Visos Sąjungos gamtinių dujų tinklo plėtros planas visų pirma:

- a) grindžiamas nacionaliniais investavimo planais ir Reglamento (ES) 2022/869 IV skyriumi;
- b) kiek tai susiję su tarpvalstybinėmis jungiamosiomis linijomis, taip pat grindžiamas įvairių tinklo naudotojų pagrįstais poreikiais ir apima investuotojų ilgalaikius įsipareigojimus, kaip nurodyta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 55 straipsnio 7 dalyje, ir
- c) nustato investicijų, visų pirma į tarpvalstybinius pajėgumus, trūkumą.

Atsižvelgiant į antros pastraipos c punktą, prie visos Sąjungos gamtinių dujų tinklo plėtros plano gali būti pridedama kliūčių, kurios trukdo didinti tarpvalstybinį tinklo pajėgumą ir kurių atsiranda dėl skirtingų patvirtinimo procedūrų arba praktikos, apžvalga.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

33 straipsnis

Skaidrumo reikalavimai, susiję su perdavimo sistemos operatoriais

1. Perdavimo sistemos operatorius viešai skelbia išsamią informaciją apie jo siūlomą pajėgumą ir paslaugas ir taikomas atitinkamas sąlygas, taip pat techninę informaciją, būtiną tam, kad tinklo naudotojai gautų veiksmingą tinklo prieigą.
2. Siekiant užtikrinti skaidrius, objektyvius ir nediskriminacinius tarifus bei palengvinti veiksmingą gamtinių dujų tinklo panaudojimą, perdavimo sistemos operatoriai arba atitinkamos reguliavimo institucijos skelbia pagrįstai ir pakankamai išsamią informaciją apie tarifų apskaičiavimą, metodiką ir struktūrą.
3. Kiekvienas perdavimo sistemos operatorius reguliariai ir nuolat atnaujindamas duomenis viešai skelbia patogią naudoti ir standartine forma pateikiamą, laikantis I priede nustatytų gairių, kiekybinę informaciją apie suteiktų paslaugų techninį, sutartinį ir turimą pajėgumą visuose atitinkamuose taškuose, įskaitant dujų įleidimo ir išleidimo taškus.
4. Atitinkamus perdavimo sistemos taškus, apie kuriuos informacija turi būti viešai skelbiama, patvirtina kompetentingos institucijos, pasikonsultavusios su tinklo naudotojais.
5. Perdavimo sistemos operatorius visada atskleidžia informaciją, kurios reikalaujama pagal šį reglamentą, suprantamu, kiekybiškai aiškiu, lengvai prieinamu ir nediskriminaciniu būdu.

6. Remdamasis kiekio paraiškomis ir paskirstymu, dujų srautų į sistemą ir iš jos prognozėmis bei faktiniais srautų duomenimis, perdavimo sistemos operatorius viešai skelbia *ex-ante* ir *ex-post* informaciją apie pasiūlą ir paklausą. Reguliavimo institucija užtikrina, kad visa tokia informacija būtų skelbiama viešai. Skelbiama informacija turi būti tokia pat išsami, kaip ir perdavimo sistemos operatoriaus turima informacija.

Perdavimo sistemos operatorius paskelbia informaciją apie priemones, kurių ėmėsi sistemai subalansuoti, taip pat apie dėl to patirtas sąnaudas bei gautas pajamas.

Atitinkami rinkos dalyviai teikia perdavimo sistemos operatoriui šiame straipsnyje nurodytus duomenis.

7. Perdavimo sistemos operatoriai, remdamiesi Reglamento (ES) 2015/703 16 ir 17 straipsniais, viešai skelbia išsamią informaciją apie jų tinkluose transportuojamų gamtinių dujų kokybę, kuri gali turėti įtakos tinklo naudotojams.

34 straipsnis

Skaidrumo reikalavimai, susiję su gamtinių dujų saugyklomis, vandenilio saugyklomis, SGD įrenginiais ir vandenilio terminalais

1. SGD sistemos operatoriai, gamtinių dujų laikymo sistemos operatoriai, vandenilio terminalų operatoriai ir vandenilio saugyklų operatoriai viešai paskelbia išsamią informaciją apie visas jų siūlomas paslaugas ir taikomas atitinkamas sąlygas, taip pat techninę informaciją, būtiną tam, kad SGD įrenginių, gamtinių dujų saugyklų, vandenilio saugyklų ir vandenilio terminalų naudotojai gautų veiksmingą prieigą prie SGD įrenginių, gamtinių dujų saugyklų, vandenilio saugyklų ir vandenilio terminalų. Reguliavimo institucijos gali prašyti, kad tie operatoriai sistemos naudotojams paskelbtų visą papildomą aktualią informaciją.
2. SGD sistemos operatoriai pateikia patogias naudoti priemones siūlomų paslaugų tarifams apskaičiuoti.
3. Paslaugas teikiantys SGD sistemos operatoriai, gamtinių dujų laikymo sistemos operatoriai, vandenilio terminalų operatoriai ir vandenilio saugyklų operatoriai reguliariai ir nuolat atnaujinami duomenis, viešai skelbia su savo teikiamomis paslaugomis susijusią patogią naudoti ir standartizuotą kiekybinę informaciją apie sutartinį ir turimą SGD įrenginių, gamtinių dujų saugyklų, vandenilio saugyklų ir vandenilio terminalų pajėgumą.
4. SGD sistemos operatoriai, gamtinių dujų laikymo sistemos operatoriai, vandenilio terminalų operatoriai ir vandenilio saugyklų operatoriai atskleidžia informaciją, kurios reikalaujama pagal šį reglamentą, suprantamu, kiekybiškai aiškiu, lengvai prieinamu ir nediskriminaciniu būdu.

5. SGD sistemos operatoriai, gamtinių dujų laikymo sistemos operatoriai, vandenilio terminalų operatoriai ir vandenilio saugyklų operatoriai viešai skelbia kiekviename SGD įrenginyje, gamtinių dujų saugykloje, vandenilio saugykloje ir vandenilio terminale arba saugyklų grupėje, jei būtent tokiu būdu sistemos naudotojams suteikiama prieiga, esantį gamtinių dujų arba vandenilio kiekį, įleidžiamą bei išleidžiamą kiekį ir turimą LNG, gamtinių dujų saugyklų, vandenilio saugyklų ir vandenilio terminalų pajėgumą, įskaitant tuos įrenginius, kurioms netaikoma trečiųjų šalių prieiga. Ta informacija taip pat teikiama perdavimo sistemos operatoriui arba vandenilio tinklo ar vandenilio saugyklų ir terminalų operatoriui, kuris ją skelbia visos sistemos ar posistemės, apibrėžiamos pagal atitinkamus taškus, lygiu. Informacija atnaujinama bent kartą per dieną.

Jei gamtinių dujų arba vandenilio saugyklos naudotojas yra vienintelis gamtinių dujų saugyklos arba vandenilio saugyklos naudotojas, jis gali reguliavimo institucijai pateikti pagrįstą prašymą užtikrinti pirmoje pastraipoje nurodytų duomenų naudojimo konfidencialumą. Jei reguliavimo institucija, visų pirma atsižvelgdama į poreikį užtikrinti siekio teisėtai apsaugoti verslo paslaptis, kurių atskleidimas turėtų neigiamos įtakos visai saugyklos naudotojo komercinei strategijai, ir tikslo sukurti konkurencingas gamtinių dujų ir vandenilio vidaus rinkas pusiausvyrą, nustato, kad toks prašymas yra pagrįstas, ji gali leisti gamtinių dujų laikymo sistemos operatoriui arba vandenilio saugyklos operatoriui viešai neskelbti pirmoje pastraipoje nurodytų duomenų ne ilgesnį kaip vienerių metų laikotarpį.

Antra pastraipa taikoma nedarant poveikio pirmoje pastraipoje nurodytoms pareigoms, išskyrus tuos atvejus, kai apibendrinti duomenys sutampa su konkrečios gamtinių dujų arba vandenilio laikymo sistemos duomenimis, dėl kurių reguliavimo institucija priėmė sprendimą neskelbti viešai.

6. Siekiant užtikrinti skaidrius, objektyvius ir nediskriminuojančius tarifus bei palengvinti veiksmingą infrastruktūros naudojimą, SGD sistemos operatoriai, gamtinių dujų laikymo sistemos operatoriai, vandenilio terminalų operatoriai ir vandenilio saugyklų operatoriai arba atitinkamos reguliavimo institucijos skelbia pakankamai išsamią informaciją apie tarifų apskaičiavimą, metodiką ir tarifų, taikomų infrastruktūrai, kuriai taikoma trečiųjų šalių prieiga, struktūrą. SGD įrenginių, kuriems pagal šio reglamento 78 straipsnį, Direktyvos 2003/55/EB 22 straipsnį ir Direktyvos 2009/73/EB 36 straipsnį buvo suteikta išimtis, ir gamtinių dujų laikymo sistemos operatoriai, kuriems taikoma trečiųjų šalių prieigos, dėl kurios susitariama derybų būdu, tvarka, siekdami užtikrinti pakankamą skaidrumą, infrastruktūros naudojimo tarifus skelbia viešai.

SGD sistemos operatoriai ir gamtinių dujų laikymo sistemos operatoriai skaidriai, nuolatos ir naudotojui patogiu būdu vienoje bendroje Europos platformoje, kurią tie operatoriai tvarko, skelbia informaciją, kurios reikalaujama pagal šį straipsnį.

35 straipsnis

Sistemos operatorių atliekamas duomenų saugojimas

Perdavimo sistemos operatoriai, gamtinių dujų laikymo sistemos operatoriai ir SGD sistemos operatoriai užtikrina, kad nacionalinės institucijos, įskaitant reguliavimo institucijas ir nacionalines konkurencijos institucijas, ir Komisija galėtų penkerius metus naudotis visa 33 ir 34 straipsniuose ir I priedo 3 punkte nurodyta informacija.

4 SKIRSNIS

SKIRSTYMO SISTEMŲ EKSPLOATAVIMAS

36 straipsnis

Dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų garantuojamasis pajėgumas skirstymo sistemoje

1. Skirstymo sistemos operatoriai užtikrina garantuojamąjį pajėgumą, kad prie jų tinklo būtų galima prijungti dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų gamybos įrenginius. Tuo tikslu skirstymo sistemos operatoriai, bendradarbiaudami tarpusavyje ir su perdavimo sistemos operatoriais, parengia procedūras ir priemones, įskaitant investicijas, kad būtų užtikrintas srauto priešinga kryptimi pajėgumas iš skirstymo tinklo į perdavimo tinklą. Pagrindinės investicijos į gamtinių dujų perdavimo tinklą, atsirandančios dėl papildomų pajėgumų poreikio skirstymo tinkle, turi atsispindėti dešimties metų tinklo plėtros plane pagal Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 55 straipsnio 2 dalies a punktą.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

2. 1 dalimi nedaromas poveikis skirstymo sistemos operatorių galimybei kurti investicijų į srauto priešinga kryptimi pajėgumą alternatyvas, pavyzdžiui, pažangiųjų tinklų sprendimus arba prisijungimą prie kitų tinklo operatorių. Siekiant užtikrinti infrastruktūros saugumą ir ekonominį veiksmingumą, garantuojamoji prieiga prie pajėgumų gali būti apribota siūlomam pajėgumui, kuriam taikomi veiklos apribojimai. Reguliavimo institucija užtikrina, kad bet kokius garantuojamojo pajėgumo arba eksploatavimo apribojimus skirstymo sistemos operatoriai nustatytų remdamiesi skaidriomis ir nediskriminacinėmis procedūromis ir jais nebūtų sudaromos nepagrįstos kliūtys patekti į rinką. Jei gamybos įrenginys padengia išlaidas, susijusias su garantuojamojo pajėgumo užtikrinimu, apribojimas netaikomas.

37 straipsnis

Perdavimo sistemos operatorių ir skirstymo sistemos operatorių bendradarbiavimas

Skirstymo sistemos operatoriai bendradarbiauja su kitais skirstymo sistemos operatoriais ir perdavimo sistemos operatoriais, siekdami koordinuoti techninę priežiūrą, sistemos plėtrą, naujus prijungimus, eksploatacijos nutraukimą ir sistemos eksploatavimą, kad būtų užtikrintas sistemos vientisumas ir kad būtų kuo labiau padidintas pajėgumas ir kuo labiau sumažintas dujinio kuro naudojimas.

38 straipsnis

Skaidrumo reikalavimai, susiję su skirstymo sistemos operatoriais

Jei skirstymo sistemos operatoriai yra atsakingi už dujų kokybės valdymą savo tinkluose, jie, remdamiesi Reglamento (ES) 2015/703 16 ir 17 straipsniais, viešai skelbia išsamią informaciją apie jų tinklais transportuojamų gamtinių dujų kokybę, kuri gali turėti įtakos tinklo naudotojams.

39 straipsnis

Europos skirstymo sistemos operatorių subjektas

Siekiant skatinti gamtinių dujų vidaus rinkos sukūrimą ir tinkamą veikimą, bendradarbiauti plėtojant vandenilio rinką, taip pat skatinti optimalų skirstymo ir perdavimo sistemų valdymą ir koordinuotą jų eksploatavimą, gamtinių dujų sistemą eksploatuojantys skirstymo sistemos operatoriai bendradarbiauja, o vandenilio tinklą eksploatuojantys skirstymo sistemos operatoriai gali bendradarbiauti Sąjungos lygmeniu per ES SSO subjektą.

Registruotieji nariai gali dalyvauti ES SSO subjekto veikloje tiesiogiai arba būti atstovaujami valstybės narės paskirtos nacionalinės asociacijos arba Sąjungos lygmens asociacijos.

Su ES SSO subjekto veikla susijusias išlaidas padengia skirstymo sistemos operatoriai ir vandenilio skirstymo tinklo operatoriai, kurie yra registruoti nariai, ir į jas atsižvelgiama skaičiuojant tarifus. Reguliavimo institucijos patvirtina išlaidas, jei jos yra pagrįstos ir proporcingos, o jei jos nepatvirtinamos – nurodo to priežastis.

40 straipsnis

Pagrindinių ES SSO subjekto taisyklių ir procedūrų pakeitimai

1. Pagrindinės ES SSO subjekto taisyklės ir procedūros pagal Reglamento (ES) 2019/943 54 straipsnį taip pat taikomos gamtinių dujų sistemą eksploatuojantiems skirstymo sistemos operatoriams ir vandenilio skirstymo tinklo operatoriams.

2. Strateginę patariamąją grupę pagal Reglamento (ES) 2019/943 54 straipsnio 2 dalies f punktą taip pat sudaro Europos skirstymo sistemos operatoriams, eksploatuojantiems gamtinių dujų sistemą, arba Europos vandenilio skirstymo tinklo operatoriams atstovaujančių asociacijų atstovai.
3. Ne vėliau kaip ... [vieneri metai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos] ES SSO subjektas pateikia Komisijai ir ACER atnaujintų įstatų projektą, įskaitant elgesio kodeksą, registruotų narių sąrašą, atnaujintų darbo tvarkos taisyklių projektą, įskaitant konsultavimosi su ENTSO-E, ENTSO-G ir kitais suinteresuotaisiais subjektais darbo tvarkos taisykles, ir atnaujintų finansavimo taisyklių projektą.

ES SSO subjekto atnaujintų darbo tvarkos taisyklių projekte užtikrinamas sąžiningas ir proporcingas atstovavimas visiems dalyvaujantiems skirstymo sistemos operatoriams, įskaitant tuos operatorius, kuriems priklauso gamtinių dujų sistemos arba kurie eksploatuoja gamtinių dujų sistemas, ir vandenilio skirstymo tinklo operatoriams.
4. Per keturis mėnesius nuo dokumentų, pateiktų pagal 3 dalį, gavimo dienos ACER, oficialiai pasikonsultavusi su visiems suinteresuotiesiems subjektams, visų pirma skirstymo sistemos naudotojams, įskaitant vartotojus, atstovaujančiomis organizacijomis, pateikia Komisijai savo nuomonę.
5. Per tris mėnesius nuo ACER nuomonės gavimo dienos Komisija, atsižvelgdama į 4 dalyje nurodytą ACER nuomonę, pateikia savo nuomonę dėl dokumentų, pateiktų pagal 3 dalį.
6. Per tris mėnesius nuo palankios Komisijos nuomonės gavimo dienos skirstymo sistemos operatoriai priima ES SSO atnaujintus įstatus, darbo tvarkos taisykles ir finansavimo taisykles bei juos paskelbia.

7. Pagrįstu Komisijos arba ACER prašymu arba jei padaroma 3 dalyje nurodytų dokumentų pakeitimų, dokumentai pateikiami Komisijai ir ACER. ACER ir Komisija gali pateikti nuomonę pagal 3, 4 ir 5 dalyse nustatytą procesą.

41 straipsnis

Papildomos ES SSO subjekto užduotys

1. ES SSO subjektas vykdo Reglamento (ES) 2019/943 55 straipsnio 1 dalies a–e punktuose išvardytas užduotis ir to reglamento 55 straipsnio 2 dalies c, d ir e punktuose išvardytą veiklą, įskaitant užduotis ir veiklą, susijusias su gamtinių dujų skirstymo sistemomis arba vandenilio skirstymo tinklais.
2. Be Reglamento (ES) 2019/943 55 straipsnio 1 dalyje išvardytų užduočių, ES SSO subjektas dalyvauja rengiant tinklo kodeksus, kurie yra svarbūs skirstymo tinklų eksploatavimui ir planavimui bei koordinuotam perdavimo tinklų ir skirstomųjų tinklų eksploatavimui pagal šį reglamentą, ir prisideda prie išmetamo nevaldomojo metano kiekio gamtinių dujų sistemoje mažinimo.

Dalyvaudamas rengiant naujus tinklo kodeksus pagal šio reglamento 71 straipsnį, ES SSO subjektas laikosi Reglamento (ES) 2019/943 56 straipsnyje nustatytų konsultavimosi reikalavimų.

3. Be Reglamento (ES) 2019/943 55 straipsnio 2 dalyje išvardytos veiklos, ES SSO subjektas:
- a) bendradarbiauja su ENTSO-G ir ENNOH dėl pagal šį reglamentą priimtų tinklo kodeksų ir gairių, kurios yra svarbios gamtinių dujų ir vandenilio skirstymo tinklų eksploatavimui ir planavimui, taip pat koordinuotam perdavimo tinklų ir skirstymo tinklų ir vandenilio perdavimo tinklų ir skirstymo tinklų eksploatavimui, įgyvendinimo stebėsenos;
 - b) bendradarbiauja su ENTSO-G ir ENNOH ir tvirtina geriausią koordinuoto perdavimo ir skirstymo sistemų ir vandenilio perdavimo tinklų ir skirstymo tinklų eksploatavimo ir planavimo praktiką, įskaitant tokius klausimus, kaip operatorių tarpusavio duomenų mainai ir paskirstytųjų energijos išteklių koordinavimas;
 - c) siekia nustatyti geriausią praktiką, kaip įgyvendinti vertinimų pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 23 straipsnio 1b dalį ir Direktyvos (ES) 2023/1791 25 straipsnį rezultatus ir kaip bendradarbiauti elektros energijos skirstymo sistemų, gamtinių dujų skirstymo sistemų, vandenilio skirstymo tinklų ir centralizuoto šildymo ir vėsumos tiekimo sistemų operatoriams, be kita ko, vertinimo pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 24 straipsnio 8 dalį tikslais, įskaitant rekomendacijas dėl tinkamo elektrolizerių įrengimo, kad būtų užtikrintas atliekinės šilumos panaudojimas centralizuoto šilumos tiekimo tinkle.

4. ES SSO subjektas teikia informaciją ENTSO-G, kad šis galėtų teikti dujų kokybės ataskaitas, susijusias su skirstymo sistemomis, jei skirstymo sistemos operatoriai yra atsakingi už dujų kokybės valdymą, kaip nurodyta 26 straipsnio 3 dalyje.
5. ES SSO subjektas teikia duomenis apie vandenilio skirstymo tinklus ENNOH, reikalingus vandenilio kokybės stebėsenos ataskaitai, kuri turi būti priimta pagal šio reglamento 59 straipsnio 1 dalies j punktą, jei vandenilio skirstymo tinklo operatoriai yra atsakingi už vandenilio kokybės valdymą pagal Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 50 straipsnį.

5 SKIRSNIS

GAMTINIŲ DUJŲ PAKLAUSOS TELKIMAS

IR BENDRAS PIRKIMAS

IR VANDENILIO RINKOS PLĖTROS RĖMIMO MECHANIZMAS

42 straipsnis

Gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizmas

Komisija pagal 43–49 straipsnius parengia savanoriško gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizmą.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

43 straipsnis

Sutartis su paslaugų teikėju

1. Nukrypstant nuo Reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 176 straipsnio, Komisija pagal atitinkamą Reglamente (ES, Euratomas) 2018/1046 nustatytą pirkimo procedūrą gali sudaryti sutartį dėl būtinų paslaugų teikimo su Sąjungoje įsisteigusiu subjektu ar subjektais, siekiant įgyvendinti šio reglamento 42 straipsnyje nustatytą tikslą.
2. Atrinkdama paslaugų teikėją Komisija remiasi kriterijais, kuriais saugomas vidaus rinkos vientisumas, užtikrinami konkurencija ir tiekimo saugumas, ir kurie atitinka 44 straipsnį. Paslaugų teikėjui taikomus reikalavimus Komisija išdėsto atitinkamose konkurso sąlygose.

44 straipsnis

Paslaugų teikėjo atrankos kriterijai

1. Paslaugų teikėją Komisija atranka iš subjektų, atitinkančių šiuos tinkamumo reikalavimus:
 - a) paslaugų teikėjas turi būti įsisteigęs ir jo veiklos buveinė turi būti valstybės narės teritorijoje;

- b) paslaugų teikėjas ir jo subrangovai negali:
 - i) būti subjektai, kuriems taikomos Sąjungos ribojamosios priemonės, priimtose pagal ES sutarties 29 straipsnį arba SESV 215 straipsnį, t. y. draudimas tiesiogiai arba netiesiogiai leisti jiems naudotis lėšomis ar ekonominiais ištekliais arba juos pervesti, arba teikti finansavimą ar finansinę paramą, arba turto įšaldymas, arba
 - ii) tiesiogiai arba netiesiogiai nuosavybės teise priklausyti fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms, kuriems taikomos tokios Sąjungos ribojamosios priemonės, būti jų kontroliuojamiems arba veikti jų vardu ar nurodymu.
2. Nedarant poveikio kitoms išsamaus patikrinimo pareigoms, Komisijos ir paslaugų teikėjo tarpusavio sutartiniai įsipareigojimai nustatomi taip, kad jais būtų užtikrinama, jog paslaugų teikėjas, atlikdamas savo užduotis pagal 45 straipsnį, tiesiogiai ar netiesiogiai neteiktų jokių lėšų ar ekonominių išteklių fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms arba jų naudai:
- a) kuriems taikomos Sąjungos ribojamosios priemonės, priimtose pagal ES sutarties 29 straipsnį arba SESV 215 straipsnį, t. y. draudimas tiesiogiai arba netiesiogiai leisti jiems naudotis lėšomis ar ekonominiais ištekliais arba juos pervesti, arba teikti finansavimą ar finansinę paramą, arba turto įšaldymas, arba
 - b) kurie tiesiogiai arba netiesiogiai nuosavybės teise priklauso fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms, kuriems taikomos tokios Sąjungos ribojamosios priemonės, yra jų kontroliuojami arba veikia jų vardu ar nurodymu.

3. Paslaugų teikėjas negali būti vertikaliai integruotos įmonės dalis, išskyrus subjektą, kurio veikla atskirta pagal Direktyvos (ES) 2024/...⁺ IX skyrių.

45 straipsnis

Paslaugų teikėjo užduotys

1. Paslaugų teikėjas vykdo su gamtinių dujų paklausos telkimu ir bendru pirkimu susijusias užduotis. Visų pirma paslaugų teikėjas gali įgyvendinti šiuos elementus, jais neapsiribojant:
- a) įvertinti ir sutelkti gamtinių dujų įmonių ir gamtines dujas vartojančių įmonių paklausą;
 - b) surinkti gamtinių dujų tiekėjų arba gamintojų pasiūlymus siekiant tokius pasiūlymus suderinti su sutelkta paklausa;
 - c) paskirstyti tiekimo pasiūlymus sutelktos paklausos dalyviams, proporcingai paskirstant mažesniems ir didesniems dalyviams, priklausomai nuo įmonės nurodytos paklausos apimties;
 - d) teikti visas susijusias papildomas paslaugas, įskaitant paslaugas, kuriomis sudaromos palankesnės sąlygos sudaryti gamtinių dujų pirkimo sutartis.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

46 straipsnis

Dalyvavimas gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizme

1. Gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizme nediskriminacinėmis sąlygomis gali dalyvauti Sąjungoje įsisteigusios gamtinių dujų įmonės ir gamtines dujas vartojančios įmonės. Tokioms įmonėms dalyvauti kaip tiekėjams, gamintojams ir pirkėjams neleidžiama, jei:
 - a) jiems taikomos Sąjungos ribojamosios priemonės, priimtose pagal ES sutarties 29 straipsnį arba SESV 215 straipsnį, t. y. draudimas tiesiogiai arba netiesiogiai leisti jiems naudotis lėšomis ar ekonominiais ištekliais arba juos pervesti, arba teikti finansavimą ar finansinę paramą, arba turto įšaldymas, arba
 - b) jos tiesiogiai arba netiesiogiai nuosavybės teise priklauso fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms, kuriems taikomos tokios Sąjungos ribojamosios priemonės, yra jų kontroliuojamos arba veikia jų vardu ar nurodymu.
2. Sutartiniai įsipareigojimai nustatomi taip, kad jais būtų užtikrinama, jog jokios lėšos ar ekonominiai ištekliai tiesiogiai ar netiesiogiai nebūtų teikiami fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms arba jų naudai, jei:
 - a) jiems taikomos Sąjungos ribojamosios priemonės, priimtose pagal ES sutarties 29 straipsnį arba SESV 215 straipsnį, t. y. draudimas tiesiogiai arba netiesiogiai leisti jiems naudotis lėšomis ar ekonominiais ištekliais arba juos pervesti, arba teikti finansavimą ar finansinę paramą, arba turto įšaldymas, arba
 - b) jie tiesiogiai arba netiesiogiai nuosavybės teise priklauso fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms, kuriems taikomos tokios Sąjungos ribojamosios priemonės, yra jų kontroliuojami arba veikia jų vardu ar nurodymu.

3. Gamtinių dujų įmonės ir gamtines dujas vartojančios įmonės, įsisteigusios Energijos bendrijos susitariančiose šalyse, gali dalyvauti gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizme, jei yra įdiegtos būtinos priemonės ar tvarka, užtikrinančios, kad jos gali dalyvauti gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizme pagal šį skirsnį.
4. Paklausos telkime dalyvaujančios gamtinių dujų įmonės ir gamtines dujas vartojančios įmonės gali skaidriai koordinuoti pirkimo sutarties sąlygų elementus arba naudoti bendro pirkimo sutartis, siekdamos susitarti su tiekėjais dėl geresnių sąlygų, jei jos laikosi Sąjungos teisės, įskaitant Sąjungos konkurencijos teisę, ir visų pirma SESV 101 ir 102 straipsnių.
5. Gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizmo dalyviai atitinkamai Komisijai arba susijusiam paslaugų teikėjui nurodo šiuos sudarytų sutarčių elementus:
 - a) apimtis;
 - b) sandorio šalis;
 - c) trukmę.
6. Gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizmo dalyviai gali atitinkamai pranešti Komisijai arba susijusiam paslaugų teikėjui, jei pasibaigus derinimo ir pirkimo procedūrai tiekimo sutartis nebuvo sudaryta.

7. Pagal 5 ir 6 dalis pateiktos informacijos gavėjas užtikrina, kad prieiga prie konfidencialios informacijos būtų suteikiama tik paslaugos teikėjui ir Komisijos tarnyboms, kurioms besąlygiškai būtina susipažinti su turima informacija. Tokia informacija tvarkoma užtikrinant tinkamą konfidencialumą.

47 straipsnis

Laikinas dalyvavimo gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizme apribojimas

1. Siekiant apsaugoti esminius Sąjungos arba jos valstybių narių saugumo interesus ir užtikrinti tiekimo saugumą, gamtinių dujų ištekliai, kurių kilmės šalis – Rusijos Federacija arba Baltarusija, ir SGD ištekliai iš tose valstybėse esančių SGD įrenginių iki 2025 m. gruodžio 31 d. pagal gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizmą nesiūlomi.
2. 1 dalyje nurodyta išimtis taikoma visiems SGD ištekliais, kurių kilmės vieta yra bet kuris Rusijos Federacijoje arba Baltarusijoje esantis SGD įrenginys, ir gamtinių dujų ištekliais, patenkančiams į valstybės nares arba Energijos bendrijos susitariančiąsias šalis per šiuos įleidimo taškus:
 - a) Greifswaldą,
 - b) Lubminą II,
 - c) Imatrą,
 - d) Narvą,
 - e) Verską,

- f) Luhamą,
- g) Šakius,
- h) Kotlovką,
- i) Kondratką,
- j) Vysokaję,
- k) Ceciarouką,
- l) Mozyrių,
- m) Kobryną,
- n) Sudžą (RU)/(UA),
- o) Belgorodą (RU)/(UA),
- p) Valuikus (RU)/(UA),
- q) Serebrianką (RU)/(UA),
- r) Pisarevką (RU)/(UA),
- s) Sochranovką (RU)/(UA),
- t) Prochorovką (RU)/(UA),
- u) Platovą (RU)/(UA),
- v) Strandžą 2 (BG) / Malkočlarą (TR).

48 straipsnis

*Galimybė apriboti dalyvavimą gamtinių dujų paklausos telkimo
ir bendro pirkimo mechanizme*

1. Nuo 2026 m. sausio 1 d. Komisija įgyvendinimo aktu gali nuspręsti laikinai neleisti siūlyti gamtinių dujų išteklių, kurių kilmės šalis – Rusijos Federacija arba Baltarusija, ir SGD išteklių iš tose valstybėse esančių SDG įrenginių dalyvauti gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizme, jei tai pagrįsta siekiant apsaugoti esminius Sąjungos arba valstybės narės saugumo interesus arba tiekimo saugumą, su sąlyga, kad:
 - a) tokiomis priemonėmis nepagrįstai netrikdomas gamtinių dujų vidaus rinkos veikimas ir gamtinių dujų tarpvalstybiniai srautai tarp valstybių narių ir nebūtų pakenkta Sąjungos ar valstybės narės tiekimo saugumui;
 - b) tokiomis priemonėmis užtikrinamas energetinio solidarumo principo taikymas;
 - c) tokių priemonių imamasi laikantis Sąjungos ir valstybių narių teisių ir pareigų trečiųjų valstybių atžvilgiu.
2. Likus pakankamai laiko iki pirmojo konkurso etapo 2026 m., Komisija įvertina, ar įvykdytos visos 1 dalyje nustatytos sąlygos, kad galėtų priimti sprendimą dėl joje nurodytų priemonių. Toks sprendimas galioja ne ilgiau kaip vienus metus ir, jei tai pagrįsta, gali būti pratęsiamas.

Komisija nuolat vertina, ar tenkinamos 1 dalyje nustatytos sąlygos, ir apie tuos vertinimus, įskaitant šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytą vertinimą, tinkamai informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą.

3. Atsižvelgiant į poreikį Sąjungoje užtikrinti tiekimo saugumą, priemonėmis, kurių Komisija imasi pagal 1 dalį, gali būti siekiama įvairinti gamtinių dujų arba SGD tiekimą siekiant sumažinti priklausomybę nuo Rusijos gamtinių dujų, kai galima įrodyti, kad tokios priemonės yra būtinos Sąjungos ir valstybių narių esminiams saugumo interesams apsaugoti.
4. 1 dalyje nurodytuose sprendimuose pateikiamas:
 - a) visų įleidimo taškų iš Rusijos Federacijos, Baltarusijos ar kitų trečiųjų valstybių, kurios yra tranzito valstybės, kurie neturi būti naudojami gamtinių dujų tiekimui, kuriam taikomas paklausos telkimas ir bendras pirkimas, sąrašas, ir
 - b) visų Rusijos Federacijoje arba Baltarusijoje esančių SGD įrenginių sąrašas.

Gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizme dalyvaujantys gamtinių dujų tiekėjai arba gamintojai pateikia patikinimą, kad laikomasi 47 straipsnio ir pagal šio straipsnio 1 dalį priimtų sprendimų.

5. Komisija imasi tinkamų priemonių, kad užtikrintų veiksmingą šio straipsnio ir 47 straipsnio taikymą, ir gali reikalauti, kad gamtinių dujų tiekėjai arba gamintojai, dalyvaujantys gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizme, pateiktų visą būtiną informaciją, kuri padėtų jai atlikti tą užduotį, įskaitant atitinkamų gamtinių dujų patiekimo dokumentų pateikimą pirkėjams, kai tai techniškai įmanoma.

49 straipsnis

Valdančioji taryba

1. Siekiant sudaryti geresnes koordinavimo ir keitimosi informacija sąlygas, susijusias su gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizmu, Komisijai padeda valdančioji taryba.
2. Valdančiąją tarybą sudaro valstybių narių atstovai ir vienas Komisijos atstovas. Valstybių narių dalyvavimas yra savanoriškas ir jis visų pirma priklauso nuo valdančiosios tarybos posėdžių darbotvarkės. Energijos bendrijos susitariančiųjų šalių atstovai gali Komisijos kvietimu dalyvauti valdančiojoje taryboje sprendžiant bendrai rūpimus klausimus. Valdančiajai tarybai pirmininkauja Komisija.

50 straipsnis

Garantijos

Valstybės narės jų teritorijose įsisteigusių dalyvių ar kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų atžvilgiu gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizmo dalyviams gali teikti likvidumo paramą, įskaitant garantijas, laikydamosi valstybės pagalbos taisyklių, kai taikytina, visų pirma tais atvejais, kai atitinkamos valstybės narės kompetentinga institucija yra paskelbusi vieną iš Reglamento (ES) 2017/1938 11 straipsnio 1 dalyje nurodytų krizės lygių.

51 straipsnis

Ataskaitų teikimas

Komisija reguliariai teikia ataskaitas valdančiajai tarybai ir metinę gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizmo veikimo ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai.

Ataskaitoje pateikiama bent ši informacija:

- a) gamtinių dujų įmonių, dalyvaujančių gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizme, skaičius ir įsigytų gamtinių dujų kiekis;
- b) sudarytų sutarčių skaičius ir atitinkamai Sąjungai pagal tas sutartis patiektų gamtinių dujų kiekis;

- c) paklausos telkimo dalyviams ir gamtinių dujų tiekėjams arba gamintojams taikomų konkurso etapų taisyklių aprašymas;
- d) gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizmo bendrų išlaidų, įskaitant paslaugų teikėjo patirtas išlaidas, apžvalga;
- e) visi svarbūs gamtinių dujų paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizmo veikimo pokyčiai.

52 straipsnis

Vandenilio rinkos plėtros rėmimo mechanizmas

1. Komisija gali nustatyti mechanizmą, skirtą vandenilio rinkos plėtrai remti, įskaitant 2 dalyje nurodytus elementus, kurie turi būti įgyvendinti vykdant Europos vandenilio banko veiklą. Tas savanoriškas mechanizmas gali veikti iki 2029 m. gruodžio 31 d.
2. Komisija, pagal analogiją taikant 43 ir 44 straipsniuose nustatytą procedūrą, gali sudaryti sutartis su atitinkamu paslaugų teikėju dėl, visų pirma, bet ne išimtinai, šių elementų įgyvendinimo:
 - a) rinkos duomenų apie, pavyzdžiui, infrastruktūros prieinamumą arba vandenilio srautų ir kainų raidą, rinkimo ir apdorojimo, siekiant padidinti vandenilio rinkos plėtros skaidrumą;
 - b) paklausos informacijos surinkimo iš įsipareigojančių pirkti subjektų ir jos vertinimo;

- c) pasiūlymų tiekti vandenilį rinkimo iš tiekėjų;
- d) prieigos prie svarbios ir būtinos informacijos, surinktos pagal šią dalį, suteikimo tiekėjams ir įsipareigojantiems pirkti subjektams, gavus jų sutikimą ir laikantis Sąjungos konkurencijos taisyklių.

3. Siekdamos prisidėti prie šiame reglamente nustatytų dekarbonizacijos tikslų, valstybės narės, vykdydamos Europos vandenilio banko veiklą ir laikydamosi valstybės pagalbos taisyklių, kai taikytina, gali užtikrinti likvidumo paramą, įskaitant garantijas.

4. Su 1 dalyje nurodytu mechanizmu susijusiam koordinavimui ir informacijoms mainams palankesnes sąlygas gali sudaryti atitinkama koordinavimo grupė, kuri yra atskira nuo gamtinių dujų ekspertų grupių.

Vandenilio atveju tokia koordinavimo grupė įsteigiama ir ji vykdo savo veiklą Europos vandenilio bankui vykdant savo veiklą.

5. Prieš pasibaigiant 1 dalyje nurodyto mechanizmo galiojimo laikotarpiui Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje įvertina to mechanizmo veikimą. Visų pirma, Komisija įvertina to mechanizmo indėlį į vandenilio rinkos plėtrą Sąjungoje.

Prireikus, prie to vertinimo gali būti pridėtas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo sukuriamas savanoriško vandenilio paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizmas.

53 straipsnis

Dalyvavimas vandenilio rinkos plėtros rėmimo mechanizme

1. Vandenilio rinkos plėtros rėmimo mechanizme nediskriminacinėmis sąlygomis gali dalyvauti Sąjungoje įsisteigusios vandenilio įmonės ir vandenilį vartojančios įmonės. Tokioms įmonėms dalyvauti kaip tiekėjams ir įsipareigojantiems pirkti subjektams neleidžiama, jei:
 - a) joms taikomos Sąjungos ribojamosios priemonės, priimtose pagal ES sutarties 29 straipsnį arba SESV 215 straipsnį, t. y. draudimas tiesiogiai arba netiesiogiai leisti jiems naudotis lėšomis ar ekonominiais ištekliais arba juos pervesti, arba teikti finansavimą ar finansinę paramą, arba turto įšaldymas, arba
 - b) jos tiesiogiai arba netiesiogiai nuosavybės teise priklauso fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms, kuriems taikomos tokios Sąjungos ribojamosios priemonės, yra jų kontroliuojamos arba veikia jų vardu ar nurodymu.
2. Sutartiniai įsipareigojimai nustatomi taip, kad jais būtų užtikrinama, jog jokios lėšos ar ekonominiai ištekliai tiesiogiai ar netiesiogiai nebūtų teikiami fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms arba jų naudai, jei:
 - a) jiems taikomos Sąjungos ribojamosios priemonės, priimtose pagal ES sutarties 29 straipsnį arba SESV 215 straipsnį, t. y. draudimas tiesiogiai arba netiesiogiai leisti jiems naudotis lėšomis ar ekonominiais ištekliais arba juos pervesti, arba teikti finansavimą ar finansinę paramą, arba turto įšaldymas, arba
 - b) jie tiesiogiai arba netiesiogiai nuosavybės teise priklauso fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms, kuriems taikomos tokios Sąjungos ribojamosios priemonės, yra jų kontroliuojami arba veikia jų vardu ar nurodymu.

3. Vandenilio įmonės ir vandenilį vartojančios įmonės, įsisteigusios Energijos bendrijos susitariančiose šalyse, gali dalyvauti vandenilio rinkos plėtros rėmimo mechanizme, jei yra įdiegtos būtinos priemonės ar tvarka, kad jos galėtų dalyvauti vandenilio rinkos plėtros rėmimo mechanizme pagal šį straipsnį bei 52 ir 54 straipsnius.

54 straipsnis

Galimybė apriboti dalyvavimą vandenilio rinkos plėtros rėmimo mechanizme

1. Komisija įgyvendinimo aktu gali nuspręsti laikinai neleisti siūlyti vandenilio išteklių, kurių kilmės šalis – Rusijos Federacija arba Baltarusija, rinkti pagal vandenilio rinkos plėtros rėmimo mechanizmą, jei tai pagrįsta siekiant apsaugoti esminius Sąjungos arba valstybės narės saugumo interesus arba tiekimo saugumą, su sąlyga, kad:
- a) tokiomis priemonėmis nebūtų nepagrįstai trikdomas tinkamas vandenilio vidaus rinkos veikimas ir nebūtų pakenkta Sąjungos ar valstybės narės tiekimo saugumui;
 - b) tokiomis priemonėmis užtikrinamas energetinio solidarumo principo taikymas;
 - c) tokių priemonių imamasi laikantis Sąjungos ir valstybių narių teisių ir pareigų trečiųjų valstybių atžvilgiu.

2. Likus pakankamai laiko iki pirmojo pasiūlymų priėmimo, Komisija įvertina, ar įvykdytos visos 1 dalyje nustatytos sąlygos, kad galėtų priimti sprendimą dėl joje nurodytų priemonių. Toks sprendimas galioja ne ilgiau kaip vienus metus ir, jei tai pagrįsta, gali būti pratęsiamas.

Komisija nuolat vertina, ar tenkinamos 1 dalyje nustatytos sąlygos, ir apie tuos vertinimus, įskaitant šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytą vertinimą, tinkamai informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą.

3. Komisija imasi tinkamų priemonių, kad užtikrintų veiksmingą šio straipsnio taikymą.

III skyrius

Vandenilio tinklams taikomos taisyklės

55 straipsnis

Tarpvalstybinis su vandenilio kokybe susijęs koordinavimas

1. Vandenilio perdavimo tinklo operatoriai, siekdami atitikti skirtingų galutinio vartojimo sričių kokybės reikalavimus pagal taikomus vandenilio kokybės standartus, bendradarbiauja, kad būtų išvengta tarpvalstybinių vandenilio srautų apribojimų, atsirandančių dėl vandenilio kokybės skirtumų.
2. Jei atitinkami vandenilio perdavimo tinklo operatoriai, vykdydami įprastinę veiklą, negali išvengti tarpvalstybinių srautų apribojimų dėl vandenilio kokybės skirtumų, jie nedelsdami informuoja atitinkamas reguliavimo institucijas. Turi būti pateiktas visų priemonių, kurių vandenilio perdavimo tinklo operatoriai jau ėmėsi, aprašymas ir jas pagrindžiančios priežastys.
3. Atitinkamos reguliavimo institucijos per šešis mėnesius nuo 2 dalyje nurodytos informacijos gavimo dienos kartu susitaria, ar pripažinti apribojimą.

4. Jei atitinkamos reguliavimo institucijos pripažįsta apribojimą pagal 3 dalį, jos reikalauja, kad atitinkami vandenilio perdavimo tinklo operatoriai per 12 mėnesių nuo toje dalyje nurodyto apribojimo pripažinimo atliktų toliau nurodytus veiksmus tokia eilės tvarka:
- a) bendradarbiautų ir parengtų techniškai įgyvendinamas galimybes pripažintam apribojimui panaikinti;
 - b) siekdami nustatyti ekonomiškai veiksmingus sprendimus, kartu atliktų techniškai įgyvendinamų galimybių sąnaudų ir naudos analizę, kurioje sąnaudos ir nauda išskaidomos pagal paveiktas šalis;
 - c) įvertintų kiekvienos įmanomos galimybės įgyvendinimo trukmę;
 - d) surengtų viešas konsultacijas dėl nustatytų įgyvendinamų sprendimų ir atsižvelgtų į tų konsultacijų rezultatus;
 - e) pateiktų savo atitinkamoms reguliavimo institucijoms tvirtinti ir kitoms kiekvienos atitinkamos valstybės narės kompetentingoms nacionalinėms institucijoms susipažinti bendrą pasiūlymą, pagrįstą sąnaudų ir naudos analize ir viešų konsultacijų rezultatais, dėl sprendimo, kuriuo būtų panaikintas nustatytas apribojimas, įskaitant jo įgyvendinimo terminus.
5. Jei atitinkami vandenilio perdavimo tinklo operatoriai nesusitaria dėl sprendimo pateikti bendrą pasiūlymą pagal 4 dalies e punktą, kiekvienas vandenilio perdavimo tinklo operatorius apie tai nedelsdamas praneša savo nacionalinei reguliavimo institucijai.

6. Kaip nustatyta Reglamento (ES) 2019/942 6 straipsnio 10 dalyje, atitinkamos reguliavimo institucijos per šešis mėnesius nuo šio straipsnio 5 dalyje nurodytos informacijos gavimo dienos priima bendrą suderintą sprendimą panaikinti pripažintą apribojimą, atsižvelgdamos į atitinkamų vandenilio perdavimo tinklo operatorių parengtą sąnaudų ir naudos analizę ir pagal šio straipsnio 4 dalies d punktą surengtų viešų konsultacijų rezultatus.
7. Į 6 dalyje nurodytą bendrą suderintą atitinkamų reguliavimo institucijų sprendimą įtraukiamas sprendimas dėl investicinių sąnaudų, kurias kiekvienas vandenilio perdavimo tinklo operatorius patirs įgyvendindamas sutartą sprendimą, paskirstymo ir dėl jų įtraukimo į tarifus nuo 2033 m. sausio 1 d., atsižvelgiant į ekonomines, socialines ir aplinkos apsaugos sąnaudas ir naudą, susijusią su sprendimu atitinkamose valstybėse narėse.
8. ACER gali teikti rekomendacijas reguliavimo institucijoms dėl išsamesnės tokių 7 dalyje nurodytų sprendimų dėl sąnaudų paskirstymo informacijos.
9. Jei atitinkamos reguliavimo institucijos negali susitarti, kaip nurodyta šio straipsnio 3 dalyje, ACER priima sprendimą dėl apribojimo pagal Reglamento (ES) 2019/942 6 straipsnio 10 dalį. Jei ACER pripažįsta apribojimą, ji paprašo atitinkamų vandenilio perdavimo tinklo operatorių per 12 mėnesių paeiliui atlikti šio straipsnio 4 dalyje nurodytus veiksmus.

10. Jei atitinkamos reguliavimo institucijos negali priimti šio straipsnio 6 ir 7 dalyse nurodyto bendro suderinto sprendimo, ACER, laikydamasi Reglamento (ES) 2019/942 6 straipsnio 10 dalies, priima sprendimą dėl būdo, kaip panaikinti pripažintą apribojimą, ir dėl investicinių sąnaudų, kurias kiekvienas vandenilio perdavimo tinklo operatorius patirs įgyvendindamas sutartą sprendimą, paskirstymo.
11. Išsamesnė informacija, reikalinga šiam straipsniui įgyvendinti, įskaitant išsamią informaciją apie bendrą privalomą vandenilio kokybės specifikaciją tarpvalstybinėms vandenilio jungtims, sąnaudų ir naudos analizes, skirtas tarpvalstybiniams srauto apribojimams dėl vandenilio kokybės skirtumų panaikinti, tarpvalstybinės vandenilio infrastruktūros sąveikos taisyklės, įskaitant jungties sutarčių, vienetų, duomenų mainų, komunikacijos ir informacijos teikimo tarp atitinkamų rinkos dalyvių klausimus, pateikiama pagal 72 straipsnio 1 dalies b punktą parengtame tinklo kodekse.

56 straipsnis

Vandenilio skirstymo tinklo operatorių ir vandenilio perdavimo sistemos operatorių bendradarbiavimas

Vandenilio skirstymo tinklo operatoriai bendradarbiauja su kitais vandenilio skirstymo tinklo operatoriais ir perdavimo tinklo operatoriais, siekdami koordinuoti techninę priežiūrą, vandenilio tinklo plėtrą, naujus prijungimus, eksploatacijos nutraukimą ir vandenilio sistemos eksploatavimą, kad būtų užtikrintas vandenilio sistemos vientisumas, kuo labiau padidintas pajėgumas ir kuo labiau sumažintas energijos, skirtos vandenilio sistemos eksploatavimui, suvartojimas.

57 straipsnis

Europos vandenilio tinklo operatorių tinklas

1. Vandenilio perdavimo tinklo operatoriai Sąjungos lygmeniu bendradarbiauja per ENNOH, kad būtų skatinama vandenilio vidaus rinkos plėtra ir sklandus jos veikimas bei tarpvalstybinė prekyba ir užtikrintas optimalus Europos vandenilio perdavimo tinklo valdymas, koordinuota veikla ir patikima techninė raida.
2. ENNOH glaudžiai bendradarbiauja su ENTSO-E ir ENTSO-G nustatant energijos nešiklių sinergiją ir skatinant jų sistemos integraciją, kad būtų lengviau siekti bendro energetikos sistemos veiksmingumo.
3. ENNOH sudaro vandenilio perdavimo tinklo operatoriai, sertifikuoti pagal Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 71 straipsnį.

Vandenilio perdavimo tinklo operatoriai turi teisę tapti ENNOH nariais nuo reguliavimo institucijos pradėtos sertifikavimo procedūros pradžios, jei:

- a) per 24 mėnesius nuo tapimo ENNOH nariu atliekama vėlesnė sertifikavimo procedūra pagal šio reglamento 14 straipsnį ir Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 71 straipsnį, ir

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

- b) jie plėtoja bent jau vandenilio infrastruktūros projektus, dėl kurių galutinis investavimo sprendimas priimamas per ketverius metus nuo tapimo ENNOH nariu.

Jeigu per 24 mėnesius nuo tapimo ENNOH nariu nepriimamas antros pastraipos a punkte nurodytas galutinis sprendimas dėl sertifikavimo arba jeigu per ketverius metus nuo tapimo ENNOH nariu nepriimamas antros pastraipos b punkte nurodytas galutinis investavimo sprendimas, vandenilio perdavimo tinklo operatoriaus narystės ENNOH galiojimas baigiasi.

4. Nukrypstant nuo šio straipsnio 3 dalies, vandenilio perdavimo tinklo operatorius, kuriam taikoma nuo Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 68 straipsnio nukrypti leidžianti nuostata, turi teisę tapti ENNOH nariu, jei operatorius yra įsisteigęs valstybėje narėje, kurioje joks kitas vandenilio perdavimo tinklo operatorius nėra ENNOH narys pagal šio straipsnio 3 dalį. Valstybės narės gali paskirti tokį vandenilio perdavimo tinklo operatorių ir apie paskyrimą praneša ENNOH, Komisijai ir ACER. Valstybės narės tokį paskyrimą gali bet kuriuo metu atšaukti. Jeigu vandenilio perdavimo tinklo operatorius per ketverius metus nuo tapimo ENNOH nariu nepriėmė galutinio sprendimo investuoti į vandenilio infrastruktūros projektą, to operatoriaus narystė ENNOH nustoja galioti.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

5. Valstybės narės, kurios nepaskyrė vandenilio perdavimo tinklo operatoriaus, tačiau kurios planuoja plėtoti vandenilio perdavimo tinklą pagal savo integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, gali paskirti subjektą ENNOH asocijuotuoju partneriu. Atitinkama valstybė narė apie paskyrimą praneša ENNOH, Komisijai ir ACER. Atitinkama valstybė narė tokį paskyrimą gali bet kuriuo metu atšaukti. Tas paskyrimas nustoja galioti, jei atitinkamoje valstybėje narėje įsisteigęs vandenilio perdavimo tinklo operatorius tampa ENNOH nariu.
6. Vykdydamas savo funkcijas pagal Sąjungos teisę, ENNOH veikia siekdamas sukurti tinkamai veikiančią ir integruotą vandenilio vidaus rinką ir prisidėti prie efektyvaus ir tvaraus klimato ir energetikos politikos strategijoje numatytų tikslų siekimo, visų pirma prisidėti prie efektyvaus iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamo vandenilio integravimo ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo, kartu išlaikant vandenilio sistemos saugumą. ENNOH turi turėti pakankamai žmogiškųjų ir finansinių išteklių savo pareigoms vykdyti.
7. Ne vėliau kaip 2024 m. rugsėjo 1 d. vandenilio perdavimo tinklo operatoriai Komisijai ir ACER pateikia steigiamo ENNOH įstatų projektą, narių sąrašą ir darbo tvarkos taisyklių projektą, įskaitant konsultavimosi su suinteresuotaisiais subjektais tvarką.
8. Vandenilio perdavimo tinklo operatoriai pateikia Komisijai ir ACER ENNOH įstatų, narių sąrašo ar darbo tvarkos taisyklių pakeitimo projektą.

9. Per keturis mėnesius nuo 7 dalyje nurodytų įstatų, narių sąrašo ar darbo tvarkos taisyklių projektų ir 8 dalyje nurodytų dalinio pakeitimo projektų gavimo dienos ACER, pasikonsultavusi su visiems suinteresuotiesiems subjektams, visų pirma vandenilio sistemos naudotojams, įskaitant vartotojus, atstovaujančiomis organizacijomis, pateikia Komisijai nuomonę dėl tų įstatų, narių sąrašo ar darbo tvarkos taisyklių projekto ar dalinio pakeitimo projekto.
10. Komisija nuomonę dėl įstatų, narių sąrašo ar darbo tvarkos taisyklių projektų ar dalinio pakeitimo projektų parengia atsižvelgdama į ACER nuomonę, nurodytą 9 dalyje, per tris mėnesius nuo tos nuomonės gavimo dienos.
11. Per tris mėnesius nuo palankios Komisijos nuomonės gavimo dienos vandenilio perdavimo tinklo operatoriai priima įstatus, narių sąrašą ir ENNOH darbo tvarkos taisykles ir juos paskelbia.
12. Pagrįstu Komisijos arba ACER prašymu arba jei padaroma 7 dalyje nurodytų dokumentų pakeitimų, dokumentai pateikiami Komisijai ir ACER. ACER ir Komisija pateikia savo nuomos pagal 9, 10 ir 11 dalis.

58 straipsnis

Perėjimas prie ENNOH

Kol bus įsteigtas ENNOH, už 32 ir 60 straipsniuose nurodytų visos Sąjungos gamtinių dujų ir vandenilio tinklų plėtros planų rengimą yra atsakingas ENTSO-G. Vykdydamas tą užduotį ENTSO-G užtikrina veiksmingas konsultacijas su visais rinkos dalyviais, įskaitant vandenilio rinkos dalyvius, ir jų įtraukimą.

59 straipsnis
ENNOH užduotys

1. ENNOH vykdo šias užduotis:
 - a) siekiant įgyvendinti 57 straipsnyje nustatytus tikslus, parengia 72 straipsnyje nurodytų sričių tinklo kodeksus;
 - b) kartu su ENTSO-G parengia 72 straipsnio 1 dalies f punkte nurodytus tinklo kodeksus;
 - c) kas dvejus metus priima ir paskelbia 60 straipsnyje nurodytą neprivalomą visos Sąjungos dešimties metų vandenilio tinklo plėtros planą (toliau – visos Sąjungos vandenilio tinklo plėtros planas), įskaitant Europos tiekimo adekvatumo prognozę;
 - d) bendradarbiauja su ENTSO-E, ENTSO-G ir ES SSO subjektu;
 - e) parengia rekomendacijas vandenilio perdavimo tinklo operatoriams dėl jų techninio bendradarbiavimo su vandenilio skirstymo tinklo operatoriais ir perdavimo sistemos operatoriais bei skirstymo sistemos operatoriais Sąjungoje;
 - f) plėtoja Sąjungos tinklo operatorių ir trečiųjų valstybių vandenilio tinklo operatorių techninio bendradarbiavimo koordinavimo rekomendacijas;
 - g) priima metinę veiklos programą;

- h) priima metinę ataskaitą;
 - i) priima metinę vandenilio tiekimo prognozę, apimančią valstybes nares, kuriose vandenilis naudojamas elektros energijai gaminti;
 - j) ne vėliau kaip 2026 m. gegužės 15 d., o vėliau – kas dvejus metus priima vandenilio kokybės stebėsenos ataskaitą, kurioje, be kita ko, aprašomi vandenilio kokybės parametrų pokyčiai ir numatomų pokyčių prognozės, taip pat pateikiama informacija apie atvejus, susijusius su vandenilio kokybės specifikacijų skirtumais, ir kaip tokie atvejai buvo išspręsti;
 - k) skatina kibernetinį saugumą ir duomenų apsaugą, bendradarbiaudamas su atitinkamomis institucijomis ir reguliuojamais subjektais;
 - l) formuoja ir skatina geriausią vandenilio nuotėkio aptikimo, stebėsenos ir mažinimo praktiką.
2. ENNOH stebi ir analizuoja Komisijos pagal 72, 73 ir 74 straipsnius priimtų tinklo kodeksų ir gairių įgyvendinimą bei jų poveikį taikytinų taisyklių, kuriomis siekiama sudaryti palankesnes sąlygas vandenilio rinkos plėtrai ir integracijai, suderinimui. ENNOH teikia savo išvadas ACER ir analizės rezultatus įtraukia į šio straipsnio 1 dalies h punkte nurodytą metinę ataskaitą.
3. ENNOH skelbia savo susirinkimo, valdybos ir komitetų posėdžių protokolus ir reguliariai informuoja visuomenę apie savo sprendimų priėmimą ir veiklą.

4. Į 1 dalies g punkte nurodytą metinę veiklos programą įtraukiamas tinklo kodeksų, kuriuos reikia parengti, sąrašas bei aprašymas, vandenilio tinklo eksploatavimo koordinavimo planas, mokslinių tyrimų ir plėtros veiklos, kurią reikia įgyvendinti tais metais, sąrašas ir preliminarus tvarkaraštis.
5. ENNOH pateikia ACER visą informaciją, kurios jai reikia savo užduotims pagal 64 straipsnį įvykdyti. Kad ENNOH galėtų laikytis to reikalavimo, vandenilio perdavimo tinklo operatoriai ENNOH turi pateikti visą prašomą informaciją.
6. Komisijos prašymu ENNOH pateikia nuomonę Komisijai dėl 74 straipsnyje nustatytų gairių priėmimo.

60 straipsnis

Visos Sąjungos vandenilio tinklo plėtros planas

1. Visos Sąjungos vandenilio tinklo plėtros plane aprašomas integruoto vandenilio tinklo modeliavimas, pateikiamas scenarijų raidos aprašas, Europos tiekimo adekvatumo prognozė ir sistemos atsparumo vertinimas.

Visos Sąjungos vandenilio tinklo plėtros planas visų pirma:

- a) grindžiamas nacionaliniais vandenilio perdavimo tinklo plėtros planais, kaip nustatyta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 55 straipsnyje ir Reglamento (ES) 2022/869 IV skyriuje;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

- b) tarpvalstybinių jungiamųjų linijų klausimu taip pat grindžiamas įvairių tinklo naudotojų pagrįstais poreikiais ir apima Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 55 straipsnio 7 dalyje nurodytų investuotojų ilgalaikius įsipareigojimus, ir
- c) nustato investicijų, visų pirma į būtinus tarpvalstybinius pajėgumus, trūkumą, kad būtų įgyvendinti Reglamento (ES) 2022/869 I priedo 3 punkte nurodyti vandenilio ir elektrolizerių prioritetiniai koridoriai.

Kalbant apie antros pastraipos c punktą, prie visos Sąjungos vandenilio tinklo plėtros plano gali būti pridama kliūčių, kurios trukdo didinti tarpvalstybinį tinklo pajėgumą ir kurių atsiranda dėl skirtingų patvirtinimo procedūrų arba praktikos, apžvalga. Prireikus, kartu su tokia apžvalga gali būti pateiktas išsamus planas, kaip tas kliūtis pašalinti ir paspartinti prioritetinių vandenilio ir elektrolizerių koridorių įgyvendinimą.

2. ACER teikia nuomonę apie nacionalinius vandenilio perdavimo tinklo plėtros planus, jei taikoma, kad įvertintų jų suderinamumą su visos Sąjungos vandenilio tinklo plėtros planu. Jei ACER nustato, kad nacionalinis vandenilio perdavimo tinklo plėtros planas nesuderinamas su visos Sąjungos vandenilio tinklo plėtros planu, ji rekomenduoja iš dalies pakeisti atitinkamai nacionalinį vandenilio perdavimo tinklo plėtros planą arba visos Sąjungos vandenilio tinklo plėtros planą.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

3. Rengdamas visos Sąjungos vandenilio tinklo plėtros planą, ENNOH bendradarbiauja su ENTSO-E ir ENTSO-G, visų pirma rengdamas visos energetikos sistemos sąnaudų ir naudos analizę ir tarpusavyje susietos energijos rinkos ir tinklo modelį, įskaitant elektros energijos, gamtinių dujų ir vandenilio transportavimo infrastruktūrą, taip pat gamtinių dujų saugyklas, vandenilio saugyklas, SGD ir vandenilio terminalus bei elektrolizerius, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2022/869 11 straipsnyje, to reglamento 12 straipsnyje nurodytus dešimties metų tinklo plėtros planų scenarijus ir nustatydamas to reglamento 13 straipsnyje nurodytas infrastruktūros spragas.

61 straipsnis

Sąjungos lygmens integruoto tinklo planavimas

1. Pereinamuoju laikotarpiu iki 2027 m. sausio 1 d. ENTSO-G parengia 2026 m. Sąjungos lygmens vandenilio tinklo plėtros planą, visapusiškai dalyvaujant vandenilio perdavimo tinklo operatoriams ir ENNOH, kai tik jis bus įsteigtas. 2026 m. visos Sąjungos vandenilio tinklo plėtros planą turi sudaryti du atskiri skyriai: vienas skirtas vandeniliui, o kitas – gamtinėms dujoms. ENTSO-G nedelsdamas perduoda ENNOH visą informaciją, įskaitant duomenis ir tyrimus, surinktus ir atliktus rengiant visos Sąjungos vandenilio tinklo plėtros planus, bet ne vėliau kaip 2027 m. sausio 1 d.
2. ENNOH pagal šį straipsnį ir 60 straipsnį parengia 2028 m. visos Sąjungos vandenilio tinklo plėtros planą.

3. ENNOH glaudžiai bendradarbiauja su ENTSO-E ir ENTSO-G rengdami integruotus Sąjungos lygmens tinklo plėtros planus atitinkamai pagal šio reglamento 32 ir 60 straipsnius ir Reglamento (ES) 2019/943 30 straipsnį. Tas bendradarbiavimas visų pirma apima:
- a) ENNOH kartu su ENTSO-E ir ENTSO-G parengia vieną dešimties metų tinklo plėtros planų bendrų scenarijų rinkinį pagal Reglamento (ES) 2022/869 12 straipsnį;
 - b) ENNOH, ENTSO-E ir ENTSO-G, dirbdami kartu ir remiantis visos Sąjungos dešimties metų tinklo plėtros planais, kiekvienas parengia koordinuotas infrastruktūros spragų ataskaitas pagal Reglamento (ES) 2022/869 13 straipsnį;
 - c) per šešis mėnesius nuo bendrų scenarijų ataskaitos patvirtinimo pagal Reglamento (ES) 2022/869 12 straipsnio 6 dalį dienos, o vėliau - kas dvejus metus ENNOH skelbia infrastruktūros spragų ataskaitas, parengtas remiantis visos Sąjungos dešimties metų tinklo plėtros planais;

- d) ENNOH kartu su ENTSO-E ir ENTSO-G pagal Reglamento (ES) 2022/869 11 straipsnį parengia atskiro sektoriaus metodikos projektą, skirtą energetikos sistemos masto vandenilio sąnaudų ir naudos analizei, ir nuoseklų bei palaipsniui integruojamą modelį, kuris turi atitikti metodiką, kurią pagal Reglamento (ES) 2022/869 11 straipsnį parengė ENTSO-E ir ENTSO-G, ir kuriuo užtikrinamas ekonomiškai efektyviausių sprendimų visuose energijos nešikliuose, įskaitant neinfrastruktūrinius sprendimus, skaidrumas;
- e) šios dalies d punkte nurodyta metodika taikoma rengiant kiekvieną paskesnę ENNOH pagal šio reglamento 60 straipsnį rengiamą visos Sąjungos vandenilio tinklo plėtros planą;
- f) ENNOH parengia bendrus scenarijus, infrastruktūros spragų ataskaitas, atskiro sektoriaus metodikos projektą ir integruotą modelį pagal Reglamento (ES) 2022/869 11, 12 ir 13 straipsnius;
- g) kai reikia priimti sprendimus siekiant užtikrinti visų energijos nešiklių sistemos efektyvumą, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2023/1791 2 straipsnio 4 punkte, Komisija užtikrina glaudų ENTSO-E, ENTSO-G ir ENNOH bendradarbiavimą;
- h) ENNOH, ENTSO-E ir ENTSO-G bendradarbiavimas turi būti veiksmingas, įtraukus ir skaidrus, jie turi sudaryti sąlygas priimti sprendimus bendru sutarimu ir parengti būtinus darbo susitarimus, kad toks bendradarbiavimas taptų įmanomas ir jiems būtų sąžiningai atstovaujama.

ENNOH kartu su ENTSO-E ir ENTSO-G gali sudaryti darbo grupes savo pareigoms pagal pirmos pastraipos a, b ir d punktus vykdyti ir užtikrina sąžiningą ir vienodą atstovavimą vandenilio, elektros energijos ir dujų sektorių darbo grupėse.

62 straipsnis

ENNOH sąnaudos

59 straipsnyje nurodytų ENNOH užduočių vykdymo išlaidas padengia vandenilio perdavimo tinklo operatoriai ir į jas atsižvelgiama apskaičiuojant tarifus. Reguliavimo institucijos patvirtina tas sąnaudas jei jos yra pagrįstos ir tinkamos.

63 straipsnis

ENNOH konsultacijos

1. Rengdamas pasiūlymus, susijusius su 59 dalyje nurodytomis užduotimis, vadovaudamasis 57 straipsnyje nurodytomis darbo tvarkos taisyklėmis, ENNOH ankstyvame etape viešai, išsamiai, atvirai ir skaidriai konsultuojasi su visais atitinkamais rinkos dalyviais, visų pirma su visiems suinteresuotiesiems subjektams atstovaujančiomis organizacijomis. Prieš galutinai priimant pasiūlymą, konsultacijų procese atsižvelgiama į suinteresuotųjų subjektų pastabas, siekiant sprendimų priėmimo proceso metu nustatyti visų susijusių suinteresuotųjų subjektų nuomones ir pasiūlymus. Taip pat konsultuojamasi su reguliavimo institucijomis ir kitomis nacionalinėmis institucijomis, gamintojais, tinklo naudotojais, įskaitant vartotojus, technines įstaigas ir suinteresuotųjų subjektų platformas.

2. Visi su 1 dalyje nurodytomis konsultacijomis susiję dokumentai ir susitikimų protokolai skelbiami viešai.
3. Prieš priimdamas 59 straipsnyje nurodytus pasiūlymus, ENNOH nurodo, kaip buvo atsižvelgta į konsultacijų metu gautas pastabas. Jei į pastabas nebuvo atsižvelgta, jis nurodo priežastis.

64 straipsnis

ACER vykdoma ENNOH stebėseną

1. ACER stebi, kaip vykdomos 59 straipsnyje nurodytos ENNOH užduotys, ir praneša savo išvadas Komisijai.
2. ACER stebi, kaip ENNOH įgyvendina Komisijos priimtus tinklo kodeksus ir gaires, kaip nustatyta 72, 73 ir 74 straipsniuose. Jei ENNOH neįgyvendino tokių tinklo kodeksų ar gairių, ACER prašo ENNOH pateikti tinkamai pagrįstą paaiškinimą, kodėl jis to nepadarė. ACER informuoja Komisiją apie tą paaiškinimą ir pateikia savo nuomonę tuo klausimu.
3. ENNOH pateikia ACER visos Sąjungos vandenilio tinklo plėtros plano projektą, metinės veiklos programos projektą, įskaitant informaciją apie konsultacijų procesą, ir kitus 59 straipsnyje nurodytus dokumentus, kad ji pateiktų nuomonę.

Per du mėnesius nuo gavimo datos ACER pateikia ENNOH ir Komisijai tinkamai pagrįstą nuomonę ir rekomendacijas, jei ji mano, kad ENNOH pateiktas metinės veiklos programos projektas ar visos Sąjungos vandenilio tinklo plėtros plano projektas nepadedą užtikrinti nediskriminacinių sąlygų, veiksmingos konkurencijos ir tinkamo rinkos veikimo ar pakankamo tarpvalstybinių jungčių lygio. ENNOH tinkamai atsižvelgia į ACER nuomonę ir rekomendacijas.

65 straipsnis

Vandenilio perdavimo tinklo operatorių bendradarbiavimas regioniniu lygmeniu

1. Siekiant padėti vykdyti 59 straipsnyje nurodytas užduotis, vandenilio perdavimo tinklo operatoriai regiono mastu bendradarbiauja dalyvaudami ENNOH veikloje.
2. Vandenilio perdavimo tinklo operatoriai skatina veiklos priemones, kad užtikrintų optimalų tinklo valdymą, ir užtikrina tarpusavyje sujungtos Sąjungos vandenilio sistemos sąveiką, kad palengvintų gretimų vandenilio perdavimo tinklo operatorių komercinį ir eksploatavimo bendradarbiavimą.

66 straipsnis

Skaidrumo reikalavimai, susiję su vandenilio tinklo operatoriais

1. Vandenilio tinklo operatorius viešai skelbia išsamią informaciją apie jo siūlomas paslaugas ir taikomas atitinkamas sąlygas, taip pat techninę informaciją, būtiną tam, kad vandenilio tinklo naudotojai gautų veiksmingą tinklo prieigą.

2. Siekdami užtikrinti skaidrius, objektyvius ir nediskriminacinius tarifus bei palengvinti veiksmingą vandenilio tinklo panaudojimą, nuo 2031 m. sausio 1 d. vandenilio tinklo operatoriai arba atitinkamos reguliavimo institucijos skelbia išsamią informaciją apie tarifų apskaičiavimą, metodiką ir struktūrą.
3. Vandenilio tinklo operatoriai viešai skelbia išsamią informaciją apie jų tinklais transportuojamo vandenilio kokybę, kuri gali turėti įtakos tinklo naudotojams.
4. Atitinkamus vandenilio tinklo taškus, apie kuriuos informacija turi būti viešai skelbiama, patvirtina kompetentingos institucijos, pasikonsultavusios su tinklo naudotojais.
5. Vandenilio tinklo operatorius visada atskleidžia informaciją, kurios reikalaujama pagal šį reglamentą suprantamu, kiekybiškai aiškiu, lengvai prieinamu ir nediskriminaciniu būdu.
6. Vandenilio tinklo operatoriai viešai skelbia *ex ante* ir *ex post* pasiūlos ir paklausos informaciją, įskaitant periodines prognozes ir užregistruotą informaciją. Reguliavimo institucija užtikrina, kad visa tokia informacija būtų skelbiama viešai. Skelbiama informacija turi būti tokia pat išsami, kaip ir vandenilio tinklo operatoriaus turima informacija.
7. Atitinkami rinkos dalyviai teikia vandenilio tinklo operatoriui šiame straipsnyje nurodytus duomenis.

8. Išsamesnė informacija, reikalinga vandenilio tinklo operatoriams taikomiems skaidrumo reikalavimams įgyvendinti, įskaitant išsamesnę informaciją apie vandenilio tinklo operatorių teikiamos informacijos turinį, dažnumą ir formą, nustatoma pagal 72 straipsnio 2 dalį parengtame tinklo kodekse.

67 straipsnis

Duomenų saugojimas vandenilio sistemoje

Vandenilio tinklų operatoriai, vandenilio saugyklų operatoriai ir vandenilio terminalų operatoriai užtikrina, kad nacionalinės institucijos, įskaitant reguliavimo institucijas ir nacionalines konkurencijos institucijas, ir Komisija galėtų penkerius metus naudotis visa 34 ir 66 straipsniuose ir I priedo 4 punkte nurodyta informacija.

68 straipsnis

Praktikos atitikties vandenilio darniesiems standartams prezumpcija

Preziumuojama, kad praktika, atitinkanti darniuosius standartus arba jų dalis, kurių nuorodos paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, atitinka reikalavimus, nurodytus deleguotuosiuose aktuose, priimtuose pagal 72 straipsnio 1 dalies b punktą.

69 straipsnis
Bendrosios vandenilio specifikacijos

1. Komisija gali nustatyti bendrąsias specifikacijas tinklo kodekse pagal šio reglamento 72 straipsnio 1 dalies b punktą arba gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 50 straipsnyje nustatytų reikalavimų bendrosios specifikacijos, jei:
 - a) darnieji standartai ar jų dalys, kurių nuorodos paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, tų reikalavimų neapima;
 - b) Komisija pagal Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 10 straipsnio 1 dalį yra paprašiusi vienos arba daugiau Europos standartizacijos organizacijų parengti tiems reikalavimams darnųjį standartą ir jei yra tenkinama bent viena iš šių sąlygų:
 - i) nė viena Europos standartizacijos organizacija Komisijos prašymo nepriėmė;
 - ii) Komisija nustato, kada priimant prašomus darniuosius standartus nepagrįstai vėluojama;
 - iii) Europos standartizacijos organizacija pateikė standartą, kuris nevisiškai atitinka Komisijos prašymą, arba

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

- c) Komisija pagal Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 11 straipsnio 5 dalyje nurodytą procedūrą yra nusprendusi palikti galioti su apribojimais arba išbraukti darnųjų standartų ar jų dalių, apimančių tuos reikalavimus, nuorodas.

Šios dalies pirmoje pastraipoje nurodyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 81 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2. Ankstyvame įgyvendinimo akto, kuriuo nustatomos 1 dalyje nurodytos bendrosios specifikacijos, projekto rengimo etape Komisija atsižvelgia į atitinkamų įstaigų ar ekspertų grupių, įsteigtų pagal atitinkamiems sektoriams taikomus Sąjungos teisės aktus, nuomones ir tinkamai konsultuojasi su visais susijusiais suinteresuotaisiais subjektais. Remdamasi tų konsultacijų rezultatais Komisija parengia įgyvendinimo akto projektą.
3. Preziumuojama, kad praktika, kuri atitinka bendrąsias specifikacijas ar jų dalis, atitinka pagal 72 straipsnio 1 dalies b punktą priimtuose deleguotuosiuose aktuose nustatytus reikalavimus tiek, kiek tuos reikalavimus apima tokios bendrosios specifikacijos ar jų dalys.
4. Jei Europos standartizacijos organizacija priima darnųjį standartą ir Komisijai pasiūloma nuorodą į jį paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, Komisija tą darnųjį standartą įvertina pagal Reglamentą (ES) Nr. 1025/2012. Kai nuoroda į darnųjį standartą paskelbiama *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, Komisija panaikina šio straipsnio 1 dalyje nurodytus įgyvendinimo aktus arba jų dalis, apimančius tuos pačius šio straipsnio 1 dalyje nurodytus reikalavimus.

IV skyrius

Tinklo kodeksai ir gairės

70 straipsnis

Tinklo kodeksų ir gairių priėmimas

1. Komisija gali, naudodamasi 71–74 straipsniuose nustatytais įgaliojimais, priimti deleguotuosius arba įgyvendinimo aktus. Tokie aktai gali būti priimami kaip tinklo kodeksai, grindžiami ENTSO-G arba ENNOH arba, jei taip numatyta pagal 71 straipsnio 3 dalį sudarytame prioritetų sąraše, ES SSO subjekto, kai taikytina, bendradarbiaujant su ENTSO-G, ENNOH ir ACER, parengtais teksto pasiūlymais, laikantis 71, 72 ir 73 straipsniuose nustatytos procedūros, arba kaip gairės, laikantis 74 straipsnyje nustatytos procedūros.
2. Tinklo kodeksais ir gairėmis:
 - a) nustatomas minimalus suderinimo lygis, būtinas šio reglamento tikslams pasiekti;
 - b) atsižvelgiama į regioninius ypatumus, kai tinkama;
 - c) neviršijama to, kas būtina a punkto tikslams pasiekti, ir
 - d) nuo ... [24 mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos] jie taikomi visiems Sąjungoje esantiems sujungimo taškams ir įleidimo iš trečiųjų valstybių ir išleidimo į jas taškams.

3. Iki ... [18 mėnesių nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos] reguliavimo institucijos pagal 2 dalies d punktą gali pateikti Komisijai prašymą leisti taikyti nuo 1 dalyje nurodytų tinklo kodeksų ir gairių nukrypti leidžiančią nuostatą įleidimo iš trečiųjų valstybių ir išleidimo į jas taškuose. Prašymas leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą vienu metu pateikiamas Komisijai ir ACER. Per tris mėnesius nuo prašymo leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą gavimo ACER Komisijai pateikia pagrįstą nuomonę.

Komisija priima sprendimą dėl prašymo taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą, atsižvelgdama į ACER pagrįstą nuomonę ir įvertinusi, ar reguliavimo institucija:

- a) įrodė, kad įleidimo iš trečiųjų valstybių ir išleidimo į jas taškuose negalima veiksmingai įgyvendinti tinklo kodekso ar gairių arba konkrečios tų aktų dalies; kai kalbama apie sujungimo taškus su trečiosiomis valstybėmis, kurios pagal Sąjungos ir tų trečiųjų valstybių sudarytą susitarimą privalo suderinti savo teisės aktus su Sąjungos energetikos *acquis*, įskaitant šį reglamentą, tačiau kurios dar nepradėjo jų taikyti ar įgyvendinti, prašyme leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą nurodoma, kurios šio reglamento nuostatos nebuvo veiksmingai taikomos ar įgyvendintos atitinkamoje trečiojoje valstybėje arba kurios techninės taisyklės ar techninių taisyklių nebuvimas trečiojoje valstybėje trukdo taikyti konkrečias atitinkamo tinklo kodekso ar gairių nuostatas;
- b) paaiškino, kokių priemonių buvo imtasi siekiant sumažinti kliūtis, trukdančias taikyti konkrečias atitinkamo tinklo kodekso ar gairių nuostatas;

- c) įrodė, kad leidus taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą nebus trikdomas tinkamas gamtinių dujų vidaus rinkos veikimas ir nebus kenkiama Sąjungos ar valstybės narės tiekimo saugumui.

Nukrypti leidžianti nuostata taikoma tik konkrečioms nuostatoms, kurių negalima veiksmingai įgyvendinti, ir suteikiama ribotam laikotarpiui.

71 straipsnis

Gamtinių dujų tinklo kodeksų priėmimas

1. Komisijai pagal 80 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais papildomas šis reglamentas, nustatant tinklo kodeksus šiose srityse:
 - a) tinklo saugumo ir patikimumo taisyklės, įskaitant tinklo eksploatavimo saugumo taisykles, taip pat patikimumo taisyklės, kuriomis užtikrinama tinklo paslaugų kokybė;
 - b) tinklų sujungimo taisyklės, įskaitant dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų gamybos įrenginių prijungimo taisykles ir prijungimo prašymų procedūras;
 - c) eksploatavimo procedūros avarijos atveju, įskaitant sistemos apsaugos planus, veikimo atkūrimo planus, sąveiką rinkoje, keitimąsi informacija ir komunikacijos priemonės bei įrenginius;
 - d) prekybos taisyklės, susijusios su techniniu ir eksploataciniu tinklo prieigos paslaugų teikimu ir sistemos balansavimu;

- e) gamtinių dujų tinklų ir komponentų energijos vartojimo efektyvumas, taip pat energijos vartojimo efektyvumas, susijęs su tinklo planavimu ir investicijomis, kuriomis galima rasti efektyviausio sistemos energijos vartojimo sprendimą;
- f) tarpvalstybinių gamtinių dujų srautų kibernetinio saugumo aspektai, įskaitant taisykles dėl bendrų minimalių reikalavimų, planavimo, stebėjimo, ataskaitų teikimo ir krizių valdymo.

2. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais priimami tinklo kodeksai šiose srityse:

- a) gamtinių dujų sistemos sąveikumo taisyklės, kuriomis įgyvendinamas šio reglamento 21 straipsnis ir Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 10, 39 ir 44 straipsniai, be kita ko, susijusios su sujungimo susitarimais, srauto kontrolės taisyklėmis ir gamtinių dujų kiekio ir dujų kokybės matavimo principais, paskirstymo ir derinimo taisyklėmis, bendrais vienetais, duomenų mainais, dujų kokybe, įskaitant valdymo taisykles, susijusias su tarpvalstybiniais apribojimais dėl dujų kokybės skirtumų arba dėl skirtingos odoravimo praktikos arba dėl vandenilio, įmaišyto į gamtinių dujų sistemą, kiekio skirtumų, tarpvalstybinių srautų apribojimų pašalinimo sąnaudų ir naudos analize, Wobbe'ės indekso klasifikacija, mažinimo priemonėmis, mažiausiais priimtinais dujų kokybės parametrais, svarbių siekiant užtikrinti nekliudomą tarpvalstybinį biometano srautą, pavyzdžiui, deguonies kiekio, lygiais, trumpalaikę ir ilgalaikę dujų kokybės stebėseną, informacijos teikimu ir atitinkamų rinkos dalyvių bendradarbiavimu, dujų kokybės ataskaitų teikimu, skaidrumu, komunikacijos procedūromis, taip pat išskirtinių aplinkybių atveju;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

- b) pajėgumų paskirstymo ir perkrovos valdymo taisyklės, kuriomis įgyvendinami šio reglamento 8–11 straipsniai ir Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 31 straipsnis, įskaitant taisykles dėl bendradarbiavimo vykdant techninės priežiūros procedūras ir pajėgumo skaičiavimą, darantį poveikį pajėgumo paskirstymui, pajėgumo produktų ir vienetų standartizavimas, įskaitant susiejimą, paskirstymo metodika, įskaitant aukciono algoritmus, esamo, didinamojo, garantuojamojo ir pertraukiamojo pajėgumo eilės tvarka ir procedūros, pajėgumų užsakymo platformos, pirmojo rezervavimo ir išpirkimo sistemos, principu „naudokis arba prarask“ grįstos trumpalaikio ir ilgalaikio pajėgumo mechanizmų arba bet kokios kitos perkrovos valdymo schemas, kuriomis užkertamas kelias pajėgumų kaupimui;
- c) balansavimo taisyklės, įskaitant su tinklu susijusias kiekio paraiškų procedūras, disbalanso mokesčių taisykles, su paros disbalanso mokesčiu susijusius atsiskaitymo procesus ir perdavimo sistemos operatorių operacinio balansavimo taisykles, kuriomis įgyvendinami šio reglamento 8–11 straipsniai ir Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 39 straipsnio 5 dalis;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

- d) suderintų perdavimo tarifų struktūrų taisyklės, kuriomis įgyvendinami šio reglamento 17 ir 18 straipsniai ir Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 78 straipsnio 7 dalis, įskaitant taisyklės dėl referencinės kainos metodikos taikymo, susijusių konsultacijų ir skelbimo reikalavimų, įskaitant dėl leidžiamųjų ar tikslinių pajamų, taip pat tipinių pajėgumų produktų rezervinių kainų, SGD terminalų ir saugyklų nuolaidų apskaičiavimo, nuolaidų taikymo dujoms iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujoms procedūrų, įskaitant bendrus perdavimo sistemos operatorių tarpusavio kompensavimo mechanizmų principus, kai taikytina, pagal šio reglamento 17 straipsnio 4 dalį ir 18 straipsnį;
- e) perduoto turto vertės ir priskirtojo mokesčio nustatymo taisyklės.

Šios dalies pirmoje pastraipoje nurodyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 81 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

- 3. Komisija, pasikonsultavusi su ACER, ENTSO-G, ENNOH, ES SSO subjektu ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, kas trejus metus parengia prioritetų sąrašą, kuriame nurodomos 1 ir 2 dalyse nustatytos sritys, įtrauktinos į rengiamus tinklo kodeksus.

Jei tinklo kodekso dalykas yra tiesiogiai susijęs su skirstymo sistemos eksploatavimu ir nėra labai aktualus perdavimo sistemai, Komisija gali reikalauti, kad ES SSO subjektas, bendradarbiaudamas su ENTSO-G, sušauktų projekto komitetą ir pateiktų tinklo kodekso pasiūlymą ACER.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

4. Komisija prašo, kad ACER per pagrįstą, ne ilgesnį kaip šešių mėnesių laikotarpį nuo Komisijos prašymo gavimo dienos, jai pateiktų neprivalomas bendrąsias gaires, kuriose būtų išdėstyti aiškūs ir objektyvūs tinklo kodeksų, susijusių su prioritetų sąraše nustatytais sritimis, rengimo principai. Komisijos prašyme gali būti nurodytos sąlygos, kurios turi būti aptartos bendrosiose gairėse. Tos bendrosios gairės turi padėti užtikrinti rinkos integraciją, nediskriminavimą, veiksmingą konkurenciją ir tinkamą rinkos veikimą. Gavusi pagrįstą ACER prašymą, Komisija gali pratęsti bendrosioms gairėms pateikti nustatytą laikotarpį.
5. ACER dėl bendrųjų gairių per ne trumpesnį kaip dviejų mėnesių laikotarpį atvirai ir skaidriai konsultuojasi su ENTSO-G, ENNOH, ES SSO subjektu ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais.
6. ACER, gavusi atitinkamą prašymą pagal 4 dalį, pateikia bendrąsias gaires Komisijai.
7. Jei Komisija mano, kad bendrosiomis gairėmis nepadedama užtikrinti rinkos integracijos, nediskriminavimo, veiksmingos konkurencijos ir tinkamo rinkos veikimo, ji gali prašyti ACER per pagrįstą laikotarpį peržiūrėti bendrąsias gaires ir jas iš naujo pateikti Komisijai.
8. ACER nepateikus bendrųjų gairių ar jų nepateikus iš naujo per Komisijos pagal 4 arba 7 dalį nustatytą laikotarpį, atitinkamas bendrąsias gaires Komisija parengia pati.

9. Komisija prašo, kad ENTSO-G arba, kai taip numatyta 3 dalyje nurodytame prioritetų sąraše, ES SSO subjektas, bendradarbiaudamas su ENTSO-G, per pagrįstą ne ilgesnį kaip 12 mėnesių laikotarpį nuo Komisijos prašymo gavimo dienos pateiktų ACER tinklo kodekso pasiūlymą, kuris atitiktų atitinkamas bendrąsias gaires.
10. ENTSO-G arba, kai taip numatyta 3 dalyje nurodytame prioritetų sąraše, ES SSO subjektas, bendradarbiaudamas su ENTSO-G, sušaukia projekto komitetą, kad jis padėtų jam parengti tinklo kodeksą. Projekto komitetą sudaro ACER, ENTSO-G, ENNOH, atitinkamais atvejais ES SSO subjekto atstovai bei ribotas skaičius pagrindinių su kodeksu susijusių suinteresuotųjų subjektų atstovų. ENTSO-G arba, kai taip numatyta 3 dalyje nurodytame prioritetų sąraše, ES SSO subjektas, bendradarbiaudamas su ENTSO-G, parengia 1 ir 2 dalyse nurodytų sričių tinklo kodeksų pasiūlymus, jei to prašo Komisija pagal 9 dalį.
11. ACER peržiūri pasiūlymą dėl tinklo kodekso siekiant užtikrinti, kad tinklo kodeksas atitiktų atitinkamas bendrąsias gaires ir padėtų užtikrinti rinkos integraciją, nediskriminavimą, veiksmingą konkurenciją ir tinkamą rinkos veikimą, ir per šešis mėnesius nuo pasiūlymo gavimo dienos pateikia pakeistą tinklo kodeksą Komisijai. Komisijai pateiktame pasiūlyme ACER atsižvelgia į visų dalyvavusių šalių nuomones, pateiktas tuomet, kai vadovaujant ENTSO-G arba ES SSO subjektui buvo rengiamas pasiūlymas dėl tinklo kodekso, ir konsultuojasi su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais dėl peržiūrėtos pasiūlymo dėl tinklo kodekso versijos, kuri turi būti pateikta Komisijai.

12. Jei ENTSO-G arba ES SSO subjektas neparengia tinklo kodekso per Komisijos pagal 9 dalį nustatytą laikotarpį, Komisija gali prašyti ACER parengti tinklo kodekso projektą remiantis atitinkamomis bendrosiomis gairėmis. Siekiant parengti tinklo kodekso projektą pagal šią dalį, ACER gali pradėti papildomas konsultacijas. ACER pateikia Komisijai pagal šią dalį parengtą tinklo kodekso projektą ir gali rekomenduoti jį patvirtinti.
13. Jei ENTSO-G arba ES SSO subjektas neparengia tinklo kodekso arba ACER neparengia tinklo kodekso projekto, kaip nurodyta 12 dalyje, Komisija gali savo iniciatyva arba ACER pateikus pasiūlymą pagal 11 dalį priimti vieną ar daugiau 1 ir 2 dalyse nurodytų sričių tinklo kodeksų.
14. Jei Komisija siūlo priimti tinklo kodeksą savo iniciatyva, kaip nurodyta 13 dalyje, ji dėl tinklo kodekso projekto per ne trumpesnę kaip dviejų mėnesių laikotarpį konsultuojasi su ACER, ENTSO-G ir visais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais.
15. Šis straipsnis nedaro poveikio Komisijos teisei priimti ir iš dalies pakeisti gaires, kaip nustatyta 74 straipsnyje. Juo nedaroma poveikio ENTSO-G galimybei rengti neprivalomas rekomendacijas šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytose srityse, kai tokios rekomendacijos nėra susijusios su ENTSO-G skirtame Komisijos prašyme nurodytomis sritimis. ENTSO-G tokias rekomendacijas pateikia ACER, kad ji pateiktų nuomonę, ir į tą nuomonę turi būti tinkamai atsižvelgta.

72 straipsnis

Vandenilio tinklo kodeksų priėmimas

1. Komisijai pagal 80 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant tinklo kodeksus šiose srityse:
 - a) vandenilio tinklų ir komponentų energijos vartojimo efektyvumas, taip pat energijos vartojimo efektyvumas, susijęs su tinklo planavimu ir investicijomis, kuriomis galima rasti efektyviausio sistemos energijos vartojimo sprendimą;
 - b) vandenilio tinklo sąveikumo taisyklės, be kita ko, susijusios su sujungimo susitarimais, vienetais, duomenų mainais, skaidrumu, komunikacija, informacijos teikimu ir atitinkamų rinkos dalyvių bendradarbiavimu, taip pat su vandenilio kokybe, be kita ko, bendromis specifikacijomis sujungimo taškuose ir standartizavimu, odoravimu, sąnaudų ir naudos analize siekiant pašalinti tarpvalstybinius srauto apribojimus dėl vandenilio kokybės skirtumų ir ataskaitų apie vandenilio kokybę teikimu;
 - c) tarpvalstybinei vandenilio infrastruktūros finansinio kompensavimo sistemai taikomos taisyklės, kaip nurodyta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 59 straipsnyje;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

- d) pajėgumų paskirstymo ir perkrovos valdymo taisyklės, įskaitant taisykles dėl bendradarbiavimo vykdant techninės priežiūros procedūras ir pajėgumo skaičiavimo, darančio poveikį pajėgumo paskirstymui, pajėgumo produktų ir vienetų standartizavimas, įskaitant susiejimą, paskirstymo metodika, įskaitant aukciono algoritmus, esamo, didinamojo, garantuojamojo ir pertraukiamojo pajėgumo eilės tvarka ir procedūros, pajėgumų užsakymo platformos, paviršinio rezervavimo ir išpirkimo sistemos, principu „naudokis arba prarask“ grįstos trumpalaikio ir ilgalaikio pajėgumo mechanizmų arba bet kokios kitos perkrovos valdymo schemas, kuriomis užkertamas kelias pajėgumų kaupavimui;
- e) suderintų prieigos prie vandenilio tinklo tarifų struktūrų taisyklės, įskaitant taisykles dėl tarifų sujungimo taškuose, kaip nurodyta 7 straipsnio 8 dalyje, taisykles dėl referencinės kainos metodikos taikymo, susijusių konsultacijų ir skelbimo reikalavimų, įskaitant dėl leidžiamųjų ar tikslinių pajamų, taip pat tipinių pajėgumų produktų rezervinių kainų apskaičiavimo ir leidžiamųjų pajamų;
- f) perduoto turto vertės ir priskirtojo mokesčio nustatymo taisyklės;
- g) išlaidų paskirstymo per tam tikrą laikotarpį taisyklės;
- h) balansavimo taisyklės, įskaitant su tinklu susijusias kiekio paraiškų procedūros taisykles, disbalanso mokesčių taisykles ir vandenilio tinklo operatorių operacinio balansavimo taisykles, disbalanso mokesčių taisykles, su paros disbalanso mokesčiu susijusių atsiskaitymo procesų ir vandenilio tinklo operatorių tinklų eksploatacinio balansavimo taisykles;

i) tarpvalstybinių vandenilio srautų kibernetinio saugumo aspektai, įskaitant taisykles dėl bendrų minimalių reikalavimų, planavimo, stebėjimo, ataskaitų teikimo ir krizių valdymo.

2. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais priimami tinklo kodeksai skaidrumo taisyklių srityje, kuriais įgyvendinamas 66 straipsnis, įskaitant išsamesnę informaciją apie vandenilio tinklo operatorių teikiamos informacijos turinį, dažnumą ir formą, ir kuriais įgyvendinamas I priedo 4 punktas, įskaitant išsamią informaciją apie tinklo naudotojams reikalingos informacijos, kad jie galėtų veiksmingai naudotis tinklu, formatą ir turinį, informaciją, kuri turi būti skelbiama atitinkamuose taškuose ir informaciją apie tvarkaraščius.

Šios dalies pirmoje pastraipoje nurodyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 81 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

3. Komisija, pasikonsultavusi su ACER, ENNOH, ir, kai aktualu, ENTSO-G arba ES SSO subjektu, taip pat su kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, kas trejus metus parengia prioritetų sąrašą, kuriame nurodomos šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytos sritys, įtrauktinos į rengiamus tinklo kodeksus. Per vienus metus nuo ENNOH sukūrimo, kaip nustatyta 57 straipsnyje, Komisija sudaro pirmąjį vandeniliui skirtų tinklo kodeksų rengimo prioritetų sąrašą.

4. Komisija prašo, kad ACER per pagrįstą, ne ilgesnį kaip šešių mėnesių laikotarpį nuo Komisijos prašymo gavimo dienos, jai pateiktų neprivalomas bendrąsias gaires, kuriose būtų išdėstyti aiškūs ir objektyvūs tinklo kodeksų, susijusių su prioritetų sąraše nustatytomis sritimis, rengimo principai. Komisijos prašyme gali būti nurodytos sąlygos, kurios turi būti aptartos bendrosiose gairėse. Tos bendrosios gairės turi padėti užtikrinti rinkos integraciją, nediskriminavimą, veiksmingą konkurenciją ir tinkamą rinkos veikimą. Gavusi pagrįstą ACER prašymą, Komisija gali pratęsti bendrosioms gairėms pateikti nustatytą laikotarpį.
5. ACER dėl bendrųjų gairių per ne trumpesnį kaip dviejų mėnesių laikotarpį oficialiai, atvirai ir skaidriai konsultuojasi su ENNOH ir, kai aktualu, ENTSO-G ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais.
6. ACER, gavusi atitinkamą prašymą pagal 4 dalį, pateikia bendrąsias gaires Komisijai.
7. Jei Komisija mano, kad bendrosiomis gairėmis nepadedama užtikrinti rinkos integracijos, nediskriminavimo, veiksmingos konkurencijos ir tinkamo rinkos veikimo, ji gali prašyti ACER per pagrįstą laikotarpį peržiūrėti bendrąsias gaires ir jas iš naujo pateikti Komisijai.
8. ACER nepateikus bendrųjų gairių ar jų nepateikus iš naujo per Komisijos pagal 4 arba 7 dalį nustatytą laikotarpį, atitinkamas bendrąsias gaires Komisija parengia pati.

9. Komisija prašo, kad ENNOH per pagrįstą, ne ilgesnį kaip 12 mėnesių laikotarpį nuo Komisijos prašymo gavimo dienos, pateiktų ACER pasiūlymą dėl tinklo kodekso, kuris atitiktų atitinkamas bendrąsias gaires.
10. ENNOH sušaukia projekto komitetą, kad jis padėtų jam parengti tinklo kodeksą. Projekto komitetą sudaro ACER, ENTSO-G, ENTSO-E, atitinkamais atvejais, ES SSO subjekto atstovai bei ribotas skaičius pagrindinių su kodeksu susijusių suinteresuotųjų subjektų atstovų. ENNOH parengia 1 ir 2 dalyse nurodytų sričių tinklo kodeksų pasiūlymus, jei to prašo Komisija pagal 9 dalį.
11. ACER peržiūri pasiūlymą dėl tinklo kodekso siekdama užtikrinti, kad tinklo kodeksas atitiktų atitinkamas bendrąsias gaires ir padėtų užtikrinti rinkos integraciją, nediskriminavimą, veiksmingą konkurenciją ir tinkamą rinkos veikimą, ir per šešis mėnesius nuo pasiūlymo gavimo dienos pateikia pakeistą tinklo kodeksą Komisijai. Komisijai pateiktame pasiūlyme ACER atsižvelgia į visų dalyvavusių šalių nuomones, pateiktas tuomet, kai vadovaujant ENNOH buvo rengiamas pasiūlymas dėl tinklo kodekso, ir konsultuojasi su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais dėl peržiūrėtos pasiūlymo dėl tinklo kodekso versijos, kuri turi būti pateikta Komisijai.
12. Jei ENNOH neparengia tinklo kodekso per Komisijos pagal 9 dalį nustatytą laikotarpį, Komisija gali prašyti ACER parengti tinklo kodekso projektą remiantis atitinkamomis bendrosiomis gairėmis. Siekiant parengti tinklo kodekso projektą pagal šią dalį, ACER gali pradėti papildomas konsultacijas. ACER pateikia Komisijai pagal šią dalį parengtą tinklo kodekso projektą ir gali rekomenduoti jį patvirtinti.

13. Jei ENNOH neparengia tinklo kodekso arba ACER neparengia tinklo kodekso projekto, kaip nurodyta 12 dalyje, Komisija gali savo iniciatyva arba ACER pateikus pasiūlymą pagal 11 dalį priimti vieną ar daugiau 1 ir 2 dalyse nurodytų sričių tinklo kodeksų.
14. Jei Komisija siūlo priimti tinklo kodeksą savo iniciatyva, kaip nurodyta 13 dalyje, ji dėl tinklo kodekso projekto per ne trumpesnę kaip dviejų mėnesių laikotarpį konsultuojasi su ACER, ENNOH, ENTSO-G ir visais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais.
15. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis Komisijos teisei priimti ir iš dalies pakeisti gaires, kaip nustatyta 74 straipsnyje. Juo nedaromas poveikis ENNOH galimybei rengti neprivalomas rekomendacijas šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytose srityse, kai tokios rekomendacijos nėra susijusios su ENNOH skirtame Komisijos prašyme nurodytomis sritimis. ENNOH tokias rekomendacijas pateikia ACER, kad ji pateiktų nuomonę ir į tą nuomonę turi būti tinkamai atsižvelgta.

73 straipsnis

Tinklo kodeksų keitimas

1. Komisijai suteikiami įgaliojimai iš dalies pakeisti 71 straipsnio 1 ir 2 dalyse ir 72 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų sričių tinklo kodeksus, laikantis atitinkamos tuose straipsniuose nustatytos procedūros.

2. Asmenys, kurie, tikėtina, yra suinteresuoti pagal 70, 71 ir 72 straipsnius bei šį straipsnį priimamais tinklo kodeksais, be kita ko, ENTSO-G, ENNOH, ES SSO subjektas, reguliavimo institucijos, perdavimo sistemos operatoriai, skirstymo sistemos operatoriai, sistemos naudotojai ir vartotojai, gali siūlyti ACER tų tinklo kodeksų pakeitimų projektus. ACER taip pat gali pati siūlyti pakeitimus savo iniciatyva.
3. ACER gali teikti Komisijai pagrįstus pasiūlymus dėl pakeitimų, paaiškindama, kaip tokie pasiūlymai dera su šio reglamento 70 straipsnyje nustatytais tinklo kodeksų tikslais. Kai ACER mano, kad pasiūlymas dėl pakeitimo yra priimtinas, arba jei ji siūlo pakeitimus savo iniciatyva, ji konsultuojasi su visais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais pagal Reglamento (ES) 2019/942 14 straipsnį.

74 straipsnis

Gairės

1. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti privalomas šiame straipsnyje nurodytų sričių gaires.
2. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti gaires srityse, kuriose tokie aktai taip pat galėtų būti rengiami pagal 71 ir 72 straipsnius nustatytą tinklo kodekso procedūrą. Tos gairės priimamos deleguotųjų arba įgyvendinimo aktų forma, atsižvelgiant į šiame reglamente numatytus atitinkamus įgaliojimus.

3. Komisijai pagal 80 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant gaires šiose srityse:
- a) išsami informacija apie trečiųjų šalių prieigos paslaugas, įskaitant tų paslaugų pobūdį, trukmę ir kitus reikalavimus pagal 6, 7 ir 8 straipsnius;
 - b) išsami informacija apie pajėgumo paskirstymo mechanizmų principus ir perkrovos valdymo tvarkos taikymą sutartinės perkrovos atveju pagal 10 ir 11 straipsnius;
 - c) išsami informacija apie informacijos teikimą, techninės informacijos, būtinos tinklo naudotojams, kad jie galėtų įgyti veiksmingą teisę naudotis tinklu, apibrėžimas ir visų atitinkamų taškų, kuriems galioja skaidrumo reikalavimai, apibrėžimas, įskaitant informaciją, kuri turi būti skelbiama visuose atitinkamuose taškuose, bei tos informacijos skelbimo tvarkaraštis pagal 33 ir 34 straipsnius;
 - d) išsami informacija apie tarifų nustatymo metodiką, susijusią su tarpvalstybine prekyba gamtinėmis dujomis, pagal 17 ir 18 straipsnius.
4. Komisijai pagal 80 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus siekiant iš dalies pakeisti I priede išdėstytas gaires, kad būtų nustatyta:
- a) išsami informacija apie metodiką, naudojamą reguliuojamoms perdavimo sistemos operatoriaus pajamoms nustatyti pagal 33 ir 34 straipsnius;

- b) išsamūs pajėgumo paskirstymo mechanizmų ir perkrovos valdymo procedūrų principai, įgyvendinant 10 ir 11 straipsnius;
- c) išsami techninė informacija, būtina tinklo naudotojams siekiant įgyti veiksmingą prieigą prie gamtinių dujų sistemos, įgyvendinant 33 straipsnio 1 dalį;
- d) išsami informacija apie visų atitinkamų taškų, skelbtinos informacijos ir skaidrumo reikalavimų tvarkaraščio apibrėžimą, įgyvendinant 33 straipsnį;
- e) išsami informacija, susijusi su techninės informacijos apie tinklo prieigą, kurią turi skelbti vandenilio tinklo operatoriai, formatą ir turinį, įgyvendinant 66 straipsnį.

5. Iš dalies keisdama gaires, Komisija konsultuojasi su:

- a) ACER, ENTSO-G ir ES SSO subjektu ir, kai aktualu, kitais suinteresuotaisiais subjektais su gamtinėmis dujomis susijusių gairių atveju;
- b) ACER, ENNOH ir ES SSO subjektu ir, kai aktualu, kitais suinteresuotaisiais subjektais su vandeniliu susijusių gairių atveju.

75 straipsnis

Valstybių narių teisė numatyti išsamesnes priemones

Šiuo reglamentu nedaromas poveikis valstybių narių teisei toliau taikyti arba nustatyti priemonių, kurių nuostatos yra išsamesnės už nustatytas šiame reglamente, 74 straipsnyje nurodytose gairėse arba 70–73 straipsniuose nurodytuose tinklo kodeksuose, su sąlyga, kad tos priemonės atitinka Sąjungos teisę.

76 straipsnis

Informacijos teikimas ir konfidencialumas

1. Valstybės narės ir reguliavimo institucijos Komisijos prašymu pateikia jai informaciją, būtiną šio reglamento, įskaitant pagal šį reglamentą priimtas gaires ir tinklo kodeksus, reikalavimų vykdymui užtikrinti.
2. Komisija, atsižvelgdama į reikalaujamos informacijos sudėtingumą ir skubumą, nustato pagrįstą terminą, per kurį ta informacija turi būti pateikta.
3. Jei atitinkama valstybė narė arba reguliavimo institucija nepateikia informacijos per Komisijos nustatytą terminą, Komisija gali paprašyti visos informacijos, būtinos siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi šio reglamento, tiesiogiai iš atitinkamų įmonių.

Siųsdama įmonei prašymą pateikti informaciją, Komisija tuo pat metu išsiunčia prašymo kopiją valstybei narei arba valstybės narės, kurios teritorijoje yra tos įmonės buveinė, atitinkamai reguliavimo institucijai.

4. Savo prašyme pateikti informaciją Komisija nurodo teisinį prašymo pagrindą, terminą, per kurį informacija turi būti pateikta, prašymo tikslą ir 77 straipsnio 2 dalyje numatytas sankcijas už neteisingos, neišsamios ar klaidinančios informacijos pateikimą.

5. Prašomą informaciją pateikia įmonių savininkai arba jų atstovai, o juridinių asmenų atveju – įstatymais arba įmonių įstatais įgalioti įmonėms atstovauti asmenys. Kai savo kliento vardu informaciją pateikia tinkamai įgalioti teisininkai, už pateiktą neišsamią, neteisingą ar klaidinančią informaciją visapusiškai išlieka atsakingas jų klientas.
6. Jei įmonė nepateikia prašomos informacijos per Komisijos nustatytą terminą arba pateikia neišsamią informaciją, Komisija savo sprendimu gali pareikalauti pateikti informaciją. Tame sprendime nurodoma, kokios informacijos reikalaujama, ir nustatomas pagrįstas terminas, per kurį ji turi būti pateikta. Jame nurodomos 77 straipsnio 2 dalyje numatytos sankcijos. Jame taip pat nurodoma teisė kreiptis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą, kad jis peržiūrėtų sprendimą.

Siųsdama sprendimą, Komisija tuo pat metu išsiunčia jo kopiją valstybei narei, kurios teritorijoje asmuo gyvena arba kurioje yra įmonės buveinė, arba tos valstybės narės reguliavimo institucijai.

7. 1 ir 2 dalyse nurodyta informacija turi būti naudojama tik siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi šio reglamento.

Komisija neatskleidžia pagal šį reglamentą gautos informacijos, jei ta informacija dėl jos pobūdžio laikoma profesine paslaptimi.

77 straipsnis

Sankcijos

1. Valstybės narės nustato sankcijų, taikomų pažeidus šį reglamentą, pagal 70–74 straipsnius priimtus tinklo kodeksus ir gaires bei I priede nustatytas gaires, taisykles ir imasi visų priemonių, būtinų užtikrinti, kad šios sankcijos būtų įgyvendinamos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos. Valstybės narės nedelsdamos praneša apie tas taisykles ir tas priemones Komisijai ir nedelsdamos jai praneša apie visus vėlesnius joms įtakos turinčius pakeitimus.
2. Jei įmonės, atsakydamos į pagal 76 straipsnio 4 dalį pateiktą prašymą dėl informacijos, tyčia ar per aplaidumą pateikia neteisingą, neišsamią ar klaidinančią informaciją arba nepateikia informacijos per pagal 76 straipsnio 6 dalies pirmą pastraipą priimtame sprendime nustatytą terminą, Komisija savo sprendimu gali skirti toms įmonėms baudas, neviršijančias 1 % bendros praėjusių finansinių metų apyvartos. Nustatydamą baudos dydį, Komisija atsižvelgia į tai, koku mastu pagal 70–74 straipsnius priimtų tinklo kodeksų ir gairių bei I priede nustatytų gairių nesilaikymas laikytinas sunkiu įmonės padarytu pažeidimu.
3. Pagal 1 dalį numatytos sankcijos ir pagal 2 dalį priimti sprendimai neturi būti baudžiamosios teisės pobūdžio.

V skyrius

Baigiamosios nuostatos

78 straipsnis

Nauja gamtinių dujų ir vandenilio infrastruktūra

1. Pateikus prašymą, stambiai naujai gamtinių dujų infrastruktūrai, t. y. jungtims, SGD įrenginiams ir gamtinių dujų saugykloms, nustatytą laikotarpį gali būti leidžiama netaikyti šio reglamento nuostatų, išskyrus 34 straipsnio 5 ir 6 dalis, ir netaikyti Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 31 straipsnio 1 dalies, 32 straipsnio, 33 straipsnio, 60 straipsnio, 78 straipsnio 7 ir 9 dalių ir 79 straipsnio 1 dalies.

Pateikus prašymą, stambiai naujai vandenilio infrastruktūrai, t. y. jungtims, vandenilio terminalams ir požeminėms vandenilio saugykloms, nustatytą laikotarpį gali būti leidžiama netaikyti šio reglamento nuostatų, išskyrus 34 straipsnio 5 ir 6 dalis, ir netaikyti Direktyvos (ES) 2024/....⁺ 35, 36, 37 ir 68 straipsnių.

Bet kuriai tokiai išimčiai taikomos visos šios sąlygos:

- a) investicija turi skatinti gamtinių dujų tiekimo arba vandenilio tiekimo konkurenciją ir gerinti tiekimo saugumą;
- b) investicija turi prisidėti prie dekarbonizacijos ir Sąjungos klimato ir energetikos tikslų įgyvendinimo, o priimant sprendimą buvo taikomas principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, pateikiamos dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

- c) investicijos rizikos laipsnis turi būti toks, kad nesuteikus išimties investicija būtų negalima;
- d) infrastruktūros nuosavybės teisė turi priklausyti fiziniam ar juridiniam asmeniui, kuris bent teisine forma turi būti nepriklausomas nuo sistemos operatorių, kurių sistemose ta infrastruktūra bus sukurta;
- e) iš tos infrastruktūros naudotojų turi būti imami mokesčiai;
- f) išimtis neturi kenkti konkurencijai atitinkamose rinkose, kurioms galėtų turėti įtakos investicijos, tinkamam gamtinių dujų ar vandenilio integruotos vidaus rinkos veikimui, tinkamam atitinkamų reguliuojamųjų sistemų veikimui, dekarbonizacijai arba Sąjungos tiekimo saugumui;
- g) infrastruktūros rengimo darbams nebuvo skirta Sąjungos finansinė parama pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1153⁴⁰.

Trečioje pastraipoje nurodytos sąlygos vertinamos atsižvelgiant į energetinio solidarumo principą. Nacionalinės kompetentingos institucijos atsižvelgia į padėtį kitose susijusiose valstybėse narėse ir subalansuoja galimą neigiamą poveikį su teigiamu poveikiu savo teritorijoje.

⁴⁰ 2021 m. liepos 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1153, kuriuo nustatoma Europos infrastruktūros tinklų priemonė ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1316/2013 ir (ES) Nr. 283/2014 (OL L 249, 2021 7 14, p. 38).

2. 1 dalyje nurodyta išimtis taip pat taikoma didelio esamos infrastruktūros pajėgumo padidėjimo atvejais bei pertvarkius šią infrastruktūrą tokiu būdu, kuris leidžia plėtoti naujus dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų tiekimo šaltinius.
3. Reguliavimo institucija, apsvarsčiusi kiekvieną konkretų atvejį, gali nuspręsti taikyti 1 ir 2 dalyse nurodytą išimtį.

Prieš priimdama sprendimą dėl išimčių, reguliavimo institucija arba, kai tikslinga, kita atitinkamos valstybės narės kompetentinga institucija konsultuojasi su:

- a) valstybių narių, kurių rinkoms galėtų turėti įtakos naujoji infrastruktūra, reguliavimo institucijomis, ir
- b) atitinkamomis trečiųjų valstybių, kuriose atitinkama infrastruktūra yra sujungta su Sąjungos tinklu, kuris priklauso valstybės narės jurisdikcijai ir prasideda arba baigiasi vienoje ar daugiau trečiųjų valstybių, institucijomis.

Kai trečiųjų valstybių institucijos, su kuriomis buvo konsultuojamasi, per pagrįstą laikotarpį arba per nustatytą trijų mėnesių neviršijantį terminą neatsako į prašymą konsultotis, atitinkama reguliavimo institucija gali priimti būtiną sprendimą.

4. Jei atitinkama infrastruktūra yra daugiau nei vienos valstybės narės teritorijoje, ACER gali atitinkamų valstybių narių reguliavimo institucijoms pateikti patariamąją nuomonę per du mėnesius nuo prašymo suteikti išimtį pateikimo paskutinei iš tų reguliavimo institucijų dienos. Tokia patariamąją nuomonę reguliavimo institucijos gali remtis priimdamos sprendimą.

Jei visos atitinkamos reguliavimo institucijos per šešis mėnesius nuo prašymo suteikti išimtį pateikimo paskutinei iš tų reguliavimo institucijų dienos susitarė dėl prašymo suteikti išimtį, jos informuoja ACER apie savo sprendimą. Jei atitinkama infrastruktūra yra tarp valstybės narės ir trečiosios valstybės esanti perdavimo linija, reguliavimo institucija arba, kai tinkama, valstybės narės, kurioje yra pirmas sujungimo su valstybių narių tinklu taškas, kita kompetentinga institucija prieš sprendimo dėl išimčių priėmimą gali konsultuotis su atitinkama tos trečiosios valstybės institucija siekdama užtikrinti, kad atitinkamos infrastruktūros atžvilgiu šis reglamentas nuosekliai būtų taikomas tos valstybės narės teritorijoje ir, kai taikytina, tos valstybės narės teritorinėje jūroje. Jei trečiosios valstybės institucija, su kuria buvo konsultuojamasi, per pagrįstą laikotarpį arba per nustatytą trijų mėnesių neviršijantį terminą neatsako į prašymą konsultuotis, atitinkama reguliavimo institucija gali priimti būtiną sprendimą.

ACER, vadovaudamasi Reglamento (ES) 2019/942 10 straipsniu, vykdo valstybių narių reguliavimo institucijoms pagal šį straipsnį pavestas užduotis:

- a) jei visos atitinkamos reguliavimo institucijos nesugebėjo susitarti per šešis mėnesius nuo prašymo suteikti išimtį pateikimo paskutinei iš tų reguliavimo institucijų dienos, arba
- b) gavusi bendrą atitinkamų reguliavimo institucijų prašymą.

Visos atitinkamos reguliavimo institucijos gali kartu prašyti, kad trečios pastraipos a punkte nurodytas laikotarpis būtų pratęstas ne daugiau nei trimis mėnesiais.

5. Prieš priimdama sprendimą ACER konsultuojasi su atitinkamomis reguliavimo institucijomis ir prašymų teikėjais.
6. Išimtį galima suteikti naujos infrastruktūros arba esamos infrastruktūros, kurios pajėgumas smarkiai padidėja, visam pajėgumui arba jo daliai.

Priimant sprendimą suteikti išimtį, kiekvienu atskiru atveju atsižvelgiama į poreikį nustatyti sąlygas, susijusias su išimties galiojimo laikotarpiu ir nediskriminacine prieiga prie infrastruktūros. Priimant sprendimą dėl tų sąlygų visų pirma atsižvelgiama į papildomą pajėgumą, kurį planuojama sukurti, arba esamo pajėgumo pakeitimus, numatytą projekto laikotarpį ir nacionalines aplinkybes.

Prieš suteikdama išimtį reguliavimo institucija priima sprendimą dėl pajėgumo valdymo ir paskirstymo taisyklių bei mechanizmų. Taisyklėse reikalaujama, kad prieš paskirstant naujos infrastruktūros pajėgumą visų potencialių infrastruktūros naudotojų būtų prašoma pareikšti susidomėjimą galimybe sudaryti sutartį dėl pajėgumo, taip pat naudoti savo reikmėms. Reguliavimo institucija reikalauja, kad perkrovos valdymo taisyklėse būtų numatyta pareiga nepanaudotą pajėgumą pasiūlyti rinkoje ir kad infrastruktūros naudotojams būtų suteikta teisė parduoti sutartyse numatytą pajėgumą antrinėje rinkoje. Vertindama 1 dalies a, c ir f punktuose nurodytus kriterijus, reguliavimo institucija atsižvelgia į pajėgumo paskirstymo procedūros rezultatus.

Sprendimas suteikti išimtį, įskaitant visas antroje pastraipoje nurodytas sąlygas, turi būti tinkamai pagrįstas ir paskelbtas.

7. Analizuodama, ar tikėtina, kad stambi nauja infrastruktūra padidins tiekimo saugumą pagal šio straipsnio 1 dalies a punktą, kompetentinga institucija turi apsvarstyti, kiek nauja infrastruktūra pagerins valstybių narių pareigų pagal Reglamentą (ES) 2017/1938 vykdymą tiek regioniniu, tiek nacionaliniu lygmenimis.
8. Jei sprendimus dėl išimties suteikimo turi kompetenciją priimti institucija, kuri nėra reguliavimo institucija, valstybės narės gali nustatyti, kad atitinkamai jų reguliavimo institucija arba ACER, prieš priimant oficialų sprendimą dėl išimties suteikimo, pateiktų tai atitinkamos valstybės narės kompetentingai institucijai nuomonę dėl prašymo taikyti išimtį. Ta nuomonė skelbiama kartu su sprendimu.
9. Kompetentinga institucija nedelsdama perduoda Komisijai kiekvieno gauto prašymo suteikti išimtį kopiją po jo gavimo. Kompetentinga institucija nedelsdama praneša Komisijai apie sprendimą suteikti išimtį ir kartu pateikia visą svarbią informaciją. Ta informacija Komisijai gali būti pateikta apibendrinta forma, kad ji galėtų įvertinti sprendimą dėl išimties suteikimo, ir joje visų pirma nurodoma:
 - a) išsamios priežastys, dėl kurių reguliavimo institucija arba valstybė narė suteikė arba atsisakė suteikti išimtį, kartu su nuoroda į atitinkamą (-us) 1 dalies punktą (-us), išdėstant sąlygas, kuriomis grindžiamas tas sprendimas, įskaitant finansinę informaciją, pagrindžiančią išimties reikalingumą;
 - b) išimties, jei ji būtų suteikta, poveikio konkurencijai ir tinkamam vidaus rinkos veikimui analizė;

- c) priežastys, į kurias atsižvelgiant buvo nustatyta išimties galiojimo trukmė ir viso infrastruktūros pajėgumo dalis, kuriai suteikiama išimtis;
- d) jei išimtis susijusi su jungtimi – konsultacijų su atitinkamomis reguliavimo institucijomis rezultatai;
- e) informacija apie tai, kaip infrastruktūra pasitarnaus įvairinant tiekimo šaltinius.

10. Per 50 darbo dienų nuo pranešimo gavimo pagal 9 dalį dienos Komisija gali priimti sprendimą, kuriuo prašoma, kad notifikuojančios įstaigos iš dalies pakeistų arba atšauktų sprendimą dėl išimties suteikimo. Prieš priimdama sprendimą dėl išimties, Komisija gali prašyti Europos mokslo patariamąsios tarybos klimato kaitos klausimais, įsteigtos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 401/2009⁴¹ 10a straipsnį, nuomonės dėl to, ar išimtimi prisidedama prie Sąjungos klimato ir energetikos tikslų įgyvendinimo. Tas laikotarpis gali būti pratęstas dar 50 darbo dienų, jei Komisija paprašo pateikti papildomos informacijos. Papildomas laikotarpis prasideda kitą dieną po tos dienos, kurią gauta išsami informacija. Be to, pradinis laikotarpis gali būti pratęstas, jei dėl to sutaria Komisija ir notifikuojančios įstaigos.

Jei informacija, kurios prašoma, nepateikiama per prašyme nustatytą laikotarpį, pranešimas laikomas atšauktu, išskyrus tuos atvejus, kai dar nepasibaigus tam laikotarpiui Komisijos ir reguliavimo institucijos sutarimu laikotarpis pratęsiamas arba kai reguliavimo institucija tinkamai pagrįstu pareiškimu informuoja Komisiją, kad, jos nuomone, pranešimas yra išsamus.

⁴¹ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 401/2009 dėl Europos aplinkos agentūros bei Europos aplinkos informacijos ir stebėjimo tinklo (OL L 126, 2009 5 21, p. 13).

Reguliavimo institucija per vieną mėnesį įvykdo Komisijos sprendimą iš dalies pakeisti ar atšaukti sprendimą suteikti išimtį ir atitinkamai apie tai informuoja Komisiją.

Komisija užtikrina neskelbtinos komercinės informacijos konfidencialumą.

Komisijai patvirtinus sprendimą suteikti išimtį, tas patvirtinimas nustoja galioti:

- a) po dvejų metų nuo jo priėmimo dienos, jei iki to laiko infrastruktūra nepradedama statyti;
- b) po penkerių metų nuo jo priėmimo dienos, jei per tą laikotarpį infrastruktūra nepradedama eksploatuoti, nebent Komisija nuspręstų, kad vėluojama dėl didelių kliūčių, kurių asmuo, kuriam suteikta išimtis, negali kontroliuoti.

11. Komisijai pagal 80 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant šio straipsnio 1 dalyje nustatytų sąlygų taikymo gaires ir šio straipsnio 3, 6, 8 ir 9 dalių taikymo tvarką.

79 straipsnis

Nukrypti leidžiančios nuostatos

Šis reglamentas netaikomas valstybėse narėse esančioms gamtinių dujų perdavimo sistemoms tol, kol galioja pagal Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 86 straipsnį suteiktos nukrypti leidžiančios nuostatos.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, pateikiamos dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

80 straipsnis
Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.
2. 14 straipsnio 5 dalyje, 18 straipsnio 3 dalyje, 31 straipsnio 3 dalyje, 71 straipsnio 1 dalyje, 72 straipsnio 1 dalyje, 74 straipsnio 3 ir 4 dalyse ir 78 straipsnio 11 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui nuo ... [šio reglamento įsigaliojimo data].
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 14 straipsnio 5 dalyje, 18 straipsnio 3 dalyje, 31 straipsnio 3 dalyje, 71 straipsnio 1 dalyje, 72 straipsnio 1 dalyje, 74 straipsnio 3 ir 4 dalyse ir 78 straipsnio 11 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

6. Pagal 14 straipsnio 5 dalį, 18 straipsnio 3 dalį, 31 straipsnio 3 dalį, 71 straipsnio 1 dalį, 72 straipsnio 1 dalį, 74 straipsnio 3 arba 4 dalis ir 78 straipsnio 11 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

81 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas, įsteigtas pagal Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 91 straipsnį. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.
3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, pateikiamos dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

82 straipsnis

Peržiūra ir ataskaitų teikimas

1. Komisija ne vėliau kaip 2030 m. gruodžio 31 d. peržiūri šį reglamentą ir pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, prie kurios, prireikus, pridedami pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų.
2. Komisija ne vėliau kaip ... [penkeri metai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos] gali parengti ataskaitą, kurioje įvertinama, kaip užtikrinti tvirtesnę sistemos integraciją ir išnaudoti tolesnę sinergiją vandenilio, elektros energijos ir gamtinių dujų sektoriuose, be kita ko, įvertinant glaudesnio ENTSO-E, ENTSO-G ir ENNOH bendradarbiavimo ar integravimo galimybę. Prie tos ataskaitos, prireikus, pridedami pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų.

83 straipsnis

Reglamento (ES) Nr. 1227/2011 daliniai pakeitimai

Reglamentas (ES) Nr. 1227/2011 iš dalies keičiamas taip:

- 1) 2 straipsnio 1 punkto b papunktyje ir 4 bei 5 punktuose, 3 straipsnio 3 dalyje ir 4 dalies c punkte, 4 straipsnio 1 dalyje ir 8 straipsnio 5 dalyje terminas „elektros energija arba gamtinės dujos“ pakeičiamas terminu „elektros energija, vandenilis arba gamtinės dujos“;
- 2) 6 straipsnio 2 dalies a ir b punktuose terminas „elektros energijos ir dujų rinkos“ pakeičiamas terminu „elektros energijos, vandenilio ir gamtinių dujų rinkos“.

84 straipsnis
Reglamento (ES) 2017/1938 daliniai pakeitimai

Reglamentas (ES) 2017/1938 iš dalies keičiamas taip:

- 1) 1 straipsnis pakeičiamas taip:

„1 straipsnis

Dalykas

Šiame reglamente nustatomos nuostatos, kuriomis siekiama garantuoti dujų tiekimo saugumą Sąjungoje užtikrinant tinkamą ir nenutrūkstamą dujų vidaus rinkos veikimą, numatant įgyvendinti išimtinės priemonės tais atvejais, kai rinka nebegali tiekti reikiamo dujų kiekio, įskaitant kraštutines solidarumo priemones, ir aiškiai apibrėžiant bei padalijant gamtinių dujų įmonių, valstybių narių ir Sąjungos atsakomybę tiek už prevencinius veiksmus, tiek reaguojant į konkrečius dujų tiekimo sutrikimus. Šiame reglamente, laikantis solidarumo principo, taip pat nustatomi skaidrūs mechanizmai, taikytini siekiant koordinuoti pasirengimo nacionalinio, regioninio ir Sąjungos masto ekstremaliosioms situacijoms bei reagavimo į jas veiksmus.“;

2) 2 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 punktas išbraukiamas;

b) pridedamas šis punktas:

„32) dujos – gamtinės dujos, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 1 punkte.

* ... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/... dėl dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių, gamtinių dujų ir vandenilio vidaus rinkų bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2023/1791 ir panaikinama Direktyva 2009/73/EB (OL L, ..., ELI: ...).“;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, pateikiamos dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį, o išnašoje – tos direktyvos datą, numerį ir OL nuorodą.

3) 7 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Ne vėliau kaip 2026 m. lapkričio 1 d. ENTSO-G visos Sąjungos mastu atlieka dujų tiekimo ir infrastruktūros veikimo sutrikimų scenarijų, įskaitant vieno tiekimo šaltinio užsitęsusio sutrikimo scenarijus, imitavimo bandymą. Imitavimo bandymas turi apimti dujų tiekimo ekstremaliųjų situacijų atvejais koridorių nustatymą ir vertinimą, ir jo metu taip pat nustatoma, kurios valstybės narės gali pašalinti nustatytą riziką, be kita ko, susijusią su dujų saugojimu ir SGD, taip pat scenarijus, kuriuose nagrinėjami dujų poreikio mažinimo taupant energiją arba taikant energijos vartojimo efektyvumo priemonės poveikis. Dujų tiekimo ir infrastruktūros veikimo sutrikimų scenarijus ir imitavimo bandymo metodiką nustato ENTSO-G bendradarbiaudamas su DKG. ENTSO-G užtikrina tinkamą skaidrumą ir prieigą prie scenarijuose naudotų modeliavimo prielaidų. Visos Sąjungos mastu rengiamas imitavimo bandymas, per kurį imituojami dujų tiekimo ir infrastruktūros veikimo sutrikimo scenarijai, kartojamas kas ketverius metus, kol dėl tam tikrų aplinkybių reikia atlikti dažnesnius atnaujinimus.“;

b) 4 dalies e punktas pakeičiamas taip:

„e) atsižvelgiant į riziką, susijusią su dujų tiekimo saugumui svarbios infrastruktūros kontrole, kiek tai gali būti susiję su, *inter alia*, nepakankamų investicijų, neigiamos įtakos įvairinimui, netinkamo esamos infrastruktūros naudojimo, įskaitant laikymo pajėgumų kaupimą, arba Sąjungos teisės aktų pažeidimo rizika;“;

4) 8 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

- a) 1 dalis išbraukiama;
- b) 3 dalies trečia pastraipa pakeičiama taip:

„Į regioninius skyrius įtraukiamos tinkamos ir veiksmingos tarpvalstybinės priemonės, įskaitant priemones dėl dujų saugyklų ir SGD, dėl kurių susitaria priemonės įgyvendinančios tos pačios rizikos grupės arba skirtingų rizikos grupių valstybės narės, kurioms daro poveikį priemonė, remiantis 7 straipsnio 1 dalyje nurodytu imitavimo bandymu ir bendru rizikos vertinimu.“;

5) įterpiamas šis straipsnis:

„8a straipsnis

Kibernetinio saugumo priemonės

1. Tvirtindamos prevencinių veiksmų planus ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planus valstybės narės apsvarsto tinkamas kibernetinio saugumo priemones.
2. Komisijai pagal 19 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant dujų sektoriui taikomas taisykles dėl tarpvalstybinių dujų srautų kibernetinio saugumo aspektų, įskaitant taisykles dėl bendrų minimalių reikalavimų, planavimo, stebėjimo, ataskaitų teikimo ir krizių valdymo.

3. Rengdama šio straipsnio 2 dalyje nurodytus deleguotuosius aktus, Komisija glaudžiai bendradarbiauja su Agentūra, Europos Sąjungos kibernetinio saugumo agentūra (ENISA), ENTSO-G ir ribotu skaičiumi susijusių pagrindinių suinteresuotųjų subjektų, taip pat su kibernetinio saugumo kompetenciją turinčiais subjektais pagal jų įgaliojimus, kaip antai reguliuojamiems subjektams aktualūs saugumo operacijų centrai (SOC) ir reagavimo į kompiuterių saugumo incidentus tarnybos (CSIRT), kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2022/2555* 10 straipsnyje.

* 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2555 dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 910/2014 ir Direktyva (ES) 2018/1972 ir panaikinama Direktyva (ES) 2016/1148 (TIS 2 direktyva) (OL L 333, 2022 12 27, p. 80).“;

- 6) 9 straipsnio 1 dalis iš dalies keičiama taip:

- a) e punktas pakeičiamas taip:

„e) informacija apie kitas prevencines priemones, kuriomis siekiama atsižvelgti į atliekant rizikos vertinimą nustatytą įvairių rūšių riziką, kaip antai priemonės, susijusias su poreikiu plėtoti jungtis tarp kaimyninių valstybių narių, toliau didinti energijos vartojimo efektyvumą, vykdyti pajėgumų kaupavimo prevenciją bei mažinti dujų poreikį, su galimybe atitinkamais atvejais įvairinti dujų tiekimo maršrutus ir šaltinius bei esamų saugyklų ir SGD pajėgumų regioninį naudojimą, kad būtų kiek įmanoma išlaikomas dujų tiekimas visiems vartotojams;“;

b) papildoma šiuo punktu:

„l) informacija apie kibernetinio saugumo priemones, kaip nurodyta 8a straipsnyje.“;

7) 11 straipsnyje įterpiama ši dalis:

„7a. Nukrypstant nuo 6 straipsnio 1, 2 ir 3 dalių, 6b straipsnio 1 dalies trečios pastraipos a punkto, 6c straipsnio 2 dalies antros pastraipos b punkto ir 10 straipsnio 1 dalies 1 punkto, valstybės narės išimties tvarka gali nuspręsti imtis laikinų priemonių saugomų vartotojų nebūtinosioms reikmėms suvartojamam dujų kiekiui sumažinti, visų pirma tais atvejais, kai paskelbiamas vienas iš krizės lygių pagal šio straipsnio 1 dalį arba regioninio ar Sąjungos masto ekstremalioji situacija pagal 12 straipsnį. Tokios laikinos priemonės taikomos tik dujų vartojimui nebūtinosioms reikmėms ir jomis atsižvelgiama į šiuos elementus:

- a) sutrikimo poveikį tiekimo grandinėms, kurios yra ypač svarbios visuomenei;
- b) neigiamą poveikį kitose valstybėse narėse, visų pirma galutinės grandies sektorių tiekimo grandinėms, kurios yra ypač svarbios visuomenei;
- c) galimą ilgalaikę žalą pramonės objektams;
- d) galimybes mažinti suvartojimą ir rasti pakaitalų Sąjungoje.

Tokių išimtinių priemonių galima imtis tik kompetentingoms institucijoms atlikus tokių nebūtinosioms reikmėms suvartojamų dujų kiekių nustatymo sąlygų įvertinimą.

Taikant šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytas priemones turi būti vengiama sumažinti pažeidžiamų vartotojų, kaip apibrėžta valstybių narių pagal Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 26 straipsnį, nebūtinosioms reikmėms suvartojamą dujų kiekį.“;

8) 12 straipsnio 6 dalies antra pastraipa pakeičiama taip:

„Per tris dienas nuo Komisijos prašymo pateikimo dienos valstybė narė arba kompetentinga institucija pakeičia savo veiksmus ir praneša apie tai Komisijai arba informuoja Komisiją nurodydama jai priežastis, dėl kurių ji nesutinka su prašymu. Pastaruoju atveju Komisija gali per tris dienas nuo tos dienos, kurią ji buvo informuota, pakeisti arba atšaukti savo prašymą, arba pakviesti valstybę narę arba kompetentingą instituciją ir, kai Komisija mano, kad tai būtina, DKG apsvarstyti tą klausimą. Komisija išsamiai nurodo priežastis, dėl kurių ji prašo pakeisti veiksmus. Valstybė narė arba kompetentinga institucija pakeičia savo veiksmus arba imasi veiksmų, kad užtikrintų atitiktį 5 daliai, kiek tai įmanoma techniniu ir saugumo atžvilgiais, dujų sistemos vientisumui užtikrinti. Valstybė narė arba kompetentinga institucija praneša Komisijai apie priimtas priemones.“;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, pateikiamos dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

9) 13 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 3, 4 ir 5 dalys pakeičiamos taip:

„3. Solidarumo priemonė priimama kaip kraštinė priemonė ir taikoma su sąlyga, kad prašančioji valstybė narė:

- a) paskelbė ekstremaliąją situaciją pagal 11 straipsnį;
- b) nesugebėjo ištaisyti nepakankamo dujų tiekimo savo solidariai saugomiems vartotojams padėties nepaisant to, kad taikė 11 straipsnio 3 dalyje nurodytą priemonę, arba, jei valstybė narė ėmėsi laikinų priemonių saugomų vartotojų nebūtinosioms reikmėms suvartojamam dujų kiekiui sumažinti pagal 11 straipsnio 7a dalį, būtinosioms reikmėms suvartojamų dujų kiekių tiekimo savo solidariai saugomiems vartotojams;
- c) išnaudojo visas rinkos priemones (savanoriškos priemonės), visas ne rinkos priemones (privalomos priemonės) ir kitas savo ekstremaliųjų situacijų valdymo plane numatytas priemones;
- d) pateikė išsamų prašymą Komisijai ir visų valstybių narių, su kuriomis ji yra sujungta tiesiogiai arba, kaip numatyta 2 dalyje, per trečiąją valstybę, kompetentingoms institucijoms kartu su šios dalies c punkte nurodytų įgyvendintų priemonių aprašymu.

- 3a. Valstybės narės, kurios privalo tiekti iš solidarumo pagal 1 dalį, turi teisę į tiekimo iš solidarumo pasiūlymą neįtraukti savo solidariai saugomiems vartotojams skirtų resursų kiekių arba, jei valstybė narė ėmėsi laikinų priemonių saugomų vartotojų nebūtinosioms reikmėms suvartojamam dujų kiekiui sumažinti pagal 11 straipsnio 7a dalį, būtinosioms reikmėms suvartojamų dujų kiekių savo solidariai saugomiems vartotojams.
4. Valstybės narės, gavusios prašymą taikyti solidarumo priemonę, savanoriškomis poreikio valdymo priemonėmis grindžiamus pasiūlymus teikia tokiu mastu ir tiek laiko, kiek tai įmanoma, prieš imdamosi ne rinkos priemonių.

Kai rinkos priemonės pasirodo esančios nepakankamos, kad iš solidarumo tiekianti valstybė narė ištaisytų nepakankamo dujų tiekimo solidariai saugomiems vartotojams prašančiojoje valstybėje narėje padėtį, iš solidarumo tiekianti valstybė narė gali imti taikyti ne rinkos priemones, kad įvykdytų 1 ir 2 dalyse nustatytas pareigas.

5. Jei prašančiajai valstybei narei solidariai padėti galėtų daugiau nei viena valstybė narė, prašančioji valstybė narė, pasikonsultavusi su visomis valstybėmis narėmis, kurioms tenka pareiga tiekti iš solidarumo, prašo pateikti pasiūlymą dėl dujų tiekimo, kuris būtų palankiausias atsižvelgiant į išlaidas, tiekimo spartą, patikimumą ir diversifikaciją. Jei paaiškėja, kad turimų rinkos priemonėmis grindžiamų pasiūlymų nepakanka, kad būtų ištaisyta nepakankamo dujų tiekimo solidariai saugomiems vartotojams prašančiojoje valstybėje narėje padėtis arba, jei prašančioji valstybė narė ėmėsi laikinų priemonių saugomų vartotojų nebūtinosioms reikmėms suvartojamų dujų kiekiui sumažinti pagal 11 straipsnio 7a dalį, būtinosioms reikmėms suvartojamų dujų kiekių tiekimo jos solidariai saugomiems vartotojams padėtis, valstybės narės, kurioms tenka pareiga tiekti iš solidarumo, privalo aktyvuoti ne rinkos priemones.“;

b) 8 dalis iš dalies keičiama taip:

i) pirmos pastraipos įžanginė frazė pakeičiama taip:

„Solidarumas pagal šį reglamentą taikomas kompensavimo pagrindu. Solidarumą taikyti prašanti valstybė narė nedelsdama sumoka sąžiningą kompensaciją iš solidarumo tiekiančiai valstybei narei arba užtikrina, kad ji būtų sumokėta.

Jei dvi valstybės narės yra sudariusios būtinus techninius ir teisinius susitarimus pagal 10 dalį (solidarumo susitarimas), tokia sąžininga kompensacija apima bent:“;

ii) antra ir trečia pastraipos pakeičiamos taip:

„Sąžininga kompensacija pagal pirmą ir antrą pastraipas apima, *inter alia*, visas pagrįstas išlaidas, kurias iš solidarumo tiekianti valstybė narė patiria dėl pareigos sumokėti kompensaciją laikantis Sąjungos teisės garantuojamų pagrindinių teisių ir taikytinų tarptautinių įsipareigojimų, kai įgyvendinamas šis straipsnis, ir kitas pagrįstas išlaidas, patirtas dėl kompensacijos sumokėjimo pagal nacionalines kompensavimo taisykles.

Valstybės narės patvirtina būtinąs priemones, visų pirma techninius, teisinius ir finansinius susitarimus pagal 10 dalį, siekiant įgyvendinti šios dalies pirmą, antrą ir trečią pastraipas. Tokiose priemonėse gali būti numatyta praktinė sumokėjimo nedelsiant tvarka.“;

c) įterpiamos šios dalys:

„8a. Jei sudarydamos solidarumo susitarimą dvi valstybės narės nėra susitariusios dėl būtinų techninių, teisinių ir finansinių aspektų pagal 10 dalį, dujų patiekimui pagal 1 dalyje nustatytą pareigą ekstremaliojoje situacijoje taikomos šioje dalyje nustatytos sąlygos.

Kompensacija už solidarumo priemonę neturi viršyti pagrįstų išlaidų. Jei prašančioji tiekti iš solidarumo valstybė narė ir iš solidarumo tiekianti valstybė narė nesusitaria kitaip, kompensacija apima:

a) iš solidarumo tiekiančioje valstybėje narėje taikomą dujų kainą;

- b) saugojimo ir transportavimo išlaidas;
- c) susijusių teismo ar arbitražo procesų, kuriuose dalyvauja iš solidarumo tiekianti valstybė narė, bylinėjimosi išlaidas;
- d) kitas netiesiogines išlaidas, kurių nepadengia dujų kaina, pavyzdžiui, finansinės ar kitokios žalos, patirtos dėl to, kad klientai dėl tiekimo iš solidarumo priversti atsisakyti garantuojamųjų pajėgumų, išlaidas.

Jei prašančioji tiekti iš solidarumo valstybė narė ir iš solidarumo tiekianti valstybė narė nesusitaria dėl kitos kainos, dujų, tiekiamų prašančiajai tiekti iš solidarumo valstybei narei, kaina atitinka paros prieš prašymo tiekti iš solidarumo pateikimo dieną rinkos kainą tiekiančioje valstybėje narėje arba atitinkamą paros prieš prašymo tiekti iš solidarumo pateikimo dieną rinkos kainą artimiausioje prieinamoje biržoje, artimiausiame prieinamame virtualiajame prekybos taške ar sutartame prekybos dujomis centre.

Kompensaciją už dujų kiekius, pristatytus pagal prašymą tiekti iš solidarumo, prašančioji tiekti iš solidarumo valstybė narė tiesiogiai moka iš solidarumo tiekiančiai valstybei narei arba subjektui, kurį abi valstybės narės nurodo savo atsakyme į prašymą tiekti iš solidarumo ir patvirtinime apie gavimą ir kiekį, kuris bus paimtas.

Valstybė narė, kuriai pateikiamas prašymas taikyti solidarumo priemonę, solidarumo priemonę taiko kuo greičiau ir ne vėliau kaip iki prašyme nurodyto patiekimo laiko. Valstybė narė gali atsisakyti tiekti iš solidarumo to prašančiai valstybei narei, jei prašomoji valstybė narė įrodo, kad:

- a) ji neturi pakankamai dujų, kad būtų galima tiekti solidariai saugomiems vartotojams, arba
- b) jos turimi tinklų sujungimo pajėgumai nėra pakankami, kaip nustatyta 13 straipsnio 7 dalyje, arba dujų srautai per trečiąją valstybę yra ribojami.

Toks atsisakymas taikomas tik dujų kiekiui, kuriam daro poveikį vienas arba abu ketvirtoje pastraipoje nurodyti apribojimai.

Be šioje dalyje numatytų standartinių taisyklių, valstybės narės gali susitarti dėl tiekimo iš solidarumo techninių aspektų ir koordinavimo. Ši dalis nedaro poveikio esamai saugaus ir patikimo dujų sistemos eksploatavimo tvarkai.

- 8b. Jei sudarydamos solidarumo susitarimą dvi valstybės narės nėra susitarusios dėl būtinų techninių, teisinių ir finansinių aspektų pagal 10 dalį, solidarumo priemonės taikyti prašanti valstybė narė pateikia kitai valstybei narei prašymą tiekti iš solidarumo, nurodydama bent šią informaciją:

- a) valstybės narės kompetentingos institucijos kontaktinius duomenis;

- b) prireikus, atitinkamų valstybės narės perdavimo sistemos operatorių kontaktinius duomenis;
- c) prireikus, valstybės narės vardu veikiančios trečiosios šalies kontaktinius duomenis;
- d) patiekimo laikotarpį, įskaitant pirmo galimo patiekimo laiką ir numatomą tiekimo trukmę;
- e) patiekimo vietas ir sujungimo taškus;
- f) dujų kiekį kilovatvalandėmis kiekviename sujungimo taške;
- g) dujų kokybę.

Prašymas tiekti iš solidarumo tuo pačiu metu siunčiamas solidarumo priemonės įgyvendinti potencialiai pajėgioms valstybėms narėms, Komisijai ir krizių valdytojams, paskirtiems pagal 10 straipsnio 1 dalies g punktą.

Prašymą tiekti iš solidarumo gavusios valstybės narės atsiunčia atsakymą, kuriame nurodo pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytus kontaktinius duomenis ir kiekį, kuris gali būti tiekiamas į sujungimo taškus prašomu laiku, kaip nurodyta pirmos pastraipos d–g punktuose. Jei kiekis, kuris gali būti tiekiamas pagal savanoriškas priemones, yra nepakankamas, atsakyme nurodomas kiekis, susidarysiantis dėl galimo apribojimo, strateginių atsargų panaudojimo arba kitų priemonių taikymo.

Prašymai tiekti iš solidarumo pateikiami likus ne mažiau kaip 48 valandoms iki nurodyto dujų patiekimo laiko.

Į prašymus tiekti iš solidarumo sureaguoja per 18 valandų. Per šešias valandas nuo solidarumo pasiūlymo gavimo ir likus ne mažiau kaip 24 valandoms iki nurodyto dujų patiekimo laiko prašančioji tiekti iš solidarumo valstybė narė patvirtina kiekį, kuris bus paimtas. Prašymas gali būti pateiktas vienai arba kelioms dienoms ir atsakymas į jį turi atitikti prašomą trukmę. Jei tiekti iš solidarumo sutinka kelios valstybės narės ir su viena ar daugiau iš jų yra sudaryti dvišaliai solidarumo susitarimai, tie susitarimai taikomi atitinkamoms dvišaliu pagrindu susitarusioms valstybėms narėms. Šioje dalyje numatytos standartinės taisyklės taikomos tik kitų iš solidarumo tiekiančių valstybių narių atžvilgiu.

Komisija gali palengvinti solidarumo įgyvendinimą, visų pirma sukurdamą šabloną, prieinamą apsaugotoje interneto platformoje, kad prašymus ir pasiūlymus būtų galima perduoti tikruoju laiku.

- 8c. Jei buvo taikoma solidarumo priemonė pagal 1 ir 2 dalis, per tris mėnesius nuo ekstremaliosios situacijos pabaigos tiekiančiosios valstybės narės ir prašančiosios valstybės narės nacionalinės reguliavimo institucijos atlieka prašančiosios valstybės narės sumokėtos galutinės sąžiningos kompensacijos sumos *ex post* kontrolę.

Jei nacionalinės reguliavimo institucijos nesusitaria dėl galutinės sąžiningos kompensacijos sumos apskaičiavimo, jos nedelsdamos apie tai praneša atitinkamoms kompetentingoms institucijoms, Komisijai ir Agentūrai. Tuo atveju arba bendru nacionalinių reguliavimo institucijų prašymu Agentūra apskaičiuoja tinkamą sąžiningos kompensacijos už netiesiogines išlaidas, patirtas dėl tiekimo iš solidarumo, dydį ir per tris mėnesius nuo kreipimosi į Agentūrą dienos pateikia faktais grindžiamą nuomonę. Prieš pateikdama tokią faktais grindžiamą nuomonę Agentūra konsultuojasi su nacionalinėmis reguliavimo institucijomis ir atitinkamomis kompetentingomis institucijomis.

Antroje pastraipoje nurodytas trijų mėnesių laikotarpis gali būti pratęstas papildomu dviejų mėnesių laikotarpiu, jei Agentūra prašo pateikti papildomos informacijos. Tas papildomas laikotarpis prasideda kitą dieną po to, kai gaunama visa informacija. Dėl *ex post* kontrolės išvados konsultuojamasi su prašančiąja valstybe nare ir ji pateikia savo nuomonę. Pasikonsultavusi su prašančiąja valstybe nare, tą *ex post* kontrolę vykdanči institucija turi teisę reikalauti ištaisyti kompensacijos sumą atsižvelgiant į prašančiosios valstybės narės nuomonę. Tos *ex post* kontrolės išvados perduodamos Komisijai, kuri į jas atsižvelgia savo ataskaitoje dėl ekstremaliosios situacijos pagal 14 straipsnio 3 dalį.“;

d) 10 ir 11 dalys pakeičiamos taip:

„10. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad dujos būtų tiekiamos solidariai saugomiems vartotojams prašančiojoje valstybėje narėje pagal 1 ir 2 dalis, ir deda visas pastangas susitarti dėl techninių, teisinių ir finansinių aspektų. Dėl tokių techninių, teisinių ir finansinių aspektų susitaria valstybės narės, kurios yra tarpusavyje sujungtos tiesiogiai arba, kaip nurodyta 2 dalyje, per trečiąją valstybę, ir jie apibūdinami atitinkamuose jų ekstremaliųjų situacijų valdymo planuose. Be kita ko, į tokius susitarimus gali būti įtraukti tokie elementai:

- a) tinklų operacinis saugumas;
- b) taikytinos dujų kainos ir jų nustatymo metodika, atsižvelgiant į poveikį rinkos veikimui;
- c) jungčių naudojimas, įskaitant dvikrypčio transportavimo pajėgumus ir požemines dujų saugyklas;
- d) dujų kiekiai ir jų nustatymo metodika;
- e) išlaidų, kurias turės apimti sąžininga nedelsiant sumokama kompensacija, kategorijos; tai gali apimti ir žalą dėl pramonės veiklos sutrikdymo;

- f) informacija apie metodą, kaip turėtų būti apskaičiuojama sąžininga kompensacija.

Prieš prašant taikyti solidarumą valstybių narių suderintas finansinis susitarimas apima nuostatas, kuriose numatomas bent visų susijusių ir pagrįstų išlaidų, patirtų tiekiant iš solidarumo, sąžiningos kompensacijos apskaičiavimas, ir pareiga, kad tokia kompensacija bus sumokėta.

Pagal kompensavimo mechanizmą teikiamos paskatos dalyvauti rinkos priemonėse, kaip antai aukcionuose ir reagavimo į dujų poreikį mechanizmuose. Juo neturi būti sukuriamos ydingos paskatos, įskaitant finansines sąlygas, rinkos dalyviams, dėl kurių jie atidėtų savo veiksmus iki tol, kol bus pritaikytos ne rinkos priemonės. Į ekstremaliųjų situacijų valdymo planus įtraukiama informacija apie visus kompensavimo mechanizmus arba bent šios informacijos santrauka.

Jei dėl teismo proceso pagal 8 dalies antros pastraipos c punktą užbaigus *ex post* kontrolę atsiranda naujų ir didelių pagrįstų išlaidų, kurios turi būti įtrauktos į sąžiningą kompensaciją, tiekiančioji valstybė narė nedelsdama apie tai informuoja prašančiąją valstybę narę. Nacionalinės reguliavimo institucijos ir, kai aktualu, Agentūra atlieka naują *ex post* kontrolę pagal 8c dalį. Tos naujos *ex post* kontrolės rezultatas nedaro poveikio tiekiančiosios valstybės narės pareigai kompensuoti žalą vartotojams pagal nacionalinę teisę ir jų teisei gauti sąžiningą kompensaciją.

11. Kol valstybė narė gali užtikrinti dujų tiekimą savo solidariai saugomiems vartotojams iš savo gavybos, laikoma, kad nėra būtina sudaryti techninius, teisinius ir finansinius susitarimus su valstybėmis narėmis, su kuriomis ji yra sujungta tiesiogiai arba, laikantis 2 dalies, per trečiąją valstybę, siekiant užsitikrinti tiekimą iš solidarumo. Tai nedaro poveikio atitinkamos valstybės narės pareigai tiekti iš solidarumo kitoms valstybėms narėms pagal šį straipsnį.“;

e) 12, 13 ir 14 dalys išbraukiamos;

f) 15 dalis pakeičiama taip:

„15. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytos pareigos nebetaikomos iškart, kai paskelbiama apie ekstremaliosios situacijos pabaigą arba kai Komisija pagal 11 straipsnio 8 dalies pirmą pastraipą padaro išvadą, kad ekstremaliosios situacijos paskelbimas nėra ar nebėra pagrįstas.“;

10) įterpiamas šis straipsnis:

„13 straipsnis

*Netiesiogiai sujungtų valstybių narių bendradarbiavimas taikant rinkos priemones
(savanoriškos priemonės)*

1. Nedarant poveikio energetinio solidarumo principui, šis straipsnis taikomas tais atvejais, kai valstybės narės, kurios yra netiesiogiai sujungtos per kitą valstybę narę ir yra gavusios prašymą dėl savanoriško įnašo pagal šio straipsnio 2 dalį, prisideda prie reikalaujamo dujų kiekio tiekimo pagal 13 straipsnio 1 arba 2 dalį, taikydamos 13 straipsnio 3 dalies c punkte nurodytas savanoriškas priemones.
2. Valstybė narė, prašanti tiekti iš solidarumo pagal 13 straipsnį, gali vienu metu nusiųsti prašymą dėl savanoriško įnašo, grindžiamo rinkos priemonėmis, vienai ar daugiau kitų netiesiogiai sujungtų valstybių narių, kad galėtų pasirinkti palankiausią pasiūlymą arba pasiūlymų derinį, atsižvelgiant į dujų tiekimo išlaidas, patiekimo spartą, patikimumą ir diversifikaciją pagal 13 straipsnio 4 dalį.

Prašymai pagal šio straipsnio pirmą pastraipą teikiami netiesiogiai sujungtoms valstybėms narėms, kurios yra potencialiai pajėgios tiekti dujų kiekius remdamosi savanoriškomis priemonėmis, Komisijai ir krizių valdytojams, paskirtiems pagal 10 straipsnio 1 dalies g punktą, likus ne mažiau kaip 48 valandoms iki nurodyto dujų patiekimo laiko. Tuose prašymuose pateikiama bent 13 straipsnio 8b dalies pirmoje pastraipoje nurodyta informacija.

Valstybės narės, gavusios prašymą pagal šio straipsnio pirmą pastraipą, atsako prašančiajai valstybei narei ir per 18 valandų informuoja Komisiją ir pagal 10 straipsnio 1 dalies g punktą paskirtus krizių valdytojus, nurodydamos, ar jos gali pateikti pasiūlymą tiekti dujų kiekius remdamosi savanoriškomis priemonėmis. Atsakyme pateikiama bent 13 straipsnio 8a dalyje nurodyta informacija. Valstybės narės gali atsakyti nurodydamos, kad jos negali prisidėti taikydamos rinkos priemonės.

3. Kai dujų kiekių suma, gauta pateikus pasiūlymus pagal 13 straipsnio 1 ir 2 dalis ir pasiūlymus pagal šį straipsnį, nepasiekia reikalaujamo kiekio, pasiūlymai pagal šį straipsnį atrenkami automatiškai.

Kai dujų kiekių suma, gauta pateikus pasiūlymus pagal 13 straipsnio 1 ir 2 dalis ir pasiūlymus pagal šį straipsnį, viršija reikalaujamą kiekį, atrenkant pasiūlymus pagal 13 straipsnio 4 dalį atsižvelgiama į pasiūlymus pagal šį straipsnį, o prašančioji valstybė narė, pasikonsultavusi su visomis susijusiomis valstybėmis narėmis, renkasi palankiausią pasiūlymą arba pasiūlymų derinį pagal 13 straipsnį arba šį straipsnį, atsižvelgdama į išlaidas, patiekimo spartą, patikimumą ir diversifikaciją. Jei prašančiosios valstybės narės pasirenka įnašus pagal šį straipsnį, prašymas pagal 13 straipsnio 1 ir 2 dalis atitinkamai sumažinamas.

Prašančioji valstybė narė per šešias valandas nuo pasiūlymo gavimo ir likus ne mažiau kaip 24 valandoms iki nurodyto dujų patiekimo laiko informuoja atitinkamas valstybes nares apie tai, kokius kiekius ji pasirinko.

4. Jei netiesiogiai sujungta valstybė narė, taikydama rinkos priemonės, teikia savanorišką įnašą prašančiajai valstybei narei pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis, sąžininga kompensacija neviršija pagrįstų išlaidų ir gali apimti 13 straipsnio 8a dalies antroje pastraipoje nurodytas išlaidas. Galutinei sąžiningos kompensacijos sumai taikomas 13 straipsnio 8c dalyje aprašytas *ex post* kontrolės mechanizmas.
5. Atitinkamų valstybių narių perdavimo sistemos operatoriai bendradarbiauja ir keičiasi informacija naudodamiesi ENTSO-G pagal 3 straipsnio 6 dalį įsteigtu Dujų regioninio koordinavimo tinklu, kad per šešias valandas nuo valstybės narės arba Komisijos prašymo pateikimo nustatytų turimus tinklų sujungimo pajėgumus. ENTSO-G atitinkamai informuoja Komisiją ir atitinkamų valstybių narių kompetentingas institucijas.“;

11) 14 straipsnio 3 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Pasibaigus ekstremaliajai situacijai, kuo skubiau ir ne vėliau kaip per šešias savaites nuo ekstremaliosios situacijos pabaigos, 1 dalyje nurodyta kompetentinga institucija pateikia Komisijai išsamų ekstremaliosios situacijos ir įgyvendintų priemonių veiksmingumo vertinimą, įskaitant ekstremaliosios situacijos ekonominio poveikio vertinimą, poveikio elektros energijos sektoriui vertinimą ir informaciją apie Sąjungai ir jos valstybėms narėms suteiktą arba iš jų gautą pagalbą. Kai aktualu, tame vertinime išsamiai apibūdinamos aplinkybės, dėl kurių buvo aktyvuotas 13 straipsnyje nurodytas mechanizmas, ir sąlygos, kuriomis gautas trūkstamas dujų kiekis, įskaitant kainą ir sumokėtą finansinę kompensaciją, taip pat, kai aktualu, priežastys, kodėl nebuvo priimti solidarumo pasiūlymai arba dujos nebuvo tiekiamos. Toks vertinimas pateikiamas DKG ir į jį atsižvelgiama atnaujinant prevencinių veiksmų planus ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planus.“;

12) 17a straipsnis papildomas šia dalimi:

„2. Ataskaitoje, kurią Komisija turi pateikti ne vėliau kaip 2025 m. vasario 28 d., taip pat pateikiamas bendras 6a–6d straipsnių, 7 straipsnio 1 dalies ir 4 dalies g punkto, 13 straipsnio, 13a straipsnio, 16 straipsnio 3 dalies, 17a straipsnio, 18a straipsnio, 20 straipsnio 4 dalies ir Ia bei Ib priedų taikymo vertinimas. Prireikus, kartu su ataskaita pateikiami pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl šio reglamento dalinio pakeitimo.“;

13) 19 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalyje po pirmo sakinio įterpiamas šis sakinys:

„8a straipsnio 2 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo ... [šio naujos redakcijos reglamento įsigaliojimo data].“;

b) 3 dalies pirmas sakinys pakeičiamas taip:

„3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 3 straipsnio 8 dalyje, 7 straipsnio 5 dalyje, 8 straipsnio 5 dalyje ir 8a straipsnio 2 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus.“;

c) 6 dalies pirmas sakinys pakeičiamas taip:

„6. Pagal 3 straipsnio 8 dalį, 7 straipsnio 5 dalį, 8 straipsnio 5 dalį arba 8a straipsnio 2 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš.“;

14) VI priedas iš dalies keičiamas taip:

- a) 5 skirsnio pirmos pastraipos a punkto antroje pastraipoje po antros įtraukos „dujų tiekimo maršrutų ir šaltinių įvairinimo priemonės,“ įterpiama ši įtrauka:

„– pajėgumų kaupavimo prevencijos priemonės,“;

- b) 11.3 skirsnio pirmos pastraipos a punkto antroje pastraipoje po antros įtraukos „dujų tiekimo maršrutų ir šaltinių įvairinimo priemonės,“ įterpiama ši įtrauka:

„– pajėgumų kaupavimo prevencijos priemonės,“.

85 straipsnis
Reglamento (ES) 2019/942 daliniai pakeitimai

Reglamentas (ES) 2019/942 iš dalies keičiamas taip:

1) 2 straipsnio a punktas pakeičiamas taip:

„a) teikia nuomones ir rekomendacijas, skirtas perdavimo sistemos operatoriams, ENTSO-E, ENTSO-G, Europos vandenilio tinklo operatorių tinklui (toliau - ENNOH), ES SSO subjektui, regioniniams koordinavimo centrams, paskirtiesiems elektros energijos rinkos operatoriams ir subjektams, kuriuos įsteigė gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriai, SGD sistemos operatoriai, gamtinių dujų laikymo sistemos operatoriai ar vandenilio saugyklos operatoriai arba vandenilio tinklo operatoriai;“;

2) 3 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„ACER prašymu reguliavimo institucijos, ENTSO-E, ENTSO-G, ENNOH, regioniniai koordinavimo centrai, ES SSO subjektas, gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriai, vandenilio tinklo operatoriai, paskirtieji elektros energijos rinkos operatoriai ir subjektai, kuriuos įsteigė gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriai, SGD sistemos operatoriai, gamtinių dujų laikymo sistemos operatoriai ar vandenilio saugyklos operatoriai arba vandenilio terminalų operatoriai suteikia ACER tokio pat išsamumo informaciją, kokios reikia ACER užduotims pagal šį reglamentą atlikti, išskyrus atvejus, kai ACER jos jau paprašė ir ją gavo.“;

3) 4 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1, 2 ir 3 dalys pakeičiamos taip:

- „1. ACER teikia Komisijai nuomonę apie įstatų projektus, narių sąrašą ir darbo tvarkos taisyklių projektus: dėl ENTSO-E pagal Reglamento (ES) 2019/943 29 straipsnio 2 dalį, dėl ENTSO-G pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/...⁺ 25 straipsnio 2 dalį, dėl ENNOH pagal Reglamento (ES) 2024/...⁺⁺ 57 straipsnio 9 dalį ir dėl ES SSO subjekto pagal Reglamento (ES) 2019/943 53 straipsnio 3 dalį ir Reglamento (ES) 2024/...⁺⁺ 40 straipsnio 4 dalį.
2. ACER stebi ENTSO-E užduočių vykdymą pagal Reglamento (ES) 2019/943 32 straipsnį, ENTSO-G užduočių vykdymą pagal Reglamento (ES) 2024/...⁺⁺ 27 straipsnį, ENNOH užduočių vykdymą pagal Reglamento (ES) 2024/...⁺⁺ 64 straipsnį ir ES SSO subjekto užduočių vykdymą, kaip nustatyta Reglamento (ES) 2019/943 55 straipsnyje ir Reglamento (ES) 2024/...⁺⁺ 41 straipsnyje.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti reglamento, pateikiamo dokumente PE-CONS 105/23 (2021/0424(COD)), numerį, o išnašoje – to reglamento priėmimo datą, numerį ir OL nuorodą.

⁺⁺ OL: prašom tekste įrašyti reglamento, pateikiamo dokumente PE-CONS 105/23 (2021/0424(COD)), numerį.

3. ACER gali teikti nuomonę:

- a) ENTSO-E pagal Reglamento (ES) 2019/943 30 straipsnio 1 dalies a punktą, ENTSO-G pagal Reglamento (ES) 2024/...⁺ 26 straipsnio 2 dalį ir ENNOH pagal to reglamento 59 straipsnio 1 dalį dėl tinklo kodeksų;
- b) ENTSO-E pagal Reglamento (ES) 2019/943 32 straipsnio 2 dalį, ENTSO-G pagal Reglamento (ES) 2024/...⁺ 26 straipsnio 2 dalį, ir ENNOH pagal Reglamento (ES) 2024/...⁺ 60 straipsnio 2 dalį dėl visos Sąjungos tinklo plėtros plano projekto ir kitų atitinkamų dokumentų, nurodytų Reglamento (ES) 2019/943 30 straipsnio 1 dalyje ir Reglamento (ES) 2024/...⁺ 26 straipsnio 3 dalyje ir 59 straipsnio 1 dalyje, atsižvelgdama į nediskriminavimo, veiksmingos konkurencijos ir tinkamo bei saugaus elektros energijos, vandenilio ir gamtinių dujų vidaus rinkų veikimo tikslus;
- c) ES SSO subjektui dėl metinės darbo programos projekto ir kitų atitinkamų dokumentų, nurodytų Reglamento (ES) 2019/943 55 straipsnio 2 dalyje ir Reglamento (ES) 2024/...⁺ 41 straipsnio 3 dalyje, atsižvelgdama į nediskriminavimo, veiksmingos konkurencijos ir tinkamo bei saugaus elektros energijos, vandenilio ir gamtinių dujų vidaus rinkos veikimo tikslus.“;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti reglamento, pateikiamo dokumente PE-CONS 105/23 (2021/0424(COD)), numerį.

b) 6, 7 ir 8 dalys pakeičiamos taip:

„6. Atitinkamos reguliavimo institucijos koordinuoja ir bendrai nustato, ar ENTSO-E, ENTSO-G, ENNOH, ES SSO subjektas arba regioniniai koordinavimo centrai nevykdo pareigų pagal Sąjungos teisę, ir imasi atitinkamų veiksmų, kaip nurodyta Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies c punkte ir 62 straipsnio 1 dalies f punkte arba Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2024/...^{***} 78 straipsnio 1 dalies e punkte.

ACER vienos ar daugiau reguliavimo institucijų prašymu arba savo iniciatyva pateikia pagrįstą nuomonę ir rekomendaciją ENTSO-E, ENTSO-G, ENNOH, ES SSO subjektui arba regioniniams koordinavimo centrams dėl jų pareigų vykdymo.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, pateikiamos dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį, o išnašoje – tos direktyvos priėmimo datą, numerį ir OL nuorodą.

7. Jei ACER pagrįstoje nuomonėje nustatoma, kad ENTSO-E, ENTSO-G, ENNOH, ES SSO subjektas ar regioninis koordinavimo centras potencialiai nevykdo atitinkamų savo pareigų, atitinkamos reguliavimo institucijos vieningai priima suderintus sprendimus, kuriuose nustatoma, ar nevykdomos pareigos ir, kai taikytina, nustato priemones, kurių turi imtis ENTSO-E, ENTSO-G, ENNOH, ES SSO subjektas arba regioninis koordinavimo centras pareigų nevykdymui pašalinti. Jei reguliavimo institucijos vieningai nepriima tokių suderintų sprendimų per keturis mėnesius nuo ACER pagrįstos nuomonės gavimo, klausimas pagal 6 straipsnio 10 dalį perduodamas ACER, kad ši priimtų sprendimą.

8. Jei ENTSO-E, ENTSO-G, ENNOH, ES SSO subjektas arba regioninis koordinavimo centras per tris mėnesius nepašalina pareigų nevykdymo, nustatyto pagal šio straipsnio 6 arba 7 dalį, ir nepradedą vykdyti įsipareigojimų, arba jei valstybės narės, kurioje yra subjekto būstinė, reguliavimo institucija nesiima veiksmų, kad užtikrintų įsipareigojimų vykdymą, ACER pateikia rekomendaciją reguliavimo institucijai imtis veiksmų pagal Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies c punktą ir 62 straipsnio 1 dalies f punktą arba Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 78 straipsnio 1 dalies f punktą, kad ENTSO-E, ENTSO-G, ENNOH, ES SSO subjektas arba regioniniai koordinavimo centrai vykdytų savo pareigas, ir apie tai informuoja Komisiją.

* ... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/... dėl dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių, gamtinių dujų ir vandenilio vidaus rinkų, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1227/2011, (ES) 2017/1938, (ES) 2019/942 bei (ES) 2022/869 ir Sprendimas (ES) 2017/684 bei panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 715/2009 (OL L, ..., ELI: ...).

** ... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/... dėl dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių, gamtinių dujų ir vandenilio vidaus rinkų bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2023/1791 ir panaikinama Direktyva 2009/73/EB (OL L, ..., ELI: ...).“;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, pateikiamos dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

4) 5 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. ACER dalyvauja rengiant tinklo kodeksus pagal Reglamento (ES) 2019/943 59 straipsnį ir Reglamento (ES) 2024/...⁺ 71 ir 72 straipsnius ir gaires pagal Reglamento (ES) 2019/943 61 straipsnio 6 dalį ir Reglamento (ES) 2024/...⁺ 74 straipsnio 5 dalį. Visų pirma, ji:

- a) pateikia Komisijai neprivalomas bendrąsias gaires, jei jos prašoma tai padaryti pagal Reglamento (ES) 2019/943 59 straipsnio 4 dalį arba Reglamento (ES) 2024/...⁺ 71 straipsnio 4 dalį arba 72 straipsnio 4 dalį. ACER peržiūri bendrąsias gaires ir jas vėl pateikia Komisijai, kai jos prašoma tai padaryti pagal Reglamento (ES) 2019/943 59 straipsnio 7 dalį arba Reglamento (ES) 2024/...⁺ 71 straipsnio 7 dalį arba 72 straipsnio 7 dalį;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti reglamento, pateikiamo dokumente PE-CONS 105/23 (2021/0424(COD)), numerį.

- b) peržiūri tinklo kodeksą pagal Reglamento (ES) 2019/943 59 straipsnio 11 dalį arba Reglamento (ES) 2024/...⁺ 71 straipsnio 11 dalį arba 72 straipsnio 11 dalį. Atlikdama peržiūrą, ACER atsižvelgia į visų šalių, dalyvavusių, vadovaujant ENTSO-E, ENTSO-G, ENNOH arba ES SSO subjektui, rengiant atnaujintą tinklo kodeksą, ir konsultuojasi su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais dėl versijos, kuri turi būti teikiama Komisijai. Tuo tikslu ACER, kai tinkama, gali naudotis pagal tinklo kodeksus įsteigtu projektų rengimo komitetu. ACER pateikia ataskaitą Komisijai apie konsultacijų rezultatus. Po to ACER pateikia atnaujintą tinklo kodeksą Komisijai pagal Reglamento (ES) 2019/943 59 straipsnio 11 dalį arba Reglamento (ES) 2024/...⁺ 71 straipsnio 11 dalį arba 72 straipsnio 11 dalį. Jei ENTSO-E ir ENTSO-G arba ES SSO subjektas neparengia tinklo kodekso, ACER parengia ir pateikia Komisijai tinklo kodekso projektą, kai jos prašoma tai padaryti pagal Reglamento (ES) 2019/943 59 straipsnio 12 dalį arba Reglamento (ES) 2024/...⁺ 71 straipsnio 12 dalį arba 72 straipsnio 12 dalį;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti reglamento, pateikiamo dokumente PE-CONS 105/23 (2021/0424(COD)), numerį.

- c) pagal Reglamento (ES) 2019/943 32 straipsnio 1 dalį arba Reglamento (ES) 2024/...⁺ 27 straipsnio 1 dalį arba 64 straipsnio 2 dalį pateikia Komisijai tinkamai pagrįstą nuomonę, jei ENTSO-E, ENTSO-G, ENNOH arba ES SSO subjektas nevykdo tinklo kodekso, parengto pagal Reglamento (ES) 2019/943 30 straipsnio 1 dalies a punktą arba Reglamento (ES) 2024/...⁺ 26 straipsnio 1 dalį arba 59 straipsnio 1 dalies a punktą arba tinklo kodekso, nustatyto pagal Reglamento (ES) 2019/943 59 straipsnio 3–12 dalis arba Reglamento (ES) 2024/...⁺ 71 straipsnio 3–12 dalis arba 72 straipsnio 3–12 dalis, tačiau kurio Komisija nepriėmė pagal Reglamento (ES) 2019/943 59 straipsnio 13 dalį arba pagal Reglamento (ES) 2024/...⁺ 71 straipsnio 13 dalį arba 72 straipsnio 13 dalį;
- d) stebi ir analizuoja, kaip įgyvendinami tinklo kodeksai, kuriuos Komisija priėmė pagal Reglamento (ES) 2019/943 59 straipsnį ir Reglamento (ES) 2024/...⁺ 71 ir 72 straipsnius, taip pat gairės, priimtose pagal Reglamento (ES) 2019/943 61 straipsnį ir Reglamento (ES) 2024/...⁺ 74 straipsnį, ir kokią poveikį jie turi taikytinų taisyklių, kuriomis siekiama sudaryti palankesnes sąlygas rinkos integracijai ir užtikrinti nediskriminacines sąlygas, veiksmingą konkurenciją ir tinkamą rinkos veikimą, suderinimui, bei teikia ataskaitą Komisijai.“;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti reglamento, pateikiamo dokumente PE-CONS 105/23 (2021/0424(COD)), numerį.

5) 6 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Komisija ne vėliau kaip 2022 m. liepos 5 d., o vėliau – kas ketverius metus, pagal Direktyvos (ES) 2019/944 57 straipsnio 7 dalį ir Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 76 straipsnio 6 dalį pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai dėl reguliavimo institucijų nepriklausomumo.“;

b) 5 dalis pakeičiama taip:

„5. Vienos ar daugiau reguliavimo institucijų arba Komisijos prašymu ACER pateikia faktais grindžiamą nuomonę dėl to, ar reguliavimo institucijos priimtas sprendimas atitinka tinklo kodeksus ir gaires, nurodytus Reglamente (ES) 2019/943, Reglamente (ES) 2024/...⁺⁺, Direktyvoje (ES) 2019/944 arba Direktyvoje (ES) 2024/...⁺, arba kitas atitinkamas tų reglamentų arba direktyvų nuostatas, arba Reglamento (ES) 2017/1938 13 straipsnį.“;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, pateikiamos dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

⁺⁺ OL: prašom tekste įrašyti reglamento, pateikiamo dokumente PE-CONS 105/23 (2021/0424(COD)), numerį.

c) įterpiamos šios dalys:

„9a. ACER teikia rekomendacijas perdavimo sistemos operatoriams, skirstymo sistemos operatoriams, vandenilio tinklo operatoriams ir reguliavimo institucijoms dėl išlaidų paskirstymo per tam tikrą laikotarpį metodikų pagal Reglamento (ES) 2024/...⁺ 5 straipsnio 6 dalies pirmą pastraipą.

ACER gali teikti rekomendacijas perdavimo sistemos operatoriams, skirstymo sistemos operatoriams, vandenilio tinklo operatoriams ir reguliavimo institucijoms dėl reguliuojamo turto bazių pagal Reglamento (ES) 2024/...⁺ 5 straipsnio 6 dalies trečią pastraipą.

9b. ACER gali teikti rekomendacijas reguliavimo institucijoms dėl tarpvalstybinių srautų apribojimų, susijusių su dujų kokybės skirtumų sprendimais, sąnaudų paskirstymo pagal Reglamento (ES) 2024/...⁺ 21 straipsnio 11 dalį.

9c. ACER gali teikti rekomendacijas reguliavimo institucijoms dėl sąnaudų, susijusių su tarpvalstybinių srautų apribojimų dėl vandenilio kokybės skirtumų sprendimais, paskirstymo pagal Reglamento (ES) 2024/...⁺ 55 straipsnio 8 dalį.

9d. ACER pagal Reglamento (ES) 2024/...⁺ I priedo 2.2.1 punkto 2 papunktį skelbia stebėsenos ataskaitas apie perkrovą sujungimo taškuose.“;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti reglamento, esančio dokumente PE-CONS 105/23 (2021/0424(COD)), numerį.

d) 10 dalis iš dalies keičiama taip:

i) pirma pastraipa pakeičiama taip:

„ACER turi kompetenciją priimti individualius sprendimus dėl reguliavimo klausimų, darančių poveikį tarpvalstybinei prekybai arba tarpvalstybiniam sistemų saugumui, kuriems reikalingas bent dviejų reguliavimo institucijų bendras sprendimas, jei tokia kompetencija reguliavimo institucijoms suteikiama pagal vieną iš šių teisės aktų:

- a) pagal įprastą teisėkūros procedūrą priimamą Sąjungos teisėkūros aktą;
- b) tinklo kodeksus ir gaires, nurodytus Reglamento (ES) 2019/943 59–61 straipsniuose, priimtus anksčiau nei 2019 m. liepos 4 d., ir vėlesnes tų peržiūrėtų tinklo kodeksų ir gairių redakcijas;
- c) Reglamento (ES) 2019/943 59–61 straipsniuose nurodytus tinklo kodeksus ir gaires, priimtus įgyvendinimo aktais pagal Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnį;
- d) gaires pagal Reglamento (ES) 2024/...⁺ I priedą, arba
- e) Reglamento (ES) 2024/...⁺ 71–74 straipsniuose nurodytus tinklo kodeksus ir gaires.“;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti reglamento, esančio dokumente PE-CONS 105/23 (2021/0424(COD)), numerį.

ii) antros pastraipos a punktas pakeičiamas taip:

„a) jei kompetentingoms reguliavimo institucijoms nepavyko susitarti per šešių mėnesių laikotarpį nuo klausimo perdavimo paskutinei iš tų reguliavimo institucijų arba – šio reglamento 4 straipsnio 7 dalyje arba Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies c punkte ar 62 straipsnio 1 dalies f punkte arba Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 78 straipsnio 1 dalies f punkte nurodytais atvejais – per keturis mėnesius;“;

iii) trečia ir ketvirta pastraipos pakeičiamos taip:

„Kompetentingos reguliavimo institucijos gali bendrai prašyti, kad šios dalies antros pastraipos a punkte nurodytas laikotarpis būtų pratęstas ne ilgesniam kaip šešių mėnesių laikotarpiui, išskyrus atvejus, nurodytus šio reglamento 4 straipsnio 7 dalyje arba Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies c punkte ar 62 straipsnio 1 dalies f punkte arba Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 78 straipsnio 1 dalies f punkte.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

Jei pagal naujus Reglamento (ES) 2019/943 59–61 straipsniuose nurodytus tinklo kodeksus ar gaires, priimtus kaip deleguotieji aktai po 2019 m. liepos 4 d., kompetencija priimti sprendimus dėl šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytų tarpvalstybinių klausimų suteikiama reguliavimo institucijoms, ACER turi kompetenciją savo nuožiūra priimti sprendimą pagal šios dalies antros pastraipos b punktą tik jei to prašo ne mažiau kaip 60 % kompetentingų reguliavimo institucijų. Jei dalyvauja tik dvi reguliavimo institucijos, bet kuri iš jų gali perduoti klausimą nagrinėti ACER.“;

e) 12 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) priima sprendimą per šešis mėnesius nuo klausimo pateikimo dienos arba – šio reglamento 4 straipsnio 7 dalyje arba Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies c punkte ar 62 straipsnio 1 dalies f punkte arba Direktyvos (ES) 2024/...⁺ 78 straipsnio 1 dalies f punkte numatytais atvejais – per keturis mėnesius nuo klausimo pateikimo dienos, ir“;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

6) 14 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Vykdydama savo užduotis, visų pirma rengdama bendras gaires pagal Reglamento (ES) 2019/943 59 straipsnį arba Reglamento (ES) 2024/...⁺ 71 ir 72 straipsnius, taip pat siūlydama tinklo kodeksų dalinius pakeitimus pagal Reglamento (ES) 2019/943 60 straipsnį arba Reglamento (ES) 2024/...⁺ 73 straipsnį ACER ankstyvame etape išsamiai, atvirai ir skaidriai konsultuojasi su rinkos dalyviais, perdavimo sistemos operatoriais, vandenilio perdavimo tinklo operatoriais, vartotojais, galutiniais vartotojais ir, atitinkamais atvejais, su konkurencijos institucijomis, nedarant poveikio jų atitinkamai kompetencijai, visų pirma, kai jos užduotys susijusios su perdavimo sistemos operatoriais ir vandenilio perdavimo tinklo operatoriais.“;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti reglamento, esančio dokumente PE-CONS 105/23 (2021/0424(COD)), numerį.

7) 15 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Glaudžiai bendradarbiaudama su Komisija, valstybėmis narėmis ir atitinkamomis nacionalinėmis institucijomis, įskaitant reguliavimo institucijas, ir nedarant poveikio konkurencijos institucijų kompetencijai, ACER stebi elektros energijos ir gamtinių dujų didmenines ir mažmenines rinkas, visų pirma mažmeninių ir didmeninių kainų lygį ir formavimąsi, kad atitinkamoms institucijoms būtų lengviau nustatyti galimai antikonkurencinį, nesąžiningą ir neskaidrų rinkos operatorių elgesį, ir tai, kaip paisoma Direktyvoje (ES) 2019/944 ir Direktyvoje (ES) 2024/...⁺ nustatytų vartotojų teisių, rinkos pokyčių poveikį buitiniams vartotojams, prieigą prie tinklų, įskaitant elektros energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių prieigą, pažangą jungčių diegimo srityje, potencialias kliūtis tarpvalstybinei prekybai, įskaitant vandenilio įmaišymo į gamtinių dujų sistemą poveikį ir kliūtis tarpvalstybiniam biometano srautui, reguliavimo kliūtis naujiems rinkos dalyviams ir mažesniems rinkos dalyviams, įskaitant piliečių energetikos bendrijas ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijas, valstybės įsikišimo priemones, neleidžiančias kainoms atspindėti faktinio trūkumo, kaip antai nustatytąsias Reglamento (ES) 2019/943 10 straipsnio 4 dalyje, ir valstybių narių veiksmus elektros energijos tiekimo saugumo srityje, remdamasi to reglamento 23 straipsnyje nurodyto Europos išteklių adekvatumo vertinimo rezultatais, visų pirma atsižvelgdama į Reglamento (ES) 2019/941 17 straipsnyje nurodytą *ex post* vertinimą.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti direktyvos, esančios dokumente PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), numerį.

ACER, glaudžiai bendradarbiaudama su Komisija, valstybėmis narėmis ir atitinkamomis nacionalinėmis institucijomis, įskaitant reguliavimo institucijas, ir nedarant poveikio konkurencijos institucijų kompetencijai, stebi vandenilio rinkas, visų pirma rinkos pokyčių poveikį vandenilio vartotojams, prieigą prie vandenilio tinklo, įskaitant prieigą prie iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminto vandenilio tinklo, jungčių srityje pasiektą pažangą ir galimas tarpvalstybinės prekybos kliūtis.“;

b) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. ACER kasmet skelbia 1 dalyje nurodytos stebėsenos rezultatų ataskaitą. Toje ataskaitoje ji nurodo visas kliūtis, trukdančias baigti kurti elektros energijos, gamtinių dujų ir vandenilio vidaus rinkas.“;

c) papildoma šiomis dalimis:

- „6. ACER skelbia tyrimus, kuriuose lyginamas Sąjungos perdavimo sistemos operatorių sąnaudų efektyvumas pagal Reglamento (ES) 2024/...⁺ 19 straipsnio 2 dalį.
7. ACER pateikia nuomones, kuriose pateikia suderintą techninės informacijos apie prieigą prie vandenilio perdavimo tinklų skelbimo formatą, ir paskelbia stebėsenos ataskaitą, kurioje aptariama sujungimo taškuose susidariusi perkrova, laikantis Reglamento (ES) 2024/...⁺ I priede nustatytų gairių.“.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti reglamento, esančio dokumente PE-CONS 105/23 (2021/0424(COD)), numerį.

86 straipsnis
Reglamento (ES) 2022/869 daliniai pakeitimai

Reglamentas (ES) 2022/869 iš dalies keičiamas taip:

- 1) 11, 12 ir 13 straipsniai pakeičiami taip:

„11 straipsnis

Energetikos sistemos masto sąnaudų ir naudos analizė

1. ENTSO-E ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/...⁺ 57 straipsnyje nurodytas Europos vandenilio tinklo operatorių tinklas (ENNOH) parengia nuoseklių atskirų sektorių metodikų projektus, įskaitant energetikos tinklo ir rinkos modelį, nurodytą šio straipsnio 10 dalyje, skirtus į Sąjungos sąrašą įtrauktų projektų, priskiriamų šio reglamento II priedo 1 punkto a, b, d bei f papunkčiuose ir 3 punkte nustatytų energetikos infrastruktūros kategorijoms, Sąjungos lygmeniu atliekamai suderintai energetikos sistemos masto sąnaudų ir naudos analizei.

Šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytos metodikos rengiamos laikantis V priede nustatytų principų, grindžiamos bendromis prielaidomis, kurios leidžia lyginti projektus, ir atitinka Sąjungos 2030 m. energetikos ir klimato srities tikslus ir jos 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslą, taip pat atitinka IV priede išdėstytas taisykles bei rodiklius.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti reglamento, pateikiamo dokumente PE-CONS 105/23 (2021/0424(COD)), numerį, o išnašoje – to reglamento priėmimo datą, numerį ir OL nuorodą.

Rengdami visus tolesnius visos Sąjungos dešimties metų tinklo plėtros planus, šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytas metodikas ENTSO-E taiko pagal Reglamento (ES) 2019/943 30 straipsnį, o ENNOH – pagal Reglamento (ES) 2024/...⁺ 60 straipsnį.

Ne vėliau kaip 2023 m. balandžio 24 d. ENTSO-E paskelbia ir pateikia valstybėms narėms, Komisijai ir Agentūrai savo atitinkamos nuoseklios atskirų sektorių metodikos projektus, gavę indėlį iš atitinkamų suinteresuotųjų subjektų per šio straipsnio 2 dalyje nurodytą konsultacijų procedūrą. Energetikos sistemos masto vandenilio sąnaudų ir naudos analizės metodika, kurią ne vėliau kaip 2024 m. rugsėjo 1 d. parengia ENTSO-G, patvirtinama laikantis šiame straipsnyje nustatytos procedūros. Ne vėliau kaip 2025 m. gruodžio 1 d. ENNOH paskelbia ir pateikia valstybėms narėms, Komisijai ir Agentūrai savo nuoseklios atskirų sektorių metodikos projektus, gavęs indėlį iš atitinkamų suinteresuotųjų subjektų Reglamento (ES) 2024/...⁺ 61 straipsnio 3 dalies d punkte nurodytos konsultacijų procedūros metu.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti reglamento, esančio dokumente PE-CONS 105/23 (2021/0424(COD)), numerį.

2. Prieš pateikdami savo atitinkamų metodikų projektus valstybėms narėms, Komisijai ir Agentūrai pagal 1 dalį, ENTSO-E ir ENNOH paskelbia preliminarinius metodikų projektus ir vykdo išsamias konsultacijas, prašydami valstybės nares ir bent visiems atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams atstovaujančias organizacijas, įskaitant pagal Reglamento (ES) 2019/943 52 straipsnio 1 dalį įsteigtą Europos skirstymo sistemos operatorių subjektą (toliau – ES SSO subjektas), asociacijas, susijusias su elektros energijos, gamtinių dujų ir vandenilio rinkomis, šildymu ir vėsinimu, anglies dioksido surinkimu ir saugojimu, anglies dioksido surinkimo ir naudojimo suinteresuotuosius subjektus, nepriklausomus telkėjus, paklausos atsako operatorius, su energijos vartojimo efektyvumo sprendimais susijusias organizacijas, energijos vartotojų asociacijas, pilietinės visuomenės atstovus ir, kai manoma, kad tai tinkama, nacionalines reguliavimo institucijas bei kitas nacionalines institucijas teikti rekomendacijas.

Per tris mėnesius nuo preliminarinių metodikų projektų paskelbimo dienos pagal pirmą pastraipą bet kuris toje pastraipoje nurodytas suinteresuotasis subjektas gali pateikti rekomendaciją.

Europos mokslo patariamoji taryba klimato kaitos klausimais, įsteigta pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 401/2009** 10a straipsnį, gali savo iniciatyva pateikti nuomonę dėl metodikų projektų.

Kai taikytina, valstybės narės ir pirmoje pastraipoje nurodyti suinteresuotieji subjektai pateikia ir viešai paskelbia savo rekomendacijas, o Europos mokslo patariamoji taryba klimato kaitos klausimais pateikia ir viešai paskelbia savo nuomonę Agentūrai ir, priklausomai nuo to, kas taikytina, ENTSO-E arba ENNOH.

Konsultacijų procedūra turi būti atvira, vykdoma laiku ir būti skaidri. ENTSO-E ir ENNOH parengia ir paskelbia konsultacijų procedūros ataskaitą.

Jei ENTSO-E ir ENNOH neatsižvelgė ar tik iš dalies atsižvelgė į valstybių narių ar suinteresuotųjų subjektų, taip pat nacionalinių institucijų rekomendacijas arba Europos mokslo patariamąsios tarybos klimato kaitos klausimais nuomonę, jie turi nurodyti tokio sprendimo priežastis.

3. Per tris mėnesius nuo metodikų projektų, kartu su per konsultacijų procedūrą surinktos informacijos ir ataskaitos apie konsultacijas, gavimo dienos Agentūra pateikia nuomonę ENTSO-E ir ENNOH. Agentūra praneša apie savo nuomonę ENTSO-E, ENNOH, valstybėms narėms bei Komisijai ir ją paskelbia savo interneto svetainėje.
4. Per tris mėnesius nuo metodikų projektų gavimo dienos valstybės narės gali pateikti savo nuomones ENTSO-E, ENNOH ir Komisijai. Siekdama sudaryti palankesnes sąlygas konsultacijoms, Komisija gali rengti specialius grupių posėdžius metodikų projektams aptarti.

5. Per tris mėnesius nuo Agentūros ir valstybių narių nuomonių, kaip nurodyta 3 ir 4 dalyse, gavimo dienos ENTSO-E ir ENNOH iš dalies pakeičia savo atitinkamas metodikas, kad būtų visapusiškai atsižvelgta į Agentūros ir valstybių narių nuomones, ir pateikia jas kartu su Agentūros nuomone Komisijai patvirtinti. Komisija priima sprendimą per tris mėnesius nuo atitinkamai ENTSO-E, ENTSO-G ir ENNOH metodikų pateikimo dienos.
6. Per dvi savaites nuo dienos, kurią Komisija pagal 5 dalį patvirtina metodikas, ENTSO-E ir ENNOH paskelbia savo atitinkamas metodikas savo interneto svetainėse. Jie pakankamai tiksliai būdu paskelbia atitinkamus įvesties duomenis ir kitus susijusius tinklo, apkrovos srautų bei rinkos duomenis, laikydamiesi pagal nacionalinę teisę ir atitinkamus konfidencialumo susitarimus nustatytą apribojimą. Komisija ir Agentūra užtikrina, kad jos ar bet kuri jų vardu tų duomenų pagrindu analizę atliekanti šalis užtikrintų gautų duomenų konfidencialumą.

7. Metodikos reguliariai atnaujinamos ir tobulinamos laikantis 1–6 dalyse nustatytos procedūros. Visų pirma jos iš dalies keičiamos pateikus 10 dalyje nurodytą energetikos tinklo ir rinkos modelį. Savo iniciatyva arba remdamasi tinkamai pagrįstu nacionalinių reguliavimo institucijų ar suinteresuotųjų subjektų prašymu ir oficialiai pasikonsultavusi su 2 dalies pirmoje pastraipoje nurodytomis visiems atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams atstovaujančiomis organizacijomis ir Komisija, Agentūra gali prašyti atlikti tokius atnaujinimus ir patobulinimus, nurodydama savo prašymo motyvus ir terminus. Agentūra skelbia nacionalinių reguliavimo institucijų ar suinteresuotųjų subjektų prašymus ir visus atitinkamus dokumentus, kurie nėra komerciniu požiūriu neskelbtini ir kuriais remdamasi ji pateikė prašymą dėl atnaujinimo ar patobulinimo.
8. Prie II priedo 1 punkto c ir e papunkčiuose ir 2, 4 bei 5 punktuose nustatytų energetikos infrastruktūros kategorijų priskiriamų projektų atveju Komisija užtikrina, kad būtų parengtos suderintos energetikos sistemos masto sąnaudų ir naudos Sąjungos lygmeniu analizės metodikos. Tos metodikos naudos ir sąnaudų požiūriu turi būti suderinamos su ENTSO-E ir ENNOH parengtomis metodikomis. Padedama nacionalinių reguliavimo institucijų, Agentūra propaguoja tų metodikų ir ENTSO-E bei ENNOH parengtų metodikų suderinamumą. Metodikos rengiamos skaidriai, be kita ko, vykdant išsamias konsultacijas su valstybėmis narėmis ir visais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais.

9. Kas trejus metus Agentūra nustato ir paskelbia rodiklių ir atitinkamų pamatinių verčių rinkinį, kuriuo remiantis galima palyginti prie II priede nustatytų energetikos infrastruktūros kategorijų priskiriamų palyginamų projektų investicines vieneto sąnaudas. Projektų rengėjai pateikia prašomus duomenis nacionalinėms reguliavimo institucijoms ir Agentūrai.

Ne vėliau kaip 2023 m. balandžio 24 d. Agentūra paskelbia pirmuosius II priedo 1, 2 ir 3 punktuose nustatytų energetikos infrastruktūros kategorijų rodiklius, jei turimi duomenys leidžia apskaičiuoti patikimus rodiklius ir pamatines vertes. ENTSO-E ir ENNOH gali naudotis tomis pamatinėmis vertėmis atlikdami tolesnių visos Sąjungos dešimties metų tinklo plėtros planų sąnaudų ir naudos analizes.

Ne vėliau kaip 2025 m. balandžio 24 d. Agentūra paskelbia pirmuosius II priedo 4 ir 5 punktuose nustatytų energetikos infrastruktūros kategorijų rodiklius.

10. Ne vėliau kaip 2025 m. spalio 31 d., po išsamių konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais, nurodytais 2 dalies pirmoje pastraipoje, ENTSO-E, ENTSO-G ir ENNOH drauge pateikia Komisijai ir Agentūrai nuoseklų ir palaipsniui integruotą modelį, kuriuo bus užtikrintas atskirų sektorių metodikų, remiantis bendromis prielaidomis, nuoseklumas, įskaitant elektros energijos, gamtinių dujų ir vandenilio perdavimo infrastruktūrą, taip pat gamtinių dujų saugyklas, suskystintas gamtines dujas ir elektrolizerius, kuris apima I priede nustatytus energetikos infrastruktūros prioritetinius koridorius ir sritis ir kuris yra parengtas laikantis V priede nustatytų principų.

11. 10 dalyje nurodytas modelis apima bent atitinkamų sektorių tarpusavio sąsajas visais infrastruktūros planavimo etapais, konkrečiai scenarijų, technologijų ir erdvinės skyros, infrastruktūros spragų, visų pirma susijusių su tarpvalstybiniais pajėgumais, nustatymą ir projektų vertinimą.
12. 10 dalyje nurodytas modelis, Komisijos patvirtintas pagal 1–5 dalyse nustatytą procedūrą, įtraukiamas į 1 dalyje nurodytas metodikas, kurios turi būti atitinkamai iš dalies pakeistos.
13. Bent kas penkerius metus, pradedant nuo jo patvirtinimo pagal 10 dalį dienos, o prireikus ir dažniau, modelis ir nuoseklios atskirų sektorių sąnaudų ir naudos metodikos atnaujinamos laikantis 7 dalyje nurodytos procedūros.
14. Iki 2027 m. sausio 1 d. šis straipsnis taikomas laikantis Reglamento (ES) 2024/...⁺ 61 straipsnyje nustatytų pereinamojo laikotarpio nuostatų.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti reglamento, esančio dokumente PE-CONS 105/23 (2021/0424(COD)), numerį.

12 straipsnis

Dešimties metų tinklo plėtros planų scenarijai

1. Ne vėliau kaip 2023 m. sausio 24 d. Agentūra, surengusi išsamias konsultacijas su Komisija, valstybėmis narėmis, ENTSO-E, ENTSO-G, ES SSO subjektu ir bent tomis organizacijomis, kurios atstovauja asociacijoms, susijusioms su elektros energijos, gamtinių dujų ir vandenilio rinkomis, šildymu ir vėsinimu, anglies dioksido surinkimu ir saugojimu, anglies dioksido surinkimo ir naudojimo suinteresuotiesiems subjektams, nepriklausomiems telkėjams, paklausos atsako operatoriams, su energijos vartojimo efektyvumo sprendimais susijusioms organizacijoms, energijos vartotojų asociacijoms ir pilietinės visuomenės atstovams, paskelbia bendrąsias gaires, skirtas ENTSO-E, ENTSO-G ir ENNOH parengtiniams bendriems scenarijams. Tos bendrosios gairės prireikus reguliariai atnaujinamos. Konsultacijose dėl bendrųjų gairių atnaujinimo taip pat dalyvauja ENNOH.

Pirmoje pastraipoje nurodytose bendrosiose gairėse nustatomi skaidraus, nediskriminacinio ir patikimo scenarijų rengimo kriterijai, atsižvelgiant į geriausios praktikos, susijusios su infrastruktūros vertinimu ir tinklo plėtros planavimu, pavyzdžius. Bendrosiomis gairėmis taip pat siekiama užtikrinti, kad pagrindiniai ENTSO-E, ENTSO-G ir ENNOH scenarijai visiškai atitiktų principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“, Sąjungos 2030 m. energetikos ir klimato srities tikslus ir jos 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslą, ir jose būtų atsižvelgiama į naujausius turimus Komisijos scenarijus, taip pat, kai aktualu, į nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus.

Europos mokslo patariamoji taryba klimato kaitos klausimais gali savo iniciatyva pateikti pastabų, kaip užtikrinti, kad scenarijai atitiktų Sąjungos 2030 m. energetikos ir klimato srities tikslus ir jos 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslą. Agentūra, rengdama pirmoje pastraipoje nurodytas bendrąsias gaires, tinkamai atsižvelgia į tas pastabas.

Jei Agentūra neatsižvelgė ar tik iš dalies atsižvelgė į valstybių narių, suinteresuotųjų subjektų ir Europos mokslo patariamąsios tarybos klimato kaitos klausimais rekomendacijas, ji turi nurodyti tokio sprendimo priežastis.

2. ENTSO-E, ENTSO-G ir ENNOH, rengdami bendrus scenarijus, kurie naudojami rengiant visos Sąjungos dešimties metų tinklo plėtros planus, vadovaujasi Agentūros parengtomis bendrosiomis gairėmis.

Į bendrus scenarijus taip pat įtraukiama ilgalaikė perspektyva iki 2050 m. ir, jei tikslinga, taip pat įtraukiami tarpiniai veiksmai.

3. ENTSO-E, ENTSO-G ir ENNOH kviečia visiems atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams atstovaujančias organizacijas, įskaitant ES SSO subjektą, asociacijas, susijusias su elektros energijos, gamtinių dujų ir vandenilio rinkomis, šildymu ir vėsinimu, anglies dioksido surinkimu ir saugojimu, anglies dioksido surinkimo ir naudojimo suinteresuotuosius subjektus, nepriklausomus telkėjus, paklausos atsako operatorius, su energijos vartojimo efektyvumo sprendimais susijusias organizacijas, energijos vartotojų asociacijas ir pilietinės visuomenės atstovus dalyvauti scenarijų rengimo procese, visų pirma teikti pastabas dėl pagrindinių elementų, pavyzdžiui, prielaidų ir to, kaip jos atsispindi scenarijų duomenyse.

4. ENTSO-E, ENTSO-G ir ENNOH paskelbia ataskaitą dėl bendrų scenarijų projektų ir pateikia ją Agentūrai, valstybėms narėms ir Komisijai, kad jos pateiktų savo nuomonę.

Europos mokslo patariamoji taryba klimato kaitos klausimais gali savo iniciatyva pateikti nuomonę dėl bendrų scenarijų ataskaitos.

5. Per tris mėnesius nuo ataskaitos dėl bendrų scenarijų projekto, kartu su per konsultacijų procedūrą surinktos informacijos ir ataskaitos apie tai, kaip į tą informaciją buvo atsižvelgta, gavimo dienos Agentūra ENTSO-E, ENTSO-G, ENNOH, valstybėms narėms ir Komisijai pateikia savo nuomonę dėl to, ar scenarijai atitinka 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytas bendrąsias gaires, įskaitant galimas rekomendacijas dėl pakeitimų.

Per tą patį terminą Europos mokslo patariamoji taryba klimato kaitos klausimais gali savo iniciatyva pareikšti nuomonę dėl to, ar scenarijai atitinka Sąjungos 2030 m. energetikos ir klimato srities tikslus ir jos 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslą.

6. Per tris mėnesius nuo 5 dalyje nurodytos nuomonės gavimo dienos Komisija, atsižvelgdama į Agentūros ir valstybių narių nuomones, patvirtina ataskaitą dėl bendrų scenarijų projekto arba paprašo ENTSO-E, ENTSO-G ir ENNOH padaryti pakeitimų.

ENTSO-E, ENTSO-G ir ENNOH nurodo priežastis ir paaiškina, kaip atsižvelgė į Komisijos prašymą atlikti pakeitimus.

Jei Komisija bendrų scenarijų ataskaitos nepatvirtina, ji ENTSO-E, ENTSO-G ir ENNOH pateikia pagrįstą nuomonę.

7. Per dvi savaites nuo bendrų scenarijų ataskaitos patvirtinimo pagal 6 dalį dienos ENTSO-E, ENTSO-G ir ENNOH paskelbia bendrų scenarijų ataskaitą savo interneto svetainėse. Jie taip pat pakankamai aiškiu bei tiksliu būdu paskelbia atitinkamus įvesties ir išvesties duomenis, kad trečioji šalis galėtų gauti rezultatus, tinkamai atsižvelgdami į nacionalinę teisę ir atitinkamus konfidencialumo susitarimus bei neskelbtiną informaciją.
8. Iki 2027 m. sausio 1 d. šis straipsnis taikomas laikantis Reglamento (ES) 2024/...⁺ 61 straipsnyje nustatytų pereinamojo laikotarpio nuostatų.

13 straipsnis

Infrastruktūros spragų identifikavimas

1. Per šešis mėnesius nuo bendrų scenarijų ataskaitos patvirtinimo pagal 12 straipsnio 6 dalį dienos, o vėliau – kas dvejus metus ENTSO-E, ENTSO-G ir ENNOH paskelbia infrastruktūros spragų ataskaitas, parengtas remiantis visos Sąjungos dešimties metų tinklo plėtros planais.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti reglamento, esančio dokumente PE-CONS 105/23 (2021/0424(COD)), numerį.

Vertindami infrastruktūros spragas, ENTSO-E, ENTSO-G ir ENNOH savo analizę pagrindžia pagal 12 straipsnį nustatytais scenarijais, laikosi principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ ir pirmenybės tvarka apsvarsto visus atitinkamus alternatyvius sprendimus, kuriems nereikalinga nauja infrastruktūra. Kai svarstomi naujos infrastruktūros sprendimai, vertinant infrastruktūros spragas atsižvelgiama į visas susijusias sąnaudas, įskaitant tinklo stiprinimo sąnaudas.

Infrastruktūros spragų vertinime pirmiausia daug dėmesio skiriama toms infrastruktūros spragoms, kurios gali turėti įtakos įgyvendinant Sąjungos 2030 m. klimato ir energetikos tikslus ir jos 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslą.

Prieš paskelbdami savo atitinkamas ataskaitas, ENTSO-E, ENTSO-G ir ENNOH vykdo išsamias konsultacijas, į kurias įtraukiamos visiems atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams atstovaujančios organizacijos, įskaitant ES SSO subjektą, asociacijas, susijusias su elektros energijos, gamtinių dujų ir vandenilio rinkomis, šildymu ir vėsinimu, anglies dioksido surinkimu ir saugojimu, anglies dioksido surinkimo ir naudojimo suinteresuotuosius subjektus, nepriklausomus telkėjus, paklausos atsako operatorius, su energijos vartojimo efektyvumo sprendimais susijusias organizacijas, energijos vartotojų asociacijas ir pilietinės visuomenės atstovus, Agentūrą ir visų valstybių narių, kuriose įgyvendinami atitinkami I priede nustatyti prioritetiniai energetikos infrastruktūros koridoriai, atstovus.

2. ENTSO-E, ENTSO-G ir ENNOH pateikia savo atitinkamus infrastruktūros spragų ataskaitų projektus Agentūrai ir Komisijai bei valstybėms narėms, kad jos pateiktų savo nuomonę.

3. Per tris mėnesius nuo infrastruktūros spragų ataskaitos, kartu su per konsultacijų procedūrą surinktos informacijos ir ataskaitos apie tai, kaip į tą informaciją buvo atsižvelgta, gavimo dienos Agentūra pateikia savo nuomonę ENTSO-E, ENTSO-G ir ENNOH, Komisijai bei valstybėms narėms ir ją viešai paskelbia.
4. Per tris mėnesius nuo 3 dalyje nurodytos Agentūros nuomonės gavimo dienos, Komisija, atsižvelgdama į Agentūros nuomonę ir į valstybių narių indėlį, parengia savo nuomonę ir pateikia ją ENTSO-E, ENTSO-G arba ENNOH.
5. ENTSO-E, ENTSO-G ir ENNOH, tinkamai atsižvelgdami į Agentūros nuomonę, taip pat atsižvelgdami į Komisijos bei valstybių narių nuomones, patikslina infrastruktūros spragų ataskaitas ir jas viešai paskelbia.
6. Iki 2027 m. sausio 1 d. šis straipsnis taikomas laikantis Reglamento (ES) 2024/...⁺ 61 straipsnyje nustatytų pereinamojo laikotarpio nuostatų.

* ... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/... dėl dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių, gamtinių dujų ir vandenilio vidaus rinkų, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1227/2011, (ES) 2017/1938, (ES) 2019/942 bei (ES) 2022/869 ir Sprendimas (ES) 2017/684 bei panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 715/2009 (OL L, ..., ELI: ...).

** 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 401/2009 dėl Europos aplinkos agentūros bei Europos aplinkos informacijos ir stebėjimo tinklo (OL L 126, 2009 5 21, p. 13).“;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti reglamento, esančio dokumente PE-CONS 105/23 (2021/0424(COD)), numerį.

2) 31 straipsnis papildomas šia dalimi:

„5. Taikant pereinamojo laikotarpio nuostatas pagal Reglamento (ES) 2024/...⁺ 61 straipsnį, šio reglamento prieduose visos nuorodos į ENTSO-G suprantamos kaip nuorodos į ENTSO-G ir ENNOH. Nuo 2027 m. sausio 1 d. visos nuorodos į ENTSO-G suprantamos kaip nuorodos į ENNOH.“.

87 straipsnis

Sprendimo (ES) 2017/684 dalinis pakeitimas

Laikoma, kad Sprendime (ES) 2017/684 nustatyta pareiga pranešti apie tarpvyriausybinius su gamtinėmis dujomis susijusius energetikos susitarimus apima tarpvyriausybinius susitarimus dėl vandenilio, įskaitant vandenilio junginius, tokius kaip amoniaką ir skystuosius organinius vandenilio nešiklius.

88 straipsnis

Panaikinimas

Reglamentas (EB) Nr. 715/2009 panaikinamas. Nuorodos į panaikintą reglamentą laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir aiškinamos pagal šio reglamento III priede pateiktą atitikties lentelę.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti reglamento, esančio dokumente PE-CONS 105/23 (2021/0424(COD)), numerį.

89 straipsnis

Įsigaliojimas

1. Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo ... [šeši mėnesiai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos].

2. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 dalies:

- a) 11 straipsnio 3 dalies b punktas, 34 straipsnio 6 dalis ir 84 straipsnis taikomi nuo 2025 m. sausio 1 d.;
- b) 5 skirsnis taikomas nuo 2025 m. sausio 1 d., išskyrus 42, 43, 44, 52, 53 ir 54 straipsnius, kurie taikomi nuo ... [šio reglamento įsigaliojimo data].

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu

Pirmininkė

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė

I PRIEDAS

GAIRĖS

1. Skelbtina informacija apie metodiką, naudojamą reguliuojamoms perdavimo sistemos operatoriaus pajamoms nustatyti

Reguliavimo institucija arba perdavimo sistemos operatorius iki tarifų laikotarpio, dėl kurio nusprendė reguliavimo institucija, turi paskelbti 1–5 punktuose nurodytą informaciją.

Jei perdavimo sistemos operatorius priklauso didesniai komerciniam subjektui arba kontroliuojančiai bendrovei, ta informacija pateikiama atskirai apie perdavimo veiklą.

1. Subjektas, atsakingas už įvairių metodikos sudedamųjų dalių apskaičiavimą, nustatymą ir tvirtinimą
2. Metodikos apibūdinimas, apibūdinant bent šiuos aspektus:
 - a) bendrą metodiką, pvz., pajamų viršutinės ribos, hibridinį ar „sąnaudos plus“ metodą arba lyginamąjį tarifų analizę;
 - b) reguliuojamo turto bazės (RAB) nustatymo metodiką, įskaitant:
 - i) metodiką, taikomą siekiant nustatyti pirminę (pradinę) turto vertę, taikomą atitinkamo reguliavimo laikotarpio pradžioje ir kai į RAB įtraukiamas naujas turtas;

- ii) turto pakartotinio vertinimo metodiką;
 - iii) turto vertės raidos paaiškinimus;
 - iv) nebeeksploatuojamo turto traktavimą;
 - v) RAB taikomą nusidėvėjimo metodiką, įskaitant visus vertėms taikomus pakeitimus;
- c) kapitalo sąnaudų nustatymo metodiką;
 - d) visų išlaidų (TOTEX) arba, jei taikoma, veiklos išlaidų (OPEX) ir kapitalo išlaidų (CAPEX) nustatymo metodiką;
 - e) išlaidų efektyvumo nustatymo metodiką, jei taikoma;
 - f) taikomą infliacijos nustatymo metodiką;
 - g) priemonių ir paskatų nustatymo metodiką, jei taikoma;
 - h) nekontroliuojamas išlaidas;
 - i) paslaugas, teikiamas kontroliuojančiojoje bendrovėje, jei taikoma.
3. Metodikoje naudojamų parametrų vertės:
- a) išsamios parametrų, kurie yra nuosavo kapitalo sąnaudų ir skolos sąnaudų arba vidutinės svertinės kapitalo kainos dalis, procentais išreikštos vertės;

- b) atskirai vamzdynams ir kompresoriams taikomi nusidėvėjimo laikotarpiai metais;
 - c) nusidėvėjimo laikotarpio pokyčiai arba turtui taikomo spartesnio nusidėvėjimo pokyčiai;
 - d) efektyvumo tikslai procentais;
 - e) infliacijos indeksai;
 - f) premijos ir paskatos.
4. Sąnaudų ir išlaidų vertės, naudojamos leidžiamosioms ar tikslinėms pajamoms eurai ir vietos valiuta nustatyti:
- a) kiekvienos rūšies turto RAB, pateikiama pagal metus iki visiško turto nusidėvėjimo, be kita ko:
 - i) investicijos, pagal turto rūšį pridedamos prie RAB;
 - ii) kiekvienos rūšies turto nusidėvėjimas iki visiško turto nusidėvėjimo;
 - b) kapitalo sąnaudos, įskaitant nuosavo kapitalo ir skolos sąnaudas;
 - c) veiklos išlaidos;
 - d) priemokos ir paskatos, nurodomos kiekvienam punktui atskirai.

5. Perdavimo sistemos operatoriui teiktini finansiniai rodikliai. Jei perdavimo sistemos operatorius yra didesnės kontroliuojančiosios bendrovės ar įmonės dalis, toliau nurodytos vertės perdavimo sistemos operatoriui pateikiamos atskirai:
- a) pajamos neatskaičius palūkanų, mokesčių, nusidėvėjimo ir amortizacijos (EBITDA);
 - b) pajamos neatskaičius palūkanų ir mokesčių (EBIT);
 - c) turto grąža I (ROA) = $EBITDA / RAB$;
 - d) turto grąža II (ROA) = $EBIT / RAB$;
 - e) nuosavo kapitalo grąža (ROE) = $\text{pelnas} / \text{nuosavas kapitalas}$:
 - i) panaudoto kapitalo grąža (RoCE);
 - ii) sverto koeficientas;
 - iii) $\text{grynoji skola} / (\text{grynoji skola} + \text{nuosavas kapitalas})$;
 - iv) $\text{grynoji skola} / EBITDA$.

Reguliavimo institucija arba perdavimo sistemos operatorius pateikia supaprastintą tarifų modelį, į kurį įtraukiami išskaidyti metodikos parametrai ir vertės ir pagal kurį galima atkartoti perdavimo sistemos operatoriaus leidžiamųjų arba tikslinių pajamų apskaičiavimą.

6. Perdavimo sistemos operatoriai kasdien tvarko ir reguliavimo institucijos prašymu jai pateikia faktinės techninės priežiūros ir srauto sutrikdymo atvejų žurnalą. Pateikę prašymą su informacija taip pat gali susipažinti vartotojai, kuriems bet koks sutrikdymas turėjo poveikį.
2. Perdavimo sistemos operatoriams skirto pajėgumo paskirstymo mechanizmų principai ir perkrovos valdymo tvarka bei jų taikymas sutartinės perkrovos atveju
- 2.1. Perdavimo sistemos operatoriams skirto pajėgumo paskirstymo mechanizmų principai ir perkrovos valdymo tvarka
 1. Pajėgumo paskirstymo mechanizmai ir perkrovos valdymo tvarka sudaro palankesnes sąlygas konkurencijos raidai ir likvidžiai pajėgumo prekybai bei yra suderinami su rinkos mechanizmais, įskaitant neatidėliotinų sandorių rinkas ir prekybos centrus. Jie yra lankstūs ir gali būti pritaikyti prie kintančių rinkos aplinkybių.
 2. Tais mechanizmais ir tvarka atsižvelgiama į konkrečios sistemos vientisumą ir tiekimo saugumą.
 3. Tie mechanizmai ir tvarka netrukdo naujiems rinkos dalyviams patekti į rinką ir nesukuria nepagrįstų kliūčių patekti į rinką. Jie neužkerta kelio rinkos dalyviams, įskaitant naujus rinkos dalyvius ir nedidelę rinkos dalį užimančias bendroves, veiksmingai konkuruoti.
 4. Tie mechanizmai ir tvarka teikia reikiamus ekonominius ženklus veiksmingam ir maksimaliam techninio pajėgumo naudojimui bei sudaro palankesnes sąlygas investicijoms į naują infrastruktūrą.

5. Tinklo naudotojai informuojami apie aplinkybių, kurios galėtų turėti įtakos sutartinio pajėgumo turėjimui, pobūdį. Informacijos apie pertraukimą lygis turi atitikti perdavimo sistemos operatoriaus turimos informacijos lygį.
6. Jei dėl sistemos vientisumo priežasčių kiltų sunkumų vykdant sutartinius tiekimo įsipareigojimus, perdavimo sistemos operatoriai apie tai praneša tinklo naudotojams ir nedelsdami ieško nediskriminacinio sprendimo.

Prieš pradėdami įgyvendinti tvarką, perdavimo sistemos operatoriai dėl jos konsultuojasi su tinklo naudotojais ir ją suderina su reguliavimo institucija.

2.2. Perkrovos valdymo tvarka sutartinės perkrovos atveju

2.2.1. Bendrosios nuostatos

1. Šis punktas taikomas gretimų įleidimo ir išleidimo sistemų sujungimo taškams (fiziniais ar virtualiesiems) tarp dviejų ar daugiau valstybių narių arba toje pačioje valstybėje narėje, jei tuose taškuose naudotojai gali užsakyti pajėgumą. Šis punktas taip pat gali būti taikomas įleidimo iš trečiųjų valstybių ir išleidimo į jas taškams, remiantis atitinkamos reguliavimo institucijos priimtu sprendimu. Šis punktas netaikomas išleidimo galutiniams vartotojams ir išleidimo į paskirstymo tinklus taškams, įleidimo iš suskystintų gamtinių dujų terminalų ir gamybos įrenginių taškams, taip pat įleidimo iš gamtinių dujų laikymo įrenginių ir išleidimo į juos taškams.

2. Remdamasi pagal šio priedo 3 punktą perdavimo sistemos operatorių paskelbta ir, kai tinkama, reguliavimo institucijų patvirtinta informacija, ACER, kuo labiau atsižvelgdama į prekybą pajėgumu antrinėje rinkoje ir pertraukiamojo pajėgumo naudojimą, paskelbia stebėsenos ataskaitą, kurioje aptariama sujungimo taškuose susidariusi perkrova, susijusi su ankstesniais metais parduotais garantuojamojo pajėgumo produktais.

Stebėsenos ataskaita skelbiama kas dvejus metus. ACER, gavusi pagrįstą Komisijos prašymą, ne dažniau kaip kartą per metus skelbia papildomas ataskaitas.

3. Visą papildomą pajėgumą, atsiradusį taikant kurią nors perkrovos valdymo tvarką, numatytą 2.2.2–2.2.5 punktuose, atitinkami perdavimo sistemos operatoriai suteikia pagal įprastą paskirstymo procesą.

2.2.2. Pajėgumo padidėjimas dėl perviršinio rezervavimo ir išpirkimo sistemos taikymo

1. Kad galėtų siūlyti papildomą pajėgumą garantuojamojo pajėgumo forma, perdavimo sistemos operatoriai pasiūlo ir, gavę reguliavimo institucijos patvirtinimą, įgyvendina paskatomis grindžiamą perviršinio rezervavimo ir išpirkimo sistemą. Prieš įgyvendinimą reguliavimo institucija konsultuojasi su kaimyninių valstybių narių reguliavimo institucijomis ir atsižvelgia į jų nuomonę. Papildomu pajėgumu vadinamas garantuojamasis pajėgumas, papildantis sujungimo taško techninį pajėgumą, apskaičiuojamą pagal 6 straipsnio 1 dalį.

2. Perviršinio rezervavimo ir išpirkimo sistema suteikia perdavimo sistemos operatoriams paskatų skirti papildomą pajėgumą, atsižvelgiant į technines sąlygas, pavyzdžiui, šilumingumą, temperatūrą, prognozuojamą vartojimą atitinkamoje įleidimo ir išleidimo sistemoje bei gretimuose tinkluose turimą pajėgumą. Perdavimo sistemos operatoriai įleidimo ir išleidimo sistemos techninio arba papildomo pajėgumo perskaičiavimui taiko dinaminį metodą.
3. Perviršinio rezervavimo ir išpirkimo sistema grindžiama paskatų sistema, kuri atspindi perdavimo sistemos operatorių riziką, susijusią su papildomo pajėgumo siūlymu. Ta sistemos struktūra nustatoma taip, kad pardavus papildomą pajėgumą gautas pajamas ir išpirkimo sistemos arba 6 punkte numatytų priemonių išlaidas dalytųsi perdavimo sistemos operatoriai ir tinklo naudotojai. Reguliavimo institucijos sprendžia dėl pajamų ir išlaidų paskirstymo tarp perdavimo sistemos operatoriaus ir tinklo naudotojo.
4. Apskaičiuojant perdavimo sistemos operatorių pajamas, laikoma, kad techninis pajėgumas, visų pirma perleistas pajėgumas ir, kai tinkama, pajėgumas, atsiradęs taikant principu „naudokis arba prarask“ grįstą kitos paros garantuojamojo pajėgumo mechanizmą ir principu „naudokis arba prarask“ grįstą ilgalaikio pajėgumo mechanizmą, paskirstomas anksčiau nei papildomas pajėgumas.

5. Apskaičiuodamas papildomą pajėgumą perdavimo sistemos operatorius atsižvelgia į statistinius scenarijus dėl tikėtino pajėgumo, kuris sujungimo taškuose konkrečiu metu bus fiziškai nepanaudotas, kiekio. Jis taip pat atsižvelgia į rizikos, susijusios su papildomo pajėgumo pasiūla, profilį, dėl kurio neatsiranda pernelyg didelio įpareigojimo išpirkti pajėgumą. Taikant paviršinio rezervavimo ir išpirkimo sistemą taip pat įvertinama pajėgumo išpirkimo rinkoje tikimybė ir su tuo susijusios išlaidos, ir į šiuos du veiksnius atsižvelgiama nustatant suteiktino papildomo pajėgumo kiekį.
6. Kai būtina užtikrinti sistemos vientisumą, perdavimo sistemos operatoriai taiko rinką grindžiamą išpirkimo procedūrą, pagal kurią tinklo naudotojai gali siūlyti pajėgumą. Tinklo naudotojai informuojami apie taikytiną išpirkimo procedūrą. Taikant išpirkimo procedūrą nedaromas poveikis taikytinoms skubioms priemonėms.
7. Prieš taikydami išpirkimo procedūrą perdavimo sistemos operatoriai patikrina, ar alternatyviomis techninėmis ir komercinėmis priemonėmis galima užtikrinti sistemos vientisumą sąnaudų atžvilgiu efektyvesniais būdais.
8. Kartu su paviršinio rezervavimo ir išpirkimo sistemos pasiūlymu perdavimo sistemos operatoriai reguliavimo institucijai suteikia visus reikiamus duomenis, sąmatas ir modelius, kad ji galėtų įvertinti sistemą. Perdavimo sistemos operatoriai reguliavimo institucijai reguliariai teikia sistemos veikimo ataskaitas, o jei reguliavimo institucija paprašo – suteikia visus reikiamus duomenis. Reguliavimo institucija gali paprašyti perdavimo sistemos operatoriaus persvarstyti sistemą.

2.2.3. Principu „naudokis arba prarask“ grįstas kitos paros garantuojamojo pajėgumo mechanizmas

1. Reguliavimo institucijos reikalauja, kad tais atvejais, kai keičiama pradinė kiekio paraiška, perdavimo sistemos operatoriai kiekvienam tinklo naudotojui sujungimo taškuose taikytų bent 3 punkte nustatytas taisykles, jei remiantis 2.2.1 punkto 2 papunktyje nurodyta metine ACER stebėsenos ataskaita įrodyta, kad tais metais, kurių stebėsenos ataskaita pateikta, taikant pajėgumo paskirstymo procedūras, sujungimo taškuose paklausa viršijo pasiūlą (aukcionų organizavimo atveju nurodoma rezervuojamoji kaina), susijusių su produktais, skirtais naudoti arba tais metais, arba bet kuriais iš paskesnių dvejų metų:
 - a) bent su trimis garantuojamojo pajėgumo produktais, kurių galiojimo trukmė yra vienas mėnuo,
 - b) bent su dviem garantuojamojo pajėgumo produktais, kurių galiojimo trukmė yra vienas ketvirtis,
 - c) bent su vienu garantuojamojo pajėgumo produktu, kurio galiojimo trukmė yra vieni metai ar daugiau, arba
 - d) jei bent šešis mėnesius nepasiūlytas nė vienas garantuojamojo pajėgumo produktas, kurio galiojimo trukmė yra vienas mėnuo arba daugiau.
2. Jei remiantis 2.2.1 punkto 2 papunktyje nurodyta metine ACER stebėsenos ataskaita įrodyta, kad 1 punkte apibūdinta padėtis nepasikartos per ateinančius trejus metus, nes, pavyzdžiui, dėl fizinės tinklo plėtros arba pasibaigusio ilgalaikių sutarčių galiojimo atsiras pajėgumo, atitinkamos nacionalinės reguliavimo institucijos gali nuspręsti nutraukti principu „naudokis arba prarask“ grįsto kitos paros garantuojamojo pajėgumo mechanizmo taikymą.

3. Leistinos patikslintos garantuojamojo kiekio paraiškos ribos – ne daugiau kaip 90 % ir ne mažiau kaip 10 % tinklo naudotojo sutartinio pajėgumo sujungimo taške. Tačiau, jei paraiškos kiekis viršija 80 % sutartinio pajėgumo, pusė į paraišką neįtraukto kiekio gali būti įtraukta į patikslintą paraišką padidinant kiekį. Jei paraiškos kiekis neviršija 20 % sutartinio pajėgumo, pusė paraiškos kiekio gali būti įtraukta į patikslintą paraišką sumažinant kiekį. Šio punkto taikymas nedaro poveikio taikytinoms skubioms priemonėms.
4. Pirminis sutartinio pajėgumo turėtojas savo sutartinio garantuojamojo pajėgumo apribotą dalį gali įtraukti į patikslintą kiekio paraišką kaip pertraukiamąjį pajėgumą.
5. 3 punktas netaikomas tinklo naudotojams – asmenims ar įmonėms ir jų kontroliuojamoms įmonėms, kaip tai suprantama Tarybos reglamento (EB) Nr. 139/2004¹ 3 straipsnyje, – turintiems mažiau kaip 10 % vidutinio techninio pajėgumo ankstesniais metais sujungimo taške.
6. Sujungimo taškuose, kuriuose pagal 3 punktą taikomas principu „naudokis arba prarask“ grįstas kitos paros garantuojamojo pajėgumo mechanizmas, reguliavimo institucija įvertina ryšį su 2.2.2 punkte numatyta perviršinio rezervavimo ir išpirkimo sistema, ir po tokio vertinimo reguliavimo institucija gali nuspręsti netaikyti 2.2.2 punkto tuose sujungimo taškuose. Apie tokį sprendimą nedelsiant pranešama ACER ir Komisijai.

¹ 2004 m. sausio 20 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 139/2004 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės (EB susijungimų reglamentas) (OL L 24, 2004 1 29, p. 1).

7. Reguliavimo institucija gali nuspręsti sujungimo taške pagal 3 punktą įgyvendinti principu „naudokis arba prarask“ grįstą kitos paros garantuojamojo pajėgumo mechanizmą. Prieš priimdama sprendimą reguliavimo institucija konsultuojasi su kaimyninių valstybių narių reguliavimo institucijomis. Priimdama sprendimą reguliavimo institucija atsižvelgia į kaimyninių valstybių narių reguliavimo institucijų nuomones.

2.2.4. Sutartinio pajėgumo perleidimas

Perdavimo sistemos operatoriai priima visą perleidžiamą garantuojamąjį pajėgumą, kurį tinklo naudotojas užsakė sujungimo taške, išskyrus pajėgumo produktus, kurių galiojimo trukmė yra viena diena arba trumpesnis laikotarpis. Tinklo naudotojas pagal pajėgumo sutartį išlaiko savo teises ir pareigas, kol perdavimo sistemos operatorius perskirstys pajėgumą ir tokia apimtimi, kokia perdavimo sistemos operatorius yra neperskirstęs pajėgumo. Perleistas pajėgumas laikomas perskirstytu tik paskirsčius visą turimą pajėgumą. Perdavimo sistemos operatorius nedelsdamas praneša tinklo naudotojui apie visus jo perleisto pajėgumo perskirstymo atvejus. Konkrečioms pajėgumo perleidimo sąlygoms, visų pirma jei savo pajėgumą perleidžia keli tinklo naudotojai, turi pritarti reguliavimo institucija.

2.2.5. Principu „naudokis arba prarask“ grįstas ilgalaikio pajėgumo mechanizmas

1. Reguliavimo institucijos reikalauja, kad perdavimo sistemos operatoriai iš dalies arba visiškai atsiimtų tinklo naudotojo sistemingai nepakankamai išnaudojamą sutartinį pajėgumą sujungimo taške, jei tinklo naudotojas nepardavė ar nepasiūlė priimtinomis sąlygomis savo nepanaudoto pajėgumo ir jei kiti tinklo naudotojai prašo garantuojamojo pajėgumo. Laikoma, kad sutartinis pajėgumas sistemingai nepakankamai panaudojamas, visų pirma jei:
 - a) nuo balandžio 1 d. iki rugsėjo 30 d. ir nuo spalio 1 d. iki kovo 31 d. tinklo naudotojas panaudoja vidutiniškai mažiau kaip 80 % savo sutartinio pajėgumo, dėl kurio sudaryta sutartis faktiškai galioja ilgiau kaip vienus metus, ir negali pateikti jokių tinkamų priežasčių, arba
 - b) tinklo naudotojas sistemingai į kiekio paraišką įtraukia beveik 100 % savo sutartinio pajėgumo ir patikslina kiekio paraišką sumažindamas pajėgumo kiekį, kad apeitų 2.2.3 punkto 3 papunktyje nustatytas taisykles.
2. Principu „naudokis arba prarask“ grįsto kitos paros garantuojamojo pajėgumo mechanizmo taikymas nelaikomas pateisinamąja priežastimi, dėl kurios galėtų būti netaikomas 1 punktas.
3. Atsiėmus pajėgumą, tinklo naudotojas konkrečiu laikotarpiu arba likusį faktinį sutarties galiojimo laikotarpį praranda visą savo sutartinį pajėgumą arba jo dalį. Tinklo naudotojas pagal pajėgumo sutartį išlaiko savo teises ir pareigas, kol perdavimo sistemos operatorius perskirstys pajėgumą ir tokia apimtimi, kokia perdavimo sistemos operatorius yra neperskirstęs pajėgumo.

4. Perdavimo sistemos operatoriai reguliavimo institucijoms reguliariai teikia visus duomenis, būtinus norint kontroliuoti, kiek panaudojama sutartinio pajėgumo, dėl kurio sudaryta sutartis galioja ilgiau kaip vienus metus arba pasikartojančiais ketvirčiais bent dvejų metų laikotarpį.
3. Techninės informacijos, būtinės tinklo naudotojams siekiant gauti veiksmingą prieigą prie gamtinių dujų sistemos, ir visų su skaidrumo reikalavimais susijusių taškų apibrėžimas, visuose atitinkamuose taškuose skelbtina informacija ir tos informacijos skelbimo tvarkaraštis
- 3.1. Techninės informacijos, būtinės tinklo naudotojams siekiant gauti veiksmingą prieigą prie sistemos, apibrėžimas
- 3.1.1. Paskelbimo forma
 1. Perdavimo sistemos operatoriai visą 3.1.2 punkte ir 3.3 punkto 1–5 papunkčiuose nurodytą informaciją pateikia:
 - a) viešoje nemokamai prieinamoje interneto svetainėje, kurioje nereikalaujama registruotis ar kitaip nurodyti savo tapatybę perdavimo sistemos operatoriui;
 - b) reguliariai ir (arba) nuolat atnaujinami duomenis; atnaujinimo dažnis turi atitikti vykstančius pokyčius ir paslaugos teikimo trukmę;
 - c) patogia naudoti forma;

- d) suprantamu, kiekybiškai aiškiu, lengvai prieinamu ir nediskriminaciniu būdu;
 - e) tinkama parsisiųsti forma, dėl kurios, remdamiesi ACER teikiama nuomone dėl suderinto formato, susitarę perdavimo sistemos operatoriai ir reguliavimo institucijos; ji taip pat suteikia galimybę atlikti kiekybinę ir palyginamąją analizę;
 - f) nuosekliais matavimo vienetais, t. y. energijos vertės nurodomos kWh (esant normaliajai degimo temperatūrai 298,15 K), o tūrio vertės – m³ (esant 273,15 K temperatūrai ir 1,01325 baro slėgiui). Turi būti nurodomas pastovus energijos vertės perskaičiavimo koeficientas. Be nurodytos formos, duomenys gali būti papildomai skelbiami ir kitais vienetais;
 - g) valstybės narės valstybinėmis kalbomis ir anglų kalba;
 - h) visi duomenys pateikiami centrinėje Sąjungos platformoje, kurią Europos dujų perdavimo sistemos operatorių tinklas sukuria laikydamasis sąnaudų efektyvumo principo.
2. Perdavimo sistemos operatoriai laiku ir kuo greičiau pateikia gautus duomenis apie faktinius visos 3.1.2 punkte ir 3.3 punkto 1–5 papunkčiuose nurodytos informacijos pokyčius.

3.1.2. Skelbiamos informacijos turinys

1. Perdavimo sistemos operatoriai skelbia bent šią informaciją apie savo sistemas ir paslaugas:
 - a) nuodugną ir išsamų įvairių siūlomų paslaugų ir už jas imamų atitinkamų mokesčių aprašymą;
 - b) įvairias šioms paslaugoms teikti sudaromų transportavimo sutarčių rūšis;
 - c) tinklo kodeksą ir (arba) standartines sąlygas, kuriose nurodytos visų tinklo naudotojų teisės ir pareigos, įskaitant:
 - i) suderintas transportavimo sutartis ir kitus susijusius dokumentus;
 - ii) jei aktualu siekiant užtikrinti prieigą prie sistemos – visų 3.2 punkte apibrėžtų atitinkamų taškų dujų kokybės atitinkamų parametrų vertes, įskaitant bent viršutinį šilumingumą, Wobbe'ės indeksą ir deguonies kiekį, taip pat atsakomybę arba konversijos sąnaudas tinklo naudotojams, jei dujų parametrai neatitinka tų verčių;
 - iii) jei aktualu siekiant užtikrinti prieigą prie sistemos – informaciją apie visų susijusių taškų slėgio reikalavimus;
 - iv) pertraukiamojo pajėgumo veikimo pertraukimo tvarką, įskaitant, jei taikytina, atskirų pertraukimų laiką, mastą ir eiliškumą, pvz., pertraukiama proporcingai arba pirmiausiai paskirto pajėgumo veikimas pertraukiamas vėliausiai;

- d) suderintą perdavimo sistemos naudojimo tvarką, įskaitant pagrindinių sąvokų apibrėžtis;
- e) nuostatas dėl pajėgumo paskirstymo, perkrovos valdymo, draudimo kaupti atsargas ir pakartotinio panaudojimo tvarkos;
- f) prekybos pajėgumu antrinėje rinkoje taisyklės perdavimo sistemos operatoriaus atžvilgiu;
- g) balansavimo taisyklės ir disbalanso mokesčių apskaičiavimo metodiką;
- h) jei taikoma, lankstumą ir leidžiamas paklaidas, įskaitomas į transportavimo ir kitas paslaugas jų atskirai neapmokestinant, taip pat bet kokią papildomą lankstumą ir susijusius mokesčius;
- i) išsamų perdavimo sistemos operatoriaus gamtinių dujų sistemos aprašymą ir atitinkamus tos sistemos sujungimo taškus, kaip apibrėžta 3.2 punkte, taip pat sujungtų sistemų ar įrenginių operatorių pavadinimus;
- j) prisijungimo prie perdavimo sistemos operatoriaus eksploatuojamos gamtinių dujų sistemos taisyklės;
- k) informaciją apie avarinius mechanizmus, kiek tai yra perdavimo sistemos operatoriaus atsakomybė, pvz., priemones, kurias vykdant gali būti atjungtos vartotojų grupės, taip pat kitas perdavimo sistemos operatoriui taikomas bendrosios atsakomybės taisyklės;

- l) perdavimo sistemos operatorių suderintas sujungimo taškuose taikomas su tinklo naudotojų prieiga prie nagrinėjamų perdavimo sistemų ir tinklo sąveika susijusias procedūras, sutartas kiekio paraiškos ir suderinimo procedūras, taip pat kitas sutartas procedūras, kuriomis nustatomos dujų srautų paskirstymo ir balansavimo sąlygos, įskaitant naudojamus metodus;
- m) perdavimo sistemos operatoriai skelbia išsamų metodų ir procesų aprašymą, įskaitant informaciją apie naudojamus parametrus ir svarbiausias prielaidas, daromas skaičiuojant techninį pajėgumą.

3.2. Visų su skaidrumo reikalavimais susijusių taškų apibrėžimas

- 1. Su skaidrumo reikalavimais susiję bent šie taškai:
 - a) visi dujų įleidimo į perdavimo sistemos operatoriaus naudojamą perdavimo tinklą taškai ir visi išleidimo iš jo taškai, išskyrus išleidimo taškus, prijungtus prie pavienio galutinio vartotojo, ir įleidimo taškus, tiesiogiai sujungtus su Sąjungoje esančia vieno gamintojo gamybos įmone;
 - b) visi perdavimo sistemos operatorių balansavimo zonas jungiantys dujų įleidimo ir išleidimo taškai;
 - c) visi taškai, kuriuose perdavimo sistemos operatoriaus tinklas sujungtas su SGD terminalu, fiziniais gamtinių dujų prekybos centrais, saugyklomis ir gamybos įrenginiais, išskyrus, kai šiems gamybos įrenginiams tai netaikoma pagal a punktą;

- d) visi taškai, kuriuose konkrečios perdavimo sistemos operatoriaus tinklas sujungtas su infrastruktūra, reikalinga papildomoms paslaugoms teikti.
2. Pavieniams galutiniams vartotojams ir gamybos įmonėms, kuriems netaikoma 3.2 punkto 1 papunkčio a punkte pateikta atitinkamų taškų apibrėžtis, apibendrinta forma skelbiama bent kiekvienos balansavimo zonos informacija. Taikant šį priedą laikoma, kad pavienių galutinių vartotojų ir gamybos įmonių, kuriems netaikoma 3.2 punkto 1 papunkčio a papunktyje pateikta atitinkamų taškų apibrėžtis, grupė yra vienas atitinkamas taškas.
3. Kai taškus tarp dviejų arba daugiau perdavimo operatorių valdo tik atitinkami perdavimo operatoriai, o sistemos naudotojai nesusiję nei pagal sutartis, nei veiklos požiūriu, arba kai perdavimo sistema taškuose sujungta su skirstymo sistema ir tuose taškuose nėra sutartinės perkrovos, perdavimo sistemos operatoriams netaikomas įpareigojimas skelbti su tais taškais susijusius reikalavimus pagal 3.3 punktą. Reguliavimo institucija gali reikalauti, kad perdavimo sistemos operatoriai skelbtų reikalavimus pagal 3.3 punktą, susijusius su taškų, kuriems taikoma išimtis, grupėmis arba visais tais taškais. Tokiu atveju apibendrinta forma reikšmingu lygmeniu skelbiama bent kiekvienos balansavimo zonos informacija, jei ta informacija prieinama perdavimo sistemos operatoriui. Taikant šį priedą laikoma, kad tokių taškų grupė yra vienas atitinkamas taškas.

3.3. Visuose atitinkamuose taškuose skelbtina informacija ir jos skelbimo tvarkaraštis

1. Visuose atitinkamuose taškuose perdavimo sistemų operatoriai skelbia antros pastraipos a–g punktuose nurodytą informaciją apie visas teikiamas pagrindines ir papildomas paslaugas (ypač maišymo, inertinių dujų įmaišymo ir konversijos informaciją). Ta skaitinė informacija skelbiama kasdien arba kas valandą: jos skelbimo periodas atitinka trumpiausią pajėgumo užsakymo ir patikslintos kiekio paraiškos atskaitos laikotarpį arba trumpiausią atsiskaitymo laikotarpį, už kurį skaičiuojami mokesčiai už disbalansą. Jei trumpiausias atskaitos laikotarpis yra ne viena diena, antros pastraipos a–g punktuose nurodyta informacija pateikiama ir kasdien.

Toliau nurodyta informacija skelbiama ir atnaujinama iškart, kai sistemos operatorius ją gauna (beveik tikruoju laiku):

- a) techninis srautų pajėgumas abiem kryptimis;
- b) bendras sutartinis garantuojamasis ir pertraukiamasis pajėgumas abiem kryptimis;
- c) kiekio paraiškos ir patikslintos kiekio paraiškos abiem kryptimis;
- d) turimas garantuojamasis ir pertraukiamasis pajėgumas abiem kryptimis;
- e) faktiniai fiziniai srautai;
- f) informacija apie pertraukiamojo pajėgumo veikimo planinį ir faktinį pertraukimą;

- g) informacija apie planinius ir neplaninius garantuojamųjų paslaugų teikimo pertraukimus ir tų paslaugų atkūrimą, visų pirma sistemos techninę priežiūrą ir su ja susijusio pertraukimo tikėtiną trukmę; apie planinius pertraukimus paskelbiama bent prieš 42 dienas;
 - h) atvejus, kai teisėti prašymai dėl garantuojamojo pajėgumo produktų, kurių galiojimo trukmė yra vienas mėnuo arba ilgesnė, buvo atmesti (įskaitant atmestų prašymų skaičių ir atitinkamą pajėgumo kiekį);
 - i) aukcionų atveju, kur ir kada garantuojamojo pajėgumo produktų, kurių galiojimo trukmė yra vienas mėnuo arba ilgesnė, pardavimo kainos viršijo rezervuojamąją kainą;
 - j) kur ir kada pagal reguliaraus paskirstymo procedūrą nepasiūlytas nė vienas garantuojamojo pajėgumo produktas, kurio galiojimo trukmė yra vienas mėnuo arba ilgesnė;
 - k) bendrą pajėgumą, suteiktą taikant 2.2.2–2.2.5 punktuose nustatytą perkrovos valdymo tvarką (pagal kiekvieną taikytą perkrovos valdymo tvarką).
2. Visuose atitinkamuose taškuose 3.3 punkto 1 papunkčio a, b ir d punktuose nurodyta informacija skelbiama bent prieš 24 mėnesius.
3. Visuose atitinkamuose taškuose pardavimo sistemų operatoriai skelbia nuolat atnaujinamą pastarųjų penkerių metų informaciją, nurodytą 3.3 punkto 1 papunkčio a–g punktuose.

4. Perdavimo sistemos operatoriai kasdien skelbia išmatuotas viršutinio šilumingumo, Wobbe'ės indekso, į gamtinių dujų sistemą įmaišomo vandenilio kiekio, metano kiekio ir deguonies kiekio vertes visuose atitinkamuose taškuose. Preliminarūs duomenys paskelbiami ne vėliau kaip per tris dienas nuo atitinkamos dujų tiekimo dienos. Galutiniai duomenys paskelbiami per tris mėnesius nuo atitinkamo mėnesio pabaigos.
5. Perdavimo sistemos operatoriai kasmet skelbia visų atitinkamų taškų turimą, užsąkytą ir techninį pajėgumą per visus pajėgumo teikimo pagal sutartį metus ir dar vienus metus, ir ne trumpiau kaip ateinantiems 10 metų. Ta informacija atnaujinama ne rečiau kaip vieną kartą per mėnesį; ji atnaujinama dažniau, jei gaunama naujos informacijos. Skelbiama informacija turi atspindėti laikotarpį, kuriam pajėgumas siūlomas rinkoje.

3.4. Su perdavimo sistema susijusi skelbtina informacija ir jos skelbimo tvarkaraštis

1. Perdavimo sistemos operatoriai užtikrina, kad būtų kasdien skelbiama ir atnaujinama bendrojo antrinėje rinkoje (tai yra kai vienas tinklo naudotojas parduoda kitam tinklo naudotojui) siūlomo ir pagal sutartis teikiamo pajėgumo informacija, jei ta informacija prieinama perdavimo sistemos operatoriui. Turi būti pateikiami šie duomenys:
 - a) sujungimo taškas, kuriame parduodamas pajėgumas;
 - b) pajėgumo tipas, tai yra įleidimo, išleidimo, garantuojamasis, pertraukiamasis;

- c) kiek pajėgumo naudojimo teisių suteikta ir šių teisių galiojimo trukmė;
- d) pardavimo tipas, pavyzdžiui, perdavimas arba paskyrimas;
- e) bendras pardavimo arba perdavimo sandorių skaičius;
- f) kitos perdavimo sistemos operatoriui žinomos sąlygos, kaip nurodyta 3.3 punkte.

Tiek, kiek tokią informaciją teikia trečioji šalis, perdavimo sistemų operatoriams ši nuostata netaikoma.

2. Perdavimo sistemos operatoriai skelbia suderintas sąlygas, pagal kurias jie patvirtina pajėgumo sandorius, pavyzdžiui, dėl perdavimo ir paskyrimo. Tose sąlygose turi būti nurodyti bent šie reikalavimai:

- a) standartizuotų produktų, kuriuos galima parduoti antrinėje rinkoje, apibūdinimas;
- b) pasirengimo laikas antrinės rinkos prekybos sandoriams įgyvendinti, patvirtinti ir (arba) registruoti; jei vėluojama atlikti šiuos veiksmus, turi būti paskelbtos vėlavimo priežastys;
- c) pranešimas, kurį pardavėjas arba trečioji šalis, kaip nurodyta 3.4 punkto 1 papunktyje, pateikia perdavimo sistemos operatoriui ir kuriame nurodomi pardavėjas, pirkėjas ir pajėgumo duomenys, nurodyti 3.4 punkto 1 papunktyje.

Tiek, kiek tokią informaciją teikia trečioji šalis, perdavimo sistemų operatoriams ši nuostata netaikoma.

3. Kiekvienas perdavimo sistemos operatorius už kiekvieną balansavimo laikotarpį kiekvienam tinklo naudotojui pateikia konkrečius preliminarinius disbalanso dydžius ir individualaus tinklo naudotojo sąnaudų duomenis ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo balansavimo laikotarpio pabaigos. Galutiniai vartotojų duomenys taikant standartizuotus apkrovos profilius turi būti pateikiami per 14 mėnesių. Tiek, kiek tokią informaciją teikia trečioji šalis, perdavimo sistemų operatoriams ši nuostata netaikoma. Ta informacija pateikiama išsaugant komerciniu požiūriu neskelbtinos informacijos konfidencialumą.
4. Jei lankstaus dujų tiekimo paslaugos, išskyrus leidžiamas paklaidas, teikiamos trečiosioms šalims, perdavimo sistemos operatoriai kasdien skelbia kitos paros dujų kiekio didžiausią lankstumą, užsąkytą lankstumą ir kitos paros dujų rinkoje turimą lankstumą. Kiekvienos dujų tiekimo dienos pabaigoje perdavimo sistemos operatorius taip pat skelbia bendro kiekvienos lankstaus tiekimo paslaugos naudojimo *ex-post* informaciją. Jei reguliavimo institucija yra įsitikinusi, kad tokia informacija tinklo naudotojams galėtų suteikti galimybę piktnaudžiauti, ji gali nuspręsti perdavimo sistemos operatoriui to įpareigojimo netaikyti.

5. Perdavimo sistemos operatoriai skelbia kiekvienos balansavimo zonos kiekvienos dujų tiekimo dienos pradžioje perdavimo sistemoje esantį gamtinių dujų kiekį ir numatomą kiekvienos dujų tiekimo dienos pabaigoje perdavimo sistemoje būsiantį dujų kiekį. Duomenys apie numatytą gamtinių dujų tiekimo dienos pabaigoje būsiantį dujų kiekį atnaujinami kas valandą visą dujų tiekimo dieną. Jei mokesčiai už disbalansą skaičiuojami už valandą, perdavimo sistemos operatorius perdavimo sistemoje esantį dujų kiekį skelbia kas valandą. Kaip alternatyvą perdavimo sistemos operatoriai skelbia kiekvienos balansavimo zonos kiekvieno balansavimo laikotarpio pradžioje esantį bendrą visų vartotojų disbalansą ir kiekvienos dujų tiekimo dienos pabaigoje numatomą bendrą visų vartotojų disbalansą. Jei reguliavimo institucija yra įsitikinusi, kad tokia informacija tinklo naudotojams galėtų suteikti galimybę piktnaudžiauti, ji gali nuspręsti perdavimo sistemos operatoriui to įpareigojimo netaikyti.
6. Perdavimo sistemų operatoriai pateikia patogias naudoti tarifų apskaičiavimo priemonės.
7. Perdavimo sistemos operatoriai bent penkerius metus saugo tikruosius visų pajėgumo sutarčių dokumentus ir kitą informaciją, susijusią su turimo pajėgumo apskaičiavimu ir prieigos suteikimu, ypač konkrečiomis kiekio paraiškomis ir pertraukimais, ir užtikrina, kad atitinkamos nacionalinės institucijos galėtų susipažinti su šiais dokumentais ir informacija. Perdavimo sistemos operatoriai privalo bent penkerius metus saugoti su 3.3 punkto 4 ir 5 papunkčiuose nurodyta informacija susijusius dokumentus ir, reguliavimo institucijai pareikalavus, užtikrinti jai galimybę su jais susipažinti. Abi šalys laikosi komercinio konfidencialumo principo.

8. Perdavimo sistemos operatoriai ne rečiau nei kartą per metus iki iš anksto nustatyto galutinio termino paskelbia visus planuojamus techninės priežiūros laikotarpius, kurie gali turėti įtakos transportavimo sutartyse numatytoms tinklo naudotojų teisėms, ir iš anksto pateikia atitinkamą eksploataavimo informaciją. Tai apima paskelbimą laiku ir nediskriminuojant apie visus planuojamus techninės priežiūros laikotarpių pakeitimus ir pranešimą apie neplanuotą techninę priežiūrą, kai tik ta informacija tampa prieinama perdavimo sistemos operatoriui. Vykstant techninei priežiūrai perdavimo sistemos operatoriai reguliariai skelbia atnaujintus išsamius duomenis apie techninę priežiūrą, numatomą jos trukmę bei poveikį.
4. Vandenilio tinklo operatorių skelbiamos techninės informacijos apie tinklo prieigą skelbimo forma bei turinys ir visuose atitinkamuose taškuose skelbtina informacija ir jos skelbimo tvarkaraštis
- 4.1. Techninės informacijos apie tinklo prieigą skelbimo forma
 1. Vandenilio tinklo operatoriai visą 4.2 ir 4.3 punktuose nurodytą informaciją, būtiną tinklo naudotojams, kad jie gautų veiksmingą tinklo prieigą, pateikia:
 - a) viešoje nemokamai prieinamoje interneto svetainėje, kurioje nereikalaujama registruotis ar kitaip nurodyti savo tapatybę vandenilio tinklo operatoriui;
 - b) reguliariai ir (arba) nuolat atnaujindami duomenis; atnaujinimo dažnis turi atitikti vykstančius pokyčius ir paslaugos teikimo trukmę;

- c) patogiai naudoti forma;
 - d) aiškiu, kiekybiškai įvertinamu, lengvai prieinamu ir nediskriminaciniu būdu;
 - e) tinkama parsisiųsti forma, dėl kurios, remdamiesi ACER teikiama nuomone dėl suderinto formato, susitarė vandenilio tinklo operatoriai ir reguliavimo institucijos; ji taip pat suteikia galimybę atlikti kiekybinę analizę;
 - f) nuosekliais matavimo vienetais, t. y. energijos vertės nurodomos kWh, o tūrio vertės – m³; turi būti nurodomas pastovus energijos vertės perskaičiavimo koeficientas; duomenys gali būti papildomai skelbiami ir kitais vienetais;
 - g) valstybės narės valstybinėmis kalbomis ir anglų kalba;
 - h) visi duomenys nuo 2026 m. spalio 1 d. pateikiami centrinėje Sąjungos platformoje, kurią sukuria ENNOH, laikydamasis sąnaudų efektyvumo principo.
2. Vandenilio tinklo operatoriai laiku ir kuo greičiau pateikia gautus duomenis apie faktinius visos 4.2 ir 4.3 punktuose nurodytos informacijos pokyčius.

4.2. Techninės informacijos apie tinklo prieigą skelbimo turinys

1. Vandenilio tinklo operatoriai skelbia bent šią informaciją apie savo sistemas ir paslaugas:
 - a) nuodugnų ir išsamų įvairių siūlomų paslaugų ir mokesčių už jas aprašymą;
 - b) įvairias toms paslaugoms teikti sudaromų transportavimo sutarčių rūšis;
 - c) tinklo kodeksus ir (arba) standartines sąlygas, kuriose nurodytos visų tinklo naudotojų teisės ir pareigos, įskaitant:
 - (i) suderintas transportavimo sutartis ir kitus susijusius dokumentus;
 - (ii) jei aktualu siekiant užtikrinti prieigą prie tinklo – visų atitinkamų taškų vandenilio kokybės atitinkamų parametrų vertes ir atsakomybę arba konversijos sąnaudas tinklo naudotojams, jei vandenilio parametrai neatitinka tų verčių;
 - (iii) jei aktualu siekiant užtikrinti prieigą prie sistemos – informaciją apie visų susijusių taškų slėgio reikalavimus;
 - d) suderintą vandenilio tinklo naudojimo tvarką, įskaitant pagrindinių sąvokų apibrėžtis;

- e) jei taikoma, lankstumą ir leidžiamas paklaidas, įskaitomas į transportavimo ir kitas paslaugas jų atskirai neapmokestinant, taip pat papildomą lankstumą ir susijusius mokesčius;
- f) išsamų vandenilio tinklo operatoriaus vandenilio tinklo aprašymą ir atitinkamus to tinklo sujungimo taškus, kaip apibrėžta 2 punkte, taip pat sujungtų tinklų ar įrenginių operatorių pavadinimus;
- g) prisijungimo prie vandenilio tinklo operatoriaus eksploatuojamo tinklo taisyklės;
- h) informaciją apie avarinius mechanizmus, kiek tai yra vandenilio tinklo operatoriaus atsakomybė, pavyzdžiui, priemonės, kurias vykdant gali būti atjungtos vartotojų grupės, taip pat kitas vandenilio tinklo operatoriui taikomas bendrosios atsakomybės taisyklės;
- i) vandenilio tinklų operatorių suderintas sujungimo taškuose taikomas su vandenilio tinklo naudotojų prieiga prie atitinkamų vandenilio tinklų ir tinklo sąveika susijusias procedūras.

2. Su skaidrumo reikalavimais susiję bent šie taškai:

- a) visi įleidimo į vandenilio tinklo operatoriaus naudojamą vandenilio tinklą taškai ir visi išleidimo iš jo taškai, išskyrus išleidimo taškus, prijungtus prie pavienio galutinio vartotojo, ir įleidimo taškus, tiesiogiai sujungtus su Sąjungoje esančia vieno gamintojo gamybos įmone;

- b) visi vandenilio tinklo operatorių tinklus jungiantys įleidimo ir išleidimo taškai;
- c) visi taškai, kuriuose vandenilio tinklo operatoriaus tinklas sujungtas su SGD terminalu, vandenilio terminalais, fiziniais gamtinių dujų prekybos centrais, saugyklomis ir gamybos įrenginiais, išskyrus kai tiems gamybos įrenginiams tai netaikoma pagal a punktą;
- d) visi taškai, kuriuose konkretaus vandenilio tinklo operatoriaus tinklas sujungtas su infrastruktūra, reikalinga papildomoms paslaugoms teikti.

- 3. Informacija pavieniams galutiniams vartotojams ir gamybos įmonėms, kuriems netaikoma 2 punkto a papunktyje pateikta atitinkamų taškų apibrėžtis, skelbiama apibendrinta forma ir laikoma vienu atitinkamu tašku.

4.3. Visuose atitinkamuose taškuose skelbtina informacija ir jos skelbimo tvarkaraštis

- 1. Vandenilio tinklo operatoriai visuose atitinkamuose taškuose kasdien arba kas valandą skelbia antros pastraipos a–g punktuose nurodytą skaitinę informaciją apie visas paslaugas.

Toliau nurodyta informacija skelbiama ir atnaujinama beveik tikruoju laiku:

- a) techninis srautų pajėgumas abiem kryptimis;
- b) bendras sutartinis pajėgumas abiem kryptimis;
- c) kiekio paraiškos ir patikslintos kiekio paraiškos abiem kryptimis;

- d) turimas pajėgumas abiem kryptimis;
 - e) faktiniai fiziniai srautai;
 - f) planinis ir faktinis pajėgumo veikimo pertraukimas;
 - g) planiniai ir neplaniniai paslaugų teikimo pertraukimai; apie planinius pertraukimus paskelbiama bent prieš 42 dienas.
2. Visuose atitinkamuose taškuose 1 punkto a, b ir d papunkčiuose nurodyta informacija skelbiama ne trumpesniai kaip ateinančių 24 mėnesių laikotarpiui.
 3. Visuose atitinkamuose taškuose vandenilio tinklo operatoriai skelbia nuolat atnaujinamą pastarųjų penkerių metų informaciją, nurodytą 1 punkto a–f papunkčiuose.
 4. Vandenilio tinklo operatoriai kasdien skelbia išmatuotąsias vandenilio grynumo ir pašalinių priemaišų vertes visuose atitinkamuose taškuose. Preliminarūs duomenys paskelbiami ne vėliau kaip per tris dienas. Galutiniai duomenys paskelbiami per tris mėnesius nuo atitinkamo mėnesio pabaigos.
 5. Papildoma informacija, kurios reikia 4.1, 4.2 ir 4.3 punktams įgyvendinti, pavyzdžiui, tinklo naudotojams reikalingos informacijos, kad jie galėtų gauti veiksmingą prieigą prie tinklo, formatas ir turinys, atitinkamuose taškuose skelbtina informacija ir jos skelbimo tvarkaraštis, nustatoma pagal 70 straipsnį parengtame tinklo kodekse.
-

II PRIEDAS

Panaikinamas reglamentas ir jo vėlesnių dalinių pakeitimų sąrašas

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 715/2009 (OL L 211, 2009 8 14, p. 36)	
Komisijos sprendimas 2010/685/ES (OL L 293, 2010 11 11, p. 67)	
Komisijos sprendimas 2012/490/ES (OL L 231, 2012 8 28, p. 16)	
Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 347/2013 (OL L 115, 2013 4 25, p. 39)	(Tik 22 straipsnis)
Komisijos sprendimas (ES) 2015/715/ES (OL L 114, 2015 5 5, p. 9)	
Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 (OL L 328, 2018 12 21, p. 1)	(Tik 50 straipsnis)
Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/869 (OL L 152, 2022 6 3, p. 45)	(Tik 25 straipsnis)
Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/1032 (OL L 173, 2022 6 30, p. 17)	(Tik 2 straipsnis)

III PRIEDAS

Atitikties lentelė

Reglamentas (EB) Nr. 715/2009	Šis reglamentas
1 straipsnio pirma pastraipos įžanginė formuluotė	1 straipsnio pirmos pastraipos įžanginė formuluotė
1 straipsnio pirmos pastraipos a punktas	1 straipsnio pirmos pastraipos a punktas
1 straipsnio pirmos pastraipos b punktas	-
1 straipsnio pirmos pastraipos c punktas	1 straipsnio pirmos pastraipos b punktas
1 straipsnio antra, trečia ir ketvirta pastraipos	1 straipsnio antra, trečia ir ketvirta pastraipos
2 straipsnio 1 dalies įžanginė formuluotė	2 straipsnio 1 dalies įžanginė formuluotė
-	2 straipsnio 1 dalies 1 punktas
2 straipsnio 1 dalies 1 punktas	2 straipsnio 1 dalies 2 punktas
2 straipsnio 1 dalies 2 punktas	2 straipsnio 1 dalies 3 punktas
2 straipsnio 1 dalies 3 punktas	2 straipsnio 1 dalies 4 punktas
2 straipsnio 1 dalies 4 punktas	2 straipsnio 1 dalies 5 punktas
2 straipsnio 1 dalies 5 punktas	2 straipsnio 1 dalies 6 punktas
2 straipsnio 1 dalies 6 punktas	2 straipsnio 1 dalies 7 punktas
2 straipsnio 1 dalies 7 punktas	2 straipsnio 1 dalies 8 punktas
2 straipsnio 1 dalies 8 punktas	2 straipsnio 1 dalies 9 punktas
2 straipsnio 1 dalies 9 punktas	2 straipsnio 1 dalies 10 punktas
2 straipsnio 1 dalies 10 punktas	2 straipsnio 1 dalies 11 punktas
2 straipsnio 1 dalies 11 punktas	2 straipsnio 1 dalies 12 punktas
2 straipsnio 1 dalies 12 punktas	2 straipsnio 1 dalies 13 punktas
2 straipsnio 1 dalies 13 punktas	2 straipsnio 1 dalies 14 punktas
2 straipsnio 1 dalies 14 punktas	2 straipsnio 1 dalies 15 punktas
2 straipsnio 1 dalies 15 punktas	2 straipsnio 1 dalies 16 punktas
2 straipsnio 1 dalies 16 punktas	2 straipsnio 1 dalies 17 punktas

Reglamentas (EB) Nr. 715/2009	Šis reglamentas
2 straipsnio 1 dalies 17 punktas	2 straipsnio 1 dalies 18 punktas
2 straipsnio 1 dalies 18 punktas	2 straipsnio 1 dalies 19 punktas
2 straipsnio 1 dalies 19 punktas	2 straipsnio 1 dalies 20 punktas
2 straipsnio 1 dalies 20 punktas	2 straipsnio 1 dalies 21 punktas
2 straipsnio 1 dalies 21 punktas	2 straipsnio 1 dalies 22 punktas
2 straipsnio 1 dalies 22 punktas	2 straipsnio 1 dalies 23 punktas
2 straipsnio 1 dalies 23 punktas	2 straipsnio 1 dalies 24 punktas
2 straipsnio 1 dalies 24 punktas	2 straipsnio 1 dalies 25 punktas
2 straipsnio 1 dalies 25 punktas	2 straipsnio 1 dalies 26 punktas
2 straipsnio 1 dalies 26 punktas	2 straipsnio 1 dalies 27 punktas
2 straipsnio 1 dalies 27 punktas	2 straipsnio 1 dalies 28 punktas
2 straipsnio 1 dalies 28 punktas	2 straipsnio 1 dalies 29 punktas
-	2 straipsnio 1 dalies 30–83 punktai
2 straipsnio 2 dalis	2 straipsnio 2 dalis
-	3, 4 ir 5 straipsniai
14 straipsnio 1 dalis	6 straipsnio 1 dalis
-	6 straipsnio 2 dalis
14 straipsnio 2 dalis	6 straipsnio 3 dalis
-	6 straipsnio 4 dalis
14 straipsnio 3 dalis	6 straipsnio 5 dalis
-	6 straipsnio 6 ir 7 dalys
-	7 straipsnis
15 straipsnio 1 ir 2 dalys	8 straipsnio 1 ir 2 dalys
-	8 straipsnio 3 dalis
15 straipsnio 3 dalis	8 straipsnio 4 dalis
15 straipsnio 4 dalis	8 straipsnio 5 dalis

Reglamentas (EB) Nr. 715/2009	Šis reglamentas
15 straipsnio 5 dalis	8 straipsnio 6 dalis
-	8 straipsnio 7 dalis
-	9 straipsnis
16 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys	10 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys
16 straipsnio 5 dalis	10 straipsnio 4 dalis
16 straipsnio 4 dalis	-
17 straipsnis	11 straipsnis
22 straipsnis	12 straipsnis
21 straipsnis	13 straipsnis
3 straipsnis	14 straipsnis
3a straipsnis	15 straipsnis
-	16 straipsnis
13 straipsnis	17 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys
-	17 straipsnio 4 ir 5 dalys
-	18–23 straipsniai
4 straipsnis	24 straipsnis
5 straipsnis	25 straipsnis
8 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys	26 straipsnio 1, 2 dalys ir 3 dalies pirmos pastraipos a, b, c, e, f ir g punktai
-	26 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos d, h ir i punktai
-	26 straipsnio 3 dalies antra pastraipa
8 straipsnio 4 dalis	26 straipsnio 4 dalies pirma pastraipa
-	26 straipsnio 4 dalies antra ir trečia pastraipos
8 straipsnio 5, 7, 8 ir 9 dalys	26 straipsnio 5–8 dalys
8 straipsnio 11 ir 12 dalys	26 straipsnio 9 ir 10 dalys
-	26 straipsnio 11 dalis

Reglamentas (EB) Nr. 715/2009	Šis reglamentas
9 straipsnis	27 straipsnis
24 straipsnis	28 straipsnis
10 straipsnis	29 straipsnis
11 straipsnis	30 straipsnis
12 straipsnis	31 straipsnis
8 straipsnio 10 dalis	32 straipsnis
18 straipsnio 1–6 dalys	33 straipsnio 1–6 dalys
-	33 straipsnio 7 dalis
19 straipsnio 1 dalis	34 straipsnio 1 dalis
-	34 straipsnio 2 dalis
19 straipsnio 2–5 dalys	34 straipsnio 3, 4 ir 5 dalys ir 6 dalies pirma pastraipa
-	34 straipsnio 6 dalies antra pastraipa
20 straipsnis	35 straipsnis
-	36–70 straipsniai
8 straipsnio 6 dalies a, b, f, h ir l punktai	71 straipsnio 1 dalies a–d ir e punktai
-	71 straipsnio 1 dalies f punktas
8 straipsnio 6 dalies e, g, j ir k punktai	71 straipsnio 2 dalis a–d punktai
-	71 straipsnio 2 dalies e punktas
8 straipsnio 6 dalies c, d ir i punktai	-
6 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys	71 straipsnio 3, 4 ir 5 dalys
-	71 straipsnio 6 dalis
6 straipsnio 4, 5 ir 6 dalys	71 straipsnio 7, 8 ir 9 dalys
-	71 straipsnio 10 dalis
6 straipsnio 7 ir 8 dalys	-
6 straipsnio 9–12 dalys	71 straipsnio 11–14 dalys
-	71 straipsnio 15 dalis

Reglamentas (EB) Nr. 715/2009	Šis reglamentas
-	72 straipsnis
7 straipsnis	73 straipsnis
23 straipsnis	74 straipsnis
26 straipsnis	75 straipsnis
25 straipsnis	76 straipsnio 1 ir 2 dalys
-	76 straipsnio 3–7 dalys
27 straipsnio 1 ir 2 dalys	77 straipsnio 1 ir 3 dalys
-	77 straipsnio 2 dalis
-	78 straipsnis
30 straipsnis	79 straipsnis
-	80 straipsnis
28 straipsnio 1 dalis	81 straipsnio 1 dalis
28 straipsnio 2 dalis	-
-	81 straipsnio 2 ir 3 dalys
-	82–87 straipsniai
31 straipsnis	88 straipsnis
32 straipsnis	89 straipsnis
I priedas	I priedas
-	II priedas
III priedas	III priedas